

فہرست

جلد ششم

مجموعہ قوانین

بیست و یکمین دورہ قانونگذاری

مجلس شورای ملی

بترتیب تاریخ تصویب

« قسمت قوانین »

(چاپخانه مجلس)

شماره ترتیب	عنوان قانون
۴۳۳	قانون اتومیلهای شخصی مأمورین وزارت امور خارجه
۴۳۴	قانون نامگذاری روز سوم اسفند بنام روز رضا شاه کبیر .
۴۳۵	قانون اهداء يك نمونه از سر ستونهای کاخ آپادانا و چند قطعه سنگ از تخت جمشید .
۴۳۶	قانون اصلاح مواد ۱۷ و ۱۸ قرارداد بین المللی مربوط بایجاد سازمان مشورتی دریانوردی بین دول مصوب سال ۱۳۳۶ .
۴۳۷	قانون استرداد حقوق کمر گی مواد اولیه مصنوعات ماشینی کارخانجات داخلی
۴۳۸	قانون قرارداد اقامت و دریانوردی بین دولت شاهنشاهی ایران ودول فرانسه .
۴۳۹	قرارداد بین شرکت ملی صنایع پتروشیمی و شرکت بی - اف - گودریچ (مصوب کمیسیون مشترك اقتصاد مجلسین) .
۴۴۰	اساسنامه سازمان جلب سیاحان (مصوب کمیسیونهای مشترك مجلسین)
	تصمیم قانونی دائر بانتخاب دو نفر ناظر اندوخته اسکناس .
۴۴۱	قانون تأسیس بورس اوراق بهادار .
۴۴۲	قانون راجع بدانشجویانیکه خارج از کشور بتحصیل اشتغال دارند .
۴۴۳	قانون افزایش هزینه های ثبتی .
۴۴۴	قانون حفظ و حراست آبهای زیرزمینی .

صفحه	تاریخ انتشار	شماره روزنامه رسمی	تاریخ توشیح	تاریخ تصویب یا اظهار ملاحظات مجلس سنا	تاریخ تصویب مجلس شورای ملی
۳۳۳۵	۱۳۴۵/۲/۲۸	۶۱۸۴	۱۳۴۵/۱/۲۸	۱۳۴۴/۱۲/۲۴	۱۳۴۵/۱/۲۴
۳۳۳۷	۱۳۴۵/۲/۲۸	۶۱۸۴	۱۳۴۵/۲/۲۳	۱۳۴۵/۱/۲۹	۱۳۴۴/۱۲/۱۹
۳۳۳۸	۱۳۴۵/۳/۱	۶۱۸۷	۱۳۴۵/۲/۱۴	۱۳۴۵/۲/۲۷	۱۳۴۴/۱۲/۱۵
۳۳۳۹	۱۳۴۵/۳/۳	۶۱۸۹	۱۳۴۵/۲/۲۲	۱۳۴۴/۱۱/۲۰	۱۳۴۵/۲/۱۵
۳۳۴۱	۱۳۴۵/۴/۲	۶۲۱۴	۱۳۴۵/۲/۲۵	۱۳۴۴/۱۱/۲۰	۱۳۴۵/۲/۱۸
۳۳۴۴	۱۳۴۵/۵/۴	۶۲۴۱	۱۳۴۵/۲/۳۱	۱۳۴۴/۱۱/۹	۱۳۴۵/۲/۱۸
۳۳۵۶					۱۳۴۵/۲/۱۸
۳۳۹۷	۱۳۴۵/۵/۱۰	۶۲۴۶			۱۳۴۵/۲/۲۱
۳۴۰۲	۱۳۴۵/۵/۱۱	۶۲۴۷			۱۳۴۵/۲/۲۲
۳۴۰۳	۱۳۴۵/۵/۱۱	۶۲۴۷	۱۳۴۵/۳/۵	۱۳۴۴/۱۲/۹	۱۳۴۵/۲/۲۷
۳۴۱۶	۱۳۴۵/۶/۲	۶۲۷۰	۱۳۴۵/۵/۲۳	۱۳۴۵/۲/۲۸	۱۳۴۵/۲/۶
۳۴۱۸	۱۳۴۵/۵/۱۳	۶۲۴۹	۱۳۴۵/۳/۱۳	۱۳۴۴/۱۲/۲۸	۱۳۴۵/۲/۱
۳۴۲۹	۱۳۴۵/۴/۲	۶۲۱۴	۱۳۴۵/۳/۱۰	۱۳۴۵/۲/۱۴	۱۳۴۵/۲/۱

شماره ترتیب	عنوان قانون
٤٤٥	قانون پرداخت معادل یکروز بودجه نظامی کشور بسازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد .
٤٤٦	اساسنامه مؤسسه انحصاردخانیات (مصوب کمیسیون مشترک دارائی مجلسین) .
٤٤٧	اصلاح مادهٔ ٤٠ و تبصره های آن مربوط بائیننامه هزینه سفر و فوق العاده افسران و کارمندان نیروهای مسلح شاهنشاهی (مصوب کمیسیونهای پارلمانی مجلسین) .
٤٤٨	قانون متمم بودجه سال ١٣٤٤ کل کشور .
٤٤٩	قانون الحاق دولت ایران بقرارادهای بین المللی حمل و نقل بار و مسافر .
٤٥٠	اساسنامه سازمان قند و شکر (مصوب کمیسیون مشترک دارائی مجلسین) .
٤٥١	اساسنامه سازمان چای (مصوب کمیسیون مشترک دارائی مجلسین) .
٤٥٢	قانون اجازه قبول عضویت و پرداخت حق عضویت کنگروه بین المللی راه .
٤٥٣	قانون اجازه تحصیل وام از بانک صادرات و واردات و اشتگتن جهت رفع نیازمندیهای شرکت هواپیمائی ملی ایران .
٤٥٤	قانون طرز تقویم و تملک اراضی مورد نیاز سد فرحناز پهلوی (لتیان) .
٤٥٥	قانون افزایش هزینه دادرسی و سایر هزینه های منظور در قانون آئین دادرسی مدنی و امور حسبی .

صفحه	تاریخ انتشار	شماره روزنامه رسمی	تاریخ توشیح	تاریخ تصویب با اظهار ملاحظات مجلس سنا	تاریخ تصویب مجلس شورای ملی
٣٤٣٥	١٣٤٥٠٥٠١٣	٦٢٤٩	١٣٤٥٠٣٠١٠	١٣٤٥٠٢٠٢٦	١٣٤٥٠٣٠١
٣٤٣٦					١٣٤٥٠٣٠٣
٣٤٤١				١٣٤٥٠٢٠١٣	١٣٤٥٠٣٠٥
٣٤٤٣	١٣٤٥٠٣٠٢٦	٦٢٠٩	١٣٤٥٠٣٠١٣	١٣٤٥٠٢٠١٩	١٣٤٥٠٣٠٨
٣٤٦٥	١٣٤٥٠٧٠٧	٦٢٩٧	١٣٤٥٠٤٠١٩	١٣٤٥٠٣٠٩	١٣٤٤٩٠٢٨
٣٦٣٥					١٣٤٥٠٣٠١٠
٣٦٤٠					١٣٤٥٠٣٠١٠
٣٦٤٥	١٣٤٥٠٥٠١٣	٦٢٤٩	١٣٤٥٠٣٠١٩	١٣٤٥٠٣٠١٤	١٣٤٤١٠١١٢
٣٦٤٦	١٣٤٥٠٣٠٢٤	٦٢٠٧	١٣٤٥٠٣٠١٥	١٣٤٥٠٣٠١٤	١٣٤٥٠٣٠١
٣٦٨٠	١٣٤٥٠٤٠٢٥ ١٣٤٥٠٩٠٢٧	٦٢٣٢ ٦٣٦١	١٣٤٥٠٣٠٢٥	١٣٤٥٠٢٠٢٨	١٣٤٥٠٣٠١٢
٣٦٨٦	١٣٤٥٠٥٠١٦	٦٢٥١	١٣٤٥٠٣٠٢٥	١٣٤٥٠٣٠٩	١٣٤٥٠٣٠١٢

شماره ترتیب	عنوان قانون
۴۵۶	قانون موافقتنامه فرهنگی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت اسپانیا .
۴۵۷	قانون نامگذاری روز ۲۱ فروردین بنام روز (نیایش) .
۴۵۸	قانون تمدید مهلت تقدیم دادخواست به هیئت سه نفری .
۴۵۹	قانون اصلاح ماده ۲۹ قانون انتخابات مجلس سنا .
۴۶۰	قانون نحوه خرید ماشین آلات و سایر لوازم برای اجرای طرحهای مصوب برنامه های عمرانی کشور
۴۶۱	قانون اجازه قبول عضویت سازمان دفاع غیر نظامی ایران در سازمان بین المللی دفاع غیر نظامی .
۴۶۲	قانون استخدام کشوری (مصوب کمیسیون خاص مشترك مجلسین)
۴۶۳	قانون سازمان نقشه برداری .
۴۶۴	قانون وصول درآمد اختصاصی وزارت پست و تلگراف و تلفن .
۴۶۵	قانون اجازه ترمیم فوق العاده ثابت ارزی مأمورین خارج از کشور وزارت امور خارجه .
۴۶۶	اصلاح بندهای (ه - و - ز) ماده ۱ فصل چهارم آئین نامه معاشهای نیروهای مسلح شاهنشاهی (مصوب کمیسیون بودجه) .
۴۶۷	قانون تشکیل شورای داوری .

صفحه	تاریخ انتشار	شماره روزنامه رسمی	تاریخ توشیح	تاریخ تصویب ملاحظه مجلس سنا	تاریخ تصویب مجلس شورای ملی
۳۶۸۸	۱۳۴۵/۵/۳۰	۶۲۶۳	۱۳۴۵/۳/۲۵	۱۳۴۵/۳/۱۸	۱۳۴۵/۲/۸
۳۶۹۵	۱۳۴۵/۵/۲۰	۶۲۵۵	۱۳۴۵/۳/۲۲	۱۳۴۵/۳/۱۸	۱۳۴۵/۲/۲۷
۳۶۹۶	۱۳۴۵/۵/۱۳	۶۲۴۹	۱۳۴۵/۳/۳۰	۱۳۴۵/۳/۲	۱۳۴۵/۳/۲۲
۳۶۹۸	۱۳۴۵/۵/۱۶	۶۲۵۱	۱۳۴۵/۳/۳۰	۱۳۴۵/۳/۲۳	۱۳۴۵/۳/۱۰
۳۶۹۹	۱۳۴۵/۵/۱۰	۶۲۴۶	۱۳۴۵/۳/۳۰	۱۳۴۵/۳/۱۸	۱۳۴۵/۳/۲۴
۳۷۰۰	۱۳۴۵/۵/۲۰	۶۲۵۵	۱۳۴۵/۴/۵	۱۳۴۵/۳/۲	۱۳۴۵/۳/۳۱
۳۷۰۱	۱۳۴۵/۴/۱۸	۶۲۲۶			۱۳۴۵/۳/۳۱
۳۷۶۷	۱۳۴۵/۶/۷	۶۲۷۰	۱۳۴۵/۴/۱۹	۱۳۴۵/۳/۱۸	۱۳۴۵/۴/۵
۳۷۷۰	۱۳۴۵/۵/۲۰	۶۲۵۵	۱۳۴۵/۴/۱۹	۱۳۴۵/۳/۱۸	۱۳۴۵/۴/۵
۳۷۷۱	۱۳۴۵/۵/۱۶	۶۲۵۱	۱۳۴۵/۴/۱۹	۱۳۴۵/۳/۳۰	۱۳۴۵/۴/۵
۳۷۷۲					۱۳۴۵/۴/۸
۳۷۷۴	۱۳۴۵/۵/۲	۶۲۳۹	۱۳۴۵/۴/۱۹	۱۳۴۵/۳/۳۰	۱۳۴۵/۴/۹

شماره ترتیب	عنوان قانون
۴۶۸	اساسنامه شرکت سهامی ساختمان سد و تأسیسات آبیاری (مصوب کمیسیونهای پارلمانی).
۴۶۹	قانون انتقال اداره کل گمرک و سازمان بنادر و کشتیرانی بوزارت دارائی .
۴۷۰	قانون استفاده مؤسسات درمانی نیروهای مسلح شاهنشاهی و بیمارستانهای ژاندارمری و شهربانی کل کشور از قانون استخدام پرستار و ماما و کارمند فنی برای وزارت بهداشت .
۴۷۱	قانون تأسیس شرکت هواپیمائی ملی ایران و مقررات بهره برداری هوائی کشوری .
۴۷۲	قانون طرز تهیه و تنظیم بودجه کل کشور .
۴۷۳	قانون اجازه دریافت هزینه عکسبرداری اسناد .
۴۷۴	قانون مؤسسات حمل و نقل و تعمیر گاههای اتومبیل و کاراژ های عمومی .
۴۷۵	آئین نامه شورای عالی اوقاف (مصوب کمیسیونهای پارلمانی).
۴۷۶	قانون اجازه خرید فرش و سایر اشیاء تزئینی مورد نیاز نمایندگان کیهای سیاسی شاهنشاهی خارج از کشور .
۴۷۷	قانون تمدید قانون تعیین تکلیف مشمولین خدمت نظام وظیفه عمومی متولد سالهای ۱۳۱۲ تا ۱۳۲۴ .

تاریخ تصویب جلس شورای ملی	تاریخ تصویب یا اظهار ملاحظات مجلس سنا	تاریخ توشیح	شماره روزنامه رسمی	تاریخ انتشار	صفحه
۱۳۴۵ر۳	۱۳۴۵ر۳ر۳۰	۱۳۴۵ر۴ر۱۹	۶۲۵۱	۱۳۴۵ر۵ر۱۶	۳۷۸۵
۱۳۴۵ر۳ر۱۳	۱۳۴۵ر۳ر۲۳	۱۳۴۵ر۴ر۲۵	۶۲۶۳	۱۳۴۵ر۵ر۳۰	۳۷۹۵
۱۳۴۵ر۳	۱۳۴۵ر۳ر۳۰	۱۳۴۵ر۴ر۲۵	۶۲۶۰	۱۳۴۵ر۵ر۲۶	۳۸۰۳
۱۳۴۵ر۳ر۳۰	۱۳۴۵ر۳ر۳۰	۱۳۴۵ر۴ر۲۵	۶۲۶۰	۱۳۴۵ر۵ر۲۶	۳۸۰۴
۱۳۴۵ر۳ر۳۰	۱۳۴۵ر۳ر۳۰	۱۳۴۵ر۴ر۲۵	۶۲۷۰	۱۳۴۵ر۵ر۲۶	۳۸۰۵
۱۳۴۵ر۳ر۳۰	۱۳۴۵ر۳ر۳۰	۱۳۴۵ر۴ر۲۵	۶۲۷۰	۱۳۴۵ر۵ر۲۶	۳۸۰۸
۱۳۴۵ر۳ر۳۰	۱۳۴۵ر۳ر۳۰	۱۳۴۵ر۴ر۲۵	۶۲۷۰	۱۳۴۵ر۵ر۲۶	۳۸۱۱
۱۳۴۵ر۳	۱۳۴۵ر۳ر۳۰	۱۳۴۵ر۴ر۲۵	۶۲۷۰	۱۳۴۵ر۵ر۲۶	۳۸۱۲

شماره ترتیب	عنوان قانون
۴۷۸	آئین نامه مزایا و معافیت‌های کارشناسان خارجی (مصوب کمیسیونهای پارلمانی).
۴۷۹	قانون الحاق ماده واحده بقانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی .
۴۸۰	قانون اجازه الحاق دولت ایران بعهدنامه بین‌المللی مربوط به برقراری مقررات متحد الشكل درباره حقوق ممتاز ورهن دریائی .
۴۸۱	قانون انتقال اداره کل غله بوزارت کشاورزی .
۴۸۲	الحاق ماده ۵ به آئین نامه اجرائی قسمت اول تبصره ۲۹ قانون بودجه سال ۱۳۴۴ کل کشور (مصوب کمیسیونهای مشترك مجلسین) .
۴۸۳	آئین نامه شورای عالی آموزش و پرورش (مصوب کمیسیونهای پارلمانی) .
۴۸۴	قانون اجازه فروش اراضی خالصه واگذاری بشهرداری زاهدان .

شماره روزنامه رسمی	تاریخ توشیح	تاریخ تصویب یا اظهار ملاحظات مجلس سنا	تاریخ تصویب مجلس شورای ملی	صفحه
		۱۳۴۵ر۴ر۱۳	۱۳۴۵ر۴ر۲۲	۳۸۱۳
۶۲۶۹	۱۳۴۵ر۵ر۴	۱۳۴۵ر۴ر۱۳	۱۳۴۵ر۴ر۲۸	۳۸۱۶
۶۲۷۲	۱۳۴۵ر۵ر۱۰	۱۳۴۵ر۲ر۲۶	۱۳۴۵ر۴ر۲۸	۳۸۱۷
۶۲۷۰	۱۳۴۵ر۵ر۱۰	۱۳۴۵ر۴ر۲۰	۱۳۴۵ر۴ر۲۸	۳۸۲۹
			۱۳۴۵ر۴ر۲۹	۳۸۳۱
		۱۳۴۵ر۶ر۵	۱۳۴۵ر۶ر۱۷	۳۸۳۳
۶۳۲۸	۱۳۴۵ر۷ر۲۴	۱۳۴۵ر۷ر۱۸	۱۳۴۵ر۲ر۲۷	۳۸۳۸

قانون اتومبیل‌های شخصی مأمورین وزارت امور خارجه

مصوب ۱۳۴۵/۱/۲۳

ماده واحده - مأمورین وزارت امور خارجه که با اتومبیل شخصی خود از مأموریت ثابت به ایران مراجعت مینمایند و یا اتومبیل خود را ظرف چهارماه بعد از مراجعت بکشور وارد میکنند در صورتیکه اتومبیل را طبق اسناد خرید لاقبل یکسال قبل از ورود به ایران خریداری و مورد استفاده قرار داده باشند با تصدیق وزارت امور خارجه میتوانند اتومبیل خود را بدون پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی وارد کشور نموده و جهت استفاده شخصی در اختیار داشته باشند.

تبصره - هر گاه مأمورین مذکور اتومبیل خود را در ایران بفروشند و یا بمأموریت مجدد ثابت اعزام شوند و اتومبیل خود را در ایران باقی گذارند باید فقط حقوق گمرکی آنرا بمأخذ تاریخ فروش و یا تاریخ صدور حکم مأموریت جدید پرداخت نمایند و از پرداخت سود بازرگانی معاف خواهند بود.

چنانچه مأمورین وزارت امور خارجه که بمأموریت ثابت اعزام میشوند قبل از یکسال خدمت در خارج بمرکز احضار شوند مشمول مقررات فوق خواهند بود.

قانون بالا مشتمل بر ماده واحده و یک تبصره که لایحه آن بموجب ماده واحده مصوبه بیستم آذر ماه ۱۳۴۲ تقدیم شده و در تاریخ روز چهارشنبه ۴ اسفندماه

قانون اتومبیلهای شخصی مأمورین وزارت امور خارجه

۱۳۴۴ بتصویب مجلس سنارسیده بود در جلسه روز سه شنبه بیست و سوم فروردینماه یکهزار و سیصد و چهل و پنج شمسی مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت.

رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

قانون مربوط به نام گذاری روز سوم اسفند بنام روز

رضاشاه کبیر

مصوب ۱۳۴۵/۱/۲۹

ماده واحده - روز سوم اسفندماه بنام روز رضاشاه کبیر نام گذاری شده و مقرر میگردد همه ساله در روز مزبور خدمات و فداکاریهای شاهنشاه فقید موجود ایران نو از طریق رادیو و تلویزیون و مطبوعات برای آگاهی نسل جوان کشور یادآوری شود.

قانون بالا که مشتمل بر ماده واحده است در جلسه روز پنجشنبه نوزدهم اسفندماه یک هزار و سیصد و چهل و چهار بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

قانون فوق در جلسه روز دوشنبه ۱۳۴۵/۱/۲۹

بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون اهداء يك نمونه از سرستونهای کاخ آپادانا و چند

قطعه از سنگ تخت جمشید

مسوب ۱۳۴۵/۲/۷

ماده واحده - بدولت اجازه داده میشود که نظر بتقاضای دولت آرژانتین بیادبود مسافرت شاهنشاه آریامهر به آن کشور يك نمونه از سرستونهای کاخ آپادانا در ایران تهیه و ساخته شود و چند قطعه سنگ که از سرستونهای تخت جمشید جدا شده و موجود است جهت تجلی کامل هنر اصیل باستانی ایران در قسمتهای مختلف آن جا گذاری گردد و این سرستون به انضمام ستونی که عیناً به اندازه های اصلی بطول ۲۳ متر شبیه ستونهای کاخ آپادانا ساخته میشود بدولت آرژانتین اهداء گردد تا در میدان وسیعی که در پایتخت آن کشور بیادبود این مسافرت فرخنده بنام ایران نامگذاری نموده اند نصب گردد.

قانون بالا که مشتمل بر ماده واحده است در جلسه روز یکشنبه پانزدهم اسفندماه یک هزار و سیصد و چهل و چهار شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .
رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

قانون فوق در جلسه روز چهارشنبه ۱۳۴۵/۲/۷
بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون اصلاح مواد ۱۷ و ۱۸ قرارداد بین‌المللی مربوط به ایجاد

سازمان مشورتی دریانوردی بین دول مصوب سال ۱۳۳۶

مصوب ۱۳۴۵/۲/۱۵

ماده واحده - اصلاح مواد ۱۷ و ۱۸ قرارداد بین‌المللی مربوط به ایجاد

سازمان مشورتی دریانوردی بین دول بشرح زیر تصویب میشود :

ماده ۱۷ - شورا از ۱۸ عضو که از طرف مجمع عمومی انتخاب میشوند تشکیل

خواهد گردید .

ماده ۱۸ - در انتخاب اعضاء شورا مجمع عمومی اصول ذیل را باید رعایت

نماید :

الف - شش دولت که در برقراری سرویسهای بین‌المللی دریانوردی بیشتر

ذینفع هستند.

ب - شش دولت که در بازرگانی بین‌المللی دریائی بیشتر ذینفع هستند.

ج - شش دولت که دارای منافع خاص در حمل و نقل دریائی و دریانوردی بوده

و بموجب بند الف و ب انتخاب نشده اند بنحویکه انتخاب آنها بعزویت شورا، نمایندگی

تمام قسمتهای مهم جغرافیائی دنیا را تأمین نماید .

قانون بالا مشتمل بر ماده واحده که در تاریخ روز چهارشنبه ۲۰ بهمن ماه

۱۳۴۴ بتصویب مجلس سنارسیده بود در جلسه روز پنجشنبه پانزدهم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و چهل و پنج شمسى مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت.

رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

قانون استرداد حقوق گمرکی مواد اولیه مصنوعات ماشینی

کارخانجات داخلی

مصوب ۱۳۴۵/۲/۱۸

ماده ۱- اداره کل گمرک مکلف است در صورتیکه کالاهای ساخته شده در کارخانه‌های داخلی بخارج از کشور صادر شود حقوق گمرکی و سود بازرگانی اقلام مشروح ذیل را بر اساس ماده ۳ این قانون به نسبت مواد و قطعاتیکه از خارج وارد شده و در ساخت کالا یا بسته بندی آنها مصرف شده است بترتیبی که در آئین نامه مربوط تعیین خواهد شد بماند حقوق گمرکی و سود بازرگانی تاریخ صدور کالا بخارج از محل درآمد اداره کل گمرک بابت حقوق گمرکی و سود بازرگانی به صادر کننده پرداخت نماید.

۱- مواد و قطعاتی که از خارج وارد شده و در ساخت کالاهای صادر شده بکار رفته است.

۲- لوازم بسته بندی که از خارج وارد شده و برای بسته بندی کالاهای صادر شده بکار رفته است.

۳- مواد اولیه‌ای که از خارج وارد شده و برای ساختن لوازم بسته بندی کالاهای صادر شده بکار رفته است.

تبصره - در صورتیکه مواد اولیه مصرف شده در کالاهای صادراتی یا وسائل

بسته بندی کالاهای صادراتی بموجب قوانین و مقررات خاصی در تاریخ صدور کالا مشمول معافیت یا تخفیف باشد این معافیت یا تخفیف در محاسبه مبلغ قابل استرداد منظور خواهد شد.

ماده ۳- صادر کننده میتواند کالاهائی را که با استفاده از مزایای فوق از کشور صادر کرده است مجدداً بکشور برگشت دهد ولی ترخیص آن از گمرک منوط به پرداخت مبلغی است که در موقع صدور بموجب ماده یک از اداره کل گمرک دریافت شده است.

ماده ۳- فهرست کالاها و همچنین لوازم بسته بندی مشمول این قانون هر شش ماه یکبار توسط کمیسیون مرکب از نمایندگان وزارت اقتصاد و اطاق صنایع و معادن ایران و اطاق بازرگانی تهران تهیه و منتشر خواهد شد.

ماده ۴- وزارت اقتصاد مجاز است در مواردیکه تعیین انواع و میزان دقیق مواد مصرف شده در کالاهای صادراتی یا در وسائل بسته بندی آنها مشکل باشد حقوق گمرکی و سود بازرگانی قابل استرداد را حد اکثر تا ده درصد تقریب محاسبه کرده و برای کلیه موارد مشابه ملاک عمل قرار دهد.

ماده ۵- وزارت اقتصاد مکلف است حد اکثر تا ۴۵ روز پس از انتشار مقررات عمومی واردات و صادرات هر سال نشریه ای حاوی مشخصات کلیه کالاهای قابل صدور مشمول این قانون و میزان حقوق گمرکی و سود بازرگانی قابل استرداد آنها را

قانون استرداد حقوق گمر کی مواد اولیه مصنوعات ماشینی کارخانجات داخلی

منتشرو برای مدت یکسال اجرا نماید. انتشار این فهرست مانع آن نخواهد بود که برای مصنوعات قابل صدور که نام آن در نشریه نباشد بر اساس مقررات این قانون تقاضای استرداد حقوق و سود بازرگانی بشود.

ماده ۶ - هر گاه مصنوعاتیکه بوسیله ماشین در داخل کشور تهیه میشود بوزارتخانهها و مؤسساتیکه از پرداخت حقوق گمر کی معاف میباشند فروخته شود حقوق گمر کی و سود بازرگانی مواد اولیه و قطعات منفصله با رعایت قوانین مربوط بمعافیت گمر کی آن وزارتخانهها و مؤسسات و مفاد این قانون بفروشنده مسترد خواهد شد.

ماده ۷ - آئین نامه اجرائی این قانون بوسیله وزارت اقتصاد تهیه و پس از تصویب وزیر اقتصاد بموقع اجرا گذارده خواهد شد.

ماده ۸ - وزارت اقتصاد مأمور اجرای این قانون است.

قانون بالا مشتمل بر ۸ ماده و یک تبصره که لایحه آن بموجب ماده واحده مصوبه بیستم آذرماه ۱۳۴۲ تقدیم شده و در تاریخ روز چهارشنبه ۲۰ بهمن ماه ۱۳۴۴ بتصویب مجلس سنا رسیده بود در جلسه روز یکشنبه هجدهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و چهل و پنج شمسی مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت.

رئیس مجلس شورای ملی

مهندس عبدالله ریاضی

قانون قرارداد اقامت و دریانوردی بین دولت شاهنشاهی ایران و

دولت فرانسه

مصوب ۱۳۴۵ر۲ر۱۸

ماده واحده - قرارداد اقامت و دریانوردی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت فرانسه که شامل يك مقدمه و پانزده ماده میباشد و در تاریخ سوم تیر ماه ۱۳۴۳ در تهران به امضاء رسیده است تصویب و بدولت اجازه داده میشود اسناد تصویب آنرا مبادله نماید .

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده که در تاریخ روز شنبه ۹ بهمن ماه ۱۳۴۴ بتصویب مجلس سنا رسیده بود در جلسه روز یکشنبه هجدهم اردیبهشت ماه یکم هزار و سیصد و چهل و پنج شمسی مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت.

رئیس مجلس شورای ملی

مهندس عبدالله ریاضی

قرارداد اقامت و دریانوردی بین ایران و فرانسه

از آنجا که اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران و حضرت رئیس جمهور فرانسه به تشدید روابط دوستانه قدیم و توسعه روابط اقتصادی و دریانوردی بین دو کشور متساویاً علاقه دارند بعقد قراردادی درباره اقامت و دریانوردی تصمیم گرفتند و برای این منظور نمایندگان مختار خود را بشرح زیر معین کردند :

از طرف اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران :

جناب آقای عباس آرام وزیر امور خارجه.

از طرف حضرت رئیس جمهور فرانسه :

جناب آقای رنوسیوان سفیر کبیر فوق العاده و تام الاختیار .

و این نمایندگان پس از مبادله اختیار نامه های خود که صحیح و معتبر

شناخته شدن نسبت بموارد زیر موافقت کردند :

ماده اول - اتباع هر يك از طرفین معظمین متعاهدین میتوانند آزادانه

در قلمرو طرف دیگر داخل شوند و در آن اقامت کنند و نیز هر وقت بخواهند

میتوانند از آن خارج شوند مشروط بر آنکه مقررات پلیس و نظم عمومی و امنیت

دفاع ملی را که در مورد همه بیگانگان مجری است رعایت کنند همچنین با رعایت

این مقررات میتوانند مطابق شرایطی که در مورد اتباع دول کامله الوداد مجری

است در خاک طرف دیگر مسافرت یا اقامت کنند .

اتباع هر يك از طرفین قرارداد در خاک طرف دیگر از لحاظ جان و مال

و منافع از حمایت کامل آن طرف برخوردار خواهند بود و از این بابت از کلیه حقوق و امتیازات فعلی یا آتی اتباع دول کامله الوداد متمتع خواهند شد.

ماده دوم - اتباع هر يك از طرفین قرارداد در خاک طرف دیگر از همان حقوق مدنی اتباع آن طرف متمتع میشوند.

قانونیکه در این مورد اجراء میشود بوسیله اصول تعارض قوانین تعیین خواهد شد در هر حال احوال شخصیه فرانسویان در خاک کشور شاهنشاهی ایران تابع قوانین فرانسه و احوال شخصیه ایرانیان در خاک جمهوری فرانسه تابع قوانین ایران خواهد بود.

بعلاوه بشرط معامله متقابله با اتباع هر يك از طرفین قرارداد در خاک طرف دیگر در مورد اجاره و استجاره و استملاك و تصرف اموال منقول و غیر منقول و تصرفات مالکانه بر حسب قوانین جاری همان رفتاری خواهد شد که نسبت بدول کامله الوداد مجری میشود.

ماده سوم - حقوق و منافع مشروع اتباع و شرکتهای یکی از طرفین قرارداد در خاک طرف دیگر نباید دستخوش اقدامات خودسرانه و تبعیض آمیز طرف دیگر قرار گیرد.

هیچیک از طرفین قرارداد نباید اموال اتباع و شرکتهای طرف دیگر را که در قلمرو اوست بعلت اقتضای مصاحبت عامه یا ملی کردن از تصرف مالک خارج

کند مگر با همان شرایطی که در باره اتباع داخلی و اتباع دولت کامله الوداد
مجری میگردد .

میزان خسارت مذکور باید تعیین شود و طوری باشد که عملاً قابل وصول
و قابل انتقال باشد و این وصول یا انتقال قبلاً یا در رأس موعدی که عرفاً قابل
قبول باشد صورت گیرد .

ماده چهارم - بشرط معامله متقابله اتباع هر يك از طرفین در خاک طرف
دیگر در مورد اشتغال بتجارت و صنایع و پیشه‌وری و زراعت و مشاغل آزاد و همچنین
حرفه های با دستمزد یا بدون دستمزد از رفتاری که نسبت بدولت کامله الوداد میشود
برخوردار خواهند بود .

فعالیت‌هایی که در یکی از دو کشور حتی بصورت اتفاقی جنبه شرکت در مشاغل
رسمی و دولتی داشته باشد از مقررات مفاد این ماده مستثنی خواهد بود .

ماده پنجم - اشخاص حقیقی و حقوقی هر يك از طرفین قرارداد در قلمرو
طرف دیگر با همان حقوق و امتیازات اتباع داخلی برای اقامه دعوی بهر يك از
مراجع قضائی و دادگاههای حکمیت خواه بعنوان شکایت و خواه بعنوان دفاع از
حقوق و منافع خود آزاده حق مراجعه دارند و برای اقامه دعوی تأمین از آنان
مطالبه نخواهد شد و مانند اتباع داخلی مقررات معاضدت قضائی در باره آنان مجری
خواهد بود .

طرفین قرارداد موافقت دارند که فصلهای سه و چهار قرارداد عمومی لاهه مورخ اول مارس ۱۹۵۴ را در خصوص آئین دادرسی مدنی در مورد موضوعهائی که فصول مزبور ناظر بر آن است بین خود مجری دارند.

ماده ششم - اتباع هر يك از طرفین قرارداد در خاک طرف دیگر از هر گونه خدمت نظامی در ارتش یا در نگهبانی یا نیروی چریک و همچنین از هر گونه الزامات نظامی شخصی و نیز از پرداخت هر گونه وجه نقدی یا جنسی بجای خدمات یا الزامات مزبور معاف خواهند بود.

اموال اتباع و شرکتهای هر يك از طرفین چه در زمان صلح و چه در زمان جنگ فقط مشمول مصادره هائی خواهد بود که نسبت به اتباع داخلی بمورد اجراء گذاشته میشود غراماتی که به اتباع داخلی بر طبق قوانین جاری تعلق میگیرد به اتباع هر يك از طرفین نیز تعلق خواهد گرفت. رفتاری که نسبت به اتباع مزبور بعمل میآید نباید بهیچوجه از رفتار نسبت به اتباع دول کامله الوداد نامساعدتر باشد.

ماده هفتم - اتباع هر يك از طرفین قرارداد در خاک طرف دیگر به هیچ عنوان و بحساب هیچکس نباید عوارض و مالیاتی بیشتر یا غیر از آنچه اتباع داخلی در مواردی مشابه بر عهده دارند بپردازند و مخصوصاً مانند اتباع داخلی تخفیفها و معافیتهای عوارضی یا مالیاتی و تخفیفهای مالیاتی از جمله تخفیفهای مربوط به عیال و اولاد بدانان تعلق خواهد گرفت. دول متعاهد در مورد اینکه فرار از پرداخت مالیات تعقیب و مجازات شود و از پرداخت مالیات مضاعف احتراز بعمل آید بنا

یکدیگر توافق خواهند نمود. مقررات فوق در صورت اقتضاء مانع از دریافت عوارض مربوط به اقامت و عوارض مربوط به اجرای تشریفات پلیسی نخواهد بود بشرط این که این عوارض از کلیه بیگانگان دریافت شود. مبلغ عوارض مزبور نباید بیشتر از مبلغ عوارضی باشد که از اتباع دولتهای دیگر دریافت میشود.

ماده هشتم - شرکتهای تجاری ومدنی و همچنین مؤسسات عمومی که بر طبق قانون در خاک طرف متعاقد دیگر تأسیس یافته و مرکز شرکت نیز در آن خاک است در صورتیکه در محل تأسیس منحصرأ بفعالیتهای تجاری بپردازند بوسیله طرف متعاقد دیگر قانونی شناخته خواهد شد.

شرکتها و مؤسسات مزبور بر طبق مقررات جاری که در مورد مؤسسات و شرکتهای کشورهای دیگر نیز قابل اجرا باشد میتوانند استقرار یابند و شعبهها و نمایندگیهای تأسیس کنند و بهر گونه فعالیت تجاری و صنعتی بپردازند.

شرکتها و مؤسسات مذکور از لحاظ فعالیتهای تجاری یا صنعتی خود در خاک طرف دیگر مشمول پرداخت مالیاتها و حقوق و عوارضی بیشتر یا غیر از آنچه از طرف مؤسسات ملی پرداخت میشود نخواهند بود.

ماده نهم - ۱ - در این قرارداد غرض از کلمه «کشتی» کلیه انواع شناورهای دریایمائی است که بدولت یا اشخاص تعلق داشته و یا مورد بهره برداری آنها قرار گیرد. این اصطلاح کشتیهای جنگی را شامل نمیشود.

۲ - کشتیهای دارنده پرچم یکی از طرفین قرارداد و حامل اسناد و مدارکی

که قانون آن طرف برای اثبات تابعیت آنها لازم میداند متعلق بدان طرف شناخته خواهند شد

۳ - گواهینامه‌های ظرفیت صادره از ناحیه مقامات صالح راطرفین قرارداد قبول خواهند کرد حقوق و عوارض کشتیرانی بر اساس گواهینامه‌های مزبور محاسبه و پرداخت خواهد شد و در این مورد احتیاجی به اندازه‌گیری مجدد ظرفیت بر طبق مقررات جاری طرف دیگر قرارداد نیست مشروط بر اینکه گواهینامه‌های مذکور منطبق با وضع کشتی‌ها در موقع ورود به گمرک باشد .

۴ - هر يك از طرفین متعاهدین مقررات قانونی و آئیننامه‌های طرف دیگر را در مورد کسار کنان و تجهیزات و تأسیسات و نگاهداری کشتیهای مسافری و کشتیهای باربری و همچنین در مورد حمایت جان اشخاص در دریا قبول خواهد کرد. همچنین گواهینامه‌های صادره بموجب همین مقررات مورد قبول طرفین خواهد بود. هر يك از کشتیهای متعلق بطرفین قرارداد که دارای گواهی نامه‌های مذکور باشد در بنادر طرف دیگر مورد بازرسی مأمور صالح آن طرف واقع خواهد شد و این بازرسی محدود است به تحقیق در وجود گواهینامه‌های معتبر در مورد این گواهینامه‌ها اصل کفایت آنهاست مگر آنکه بنظر مأمور بازرسی قابلیت دریانوردی کشتی با مشخصات مذکور در گواهینامه‌ها مغایرت داشته باشد و رفتن کشتی بدریا برای مسافران یا ملوانان خطرناک باشد در این صورت مأمور بازرسی کلیه

اقدامات لازم را بمنظور ممانعت از حرکت کشتی بعمل میآورد بلافاصله به کنسول طرف دیگر قرارداد این تصمیم و علل آنرا کتباً اطلاع میدهد .

ماده دهم - ۱- هر يك از طرفین قرارداد در بنادر خود با کشتیهائی که دارای پرچم طرف دیگر باشند از لحاظ اجرای تشریفات گمرکی و در یسافت حقوق و عوارض بندری و همچنین از لحاظ دسترسی بلامانع به بنادر و استفاده از آنها و استفاده از تسهیلات دریاوردی و عملیات تجاری کشتیها و ملوانان و مسافران و کالاهای بهمین گونه رفتار خواهد کرد که با کشتیهای خود رفتار میکنند و این ترتیب بخصوص ناظر به تهیه و تعیین محل در اسکله و ایجاد تسهیلات برای بارگیری و تخلیه خواهد بود .

۲ - مقررات بند فوق شامل دریاوردی و فعالیت و حمل و نقل که بر طبق قوانین هر يك از طرفین قرارداد مختص بخود آنهاست مخصوصاً خدمات بندری و یدك كشی و راهنمایی و کاپوتاز و صید در دریا نخواهد شد .

ماده یازدهم - ۱ - هر گاه کشتی متعلق بیکي از طرفین قرارداد در نزدیکی ساحل طرف دیگر در کمال فرورود یا غرق شود یا بعلت مواجهه با خطر به لنگر انداختن دریکی از بنادر طرف دیگر مجبور باشد طرف متعاهد مزبور با این کشتی و مسافران و اموال آنها مانند کشتی ای رفتار خواهد کرد که پرچم خود آن کشور را بر افراشته باشد و نیز اجازه خواهد داد که کشتی پس از تعمیر مسافرت خود را ادامه دهد .

۲ - اشیاء و محمولاتی که از کشتی بگسل نشسته یا غرق شده بدست میآید به مالک یا نماینده او پس داده خواهد شد بشرط آنکه مالک حق خود را در مهلت قانونی اثبات کند. هر گاه اشیاء مزبور بفروش رسیده باشد مبلغ خالص فروش پس از کسر حقوق و عوارض گمرکی در صورت اقتضا و بشرط آنکه مالک حق خود را قبلاً به ثبوت رسانده باشد در اختیار مالک یا نماینده او گذاشته خواهد شد. محاسبه مبلغ مربوط به هزینه نجات کشتی و سایر هزینه‌ها بر طبق همان مقرراتی است که در مورد کشتی های ملی اجراء میشود.

۳ - بارعایت مقررات قانونی یا آئین نامه های مربوط به اشیاء و کالاهای غرق شده کشتی ها و اشیاء نجات یافته اگر برای استعمال یا تصرف داخلی نباشد از کلیه عوارض و حقوق گمرکی معاف خواهد بود ولی در این مورد نیز ممکن است اقدامات تأمینی گمرکی تا صدور مجدد اشیاء و کالاهای مزبور بعمل آید.

ماده دوازدهم - بارعایت مقررات قانونی و مخصوصاً مقررات مربوط به تابعیت کارکنان کشتیها فرماندهان کشتیهای حامل پرچم یکی از طرفین قرارداد که تعداد کارکنان آنها بعلت بیماری با عائل دیگر کامل نباشد اجازه خواهند داشت در بنادر طرف دیگر قرارداد عده ملوانان لازم را برای ادامه مسافرت استخدام کنند. ملوانانی که به این طریق استخدام میشوند حق دارند پس از انقضای قرارداد به هزینه مالک کشتی به میهن خود بازگردند.

ماده سیزدهم - مساعدترین رفتاریکه طرفین معظمین متعاهدین متقابلا در قرارداد حاضر برای یکدیگر قائل میشوند شامل موارد زیر نخواهد بود :

الف - امتیازات ناشی از اتحاد گمرکی یا پولی یا ناشی از وجود منطقه آزاد یا ناشی از موافقتنامه های ناحیه‌ای که یکی از طرف متعاهدین آنها را امضاء کرده است یا از این پس امضاء خواهد کرد .

ب - مزایا و امتیازاتی که یکی از طرفین قرارداد بعلت داشتن روابط خاص با دول دیگر برای آنها منظور داشته است یا خواهد داشت . این روابط خاص ناشی از اینست که این دول به اتحادیه‌ای تعلق دارند یا تعلق داشته‌اند که در یک یا چند رشته امور تولیدی یا بازرگانی یا امور مربوط به امنیت مشترکاً سازمانی بوجود آورده‌اند .

ماده چهاردهم - هر گاه حل اختلاف ناشی از تفسیر یا اجرای این قرارداد از طریق سیاسی میسر نباشد بدرخواست یکی از طرفین قرارداد آن اختلاف به محکمه داورى احاله خواهد شد و طرز تشکیل این محکمه بدین قرار است هر یک از طرفین متعاهدین نماینده خود را تا یکماه از تاریخ دریافت درخواست داورى تعیین خواهد کرد . داورانیکه به این طریق تعیین میشوند تا دو ماه از تاریخ اعلام طرفی که داور خود را بعداً تعیین کرده است داورسومی را که تبعه کشور ثالثی باشد انتخاب خواهند کرد .

هر گاه یکی از طرفین قرارداد داورى معرفی نکند طرف دیگر میتواند

از رئیس دیوان بین‌المللی دادگستری تعیین این داور را تقاضا نماید. این طریق در موردی هم که داور مشترك را طرفین انتخاب نکرده باشند به تقاضای یکی از طرفین قرارداد اجراء خواهد گردید.

طرفین قرارداد ممکنست با توافق قبلی شخصی را که در صورت بروز اختلاف باید داور مشترك باشد برای مدتی معین انتخاب کنند تصمیم داوران قطعی و الزام آور خواهد بود.

ماده پانزدهم - ۱- این قرارداد بتصویب خواهد رسید و پس از سی روز از تاریخ مبادله اسناد تصویب به مورد اجراء گذاشته خواهد شد.

۲- مدت اعتبار این قرارداد پنج سال است و پس از این مدت هم تا وقتی که یکی از طرفین تصمیم خود را مبنی بر فسخ آن با اطلاع قبلی ششماهه بطرف دیگر ابلاغ نمایند همچنان معتبر خواهد بود.

نظر بمراتب فوق نمایندگان مختار طرفین قرارداد حاضر را امضاء کرده‌اند. این قرارداد در دو نسخه بزبان فارسی و فرانسه که هر دو متن متساویاً معتبر میباشد تنظیم گردید.

تهران بتاريخ ۳ تیرماه ۱۳۴۳

قرارداد فوق مشتمل بر يك مقدمه و پانزده ماده که منضم بقانون قرارداد اقامت و دریاوردی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت فرانسه میباشد صحیح و قابل اجراء است.

رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

قرارداد

بین

شرکت ملی صنایع پتروشیمی

و

شرکت بی - اف - کوردریج

۲۵ بهمن ۱۳۴۴

قرارداد

مصوب ۱۳۴۵ر۲ر۱۸

این قرارداد بین شرکت ملی صنایع پتروشیمی که وابسته به شرکت ملی نفت ایران بوده و طبق قوانین ایران تشکیل یافته (و ذیلا «طرف اول» نامیده میشود) و «بی-اف-گودریچ کمپانی The B. F. Goodrich Company» شرکتی که طبق قوانین نیویورک از کشورهای متحده آمریکا تشکیل یافته و موجود میباشد و در این قرارداد از طریق یکی از ادارات خود بنام «بی-اف-گودریچ کمیکال کمپانی Chemical Company B. F. Goodrich» عمل مینماید (و ذیلا «طرف دوم» نامیده میشود) منعقد میگردد.

نظر باینکه «طرف اول» مایل به تولید «پلی وینیل کلراید» و مواد مربوطه و «سود محرق» و «دود سیل بنزن» با استفاده از بعضی از گازها و مایعات پالایشگاه آبادان دریک «مجتمع» (Complex) واقع در مجاورت پالایشگاه میباشد و نظر باینکه در نظر است که طی اولین سال بهره برداری عادی «مجتمع» مذکور دارای ظرفیت اولیه تولید قریب بیست هزار (۲۰۰۰۰) تن متریک «پلی وینیل کلراید» و بیست و چهار هزار (۲۴۰۰۰) تن متریک «سود محرق» و ده هزار (۱۰۰۰۰) تن متریک «دود سیل بنزن» باشد و

نظر باینکه «طرف اول» و «طرف دوم» طبق مفاد این قرارداد توافق کرده اند که یک شرکت سهامی بنام شرکت سهامی پتروشیمی آبادان (که ذیلاً در این قرارداد «شرکت» نامیده میشود) در ایران تشکیل دهند که در آن برای ساختن و بهره برداری از «مجتمع» بمأخذ ۷۴ درصد توسط «طرف اول» و ۲۶ درصد توسط «طرف دوم» مشارکت نمایند که برآورد فعلی وجوه مورد نیاز اولیه از جمله سرمایه در گردش معادل ۲۶۰۰۰۰۰۰ دلار آمریکا میباشد که از آن مبلغ معادل ۸۰۰۰۰۰۰ دلار آمریکا از طریق سرمایه گذاری در «شرکت» تأمین گردیده و بقیه از طریق اعتبارات درازمدت تحصیل خواهد شد و

نظر باینکه «طرف دوم» دارای اطلاعات و خدمات فنی و مهندسی و تسهیلات فروش بوده یا با آنها دسترسی دارد و قادر و آماده میباشد که آنها را طبق مقررات «قرارداد خدمات فنی و فروش» که بین طرفین این قرارداد مورد توافق قرار میگیرد برای «شرکت» تأمین نماید و

نظر باینکه طرفین این قرارداد پیش بینی میکنند که بهره برداری تجاری باید حداکثر ظرف سی و شش (۳۶) ماه از «تاریخ اجرا» که بعداً در این قرارداد تعریف میگردد آغاز شود و

نظر باینکه بموجب قانون توسعه صنایع پتروشیمی مصوب ۲۴ تیر ماه ۱۳۴۴ به «طرف اول» اجازه داده شده که قراردادهائی از قبیل قرارداد موجود منعقد نماید و

نظر باینکه « طرف اول » و « طرف دوم » قصد دارند مقررات این قرارداد را با حسن نیت و صمیمیت متقابل بمورد اجرا گذارند و هر دو طرف مساعی لازم را به بهترین وجه برای ترویج و توسعه و پیشرفت کار « شرکت » بعمل آورند علیهذا بین « طرف اول » و « طرف دوم » بشرح زیر توافق میشود :

ماده ۱

تعريفات

جز در مواردیکه سیاق عبارت بنحو دیگر اقتضا نماید تعریف بعضی از اصطلاحاتی که ذیلا در این قرارداد بکار رفته از لحاظ این قرارداد بشرح زیر خواهد بود :

الف - « طرف اول » یعنی « شرکت ملی صنایع پتروشیمی » یا هر سازمان دیگری که کلیه تعهدات « شرکت ملی صنایع پتروشیمی » مذکور به آن منتقل گردد .

ب - « طرف دوم » یعنی « بی . اف . گودریچ کمپانی

The B. F. Good - rich Company

یا هر سازمان دیگری که کلیه یا هر قسمت از تعهدات « بی . اف .

گودریچ کمپانی The B. F. Goodrich Company » مذکور بآن منتقل گردد یا هر انتقال گیرنده آن تا میزان انتقالی که بانتقال گیرنده مزبور بعمل آمده باشد در حدود مقررات این قرارداد نسبت بهر حق یا تعهدی ناشی از این قرارداد

که توسط انتقال گیرنده کسب یا تقبل شده باشد یا نسبت به هر گونه سهام سرمایه «شرکت» که به انتقال گیرنده مذکور تعلق یافته باشد .

پ - «مجتمع» یعنی جمیع واحدها و کارخانه‌ها و وسائل و سایر تسهیلات داخل و خارج کارگاه که برای تولید موادی که فوقاً ذکر شده با ظرفیت مذکور فوق و متناسب با رویه صنعتی مطلوب ضروری و مکفی باشد .

ت - «گازها و مایعات پالایشگاه» یعنی ئیدرو کربورهای گازی و یا مایع که در نتیجه عملیات پالایشگاه از نفت خام بدست آید .

ث - «رئیس دادگاه عالی» یعنی عالیترین مقام قضائی دادگاه عالی انگلستان (Chief Justice) یا کسیکه در آن موقع شاغل مقام مشابهی در دادگاه کشور هلند بوده باشد .

ج - «تاریخ اجراء» یعنی تاریخی که این قرارداد طبق مقررات قانون توسعه صنایع پتروشیمی مصوب ۲۴ تیر ماه ۱۳۴۴ بتصویب کمیسیونهای مشترك دارائی و اقتصاد مجلسین ایران رسیده باشد .

چ - «اراضی» عبارتست از اراضی اعم از آن که از آب پوشیده باشد یا نباشد .

ح - «شرکت» عبارتست از شرکت سهامی نامبرده که «شرکت سهامی پتروشیمی آبادان» نامیده خواهد شد .

خ - «سال» یعنی يك سال تقویمی میلادی .

د- «تن» یعنی يك، تن متریک .

ذ- «دولت» یعنی دولت ایران .

ماده ۲

تأیید و تصویب قرارداد

۱- «طرف اول» این قرارداد را بلافاصله پس از امضاء برای تأیید به شورای عالی صنایع پتروشیمی و مجمع عمومی شرکت ملی نفت ایران و هیئت وزراء و سپس برای تصویب بکمیسیون های مشترك دارائی و اقتصاد مجلسین ایران تقدیم خواهد کرد . «طرف اول» برای اخذ تأیید و تصویب مقام های مذکور بهترین مساعی خود را بکار خواهد برد و تاریخ تصویب آن را با اطلاع «طرف دوم» خواهد رسانید.

۲- تصویب این قرارداد در کمیسیون های مشترك دارائی و اقتصاد مجلسین ایران در حکم پذیرفتن کلیه تعهدات و اعطای کلیه تسهیلات و مزایائی است که دولت بموجب این قرارداد بعهده گرفته است از جمله مزایائی که طبق قانون جلب و حمایت سرمایه های خارجی در ایران (مصوب ۷ آذر ۱۳۳۴) بشرکتهای خارجی اعطاء گردیده است).

ماده ۳

تأسیس شرکت سهامی

۱- «طرف اول» و «طرف دوم» بدینوسیله موافقت مینمایند که برای تولید

قرارداد بین شرکت ملی صنایع پتروشیمی و شرکت بی - اف گودریچ

وفروش اولیه «پلی وینیل کلراید» (پی - وی - سی) و مواد مربوطه و «سود محرق» و «دود سیل بنزن» یک شرکت سهامی بنام «شرکت سهامی پتروشیمی آبادان» (که ذیلاً «شرکت» نامیده میشود) تأسیس نمایند .

۲- «طرف اول» و «طرف دوم» در سرمایه شرکت بترتیب بمیزان ۷۴ درصد و ۲۶ درصد مشارکت خواهند نمود .

۳- «شرکت» دارای تابعیت ایرانی است و در کلیه مواردی که در این قرار داد یا در اساسنامه «شرکت» پیش بینی نگردیده مشمول مقررات قانون تجارت ایران خواهد بود .

۴- اساسنامه «شرکت» صورتی که مورد موافقت طرفین این قرارداد واقع شود تنظیم خواهد شد .

۵- ظرف تو دوز پس از «تاریخ اجراء» این قرارداد یا ظرف مدت طولانی تری که بعداً مورد تصویب طرفین این قرارداد قرار گیرد طرفین این قرارداد «شرکت» را بموجب قانون و آئین نامه ثبت شرکتهای ایران در اداره ثبت شرکتهای ایران به ثبت خواهند رسانید .

ماده ۴

سرمایه و وجوه اضافی مورد نیاز

۱- سرمایه اولیه «شرکت» که «شرکت» با آن سرمایه به ثبت میرسد مبلغ شصت میلیون ریال (۶۰۰۰۰۰۰۰ ریال) معادل ۳۰۰۰۰۰۰۰ دلار آمریکا

خواهد بود که به ۶۰۰۰ سهم عادی هر یک با ارزش اسمی ۱۰۰۰۰۰ ریال طبق مقررات اساسنامه «شرکت» تقسیم گردیده است .

۲ - «طرف اول» هفتاد و چهار در صد و «طرف دوم» بیست و شش در صد سهام سرمایه اولیه «شرکت» را به پول قابل تسعیر تعهد خواهند کرد و کلیه سهام مذکور پس از به ثبت رسیدن «شرکت» صادر خواهد شد .

«طرف اول» ۷۴ درصد از سرمایه اولیه را نقداً پرداخت میکند و «طرف دوم» ۲۶ درصد سرمایه اولیه را بصورت نقدی و غیر نقدی پرداخت خواهد کرد با این توافق که سهام سرمایه مذکور در مقابل پرداخت ارزش بعضی اطلاعات فنی و اطلاعات تخصصی که طبق «قرارداد خدمات فنی و فروش» مذکور فوق توسط «طرف دوم» در دسترس «شرکت» قرار میگیرد صادر خواهد شد و اینسکه تعداد این قبیل سهام بمیزانی خواهد بود که ارزش اسمی آنها با محاسبه بنرخ رسمی که هنگام تشکیل «شرکت» از طرف بانک مرکزی ایران برای تسعیر ریال به دلار آمریکا مجاز میباشد معادل ۶۰۰۰۰۰ دلار پول رایج کشور های متحده آمریکا گردد . چنانچه احتیاج به تغییر تعداد سهام مزبور باشد با آن سهامی که برای خرید در مقابل پرداخت نقدی به «طرف دوم» تخصیص داده شده تعدیل خواهد شد و سهامی که برای پرداخت در مقابل ارزش اطلاعات فنی بطرزمذکور فوق صادر میشود سهام تمام پرداخته خواهد بود بهمان ترتیبی که در «قرار داد خدمات فنی و فروش» مذکور پیش بینی گردید باشد . کلیه سهام سرمایه اولیه که

پرداخت آن بصورت نقدی بعمل میآید بلافاصله پس از ثبت «شرکت» صادر خواهد شد بر این اساس که فقط یک سوم ارزش اسمی در وهله اول قابل پرداخت میباشد و بقیه در یک یا چند قسط بمبالغی که «شرکت» تعیین نماید قابل پرداخت خواهد بود. توافق شده است که در هر صورت سرمایه اولیه مذکور حد اکثر تا دوازده ماه پس از تاریخ ثبت «شرکت» کلاً پرداخت گردد.

۳ - علاوه بر سرمایه اولیه مذکور فوق «طرف اول» و «طرف دوم» مبلغ ۲۰۰۰۰۰۰ دلار آمریکا یا هم ارز ریالی آن را در اختیار (شرکت) قرار خواهند داد. «طرف اول» موافقت مینماید که ۷۴ درصد و «طرف دوم» موافقت مینماید که ۲۶ درصد وجوه مذکور را بصورت اعتبارات دراز مدت یا اوراق قرضه تبعی و طبق شرایط مرسوم بوطبه بهره در صورت وجود و استرداد و شرایط دیگری که «طرف اول» و «طرف دوم» نسبت بآن توافق کنند تأمین نمایند.

۴ - وجوه مورد نیاز از جمله سرمایه در گردش معادل ۲۶۰۰۰۰۰ دلار آمریکا برآورد گردیده که معادل ۸۰۰۰۰۰۰ دلار آن از طریق سرمایه اولیه «شرکت» بشرح مقرر در بندهای ۱ و ۲ فوق تأمین خواهد شد و معادل ۲۰۰۰۰۰۰ دلار آمریکا از طریق اعتبارات دراز مدت یا اوراق قرضه تبعی بشرح مقرر در بند ۳ فوق تأمین میگردد و بقیه اینگونه وجوه اولیه مورد نیاز توسط «شرکت» بصورت اعتبارات کوتاه مدت و دراز مدت داخلی و خارجی و اعتبارات کارخانجات سازنده یا لدی الاقتضاء بصورت ترکیبی از منابع

فوق بنر خهای قابل قبول «شرکت» تأمین خواهد شد .

«طرف اول» و «طرف دوم» برای تحصیل وجوه مذکور با «شرکت» همکاری خواهند نمود و در این باره هر گونه مساعدت متعارف دیگر را که «شرکت» لازم داشته باشد بعمل خواهند آورد .

۵ - هر گونه افزایش در سهام سرمایه صادره «شرکت» در درجه اول به تناسب برای تعهد به «طرف اول» و «طرف دوم» عرضه خواهد شد و پرداخت آن بنحوی که توافق کنند بعمل خواهد آمد .

ماده ۵

هیئت مدیره و بازرسان

۱ - هیئت مدیره «شرکت» مرکب از چهار نفر خواهد بود . سه نفر از اعضاء هیئت مدیره توسط «طرف اول» و یک نفر از اعضاء توسط «طرف دوم» تعیین خواهند شد . اختیارات و وظائف هیئت مدیره بشرح مقرر در اساسنامه «شرکت» خواهد بود .

۲ - هیئت بازرسان از دو نفر بازرس تشکیل میشود که هر یک از آنها توسط یکی از طرفین تعیین خواهد شد .

ماده ۶

مجمع عمومی

ریاست جلسات مجمع عمومی شرکت به عهده رئیس هیئت مدیره خواهد بود و

هر سهم حق یک رأی خواهد داشت .

ماده ۷

توسعه

« طرف اول » و « طرف دوم » موجبات پیشرفت کار « شرکت » را فراهم خواهند آورد با این هدف که ظرفیت « مجتمع » را بهمان سرعت که توسعه بازارهای داخلی و خارجی اجازه میدهد توسعه دهند .

ماده ۸

کازها و مایعات پالایشگاه آبادان و تهیه نیازمندیها

« طرف اول » موافقت مینماید که احتیاجات « شرکت » را از لحاظ کازها و مایعات پالایشگاه و نیازمندیها از پالایشگاه آبادان تأمین نماید و به « طرف دوم » اطمینان میدهد که « شرکت » در این باره از همکاری کامل شرکت ملی نفت ایران برخوردار خواهد شد .

ماده ۹

استفاده از اراضی و حقوق مترتبه

۱ - « شرکت » حق خواهد داشت که از کلیه اراضی بایر متعلق به دولت که بمنظور عملیات مقرر در این قرارداد مورد لزوم باشد مجاناً استفاده نماید . استفاده

از اینگونه اراضی مشروط بموافقت قبلی و کتبی دولت خواهد بود و درخواست موافقت توسط « طرف اول » بعمل خواهد آمد .

۲ - چنانچه « شرکت » برای اجرای عملیات مقرر در این قرارداد احتیاج به استفاده از اراضی دائر متعلق به دولت داشته باشد تحصیل این اراضی از طریق « طرف اول » در مقابل پرداخت بهایا مال الاجاره بدولت انجام خواهد شد .

۳ - اراضی خصوصی مورد نیاز « شرکت » از طریق مذاکره مستقیم با مالک آن و یا مقامات مربوطه خریداری و یا اجاره یا بطریق دیگری تحصیل خواهد شد . معذک « شرکت » میتواند از « طرف اول » تقاضا کند که در مذاکرات مذکور مداخله و همکاری نماید .

۴ - هرگاه « شرکت » بمنظور انجام عملیات خود در رو و یا داخل زمین بحقوقی مانند حقوق ارتفاقی و حق عبور و مرور و حقوق دیگری نیاز داشته باشد و مراتب را کتبا به « طرف اول » اطلاع دهد « طرف اول » بهترین مساعی خود را بکار خواهد برد که حقوق مورد نیاز را در مقابل پرداخت قیمت و یا اجاره بهای عادلانه و لدی الاقتضاء بهر قسم دیگر برای « شرکت » تحصیل نماید . « شرکت » مبالغی را که به این ترتیب توسط « طرف اول » پرداخت میشود به « طرف اول » تأدیه خواهد کرد .

ماده ۱۰

تسهیلات بندرگاه

۱- « طرف اول » سعی خواهد کرد که بمنظور تأمین نیاز مندیهای « شرکت »

حق استفاده از تسهیلات بهاراندازی و بارگیری اسکله‌های آبادان را برای « شرکت » تحصیل نماید . هزینه خدمات مذکور بحساب « شرکت » منظور خواهد شد و « طرف اول » از این بابت حق الزحمه‌ای از « شرکت » دریافت نخواهد کرد .

۲ - ساختمان بندرگاهها و اسکله‌ها با تأسیسات بارگیری و غیره در ایران احتیاج به موافقت قبلی و کتبی دولت خواهد داشت که چنین موافقتی بطور غیر معقول مورد رد یا تأخیر واقع نخواهد شد و « طرف اول » برای کسب موافقت مزبور بهترین مساعی خود را بکار خواهد برد . اینگونه تأسیسات به تملک یا اجاره « شرکت » درآمده و برای استفاده « شرکت » تحت نظارت و مطابق طرح و مشخصات « شرکت » طراحی و ساخته میگردد و پس از تکمیل بعنوان قسمتی از تأسیسات شرکت بوسیله « شرکت » اداره خواهد شد .

۳ - « شرکت » حق خواهد داشت مواد و مصالح و ماشین آلات و وسائل و محصولات تولیدی خود را از طریق راهها و خطوط آهن و اسکله‌های عمومی و تأسیسات مجاور کارخانه در مقابل پرداخت حقوق و عوارض عادلانه و بدون تبعیض حمل و نقل نماید .

ماده ۱۱

تأمین مسکن

چنانچه در حوالی کارخانه « شرکت » منازل قابل سکونت و سایر وسائل رفاه

مازاد بر احتیاجات صنعت نفت وجود داشته باشد « طرف اول » مساعی لازم بعمل میآورد تا منازل و وسائل مذکور بر بنر خهای متداول به اجاره « شرکت » واگذار گردد. نسبت به منازل و سایر وسائل رفاه مورد نیاز اضافی قصد طرفین قرارداد بر این است که بایک مؤسسه واجد صلاحیت قراردادی منعقد نمایند و مؤسسه مذکور با سرمایه خود منازل و وسائل مورد نیاز « شرکت » را ایجاد نماید مشروط بر اینکه وسائل مورد بحث و اجاره بهائی که برای استفاده از آنها تعیین میشود از لحاظ « شرکت » رضایتبخش باشد. مؤسسه مذکور مالک وسائل مزبور خواهد بود و بخرج خود آنها را اداره و نگاهداری خواهد کرد.

ماده ۱۲

مصالح ساختمانی

« شرکت » میتواند برای عملیات خود با رعایت حقوق اشخاص ثالث از زمین هائی که مورد استفاده او است و همچنین از زمین هائی که در داخل نواحی متعلق به دولت است و مورد استفاده دولت یا دیگران نیست هر نوع خاک و شن و آهک و سنگ و گچ و سایر مصالح ساختمانی را برداشت و استفاده نماید مشروط بر اینکه خسارت وارده بر اشخاص ثالث را که در نتیجه این برداشت یا استفاده ممکن است متحمل بشوند بمیزان عادلانه جبران نماید.

ماده ۱۳

مصرف آب

۱ - « شرکت » میتواند، بمنظور انجام عملیات خود تحت این قرارداد

هر گونه آب رودخانه و یا هر گونه آبی را که در رو یا زیر زمینهای که در این قرارداد اجازه استفاده از آن داده شده یا زمینهای متعلق بدولت که مورد استفاده دولت یا دیگران نمیشد یافت شود مصرف نماید مشروط بکسب موافقت قبلی و کتبی دولت که تقاضای آن توسط طرف اول بعمل خواهد آمد و بطور غیر معقول مورد رد یا تأخیر واقع نخواهد شد اینگونه مصرف بطور رایگان و با تبعیت از حقوق اشخاص ثالث به عمل میآید و مشروط به انجام هر گونه پرداختهای متعارف خواهد بود .

۲ - چنانچه «شرکت» بطور معقول به استفاده از آب زمینهای غیر از آنچه فوقاً ذکر شد نیاز داشته باشد اینگونه حقوق را از طریق مذاکره مستقیم تحصیل خواهد نمود . قیمت یا اجاره بهائیکه برای اینگونه حقوق پرداخت میشود بنرخ عادلانه خواهد بود و از قیمت متداول بازار برای حقوق مشابه در نواحی مجاور زیادتر نخواهد شد .

ماده ۱۴

طراحی و ساختمان و عملیات

- ۱ - طرفین این قرارداد از «تاریخ اجراء» عملیات لازم را در اسرع وقت معمول خواهند داشت تا طرح بمورد اجراء گذارده شود .
- ۲ - «مجتمع» توسط يك مؤسسه مهندسی واجد صلاحیت و با تجربه که

بوسیله هیئت مدیره «شرکت» انتخاب میشود طراحی و ساخته خواهد شد .
پیمانی که باچنین مؤسسه‌ای منعقد میگردد براساس مناقصه خواهد بود
لیکن تا حدودی که انعقاد پیمان براساس مناقصه عملی نباشد طریق دیگری برای
انعقاد پیمان با تصویب طرفین این قرارداد اتخاذ خواهد شد و در هر صورت قیاب
اعتماد بودن و صلاحیت و مدت انجام کار در درجه اول مورد ملاحظه و توجه قرار
خواهد گرفت .

۳ - «طرف دوم» در مورد طراحی و ساختمان و بهره برداری از «مجتمع» طبق
شرایط و مقررات «قرارداد خدمات فنی و فروش» به «شرکت» کمک فنی
خواهد داد .

۴ - پس از تشکیل «شرکت» طرفین این قرارداد موجبات انعقاد «قرارداد
خدمات فنی و فروش» را بین «شرکت» و «طرف دوم» فراهم میسازند و در آن
قرارداد شرایط و مقررات مربوط به انجام خدمات فنی و فروش را تعیین
خواهند کرد .

۵ - بدینوسیله به «شرکت» اختیار داده میشود که کلیه امور مربوط به
تولید و فروش حمل و نقل و سایر عملیات طرحهایی را که «شرکت» بموجب این
قرارداد مجاز به انجام آن گردیده است تصدی و اداره نماید .

ماده ۱۵

کارکنان و کارآموزی

۱ - استخدام اتباع خارجی تا آنجا که بطور معقول مقدور باشد از لحاظ

تعداد محدود خواهد بود و پس از رسیدگی لازم به شایستگی و توانائی و تجرب به و امکان وجود کارمندان ایرانی بعمل خواهد آمد. باید همه گونه کوششی بعمل آید تا در پرداخت هر گونه حقوق و مزایا و یا حق الزحمه به اتباع خارجی نرخهای متداولی که به شاغلین مشابه در نواحی مربوطه در ایران پرداخت میشود ملاک عمل قرار گیرد.

۲ - «طرف اول» و «طرف دوم» نهایت مساعدت و همکاری را بعمل آورده و کلیه تسهیلات خود را در اختیار «شرکت» قرار میدهند تا «شرکت» بتواند طرحها و برنامه های لازم برای آموزش افراد ایرانی را عموماً و بالاخص با توجه اکید به آموزش افراد ایرانی برای جایگزینی اتباع خارجی تهیه نموده و بمورد اجرا بگذارد و بدین ترتیب به افراد آموزش دیده ایرانی همه گونه فرصت برای احراز مشاغل حائز مسئولیت در عملیات «شرکت» داده شود.

ماده ۱۶

حسابها بچه پولی نگاهداشته خواهد شد - ارز

۱ - دفاتر اصلی و محاسبات «شرکت» به ریال ایران و دلار آمریکا نگاهداری خواهد شد و به این منظور تبدیل دلار آمریکا به پول ایران و پول ایران به دلار آمریکا بنرخ معدل واقعی ماهیانه ای خواهد بود که طبق مقررات بند (۲) ذیل

طی ماه مربوطه تعیین شده باشد با چنانچه طی ماه مربوطه تعیین نشده باشد نرخ معدل واقعی آخرین ماه قبل ملاک عمل قرار خواهد گرفت . در آخر هر دوره سالیانه مابه التفاوت حاصل از تغییرات نرخ ارز در دفاتر « شرکت » بر حسب مورد بمخارج « شرکت » اضافه و یا از آن کسر خواهد گردید .

۲- دولت ایران وسائلی فراهم خواهد کرد که « شرکت » و « طرف دوم » مطمئناً بتوانند پول ایران را در مقابل ارزش قابل قبول خارجی بدون تبعیض بنرخ تسعیر بانک در موقع خرید خریداری نمایند . چنانچه در هر هوقع چندین نرخ تسعیر بانکی موجود باشد نرخی که بیشترین مبلغ پول ایران را عاید میسازد بر کل مبلغ هر تصدیق ارزی تعلق خواهد گرفت و هر گونه کارمزد و حقوق و عوارض مشابه جزء لاینفک نرخ ارز محسوب خواهد شد .

۳- دولت وسائلی فراهم میآورد تا هر گونه سود سهام و وجوه دیگر پرداختی « شرکت » به « طرف دوم » را آزادانه وبدون محدودیت بتوان بنرخ رسمی بانک به دلار آمریکا تبدیل و از کشور صادر نمود .

۴- « شرکت » و « طرف دوم » هیچیک ملزم نیستند هیچ قسمت از وجوه مربوط بخود را بیول ایران تبدیل نمایند (یا چنین تلقی شود که بچنین عملی مبادرت ورزیده اند) مگر وجوه لازم برای تأمین هزینه عملیات و مالیات خود در ایران که آن وجوه از طریق بانک مرکزی ایران بیول ایران تبدیل خواهد شد .

۵- در مدت این قرارداد و پس از پایان آن «شرکت» و «طرف دوم» هیچ کدام ممنوع نخواهند بود از اینکه هر گونه وجوه یا دارائی از جمله وجوه یا دارائی حاصله از عملیات خود در ایران را آزادانه در خارج از ایران داشته باشند و یا آن را نقل و انتقال دهند و همچنین ممنوع نخواهند بود از این که حساب هائی به ارز خارجی در بانک مرکزی ایران داشته باشند و وجوه موجود در بستانکار حساب های «شرکت» و یا «طرف دوم» را تا حدودی که وجوه و دارائی های مزبور بوسیله «شرکت» و «طرف دوم» طبق مقررات این قرارداد با ایران وارد شده و یا از عملیات آنها حاصل شده باشد آزادانه نگاهداشته یا منتقل و صادر نمایند .

۶- دولت ایران اطمینان میدهد که بعد از خاتمه این قرارداد وجوهی که به پول ایران در اختیار «شرکت» یا «طرف دوم» باشد تا آنجا که وجوه مزبور طبق این قرارداد با ایران وارد شده یا از عملیاتی که بموجب این قرارداد برعهده دارند حاصل شده باشد بدرخواست آنان و بدون هیچگونه تبعیض بنرخ بانکی که در بند (۲) فوق مقرر گردیده به ارز خارجی مورد قبول «شرکت» یا «طرف دوم» قابل تبدیل خواهد بود .

۷- مدیران و کارمندان غیر ایرانی «شرکت» یا «طرف دوم» و خانواده آنها ممنوع نخواهند بود از این که وجوه یا دارائی خود را در خارج از ایران آزادانه نگاهداشته یا انتقال دهند و میتوانند هر قسمت از این وجوه را که برای حوائج آنها

ولی نه به منظور سفته بازی ضروری باشد بایران انتقال دهند . این قبیل اشخاص مجاز نخواهند بود که در ایران معاملات ارزی از هر قبیل بغیر از طریق بانک مجاز یا طریق دیگر که دولت معین کند انجام دهند .

۸- مدیران یا کارمندان غیر ایرانی «شرکت» یا «طرف دوم» که حقوق آنان به ریال پرداخت میشود حق خواهند داشت طی هر سال و در مدت ادامه خدمت خود در ایران مبلغی معادل حد اکثر پنجاه درصد حقوق خالص (پس از کسر مالیات) خود در آن سال به ارزشهای قابل قبول بانک مرکزی ایران منجمله به ارزش کشور محل اقامت عادی خود آزادانه از ایران خارج کنند .

۹- مدیران یا کارمندان غیر ایرانی «شرکت» یا «طرف دوم» در خاتمه خدمت خود در ایران که ایران را ترك مینمایند حق خواهند داشت مبلغی که از پنجاه درصد حقوق غیر خالص ۲۴ ماه اخیر خدمت آنها متجاوز نباشد به ارزشهای قابل قبول بانکهای مجاز منجمله به ارزش کشور محل اقامت عادی خود آزادانه از ایران خارج کنند .

۱۰- مقررات قانون جلب و حمایت سرمایه های خارجی در ایران شامل «طرف دوم» نیز خواهد شد .

ماده ۱۷

مالیات

۱- «طرف اول» و «طرف دوم» و «شرکت» به نسبت سود ویژه حاصله از عملیات

مقرر در این قرارداد و در اساسنامه طبق قانون مالیات بر درآمد ایران که در هر موقع قابل اجراء باشد مشمول پرداخت مالیات خواهند بود .

۲- بدهی مالیاتی «شرکت» بر اساس سود ویژه حاصله از عملیات مقرر در این قرارداد تعیین و بر طبق روش محاسباتی معمول و میزان استهلاك که بطور یکنواخت در مؤسسات مشابه در ایران بکار رفته و عموماً مورد قبول میباشد احتساب خواهد شد .

۳- با وجود بندهای (۱) و (۲) این ماده سود ویژه «شرکت» همان قسم که در قانون مالیات بر درآمد ایران مقرر گردیده برای مدت پنج سال از تاریخ شروع بهره برداری از کلیه تأسیسات اصلی طرحها از پرداخت مالیات بر درآمد ایران معاف خواهد بود .

۴- علاوه بر دوره معافیت مندرج در بند (۳) فوق و مشروط به رعایت کلیه شرایط و مقررات هر گونه قانون جدیدی در زمینه معافیتهای مالیاتی «شرکت» حقدار از معافیتهای جدیدی که بموجب قوانین مالیاتی ایران بمؤسسات تولیدی مشابه اعطاء گردیده باشد بهره مند شود .

ماده ۱۸

حدود مالیات

۱- از عملیات «شرکت» یا درآمد طرفین هیچگونه مالیات و عوارضی از هر قبیل که باشد (چه مرکزی و چه محلی) از «شرکت» وصول نخواهد شد

مگر مالیات ها و عوارضی که بدون تبعیض بوده و شامل عموم مؤسسات تولیدی مشابه میگردد .

۲- هیچگونه مالیات در هیچ زمان نسبت به صادرات محصولاتی که از عملیات «شرکت» بدست میآید مطالبه نخواهد شد .

۳- پرداختهایی که بشرح ذیل در خارج از ایران توسط «طرف دوم» به حساب «شرکت» با موافقت «شرکت» بعمل آمده و از «شرکت» مطالبه گردیده به منزله درآمد حاصله در خارج از ایران بوده و مشمول مالیات ایران نخواهد شد :

پرداخت به عاملین فروش .

پرداخت به عاملین خرید .

پرداخت کرایه کالای صادراتی .

پرداخت بیمه بکار گزاران و عاملین و شرکتهای خارج از ایران .

ماده ۱۹

واردات و كمرک

۱- کلیه ماشین آلات - وسائل - افزار - ادوات - قطعات یدکی - مصالح - الوار - مواد شیمیائی - مواد ضروری برای اختلاط و کاتالیست ها - مواد ترکیبی - وسائل خودرو و سایر وسائط نقلیه - هر نوع مصالح ساختمان - آلات فولادی - اشیاء

ولوازم اداری - حوائج کشتی - مواد خواربار - البسه و لوازم استحفاظی - دستگاههای تعلیماتی و کلیه اجناس دیگری که منحصرأ از لحاظ صرفه جوئی و حسن جریان عملیات و وظائف « شرکت » ضروری باشد بدون پروانه ورودی و با معافیت از هر گونه حقوق گمرکی و عوارض و سایر مالیاتها یا پرداختهای دیگر وارد خواهد شد .

۲- « شرکت » یا « طرف دوم » با اطلاع « طرف اول » حق خواهند داشت محصولات « شرکت » و در هر موقع که مایل باشند اشیائی را که بوسیله آنها وارد شده بدون هیچگونه پروانه و با معافیت از هر گونه حقوق و مالیات و یا عوارض مجدداً صادر نمایند .

۳ - « شرکت » یا « طرف دوم » همچنین حق خواهد داشت با تصویب « طرف اول » که بدون جهت از تصویب آن خودداری نخواهد شد و تأخیر در آن رخ نخواهد داد اشیاء مذکور که وارد کرده اند در ایران بفروش برسانند با این تفاهم که در این صورت مسئولیت پرداخت حقوق متعلقه و همچنین انجام تشریفات لازمه طبق مقررات جاری و تهیه اسناد ترخیص لازم برای « شرکت » بعهده خریدار خواهد بود .

۴- اجناسی که برای استفاده و مصرف مدیران و کارکنان « شرکت » و « طرف دوم » و بستگان تحت تکفل ایشان مناسب تشخیص داده شود بدون لزوم هیچگونه پروانه ورودی و با معافیت از مقررات هر نوع انحصار دولتی ولی با پرداخت حقوق گمرکی و سایر مالیاتها و عوارضی که در موقع ورود معمولاً بآنها

تعلق میگیرد و اردخواهد شد ولی این قبیل اجناس قابل فروش نخواهد بود مگر به مدیران و کارکنان و مکفولین مذکور آنهم منحصرأ برای استفاده و مصرف آنها .

۵- بدون آنکه در کلیات حقوق فوق الذکر محدودیتی حاصل شود «شرکت» در تحصیل لوازم و حوائج خود باید نسبت به اشیائی که در ایران ساخته یا تولید میشود رجحان قائل شود مشروط به اینکه اشیاء مذکور با توجه به نوع جنس و قیمت و سهل الوصول بودن آن در موقع لزوم بمقادیر مورد نیاز و مناسب بودن آن برای منظوری که بکار میرود (با مقایسه با اشیاء مشابه خارجی) با همان شرایط مساعد قابل تحصیل باشد . در مقایسه قیمت اشیاء وارداتی با اشیاء ساخته شده یا تولید شده در ایران هزینه حمل و نقل اشیاء وارداتی باید در حساب منظور گردد .

۶- کلیه واردات و صادرات تحت این قرارداد مشمول تنظیم اسناد و تشریفات گمرکی بوده که از آنچه معمولاً مجری است سنگین تر نخواهد بود (ولی مشمول پرداختهایی که بموجب مقررات مربوطه این قرارداد از آن معاف گردیده نمیشود). این قبیل تشریفات و تنظیم اسناد بطور ساده و سریع انجام خواهد شد و به این منظور بین «شرکت» و مقامات گمرکی ممکن است گاه بگاه ترتیبات مقتضی داده شود .

ماده ۲۰

محرمانه بودن اطلاعات

هیچیک از طرفین این قرارداد بدون موافقت کتبی طرف دیگر هیچگونه

گزارش وسوابق و اطلاعات علمی و فنی و پیمانهای مربوط به فروش و معاملات بازرگانی و سایر اطلاعات محرمانه مشابه مربوط به عملیات «شرکت» رابه شخص ثالثی افشاء نخواهند کرد .

ماده ۲۱

قوه قهریه (فورس ماژور)

۱- در مواردی که بحکم قوه قهریه (فورس ماژور) وضعی پیش آید که بطور معقول ازحیطه اختیار هر يك از طرفین این قرارداد یا « شرکت » خارج بوده و اجرای هر تعهد یا اعمال هر حق مقرر در این قرارداد را غیر ممکن یا متوقف گرداند و یا تأخیری در آن ایجاد کند تخلف یا قصور هر يك از طرفین یا شرکت در اجرای تعهدات مزبور بعنوان قصور یا تخلف از اجرای این قرارداد تلقی نخواهد شد .

۲- با رعایت مقررات ماده ۲ این قرارداد در مواردی که « طرف دوم » یا « شرکت » در نتیجه اطاعت از هر گونه قوانین و احکام و مقررات و یا تصویبنامه های دولتی نسبت به انجام تعهدات خود مندرج در این قرارداد قصور یا تخلف ورزند قصور یا تخلف مزبور قصور یا تخلف در انجام مقررات این قرارداد تلقی نخواهد شد مشروط بر اینکه ثابت شود قصور یا تخلف مزبور نتیجه لازم اجرای قوانین و احکام و مقررات و تصویبنامه های مربوطه بوده است .

۳- هر گاه انجام هر يك از تعهدات و یا اعمال هر يك از حقوق برای مدتی متجاوز از دوازده ماه متوالی غیر ممکن و یا دچار وقفه و یا تأخیر گردد طرفین قرارداد در صورتیکه عملی باشد برای یافتن بهترین طریق بر طرف کردن عامل

فوزس ماژور با یکدیگر مشورت خواهند کرد لکن چنانچه موفق به یافتن راه حلی نشوند و یا انجام مشورت عملی نباشد هر یک از طرفین میتواند موضوع را برای حل به داوری مقرر در ماده ۲۸ قرارداد ارجاع نماید .

۴- مدتی که تأخیر در اجراء واعمال حقوق و تعهدات مزبور طول کشیده باشد بمدت مقرر در ماده ۲۵ قرارداد اضافه خواهد شد .

۵- هیچیک از مندرجات این ماده مانع نخواهد شد از اینکه هر یک از طرفین موضوع وجود یا عدم فوزس ماژور و فسخ قرارداد را بواسطه غیر مقدر بودن اجرای آن بطور کلی به داوری مقرر در ماده ۲۸ ارجاع کنند .

ماده ۲۲

انتقالات

۱- هر یک از طرفین این قرارداد میتواند با اطلاع قبلی طرف دیگر در هر موقع کلیه و یا قسمتی از حقوق و تعهدات خود را تحت این قرارداد از جمله سهام سرمایه «شرکت» را به شرکت و یا شرکتهائی که تحت کنترل آن طرف اداره میشود انتقال دهد مشروط بر اینکه :

الف - شرکت انتقال گیرنده با طرف دیگر و «شرکت» متعهد شوند کلیه حقوق و تعهداتی را که بطریق فوق انتقال یافته رعایت نموده و انجام دهند .
ب - هر گاه کنترل شرکت انتقال دهنده بر شرکت انتقال گیرنده قطع

گردد شرکت انتقال گیرنده بلافاصله حقوق و تعهداتی را که بدان انتقال یافته بشرکت دیگری که تحت کنترل شرکت انتقال دهنده اداره میشود انتقال دهد. در این ماده مقصود از کنترل يك شرکت عبارتست از مالکیت مستقیم یا غیر مستقیم بیش از ۷۴ درصد سهام دارای رأی آن شرکت .

۲ - انتقال مذکور فوق بهیچوجه «طرف اول» یا «طرف دوم» را از تعهدات خود تحت این قرارداد بری نخواهد کرد .

۳ - هیچگونه تغییر و تبدیل در سازمان و تشکیلات طرفین در حقوق و تعهداتی که تحت این قرارداد دارند مؤثر نخواهد بود .

۴ - هرگونه انتقال دیگری که توسط هر يك از طرفین در مورد کلیه یا هر قسمت از حقوق و منافع که بموجب این قرارداد کسب کرده و تعهداتی که بعهده گرفته اند بیک طرف ثالث (که در این قرارداد انتقال گیرنده نامیده میشود) بعمل آید منوط به رضایت کتبی طرف دیگر این قرارداد میباشد . به محض آنکه رضایت کتبی مزبور تفویض گردید طرف انتقال دهنده تا حدودیکه حقوق و تعهدات مقرر در این قرارداد بطریق مذکور انتقال یابد از لحاظ این قرارداد بری الذمه خواهد بود .

۵ - در صورتیکه هر يك از طرفین کلیه یا قسمتی از سهامی را که در سرمایه (شرکت) دارد بدون رضایت کتبی و قبلی طرف دیگر انتقال دهد طرفی که رضایت کتبی از آن کسب نگردیده حق خواهد داشت که این قرارداد را فسخ نماید .

۶ - هر گاه وظائف (طرف اول) به شخصیت حقوقی دیگری منتقل شود که تحت کنترل دولت و یا در مقابل او مسئول شناخته شود شخصیت حقوقی مذکور کلیه تعهداتی را که (طرف اول) تحت این قرارداد دارد تقبل خواهد کرد. چنانچه (طرف اول) دیگر وجود نداشته و وظائف آن به شخصیت حقوقی دیگری که تحت کنترل و یا مسئول در مقابل دولت باشد منتقل نگردد کلیه تعهدات (طرف اول) تحت این قرارداد تعهد مستقیم دولت محسوب خواهد شد.

۷ - هیچیک از مقررات این ماده مانع نخواهد شد که (طرف دوم) منافع خود را در سهام و اسناد دیگری که (شرکت) بنفع (طرف دوم) صادر میکند به سازمان عمران بین المللی کشورهای متحده آمریکا.

(US Agency For International Development 'ATD)

آزادانه انتقال دهد تا (طرف دوم) بتواند پرداختهائی را که سازمان مذکور بموجب هر گونه پیمان تضمین که بین (طرف دوم) و سازمان عمران بین المللی ممالک متحده آمریکا دره ورد (شرکت) منعقد میگردد دریافت دارد.

ماده ۲۳

تضمین مربوط به اجراء و ادامه عملیات

۱ - طرفین این قرارداد متعهد میشوند که شرایط و مقررات این قرارداد را بر طبق اصول حسن نیت و صمیمیت متقابل اجراء نموده و هم عبارات و هم روح

شرایط و مقررات مزبور را رعایت کنند .

۲ - هر گونه اقدام از هر قبیل برای اقاله یا اصلاح یا تغییرات مقررات

این قرارداد فقط با رضایت متقابل طرفین ممکن خواهد بود .

ماده ۲۴

سیاست مالی

قصد طرفین این قرارداد بر این است که در مورد هر یک از دوره های مالی (شرکت) که (بشرح مقرر در اساسنامه) بایکار بردن اصول معمول حسابداری و پس از تأمین اقساط بدهی و ذخیره مقرر در قانون تجارت منتج به سود گردد مبلغ متناسب و عادلانه ای از سود مذکور که میزان آن از طرف هیئت مدیره (شرکت) پیشنهاد شده و در مجمع عمومی صاحبان سهام (شرکت) بتصویب میرسد با توجه به معاملات بازرگانی آتی (شرکت) و تعهدات پولی و منافع مالی و سایر نیازمندی های پولی و تعویض کارخانه و لوازم با توجه به دوام اقتصادی آنها و لزوم تأمین نفع عادلانه صاحبان سهام در مقابل سرمایه گذاری ایشان بصورت سود سهام بین سهامداران تقسیم گردد :

ماده ۲۵

مدت قرارداد

مدت اعتبار این قرارداد ۲۵ سال از تاریخ اجراء میباشد و ممکن است

بنا بر درخواست (طرف اول) یا (طرف دوم) به دوره های اضافی مورد توافق طرفین تمدید گردد. برای اجرای این ماده طرفین قرارداد در تاریخی که کمتر از پنج سال قبل از پایان مدت اعتبار دوره جاری قرارداد در آن موقع نباشد موضوع را مورد مذاکره قرار خواهند داد.

ماده ۳۶

خاتمه قرارداد و تصفیه اموال

۱ - در صورت فسخ یا پایان مدت این قرارداد که شامل تمدید های مربوطه نیز میشود «طرف دوم» اختیار خواهد داشت سهامی را که در «شرکت» دارد به «طرف اول» یا بدیگران بفروشد. در مورد خرید سهامی که (طرف دوم) در شرکت دارد (طرف اول) حق اولیت خواهد داشت مشروط به اینکه ظرف نود روز پس از تعیین بهاء قیمت آنرا بپردازد. قیمت و شرایط خرید با توافق طرفین قرارداد تعیین خواهد شد یا در صورت عدم توافق تعیین قیمت و شرایط خرید طبق ماده ۲۸ قرارداد بدواری ارجاع خواهد شد. چنانچه (طرف اول) رأی داوری را قبول نکند (طرف دوم) آزاد خواهد بود که سهام خود را بقیمت و شرایطی که نازل تر از رأی داوری نباشد بدیگران بفروشد و همین روش برساند و همین روش ممکن است تا هر چند بار که (طرف دوم) مایل باشد سهام خود را برای فروش به طرف اول عرضه نماید تکرار گردد ولی بشرف آنکه خریدار سهام (طرف دوم) از نظر صلاحیت و تابعیت مورد تصویب

(طرف اول) قرار گیرد و این تصویب مورد رد یا تأخیر غیر معقول قرار نخواهد گرفت .

۲ - در صورت تصفیه امور «شرکت» تصفیه امور آن طبق شرایط و موازین مقرر در قانون تجارت ایران انجام خواهد گرفت و دارائی «شرکت» بفروش خواهد رسید و وجوه حاصله بمیزان متناسب بین طرفین تقسیم خواهد شد با این شرط که اگر هنگام تصفیه (شرکت) اموالی در (شرکت) وجود داشته باشد که (شرکت) بدون پرداخت قیمت تحصیل کرده باشد عیناً (به طرفی که اموال از آن تحصیل گردیده و یا بجانشین آن بهمان ترتیب بدون آنکه پرداختی از طرف انتقال گیرنده بعمل آید منتقل خواهد شد .

ماده ۲۷

سازش

۱ - در صورت بروز هر گونه اختلاف ناشی از اجراء یا تفسیر این قرارداد یا مدارك مربوط به آن طرفین ممکن است موافقت کنند که موضوع به يك هیئت سازش مختلط ویژه ای مرکب از چهار عضو مراجعه شود که هر يك از طرفین دو نفر آنرا تعیین خواهند نمود و وظیفه آنها کوشش در حل موضوع بطریق دوستانه خواهد بود . هیئت سازش پس از استماع اظهارات نمایندگان طرفین رأی خود را ظرف سه ماه از تاریخی که اختلاف به ایشان ارجاع شده صادر خواهند کرد . رأی مزبور در صورتی الزام آور خواهد بود که به اتفاق صادر شده باشد .

۲ - هر گاه طرفین نسبت به ارجاع اختلاف به هیئت سازش ویژه توافق نمایند و یا اینکه اختلاف به هیئت مزبور ارجاع شده ولی حل نشده باشد تنها طریق حل آن ارجاع به داوری طبق ماده ۲۸ خواهد بود.

ماده ۲۸

داوری

۱ - هر گونه اختلاف ناشی از اجراء یا تفسیر این قرارداد که توسط هیئت سازش حل نشود توسط يك هیئت داوری مرکب از سه داور حل و فصل خواهد شد. هر يك از طرفین يك نفر داور تعیین خواهد نمود و دو نفر داور مزبور قبل از شروع به رسیدگی داور ثالثی را انتخاب خواهند کرد که سمت ریاست هیئت داوری را خواهد داشت. چنانچه دو نفر داور نتوانند ظرف چهارماه از تاریخ ارجاع به داوری نسبت به داور ثالث تراضی کنند و چنانچه طرفین بطرز دیگری توافق نمایند داور ثالث بدرخواست هر يك از طرف «رئیس دادگاه عالی» تعیین خواهد شد.

۲ - اگر یکی از طرفین ظرف دو ماه از تاریخ ارجاع امر بدو داور خود را انتخاب ننماید و یا انتخابی را که نموده است به اطلاع طرف دیگر نرساند طرف دیگر حق خواهد داشت که به رئیس دادگاه عالی مراجعه و تقاضای تعیین داور واحد بنماید شخصی که توسط رئیس دادگاه عالی بسمت داور ثالث یا داور واحد بر گزیده میشود نباید

با هیچیک از طرفین بستگی داشته باشد و نباید مستخدم یا تبعه ایران یا آمریکا باشد.

۳ - داور ثالث یا داور واحد (بر حسب مورد) قبولی خود را ظرف سی روز از تاریخ دریافت اعلام تعیین خود بطرفین قرارداد و رئیس دادگاه عالی چنانچه از طرف رئیس دادگاه عالی انتخاب شده باشد اطلاع خواهد داد و در غیر این صورت چنین تلقی خواهد شد که اوسمت مزبور وارد کرده است و انتخاب جدیدی طبق همان مقررات بعمل خواهد آمد.

۴ - اگر اختلاف به هیئت داورى ارجاع شود رأی ممکن است به اکثریت صادر شود و طرفین رأی هیئت داورى یا داور واحد را بر حسب مورد با حسن نیت اجرا خواهند کرد.

۵ - محل و آئین داورى را طرفین تعیین خواهند کرد چنانچه ظرف سه ماه پس از تعیین داور ثالث یا داور واحد در این باب توافق نشود محل و آئین داورى از طرف داور واحد یا داور ثالث بر حسب مورد تعیین خواهد شد.

۶ - طرفین همه نوع تسهیلات (منجمله حق ورود بکلیه کارخانه های تولید و دسترسی بعملیات را برای هیئت داورى یا داور واحد فراهم خواهند کرد تا هر گونه اطلاعاتی را که برای تعیین تکلیف اختلاف بنحو شایسته لازم باشد بدست آورند عدم حضور یا امتناع یکی از طرفین داورى نمیتواند مانع یا ماخل جریان داورى در یک یا همه مراحل آن بشود.

۷ - مادام که تصمیم یا رأی داوری صادر نشده توقف عملیات یا فعالیت‌هایی که موضوع داوری از آن ناشی شده است الزامی نیست در صورتیکه تصمیم یا رأی داوری دایر بر موجه بودن شکایت باشد ضمن تصمیم یا رأی مزبور ممکن است ترتیب مقتضی برای جبران خسارات شاکی مقرر گردد :

۸ - نسبت به هزینه‌های داوری بتشخیص هیئت داوری یا داور واحد (بر حسب مورد) رأی داده خواهد شد .

۹ - چنانچه بهر علت یکی از اعضاء هیئت داوری یا داور واحد پس از قبول وظائفی که به او محول شده قادر یا مایل به شروع یا تکمیل رسیدگی بمورد اختلاف نباشد در آن صورت چنانچه طرفین بصورت دیگری هم توافق ننمایند هر يك از طرفین میتواند از رئیس دادگاه عالی تقاضا کند که جانشین عضو مزبور یا داور واحد را بر حسب مورد بر طبق مقررات این ماده تعیین نماید .

۱۰ - در موارد مقتضی ضمن تصمیمات و آراء صادره طبق این قرارداد باید مهلت اجراء آن نیز تصریح گردد .

۱۱ - ظرف مدت پانزده روز از تاریخ ابلاغ تصمیم یا رأی بطرفین هر يك از آنها میتواند از هیئت داوری یا داور واحد بر حسب مورد که تصمیم یا رأی اولیه را صادر نموده تقاضای تفسیر آنرا بنماید این تقاضا در اعتبار تصمیم یا رأی تأثیری نخواهد داشت تفسیر مزبور باید ظرف مدت یکماه از تاریخ تقاضا داده شود و اجرای تصمیم

یا رأی تا صدور تفسیر یا انقضاء يك ماه (هر کدام زودتر واقع شود) معوق خواهد ماند .

۱۲ - مقررات مربوط به داوری که در این قرارداد ذکر شده در صورتی هم که قرارداد خاتمه پیدا کند معتبر باقی خواهد ماند .

۱۳ - هر گاه تعیین داور واحد یا داور ثالث طبق مقررات این ماده بهر علت انجام نپذیرد تعیین داور مزبور (جز در مواردیکه طرفین بترتیب دیگری توافق نمایند) بدرخواست یکی از طرفین توسط رئیس دادگاه عالی صورت خواهد گرفت .

ماده ۲۹

اجرای رأی داوری

۱- چنانچه تصمیم یا رأی نهائی که طبق ماده ۲۸ صادر شده دایر بر این باشد که يك مبلغ معین که در تصمیم یا رأی تصریح گردیده از طرف «طرف اول» به «طرف دوم» و یا بالعکس پرداخت شود و یا از طرف هر يك از طرفین به «شرکت» و یا بالعکس تأدیه گردد در آن صورت چنانچه مبلغ مزبور ظرف مدتی که در تصمیم یا رأی تعیین شده پرداخت نگردد و اگر مدتی تعیین نگردیده ظرف سه ماه از تاریخ تصمیم یا رأی پرداخت نشود «طرف اول» یا «طرف دوم» یا شرکت (بر حسب مورد) حق خواهد داشت که توقیف هر گونه اموال متعلق بطرف یا طرفهای دیگری یا «شرکت» را (بر حسب مورد) درخواست نماید خواه اموال مزبور در ایران بوده و خواه در خارج از ایران قرار گرفته باشد از جمله وجوه حاصله

از فروش‌های «شرکت» و همچنین از جمله سود سهام متعلق به «طرف اول» و «طرف دوم» و هر گونه پرداخت‌های دیگر که «شرکت» بعمل آورد. ولی مشروط بر این‌که مبلغ توقیف شده از مبلغ مصرح در رأی داورى تجاوز ننماید.

۲- چنانچه طرفی که موظف با اجرای رأی یا تصمیم نهائی صادره بر طبق این قرارداد میباشد ظرف مهلت مقرر در رأی یا تصمیم یا (چنانچه مهلتی ضمن رأی تا تصمیم معین نشده باشد) ظرف ششماه پس از ابلاغ رأی یا تصمیم بطرفین مفاد رأی یا تصمیم را اجرا نکند طرفی را که رأی یا تصمیم بنفع او صادر شده حق خواهد داشت که خاتمه این قرارداد را بوسیله تصمیم يك هیئت داورى یا داور واحد که بر طبق بند (۳) این ماده اتخاذ خواهد شد بخواهد. تصمیم مزبور نسبت بحقوق و تعهداتی که از اجرای این قرارداد تا تاریخ خاتمه قرارداد (طبق این قرارداد) ناشی شده یا میشود تأثیری نخواهد داشت. حقوق و یا پرداخت وجوه و یا خسارات دیگری هم که بموجب رأی هیئت داورى یا داور واحد مقرر شده باشد در همین حکم خواهد بود.

۳- تصمیمی که بر طبق مقررات بند (۲) این ماده پیش بینی شده فقط با رعایت شرایط زیر ممکن است اتخاذ شود.

الف - فقط هیئت داورى و داور واحدی که رأی یا تصمیم نهائی مربوطه را صادر کرده میتواند این تصمیم را اتخاذ کند.

ب - چنانچه هیئت داورى یا داور واحدی که رأی یا تصمیم مزبور را صادر

کرده بهره‌علتی قادر یا مایل با اقدام نباشد موضوع خاتمه یافتن قرارداد بعلت عدم اجرای رأی بر طبق این قرارداد بطرزی که برای حل اختلاف پیش بینی شده بدآوری ارجاع خواهد شد .

۴- هیئت داوری یا داور واحد قبل از اخذ تصمیم دایر بر خاتمه یافتن این قرارداد بایستی اول يك مدت اضافی (که از نود روز کمتر نخواهد بود) برای اجرای تصمیم یا رأی مقرر نماید و تصمیم دائر بر خاتمه دادن این قرارداد را فقط در صورتی اتخاذ خواهد کرد که مدت اضافی مقرر منقضی شده و معلوم شود که مفاد رأی یا تصمیم اجرا نگردیده است .

مادة ۳۰

الحاق «شرکت» به قرارداد

بلافاصله پس از ثبت «شرکت» طرفین این قرارداد و سائل لازم فراهم می‌آورند که «شرکت» بنحوی که طرفین این قرارداد تعیین میکنند سندی را امضاء کند که بموجب آن سند «شرکت» از منافع این قرارداد برخوردار گردیده و تعهدات مفید در این قرارداد را تا آنجا که اینگونه منافع و تعهدات به «شرکت» مربوط میگردد تقبل نماید و از آن تاریخ ببعده این قرارداد بنحوی تلقی خواهد شد که «شرکت» نیز طرف این قرارداد بوده است.

ماده ۳۱

زبانهای متن قرارداد

متن فارسی و انگلیسی این قرارداد هر دو معتبر است . در صورتیکه اختلافی پیش آید که بدواری ارجاع شود هر دو متن به هیئت داوری یادآور واحد (بر حسب مورد) عرضه خواهد شد که قصد طرفین را از روی هر دو متن تفسیر نمایند . هر گاه بین دو متن مزبور اختلافی در مورد حقوق و وظائف طرفین تحت این قرار داد پیدا شود تا آنجا که مربوط به اصطلاحات ویژه و فنی می گردد متن انگلیسی معتبر خواهد بود .

ماده ۳۲

قوانینی که شامل قرارداد میشود

- ۱ - این قرارداد مطابق معانی صریح عبارات و اصطلاحاتی که در آن به کار رفته تعبیر و تفسیر خواهد شد ولی بادر نظر گرفتن آنها از هر لحاظ طبق قوانین ایران تعبیر و تفسیر شده و تابع قوانین ایران خواهد بود .
- ۲ - قوانین و مقرراتی که ممکن است کلاً یا بعضاً مباین با شرایط این قرارداد باشد تا حدودی که مباینت دارد نسبت به مقررات این قرارداد بی اثر خواهد بود .

ماده ۳۳

برنامه انجام عملیات

« طرف اول » و « طرف دوم » سعی خواهند کرد برنامه ای بمنظور ایجاد مجتمع طبق جدول مشروح ذیل به مورد اجرا قرار دهند .

تاریخ تکمیل

برنامه

۱۵ آوریل ۱۹۶۶

۱ - طرح مالی برای اخذ وجوه مورد نیاز اولیه
(سرمایه سهام و اعتبارات و غیره)

۱۵ ژوئن ۱۹۶۶

۲ - تشکیل « شرکت »

۳ - طرح مقدماتی و اجرائی و مشخصات مهندسی

۱ ژوئیه ۱۹۶۶

برای « مجتمع »

جدول فوق بصورت بر آورد تنظیم شده و عنداللزوم بموجب درخواست « طرف اول » یا « طرف دوم » گاه بگاه مورد تجدید نظر قرار خواهد گرفت . معذک طرفین قرارداد مساعی خود را به بهترین وجه بعمل می آورند تا طرح را در اسرع وقت ممکن بمورد اجرا گذارند . بعلاوه تفاهم و توافق بعمل آمده است که طرح مالی مذکور فوق با همکاری و کمک متقابل « طرف اول » و « طرف دوم » تنظیم خواهد شد و قبل از انجام مشروط به تصویب هر یک از طرفین خواهد بود .

ماده ۳۴

اخطار

۱ - نشانی طرفین این قرارداد از لحاظ این قرارداد بشرح زیر خواهد بود

برای «طرف اول»

مدیرعامل

شرکت ملی صنایع پتروشیمی

خیابان ۲۱ آذر

تهران - ایران

برای «طرف دوم»

رئیس هیئت مدیره

بی - اف - گودریچ کمیکال کمپانی

اداره تابعه ب - اف - گودریچ کمپانی

۳۱۳۵ اوکلید اونیو

کلیولند - اوهایو ۴۴۱۱۵ - آمریکا

یا نشانیهای دیگری که هر یک از طرفین طبق شرایط زیر گاه بگاه با اخطار

به طرف دیگر و به «شرکت» میدهد.

۲ - هر گونه اخطار یا اعلام رضایت و موافقت که از طرف هر یک از طرفین

قرارداد بین شرکت ملی صنایع پتروشیمی و شرکت بی - اف کودریج

این قرارداد بطرف دیگر داده میشود باید بوسیله پست سفارشی هوایی که وجه آن قبلاً پرداخت شده باشد مطابق نشانی مندرج یا اخطار شده طبق بند (۱) این ماده ارسال گردد و هر گونه اخطار یا اعلام رضایت یا موافقت که بترتیب فوق ارسال گردد در پایان هفتمین روز پس از ارسال بوسیله پست ابلاغ شده تلقی خواهد شد و برای اثبات چنین ابلاغی کافی است ثابت شود که نامه حاوی اخطار یا اعلام رضایت یا موافقت به نشانی صحیح و با وجه پرداخت شده قبلی بوسیله پست سفارشی فرستاده شده است .

برای گواهی مراتب فوق طرفین مربوطه موجبات انعقاد این قرارداد را توسط مدیران مجاز خود در دو نسخه فراهم آورده اند که هر یک از نسخ آن نسخه اصل تلقی میشود .

بتاریخ ۲۵ بهمن ۱۳۴۴

شرکت ملی صنایع پتروشیمی

تهران - ایران

رئیس هیئت مدیره

دکتر منوچهر اقبال

مدیر عامل

باقر مستوفی

بی - اف - کودریج کمپانی

اکرون - اوهایو - آمریکا

نایب رئیس هیئت مدیره (گروه)

اچ - بی - وارنر

معاون دبیر

سی - آر - کانی

قرارداد بین شرکت ملی صنایع پتروشیمی و شرکت بی - اف کودریج

قرارداد فوق مشتمل بر یک مقدمه و ۳۴ ماده که با استناد ماده یک قانون توسعه صنایع پتروشیمی در تاریخ روز سه شنبه ششم اردیبهشت ماه ۱۳۴۵ کمیسیون مشترک دارائی مجلسین و در جلسه روز یکشنبه هیجدهم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و چهل و پنج شمس کمیسیون مشترک اقتصاد مجلسین بتصویب رسیده صحیح و قابل اجراست.

رئیس مجلس سنا

مهندس شریف امامی

رئیس مجلس شورای ملی

مهندس عبدالله ریاضی

اساسنامه سازمان جلب سياحان

فصل اول - وظائف سازمان

مصوب ۱۳۴۵ ر ۲۱۸

ماده ۱ - وظائف سازمان عبارتست از :

- الف - ايجاد و احياء و يا اصلاح تاسيسات جهانگردی با استفاده از اعتبارات مربوط از طريق سرمايه گذاری و اقدام در اعطای وام سرمايه گذاران خصوصی و شهرداریها و فراهم نمودن تسهیلات سرمايه گذاری و يا مشارکت در سرمايه گذاری .
- ب - فراهم نمودن تسهیلات لازم برای سياحان خارجی و داخلی از طريق ايجاد دفاتر اطلاعات و راهنمایی و همکاری با وزارتخانه ها و مؤسسات مربوط بمنظور ايجاد تسهیلات مربوط به روادید . نشر يقات گمرکی . تبديل ارز . ارتباطات و مخابرات . مسافرت و بازدید از آثار تاریخی و هنری و امثال آن .
- ج - نظارت در تاسيس و اداره مهمانخانه ها و مهمانسراها و درجه بندی آنها با همکاری سایر سازمانهای مربوط .
- د - تنظيم مقررات مربوط بمؤسسات سياحتی و نظارت بر فعالیت آنها .
- ه - فراهم نمودن موجبات آموزش و آمادگی افراد برای پذيرائی و راهنمایی

سیاحان و تنظیم مقررات مربوط به راهنمایان جهانگردی و نظارت بر فعالیت آنان .

و - اقدام به تبلیغ و ترغیب خارجیان بمسافرت بایران و تشویق ایرانیان به سیاحت در داخل کشور .

ز - تهیه موجبات استفاده کامل از مناظر و منابعی که موجب جلب سیاحان می گردد .

ح - تصدی و اداره نمودن تأسیساتی که در اختیار سازمان جلب سیاحان قرار میگیرد در مواقع ضروری .

ط - اقدام در فراهم نمودن وسایل بیمه و سائط نقلیه از نقطه نظر حوادث شخص ثالث .

ی - جمع آوری اطلاعات مربوط به نظرات سیاحان و مسافرانی که بایران مسافرت مینمایند .

تبصره - آئین نامه های اجرایی مربوط به بندهای ج و د و ه این ماده پس از تصویب هیئت وزیران قابل اجرا است .

فصل دوم - ارکان سازمان

ماده ۲ - سازمان دارای ارکان زیر خواهد بود .

الف - شورای جهانگردی .

ب - سرپرست سازمان و تشکیلات تابعه .

ماده ۳ - شورای جهانگردی بدعوت سرپرست سازمان از اشخاص زیر تشکیل

میشود و بکلیه مسائل مربوط به بهبود امور جهانگردی و توسعه آن که از طرف سرپرست سازمان و یا رأساً از طرف شوری مطرح خواهد گردید رسیدگی و تصمیمات لازم اتخاذ خواهد نمود.

نایب رئیس شورای مرکزی جشن شاهنشاهی ایران و یا نماینده تام‌الاختیار ایشان (مادام که شورای مذکور برقرار است).

معاون وزارت اقتصاد.

معاون وزارت کشور.

معاون وزارت فرهنگ و هنر.

معاون سازمان برنامه.

رئیس هیئت مدیره یا مدیر کانون جهانگردی ایران.

و همچنین سه نفر اشخاص بصیر در امور جهانگردی به پیشنهاد سرپرست سازمان و تصویب نخست‌وزیر که برای مدت دو سال انتخاب میشوند اشخاص مزبور بطور افتخاری انجام وظیفه مینمایند و انتخاب مجدد ایشان بلامانع است شوری در اولین جلسه بکنفر رئیس و بکنفر نایب رئیس از بین خود برای مدت دو سال انتخاب خواهد کرد. جلسات شورای جهانگردی لااقل هر دو ماه یکبار تشکیل میشود جلسات شوری با حضور $\frac{2}{3}$ اعضاء رسمیت خواهد یافت و تصمیمات شوری که با اکثریت $\frac{2}{3}$ اعضاء حاضر اتخاذ خواهد گردید در حدود مقررات لازم الاجرا است.

تبصره - سرپرست سازمان در صورت لزوم میتواند برای شرکت در شوری از معاونان سایر وزارتخانه ها و مدیران سازمانهای دولتی برای مشورت دعوت نماید و اشخاص مزبور مکلف بحضور در جلسه شوری و همکاری میباشند .

ماده ۴ - سرپرست سازمان مسئول حسن جریان کلیه امور و حفظ حقوق و منافع اموال سازمان خواهد بود و برای اداره امور سازمان اعم از مالی و اداری و استخدامی در حدود مقررات مربوط دارای اختیارات کامل میباشد .

فصل سوم - امور مالی سازمان

ماده ۵ - اعتباراتی که از محل درآمدهای عمومی به اختیار سازمان گذارده میشود تابع مقررات مربوط خواهد بود .

ماده ۶ - مصرف سایر درآمدهای سازمان بر طبق بودجهای خواهد بود که بتصویب نخست وزیر خواهد رسید و آئین نامه مالی و معاملاتی مربوط بمصرف این قبیل وجوه و همچنین طرز اداره واحدهای تابعه سازمان که بصورت بازارگانی اداره خواهد شد پس از تصویب وزارت دارائی و سازمان بر نامه قابل اجرا است .

ماده ۷ - سرپرست سازمان در پایان هر دوره مالی گزارش جامعی از درآمد و هزینه های موضوع ماده ۶ تنظیم و جهت رسیدگی و تأیید بوزارت دارائی ارسال خواهد داشت تأیید وزارت دارائی بمنزله واریز حساب دوره عمل خواهد بود .

سرپرست سازمان مکلف است گزارش موضوع این ماده را جهت استحضار شوری نیز ارسال دارد .

ماده ۸- امور استخدامی سازمان جلب سياحان تابع مقررات استخدامی سازمان برنامه خواهد بود و سرپرست سازمان مسئوليتها و اختیاراتی را که طبق مقررات مذکور بمديرعامل سازمان برنامه واگذار گردیده دارد .

تبصره - سازمان جلب سياهان مجازاست با افرادی که در اسفند ماه سال ۱۳۴۴ باستناد تصویب نامه شماره ۹۳۶۸ مورخ ۳۰/۴/۱۳۳۷ در سازمان مشغول انجام وظیفه بوده اند قرارداد استخدامی منعقد نماید .

آئین نامه فوق مشتمل بر ماده ۸ و تبصره ۳ باستناد ماده ۴ قانون سازمان جلب سياحان در جلسه روز شنبه ۱۷ اردیبهشت ماه ۱۳۴۵ کمیسیونهای مشترك امور استخدام و سازمانهای اداری مجلس شورای ملی و دادگستری مجلس سنا و جلسه روز چهارشنبه ۱۱ اردیبهشت ماه ۱۳۴۵ کمیسیون مشترك کشور مجلسین بتصویب رسیده صحیح و قابل اجرا است.

رئیس مجلس سنا	رئیس مجلس شورای ملی
مهندس شریف امامی	مهندس عبدالله ریاضی

تصمیم قانونی دائر به انتخاب دو نفر ناظر اندوخته اسکناس

مصوب ۱۳۴۵/۲/۲۲

مجلس شورای ملی بموجب ماده ۴۶ قانون بانکی و پولی کشور مصوب هفتم خرداد ماه ۱۳۳۹ کمیسیونهای مشترک داری و داد گستری مجلسین آقایان عنایت الله نصیری و نادر ادیب سمیعی نمایندگان مجلس شورای ملی را بسمت نظار اندوخته اسکناس انتخاب کرده است .

تصمیم قانونی بالا در جلسه روز پتة جشنبه بیست و دوم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و چهل و پنج شمسی از طرف مجلس شورای ملی اتخاذ گردیده است .

رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

قانون تاسیس بورس اوراق بهادار

صوب ۱۳۴۵/۲/۲۷

ماده ۱ - تعاریف زیر از لحاظ این قانون معتبر است :

- ۱ - بورس اوراق بهادار بازار خاصی است که در آن دادوستد اوراق بهادار توسط کارگزاران بورس طبق مقررات این قانون انجام میگردد.
  - ۲ - اوراق بهادار عبارت است از سهام شرکتهای سهامی و اوراق قرضه صادر شده از طرف شرکتهای شهرداریها و مؤسسات وابسته بدولت و خزانه داری کل که قابل معامله و نقل و انتقال باشد .
  - ۳ - کارگزاران بورس اشخاصی هستند که شغل آنها دادوستد اوراق بهادار است و معاملات در بورس منحصرأ توسط این اشخاص انجام میگردد .
  - ۴ - فهرست نرخها سند رسمی است که بمنظور مشخص کردن اوراق معامله شده و تعداد آنها و قیمت هائیکه دادوستد این اوراق به آن قیمتها انجام یافته است تنظیم و اعلان میشود .
- ماده ۴ - ارکان بورس عبارتست از : شورای بورس - هیئت پذیرش اوراق بهادار - سازمان کارگزاران بورس . هیئت داورى بورس .
- ماده ۳ - شورای بورس از اعضای زیر تشکیل میشود :

دادستان کل کشور یا معاون او.

رئیس کل بانک مرکزی ایران یا قائم مقام او.

معاون وزارت اقتصاد .

خزانه دار کل .

رئیس کانون بانکها یا نماینده او.

رئیس اطاق صنایع و معادن ایران یا نماینده او.

رئیس اطاق بازرگانی تهران یا نماینده او .

رئیس هیئت مدیره بورس .

سه نفر شخصیت مالی و اقتصادی به پیشنهاد وزراء دارائی و اقتصاد و تصویب

هیئت وزیران برای مدت سه سال با امکان تجدید انتخاب آنان .

ریاست شورای مزبور بعهده رئیس کل بانک مرکزی ایران و در غیاب او

بعده قائم مقام رئیس بانک مرکزی خواهد بود.

ماده ۴ - وظایف شورای بورس بقرار زیر است :

۱ - تصویب آئین نامه ها و مقررات لازم برای اجرای این قانون .

۲ - نظارت در اجرای این قانون و آئین نامه های مربوط و اعزام نماینده

ناظر در هیئت مدیره و هیئت پذیرش .

۳ - تعیین يك نماینده اصلی و يك نماینده علی البدل برای عضویت در

هیئت داورى .

۴ - تجدید نظر نسبت به تصمیمات هیئت مدیره طبق ماده ۱۰ و نسبت به تصمیمات هیئت پذیرش اوراق بهادار طبق ماده ۷ این قانون.

تبصره ۱ - نمایندگان شورای بورس که برای مدت چهار سال انتخاب میشوند برای اجرای قوانین و مقررات نظارت میکنند و میتوانند در جلسات هیئت مدیره بورس و در جلسات هیئت پذیرش اوراق بهادار حضور یابند و نظر مشورتی خود را اظهار کنند و نیز میتوانند نسبت به تصمیمات متخذ در هیئت های مزبور اعتراض کنند و اعتراضات خود را بشورای بورس تسلیم نمایند.

تبصره ۲ - شورای بورس حداکثر ظرف یکماه از تاریخ اعتراض بموضوع رسیدگی مینماید و در صورتیکه تصمیمات متخذ از طرف هیئت مدیره یا هیئت پذیرش را مخالف قوانین و مقررات تشخیص دهد نسبت به لغو آنها اقدام خواهد کرد.

ماده ۵ - هیئت پذیرش اوراق بهادار هیئتی است که بمنظور اخذ تصمیم نسبت به رد یا قبول اوراق بهادار در بورس و یا حذف آنها تشکیل میشود.

این هیئت از اشخاص زیر تشکیل میگردد:

- ۱ - رئیس هیئت مدیره بورس یا قائم مقام او.
- ۲ - قائم مقام رئیس کل بانک مرکزی ایران.
- ۳ - یک نفر کارشناس بنمایندگی قانون بانکها.
- ۴ - یک نفر کارشناس بنمایندگی اطاق بازرگانی تهران.
- ۵ - یک نفر کارشناس بنمایندگی اطاق صنایع و معادن ایران.

۶- دو نفر حسابدار خبره بانتخاب شورای بورس .
عضویت اشخاص مذکور در بندهای ۳ و ۴ و ۵ مستلزم تأیید شورای بورس میباشد ریاست هیئت پذیرش با قائم مقام رئیس کل بانک مرکزی ایران خواهد بود.
تبصره - مدت مأموریت اعضاء هیئت پذیرش، به استثنای اشخاص مذکور در بندهای ۱ و ۲ این ماده سه سال است ولی در پایان سال اول دو نفر از اعضای مذکور در بندهای ۳ و ۴ و ۵ بقیدقرعه و در پایان سال دوم سه نفر دیگر از عضویت هیئت خارج وجانشین آنان تعیین میشود .

تجدید مأموریت اعضاء هیئت پذیرش بلامانع است لیکن هیچیک از اعضاء هیئت پذیرش (با استثنای اشخاص مذکور در بندهای (۱ و ۲) نمیتواند بیش از دو دوره متوالی عضویت هیئت پذیرش را داشته باشد.

ماده ۶- کلیه درخواستهای پذیرش اوراق بها دار توسط هیئت مدیره برای رسیدگی و اتخاذ تصمیم به هیئت پذیرش تسلیم می گردد و هیئت پذیرش مکلف است طبق مقررات آئین نامه مربوط در کوتاه ترین مدت آنها را رسیدگی و تصمیم خود را دائر بر رد یا قبول اعلان کند .

نسبت به حذف اوراق بها دار از فهرست نرخ ها نیز بطریق فوق عمل خواهد شد .

ماده ۷- تصمیمات هیئت پذیرش ناده روز از تاریخ اعلام به هیأت مدیره بورس طبق آئین نامه قابل تجدید نظر در شورای بورس خواهد بود. اشخاص ذیل میتوانند نسبت

بتصمیم هیئت پذیرش اعتراض و تقاضای تجدید نظر نمایند :

۱- ناظر شورای بورس .

۲- نماینده هیئت مدیره بورس .

۳- اشخاصی که تقاضایشان رد شده و یا اوراق بهادار مربوط بآنان از فهرست نرخ ها حذف گردیده است . تصمیمات هیئت پذیرش در مورد حذف اوراق بهادار از فهرست نرخ ها بلافاصله اجراء میشود و تقاضای تجدید نظر مانع اجرای آن نیست .

ماده ۸- بورس وسیله سازمان کار گزاران بورس اداره میشود . سازمان مزبور دارای شخصیت حقوقی خواهد بود .

ماده ۹- سازمان کار گزاران بورس بوسیله هیئت مدیره ای بنام هیئت مدیره بورس اداره میشود که عده اعضاء آن در آئین نامه اجرائی معین خواهد شد . اعضاء مزبور در موقع تأسیس بورس از میان کار گزاران مندرج در ماده ۳۲ این قانون و پس از آن از میان کار گزارانی که حد اقل مدت سه سال بلا انقطاع بکار - گزاری اشتغال داشته اند انتخاب خواهند شد .

ماده ۱۰- هیئت مدیره بورس وظایف زیر را بعهدہ دارد :

۱- اداره امور بورس .

۲- نمایندگی سازمان کار گزاران بورس در کلیه مراجع .

۳- رسیدگی بدرخواست متقاضیان و کارگزاری و صدور اجازه و اعلام نام کار گزاران شاغل .

۴- تنظیم و اعلان فهرست نرخ های اوراق بهادار بلا فاصله پس از هر جلسه .

۵ - نظارت بر حسن انجام تعهدات کار گزاران بورس نسبت بیکدیگر و اشخاص ثالث .

۶ - رفع اختلافات حرفه ای کار گزاران در بورس و رسیدگی و اتخاذ تصمیم نسبت بتخلفات آنان از مقررات بورس .

۷ - تأمین انتظامات بورس و اخذ تصمیمات انضباطی نسبت بکار گزاران و کارکنان بورس و سایر کسانی که در بورس رفت و آمد میکنند طبق آئین نامه مربوط .
تبصره ۵- کار گزاران بورس و مأموران آنان که بتنبیهای تعلیق یا اخراج محکوم شده باشند و متقاضیان کارگزاری و اشخاصی که تقاضای رفت و آمد آنان به بورس بهر عنوان رد شده باشد میتوانند از شورای بورس تقاضای تجدید نظر نمایند .

ماده ۱۱ - کار گزاران بورس به دو دسته تقسیم میشوند .

دسته اول - اشخاص حقیقی که طبق مقررات این قانون بکارگزاری بورس پذیرفته میشوند .

دسته دوم - مؤسسات مالی و اعتباری ایرانی که صلاحیتشان مورد تأیید بانک مرکزی ایران قرار گرفته باشد .

این مؤسسات وظایفی را که از حیث کارگزاری بعهده خواهند داشت بوسیله نمایندگان خود انجام میدهند .

ماده ۱۲ - کار گزاران دسته اول همچنین نمایندگان کار گزاران دسته دوم باید دارای شرایط زیر باشند .

- ۱ - تابعیت ایران .
- ۲ - نداشتن پیشینه محکومیت کیفری مؤثر .
- ۳ - داشتن حسن شهرت .
- ۴ - داشتن لااقل بیست و پنجسال سن .
- ۵ - داشتن لااقل مدت سه سال سابقه کارآموزی نزدیک یا چند کار گزار .
- ۶ - گذراندن امتحان نظری و حرفه‌ای بر طبق آئین نامه .
- ۷ - اجازه هیئت مدیره بورس .

نسبت بکار گزاران دسته دوم (مؤسسات مالی و اعتباری) فقط مندرجات بند ۷ این ماده لازم‌الرعايه میباشد ولی نمایندگان آنها باید حائز کلیه شرایط فوق‌الذکر باشند .

ماده ۱۳ - کار گزاران باید برای جبران خسارنی که ممکن است از

عملیات آنان متوجه طرفین معامله شود بیکدیگر از طرق ذیل تضمین کافی نزد بانک مرکزی بسیارند .

الف - سپرده نقدی یا ضمانت بانکی بدون قید و شرط .

ب - وثیقه غیر منقول یا سهامی که مورد قبول شورای بورس باشد .

میزان تضمینی که باید سپرده شود بر حسب ضرورت هر چند مدت یکبار توسط شورای بورس تعیین خواهد شد .

ماده ۱۴ - هیچ کارگزاری نمیتواند بشغل کارگزاری بورس اشتغال ورزد مگر آنکه نامش در لوحه کار گزاران بورس درج شده باشد .

ماده ۱۵ - کار گزاران دسته اول نمیتوانند بطور مستقیم یا غیر مستقیم شغل دیگری غیر از کارگزاری بورس داشته باشند .

ماده ۱۶ - کار گزاران نمیتوانند عملیات زیر را بنام خود یا اشخاص دیگر انجام دهند .

۱ - انتشار اوراق بهادار .

۲ - قبول سپرده مگر آنچه مربوط به اجرای حرفه ایشان باشد .

۳ - تنزیل اوراق تجاری از قبیل سفه و برات .

کار گزاران دسته دوم فقط در حدود مقررات قانون بانکی و پولی کشور و سایر قوانین مربوط میتوانند بعملیات مزبور اشتغال ورزند .

ماده ۱۷ - هیئت داورى بورس که بطور دائم تشکیل میگردد به اختلافات بین کار گزاران با یکدیگر و به اختلافات بین فروشندگان یا خریداران یا کار گزاران که از معاملات در بورس ناشی گردد رسیدگی میکند .
این هیئت از یک نفر نماینده وزارت دادگستری که از بین رؤساء شعب و یا مستشاران دیوان عالی کشور انتخاب خواهد شد و یک نفر نماینده شورای بورس و یک نفر نماینده مشترك اطاق صنایع و معادن ایران و اطاق بازرگانی تهران تشکیل میشود .

وزیر دادگستری از بین قضات دیوان عالی کشور و شورای بورس طبق بند ۳ ماده ۴ و اطاقهای مذکور مشترکاً هر یک علاوه بر نماینده اصلی خود یک نفر را نیز بعنوان عضو علی البدل تعیین و معرفی مینماید .
عضو علی البدل در صورت غیبت عضو اصلی مربوط در هیئت داورى بورس شرکت خواهد کرد . ریاست هیئت داورى بورس بعهده نماینده وزارت دادگستری است .

ماده ۱۸ - در هیئت داورى بورس رسیدگی به اختلافات تابع تشریفات مقرر در آئین نامه مربوط خواهد بود . هر یک از طرفین اختلاف میتوانند موضوع درخواست خود را به اطلاع هیئت داورى رسانده و تقاضای صدور رأی نمایند .
هیئت داورى بورس باید فی المجلس بموضوع اختلاف رسیدگی ورأی خود را اعلام نماید .
در صورتی که رسیدگی و اعلام رأی در همان جلسه ممکن نباشد هیئت

داوری باید حداکثر ظرف سه روز رأی خود را صادر و اعلام کند. رأی این هیئت لازم الاجراء است و اداره ثبت اسناد مکلف است که طبق مقررات راجع به اجراء اسناد رسمی آن را اجرا کند.

ماده ۱۹ - در بورس فقط اوراق بهاداری مورد معامله قرار میگیرد که از طرف مؤسسات ایرانی صادر گردیده و مورد قبول هیئت پذیرش واقع شده باشد برای پذیرش اسناد خزانه و اوراق قرضه صادر شده از طرف دولت و درج آنها در فهرست نرخها تقاضای وزیر دارائی کافیست.

ماده ۲۰ - معاملات بورس باید در جلسات رسمی بورس که با حضور و تحت نظارت نماینده هیئت مدیره بورس تشکیل میگردد طبق مقررات آئین نامه مربوط انجام گیرد.

ماده ۲۱ - هر کارگزاری که معاملات بورس را خارج از جلسات رسمی انجام دهد علاوه بر محرومیت از شغل کارگزاری بدو تا شش ماه حبس تأدیبی و پرداخت جریمه نقدی از پنجاه هزار ریال تا یک میلیون ریال محکوم خواهد شد.

ماده ۲۲ - کار گزار بورس مسئول تحویل اوراقی که فروخته است و پرداخت بهای اوراقی که خریده است میباشد.

ماده ۲۳ - کار گزار از لحاظ حقوقی مسئول صحت آخرین امضای اوراق مورد معامله خود در بورس می باشد در صورتی که عمل کار گزار مشمول مقررات قانون

مجازات عمومی یا سایر مقررات جزائی باشد این ماده رافع مسئولیت جزائی
اونیست .

ماده ۲۴- کار گزاران میتوانند منفرداً یا مشترکاً به کار گزارى اشتغال ورزند
در صورتى که مشترکاً بکار گزارى مبادرت کنند مسئولیت آنان تضامنی
خواهد بود .

ماده ۲۵- کار گزاران برای معاملاتى که بوسیله آنان در بورس انجام
میگیرد حق العملی طبق آئین نامه مربوط دریافت خواهند داشت و بهیچوجه نباید از
مقررات آئین نامه مزبور تخلف کنند .

ماده ۲۶- کار گزار باید کلیه معاملات را در حدود شرایط و در تاریخى که
دستور دهنده تعیین میکند انجام دهد و انجام معامله و شرایط و تاریخ آن را در
اسرع وقت به اطلاع دستور دهنده برساند .

کار گزارى که عمداً شرایط تعیین شده را رعایت نکند و یا انجام دستور مربوط
به معامله را به تأخیر اندازد یا تاریخ و نوع معامله را بدستور دهنده اطلاع ندهد
بجس تأدیبى از دو ماه تا یکسال و جبران خسارت محکوم خواهد شد .

ماده ۲۷- هر کار گزارى که اوراق بهادار یا وجوهی را که برای انجام معامله
بوی سپرده شده است به نفع خود و یا دیگران مورد استفاده قرار دهد عمل او خیانت
در امانت محسوب میگردد .

ماده ۲۸- کار گزاران مکلف بحفظ اسرار دستور دهندگان میباشند و حق

افشای دستورهای رسیده را ندارند در صورت تخلف بمجازات مقرر در ماده ۱۳۸ قانون مجازات عمومی محکوم خواهند گردید.

ماده ۲۹- کارگزاران مکلف میباشند که دفاتر و اسناد و مدارک مربوط بمعاملات خود را بترتیبی که در آئین نامه تعیین میشود تنظیم و نگاهداری نمایند و در صورت تخلف به حبس تأدیبی ازدوماه تا یکسال و پرداخت جریمه نقدی ازده هزار ریال تا یکصد هزار ریال محکوم خواهند شد.

ماده ۳۰- اوقات کار بورس بموجب آئین نامه بورس تعیین خواهد شد هیئت مدیره میتواند با موافقت شورای بورس جلسات بورس را برای حداکثر ۵ روز متوقف سازد شورای بورس میتواند پس از استعلام نظر هیئت مدیره جلسات بورس را برای مدت حداکثر ۳۰ روز متوقف نماید.

ماده ۳۱- آئین نامه های اجرایی این قانون را وزارتین اقتصاد و دادگستری تهیه و بتصویب وزرای اقتصاد و دادگستری می‌رسانند.

پس از تشکیل شورای بورس هر گونه تغییر در آئین نامه ها و یا تصویب آئین نامه های جدید در صلاحیت شورای مزبور خواهد بود که با تأیید اکثریت دوسوم اعضاء شورا قابل اجراء است.

ماده ۳۲- پس از اینکه صلاحیت حداقل یازده نفر از متقاضیان کارگزاری به تصویب شورای بورس رسید اشخاص مذکور اساسنامه و آئین نامه داخلی بورس را تنظیم و برای تصویب به شورای بورس تسلیم خواهند کرد شورای بورس پس از

قانون تأسیس بورس اوراق بهادار

تأیید و تصویب اساسنامه و آئین نامه داخلی بورس اجازه تأسیس بورس را بر اساس این قانون و آئین نامه اجرائی مربوط صادر خواهند کرد.

تبصره ۵ - شورای بورس میتواند اجرای بند ۷ ماده ۱۲ را تا تعیین هیئت مدیره بورس و همچنین اجرای بند ۵ ماده مزبور را حداکثر تا ۳ سال از تاریخ تشکیل بورس و نیز اجرای مقررات ماده ۱۵/ را برای مدت ۵ سال از تاریخ تشکیل بورس بتعویق اندازد.

ماده ۳۳ - استفاده از عبارت « بورس اوراق بهادار » بطور مطلق یا همراه با کلمات یا اجزاء دیگر از طرف اشخاص حقیقی یا حقوقی بعنوان نام تجاری بهر صورت و کیفیت ممنوع است.

اشخاصی که عبارت « بورس اوراق بهادار » را قبلاً بطور مطلق یا همراه با کلمات یا اجزاء دیگر بکار برده یا به ثبت رسانیده باشند مکلفند حداکثر ظرف ششماه از تاریخ تصویب این قانون عنوان مزبور را از نام مؤسسه حذف نمایند متخلفین از مقررات این ماده بمجازات مقرر در بند الف ماده ۲۴۹ قانون مجازات عمومی محکوم خواهند شد.

قانون بالا مشتمل بر ۳۳ ماده و ۵ تبصره که در تاریخ روز دوشنبه ۹ اسفند ماه ۱۳۴۴ بتصویب مجلس سنا رسیده بود در جلسه روز سه شنبه بیست و هفتم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و چهل و پنج شمسی مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت.

رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

قانون راجع به دانشجویانی که خارج از کشور

به تحصیل اشتغال دارند

مسوب ۱۳۴۵/۲/۲۸

ماده ۱ - فرزندان و افراد تحت تکفل قانونی مأموران ثابت دوات در خارج از کشور برای تحصیل در خارج می‌توانند از گذرنامه تحصیلی و مزایای آن استفاده نمایند .

ماده ۲ - کسانی که با در دست داشتن گذرنامه غیر تحصیلی تا تاریخ تصویب این قانون بخارج از کشور رفته‌اند در هر موقع در یکی از دانشگاهها یا مدارس عالی معتبر بتحصیل اشتغال ورزند بشرط آن که دانشگاه یا مدرسه عالی مربوط یکسال تحصیل مرتب آنرا گواهی نموده و سرپرستی آنرا تأیید نماید می‌توانند گذرنامه خود را بتحصیلی تبدیل کنند .

ماده ۳ - دانشجویانی که به هزینه شخصی یا گذرنامه تحصیلی در خارج از کشور به تحصیلات عالی اشتغال دارند می‌توانند طبق آئین نامه وزارت آموزش و پرورش محل و رشته تحصیلی خود را تغییر دهند وزارت آموزش و پرورش موظف است دو ماه از تاریخ تصویب این قانون آئین نامه مزبور را تنظیم نموده بموقع اجرا بگذارد .

ماده ۴ - کسانی که بموجب تمهد نامه برای تحصیلات عالی در خارج از کشور

قانون راجع بدانشجویانیکه خارج از کشور بتحصیل اشتغال دارند

از کمک‌های مالی دولت استفاده نموده یا مینمایند در صورتی میتوانند گذرنامه تحصیلی خود را بعدی تبدیل کنند که وجود دریافتی را نقداً مسترد بدارند و یا تعهد رسمی که ضمانت اجرائی داشته باشد مبتنی بر پرداخت آن باقسطی که مورد قبول وزارت آموزش و پرورش باشد تسلیم نمایند .

ماده ۵ - وزارت آموزش و پرورش مأمور اجرای این قانون است .

قانون بالا مشتمل بر پنج ماده که لایحه آن بموجب ماده واحده مصوبه بیستم آذرماه یکهزار و سیصد و چهل و دو تقدیم شده بود در جلسه روز سه شنبه ششم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و چهل و پنج بتصویب مجلس شورای ملی رسید .
رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

قانون فوق در جلسه روز چهارشنبه ۱۳۴۵/۲/۲۸
بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون افزایش هزینه‌های ثبتی

مصوب ۱۳۴۵٫۳٫۱

ماده ۱ - از اول خرداد ماه ۱۳۴۲ معافیت مذکور در ماده ۱۲ اصلاحی قانون ثبت لغو و استثنائی که ضمن تبصره ۳۱ قانون بودجه سال ۱۳۳۸ در مورد حق‌الثبت املاک ذکر گردیده حذف میشود .

حق‌الثبت املاکی که تا تاریخ اول خرداد ۱۳۴۲ مدت اعتراض به اصل ملک و حدود آن منقضى و بطور کلی موضوع اعتراض منتفی شده ولی در دفتر املاک به ثبت نرسیده است بـمـآخذ سابق اخذ میشود مشروط بر اینکه کلیه حق‌الثبت بر اساس آخرین قیمت منعکس در پرونده ثبتی تا تاریخ مذکور تأدیه شده باشد ولی مابه‌التفاوت ناشی از ارزیابی‌های ملک بعد از تاریخ مزبور در حین صدور سند مالکیت مشمول این قانون خواهد بود .

ماده ۳ - از اول خرداد ماه ۱۳۴۵ بهای اوراق و دفاتر و گواهی‌نامه‌های ثبتی بـمـآخذ نرخهای مندرج در جدول شماره دو پیوست که شامل ۳۸ مورد میباشد دریافت خواهد شد و طبق تبصره ۴۳ قانون بودجه سال ۴۴ کل کشور بـایـد رفتار شود .

تبصره ۱ - وزارت دارائی مکلف است بمنظور رفع موانع مالی معاملات در دفاتر اسناد رسمی که موجب نکث درآمد های دولتی حاصل از معاملات میشود در ضمن تنظیم بودجه سال ۱۳۴۶ به بعد در جدول شماره دو تجدید نظر کرده مهما ممکن از اضافات

موضوع تصویبنامه مورخ ۲۴ اردیبهشت ماه ۱۳۴۲ کاسته و کسری آنرا از افزایش درآمدها جبران نماید .

تبصره ۳- عمل وزارت دادگستری از اول خرداد ماه ۱۳۴۲ تا پایان سال ۱۳۴۳ در مورد اخذ بهای اوراق و دفاتر گواهی نامه‌های ثبتی طبق نرخ‌های مندرج در جدول شماره یک پیوست که شامل چهل و یک مورد میباشد و همچنین احتساب ۲۵٪ از درآمدهای حاصل از فروش اوراق و دفاتر به درآمد عمومی و ۷۵٪ بقیه بحساب درآمد اختصاصی ثبت کل تا پایان ۱۳۴۳ و احتساب تمام درآمد مأخوذه بر اساس جدول شماره یک در سال ۱۳۴۴ تا تاریخ اجراء این قانون بدرآمد عمومی تأیید میشود .

ماده ۳- از اول خرداد ۱۳۴۲ معادل مأخذ مذکور در تبصره ۳۱ قانون بودجه سال ۱۳۳۸ کشور از تمام وجوهی که اداره کل ثبت طبق قانون دریافت میدارد (به استثنای حق الاجرا و موارد مذکور در ماده دو این قانون) علاوه دریافت خواهد کردید . سهم وزارت دادگستری از درآمد مزبور یک چهارم و سهم اداره کل ثبت سه چهارم خواهد بود .

ماده ۴- درآمد حاصل از اجرای مواد بالا بر طبق مفاد تبصره ۴۳ قانون بودجه سال ۱۳۴۴ کل کشور ضمن درآمد عمومی به خزانه داری کل تحویل میشود .

تبصره ۱- عمل وزارت دارائی از اول خرداد ۱۳۴۲ تا پایان ۱۳۴۳ در مورد مصرف ۷۵٪ از درآمد مذکور در ماده دو و همچنین یک چهارم سهم وزارت دادگستری از درآمد مذکور در ماده سه این قانون در سال ۱۳۴۲ بر طبق بودجه‌ای

قانون افزایش هزینه‌های ثبتی

که در سالهای ۱۳۴۲ و ۱۳۴۳ بمنظور توسعه سازمان و رفع نقائص آن و نیازمندی های اداری و کمک به فصول و مواد بودجه های عمومی و اختصاصی و همچنین ساختمان ها و خانه های سازمانی مورد احتیاج وزارت دادگستری و اداره کل ثبت که از طرف وزارت دادگستری با موافقت وزارت دارائی تنظیم شده تأیید میشود .

تبصره ۲ - عمل وزارت دادگستری در مصرف يك چهارم از درآمد ماده سه برای سال ۱۳۴۳ بر اساس تبصره ۳۵ قانون بودجه اختصاصی سال ۱۳۴۳ تأیید میشود .

ماده ۵ - اداره کل ثبت مکلف است بر نامه ای که برای بهبود و اصلاح بایگانی های ثبت تهیه و شروع به اجرای آن نموده ظرف پنجسال از تاریخ تصویب این قانون در تمام کشور بموقع اجرا بگذارد .

قانون بالا مشتمل بر ۵ ماده و ۴ تبصره و جداول ضمیمه که لایحه آن بموجب ماده واحده مصوبه بیستم آذرماه ۱۳۴۲ تقدیم شده و در تاریخ روزشنبه ۲۸ اسفند ماه ۱۳۴۴ بتصویب مجلس سنا رسیده بود در جلسه روز یکشنبه اول خرداد ماه یکهزار و سیصد و چهل و پنج شمسی مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .
نایب رئیس مجلس شورای ملی - دکتر حسین خطیبی

فانون افزایش هزینه‌های ثبتی

جدول شماره ۱

ردیف	شرح	مبلغ بر ریال
۱	وکالت نامه ثبت ملک	۳
۲	برک معاملات نیم برکی	۱۲
۳	برک معاملات یک برکی	۲۱
۴	دفتر گواهی امضاء هر جلد	۳۰۰
۵	رونوشت اسناد هر صفحه	۱۲
۶	قبوض اقساطی هر یکصد برک	۱۵۰
۷	نکاح نامه با جلد کاغذی	۹۰
۸	نکاح نامه با جلد مقوایی یا پلاستیکی	۱۵۰
۹	نکاح نامه با جلد مخمل	۷۵۰
۱۰	دفتر ثبت ازدواج	۵۲۵
۱۱	دفتر سر دفتر	۹۷۵
۱۲	دفتر طلاق	۵۲۵
۱۳	قبوض حق التحریر هر یکصد برک	۶۰
۱۴	دفتر حق التحریر هر جلد	۱۸۸

قانون افزایش هزینه‌های ثبتی

جدول شماره ۱۵

ردیف	شرح	مبلغ بر ریال
۱۵	طلاق نامه	۳۰۰
۱۶	دفتر رپر تو اهر جلد	۳۰۰
۱۷	اوراق تضمین دلالی	۱۲
۱۸	سند مالکیت دوازده برگی	۱۲۰
۱۹	سند مالکیت شانزده برگی	۱۵۰
۲۰	سند مالکیت سی و دو برگی	۲۴۰
۲۱	تقاضا نامه صدور اجرائیه	۳۰
۲۲	خلاصه معامله املاک ثبت شده هر برگ	۱۵
۲۳	خلاصه معامله املاک ثبت نشده هر برگ	۱۵
۲۴	برگ استعلام	۱۵
۲۵	درخواست قبول وجوه سپرده	۸
۲۶	اظهار نامه حقوقی	۳
۲۷	تقاضا نامه ثبت شرکتهای داخلی به استثناء	
	شرکتهای تعاونی هر نسخه	۷۵

قانون افزایش هزینه‌های ثبتی

جدول شماره ۱۵

ردیف	شرح	مبلغ بر ریال
۲۸	شرکت نامه به استثناء اوراق مربوط بشرکتهای تعاونی	۱۵۰
۲۹	تقاضا نامه ثبت شرکتهای خارجی	۷۵
۳۰	گواهی ثبت شرکتهای خارجی	۳۷۵
۳۱	اظهار نامه ثبت علامت	۷۵
۳۲	گواهی ثبت علامت	۱۵۰
۳۳	اظهار نامه تجدید ثبت علامت	۷۵
۳۴	گواهی تجدید ثبت علامت	۱۵۰
۳۵	اظهار نامه ثبت اختراع	۱۵۰
۳۶	گواهی نامه ثبت اختراع	۱۵۰
۳۷	اظهار نامه ثبت مؤسسات غیر بازرگانی	۳۷۵
۳۸	گواهی ثبت مؤسسات غیر بازرگانی	۳۷۵
۳۹	اظهار نامه پلمپ دفاتر تجاری بمأخذ هر جلد دفتر	۲۳

قانون افزایش هزینه‌های ثبتی

جدول شماره ۱۴

مبلغ بر ریال	شرح	ردیف
۱۵۰	اظهارنامه ثبت دفتر بازرگانی هر نسخه	۴۰
۴۸	هزینه ابلاغ و گواهی آن	۴۱

قانون افزایش هزینه‌های ثبتی

جدول شماره ۲

ردیف	شرح	مبلغ بر ریال
۱	وکالت نامه ثبت ملک	۳
۲	بر کک معاملات نیم بر کی	۱۲
۳	بر کک معاملات یک بر کی	۲۱
۴	دفتر گواهی امضاء هر جلد	۳۰۰
۵	رونوشت اسناد هر صفحه بابت ورقه و گواهی	۸
۶	قبوض اقساطی هر یک صدر کک	۱۵۰
۷	نکاح نامه با جلد پلاستیکی	۱۲۰
۸	دفتر ازدواج	۵۲۵
۹	دفتر سر دفتر	۹۷۵
۱۰	دفتر طلاق	۵۲۵
۱۱	قبض حق التحریر هر یک صد بر کک	۶۰
۱۲	دفتر حق التحریر هر جلد	۱۸۸
۱۳	طلاق نامه	۳۰۰
۱۴	دفتر رپر توار هر جلد	۳۰۰

قانون افزایش هزینه‌های ثبتی

جدول شماره ۲

مبلغ بر ریال	شرح	ردیف
۱۲	اوراق تضمین دلالی	۱۵
۸۰	سند مالکیت دوازده برگی	۱۶
۱۵۰	سند مالکیت شانزده برگی	۱۷
۲۴۰	سند مالکیت سی و دو برگی	۱۸
	تقاضانامه صدور اجرائیه برای اجرائیه های تا پنجهزار ریال مجانی و برای اجرائیه های از پنجهزار ریال تا یکصد هزار ریال ۳۰ ریال و از یکصد هزار ریال بیابالا	۱۹
۵۰		
۱۵	خلاصه معامله املاک ثبت شده هر برگ	۲۰
۱۵	خلاصه معامله املاک ثبت نشده هر برگ	۲۱
۱۵	برگ استعلام	۲۲
	درخواست قبول وجوه سپرده (به استثنای اقساط ماهیانه تا ۳۰۰ ریال)	۲۳
۸		
۳	اظهارنامه حقوقی	۲۴

قانون افزایش هزینه‌های ثبتی

جدول شماره ۲۰

مبلغ بر ریال	شرح	ردیف
۷۵	تقاضا نامه ثبت شر کت‌های داخلی به استثنای شر کت‌های تعاونی هر نسخه	۲۵
۱۵۰	شر کت نامه به استثنای اوراق مربوط بشر کت‌های تعاونی	۲۶
۱۵۰	تقاضا نامه ثبت شر کت‌های خارجی	۲۷
۵۰۰	گواهی ثبت شر کت‌های خارجی	۲۸
۷۵	اظهار نامه ثبت علامت	۲۹
۱۵۰	گواهی ثبت علامت	۳۰
۷۵	اظهار نامه تجدید ثبت علامت	۳۱
۱۵۰	گواهی تجدید ثبت علامت	۳۲
۱۵۰	اظهار نامه ثبت اختراع	۳۳
۱۵۰	گواهی نامه ثبت اختراع	۳۴
۳۷۵	گواهی ثبت مؤسسات غیر بازرگانی	۳۵
۱۵۰	اظهار نامه ثبت نام در دفاتر بازرگانی هر نسخه	۳۶

قانون افزایش هزینه‌های ثبتی

جدول شماره ۲۵

مبلغ بر ریال	شرح	ردیف
۳۰	هزینه ابلاغ و گواهی آن	۳۷
۲۳	اظهارنامه پلمپ دفاتر تجاری بمأخذ هر جلد دفتر	۳۸

جداول فوق منضم بقانون افزایش هزینه‌های ثبتی میباشد و صحیح است .

نایب رئیس . مجلس شورای ملی - دکتر حسین خطیبی

قانون حفظ و حراست منابع آبهای زیرزمینی کشور

مصوب ۱۳۴۵/۳/۱

ماده ۱- حفظ و حراست منابع و ذخایر آبهای زیرزمینی و نظارت در کلیه امور مربوط به آن بوزارت آب و برق محول میگردد. وزارت نامبرده مکلف است تدریجاً نیروی انسانی و وسائل کار را فراهم سازد تا بتواند با جمع آوری آمار و مشخصات چاهها و قناتها و چشمه ها و رودخانه ها و سایر عملیات فنی وضع آبهای زیر زمینی استفاده شده یا نشده هر منطقه را مشخص سازد و راهنمائیهای فنی لازم را بعمل آورد.

ماده ۲- وزارت آب و برق مجاز است در مناطقی که با بررسیهای فنی و علمی معلوم شود که سطح سفره آب زیرزمینی در اثر ازدیاد مصرف یا علل دیگر پائین میرود و یا در مناطقی که طرحهای آبیاری از طرف دولت باید اجرا گردد از تاریخ اجرای طرح برای مدتی با حدود مشخص حفر چاه عمیق و نیمه عمیق و قنات را ممنوع نماید.

وزارت آب و برق چاره جوئیهای لازم نسبت به تقویت منابع آبهای زیرزمینی معمول خواهد داشت.

ماده ۳- در مناطقی که وزارت آب و برق مقتضی بداند میتواند با اعلام قبلی حفر چاه عمیق و نیمه عمیق و قنات را موقوف به تحصیل اجازه نماید.

تبصره - در مناطقی که حفر چاه محتاج به تحصیل پروانه میشود حفر چاه

قانون حفظ و حراست منابع آبهای زیر زمینی کشور

در محل مسکونی یا باغچه برای مصرف شرب و درختکاری بشرط آنکه بهره برداری در شبانه روز از صد متر مکعب بیشتر نباشد احتیاج به کسب اجازه ندارد ولی باید قبل از اقدام بحفر چاه مراتب را کتباً به وزارت آب و برق اطلاع دهند .

ماده ۴ - وزارت آب و برق موظف است بنا به تقاضای درخواست کننده بمنظور

راهنمائیهای فنی متخصصین خود را بمحل اعزام و امکان حفر چاه یا قنات را از لحاظ فنی مورد بررسی قرار داده و راهنمائی کند و پنجاه درصد هزینه کارشناسی بعهده متقاضی خواهد بود شرکتهای تعاونی روستائی از پرداخت حق کارشناسی معافند .

ماده ۵ - از تاریخ اجرای این قانون اشخاص یا شرکتهای سازمانهائی که

حرفه آنها حفاری است و با وسایل موتوری اقدام به حفر چاه عمیق و نیمه عمیق و قنات میکنند باید پروانه ای از وزارت آب و برق تحصیل نمایند و بدون داشتن پروانه افراد یا شرکتهای سازمانه مجاز به انجام عملیات حفاری با وسایل موتوری نخواهند بود .

اشخاص و افرادی که پروانه دریافت داشته اند موظفند کلیه شرایط مندرج

در پروانه مربوط به چاهها و یا قنات هائی را که حفر مینمایند رعایت نمایند و در صورت تخلف پروانه آنان برای مرتبه اول بمدت ۶ ماه و در صورت تکرار برای همیشه از طرف وزارت آب و برق لغو میشود . پروانه حفاری از طرف وزارت آب و برق مجاناً صادر خواهد شد .

ماده ۶ - برای جلوگیری از اتلاف آب زیر زمینی خصوصاً در فصولی که

احتیاج بیهره برداری از آب زیر زمینی نباشد مالکین چاههای آرتزین موظفند از طریق نصب شیرودریچه از تخلیه مداوم آب زیرزمینی خود داری نمایند.

مأمورین وزارت آب و برق در صورت عدم رعایت این مواد به مالکین چاهها تذکر میدهند و به آنان اخطار مینمایند که در مهلت مناسب طبق آئیننامه اجرائی این قانون اقدام نمایند.

ماده ۷ - در چاههای آرتزین که از آنها آب زیرزمینی بخودی خود از سطح زمین خارج میشود و در چاههای نیمه آرتزین که در آنها سطح ایست آبی بالاتر از سطح اولیه بر خورد به آب است مالکین چاه مکلفند بوسیله پوشش جداری و یا طرز مناسب دیگری به تشخیص وزارت آب و برق از نفوذ آب مخزن تحت فشار در قشرهای خشک جلوگیری نمایند.

ماده ۸ - در مورد مواد ۶ و ۷ اگر به اخطار وزارت آب و برق ترتیب اثر داده نشود خود وزارت آب و برق اقدام میکند و مخارج آنرا از طرف میگیرد.

ماده ۹ - وزارت آب و برق مجاز است در هر موردیکه ضروری دانست بهزینه خود وسائل اندازه گیری میزان آب ده و کنترل سطح سفره آب زیر زمینی در سر هر چاه عمیق یا نیمه عمیق یا آرتزین و با قنات نصب کند.

ماده ۱۰ - اشخاص و مؤسسات خصوصی و دولتی طبق آئین نامه اجرائی این قانون موظفند برای جلوگیری از آلوده شدن مخازن آب زیرزمینی احتیاطهای بهداشتی لازم را بعمل آورند و تذکرات و راهنماییهای مأمورین وزارت آب و برق را در این زمینه رعایت و عمل نمایند.

ماده ۱۱۹- قنات و چاههاییکه چهارسال متوالی بایر و بدون آب جاری مانده یا بماند در صورتیکه با اخطار قبلی وزارت آب و برق به مالک یا مالکین و تعیین مهلتی که از یکسال تجاوز نخواهد کرد مالک یا مالکین نسبت به دایر کردن قنات یا بهره برداری از چاه اقدام نمایند متروکه تشخیص داده شده و احداث چاه یا قنات در حریم آنها با اجازه وزارت آب و برق مجاز خواهد بود.

ماده ۱۲۰- در صورت تخلف از مواد ۲ و ۳ این قانون وزارت آب و برق میتواند با مراجعه بمأمورین انتظامی محل از ادامه کار جلوگیری نماید و ذینفع نیز میتواند از تعطیل کاربرد آگاه شکایت کند.

در مورد مواد این قانون هر گاه وزارت آب و برق تقاضای صدور دستور موقت نماید از دادن تأمین معاف است. و در صورتیکه وزارت آب و برق محکوم به بی حقی شود مسئول جبران خسارات وارده بصاحب حق خواهد بود.

ماده ۱۳۰- هر گاه برای اجرای طرحهای وزارت آب و برق جهت توسعه استفاده از منابع آبهای زیرزمینی و سطحی احتیاج به اراضی اشخاص یا صاحبان مؤسسات خصوصی باشد بنحوی مقرر در ماده ۳ قانون تعیین حریم دریاچه احداثی در پشت سدها مصوب ۲۷ تیر ماه ۱۳۴۴ عمل خواهد شد و در صورتیکه در نتیجه اجرای طرح آبی که صاحبان قنات و چاههای عمیق و نیمه عمیق موتورهای یا آرتزین و چشمه و آب جاری سیاه آب داشته اند نقصان پیدا کند یا بکلی خشک شود علاوه بر جبران خسارت طبق ماده مذکور وزارت آب و برق مکلف است بقدر نقصان آب

که بمصرف شرب اهالی و دام در فصول زراعی بمصرف زراعت میرسیده برای مشروب کردن باغ و بستان و اراضی زراعتی از منبع یا منابع تأسیسات خود آب در اختیار آنان بگذارد و بهای آن را طبق مقررات و شرایط وزارت آب و برق بدون احتساب سود سرمایه دریافت کند .

تبصره ۱۵- وزارت آب و برق مکلف است قبل از شروع به اجرای طرحهای لازم در هر ناحیه مقدار آب قنوات و چاههای عمیق و نیمه عمیق و آرتزین و چشمه سارها آبهای جاری سیاه آن آب ناحیه را دقیقاً اندازه گیری نموده و اوراق مخصوص تهیه نماید .

تبصره ۲- حقوق ارتفاقی از وضع مجاری آب بهر صورت که باشد و همچنین کلیه موارد اجرای ماده ۳ قانون تعیین حریم دریاچه احدائی در پشت سدها مانع از اجرای طرحهای وزارت آب و برق یا طرحهاییکه با تأیید وزارت مذکور از طرف مؤسسات ذیصلاحیت دیگر اجرا میشود نخواهد شد در مورد حقوق ارتفاقی پس از اجرای طرح خسارت صاحبان حقوق به تشخیص کمیسیونی مرکب از وزیر آب و برق و دادستان کل کشور و شخص ذیحق یا نمایندگان آنان جبران خواهد شد .

ماده ۱۴- آئین نامه اجرائی این قانون از طرف وزارت آب و برق تهیه و پس از تصویب هیئت وزیران بمورد اجرا گذارده خواهد شد .

ماده ۱۵- وزارت آب و برق مأمور اجرای این قانون است .
قانون بالا مشتمل بر ۱۵ ماده و ۳ تبصره که لایحه آن بموجب ماده واحده

قانون حفظ و حراست منابع آبهای زیر زمینی کشور

مصوبه بیستم آذرماه ۱۳۴۲ تقدیم شده و در تاریخ روز چهارشنبه ۱۴ اردیبهشت ماه ۱۳۴۵ بتصویب مجلس سنا رسیده بود در جلسه روز یکشنبه اول خرداد ماه یکهزار و سیصد و چهل و پنج شمسی مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .
نایب رئیس مجلس شورای ملی - دکتر حسین خطیبی

قانون پرداخت معادل يك روز از بودجه نظامی کشور بسازمان

تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد

مصوب ۱۳۴۵/۳/۱

ماده واحده - بدولت اجازه داده میشود هم ارز مبلغ ۵۴۰۰۰۰۰۰۰ ریال معادل يكروز بودجه مستمر نظامی ۱۳۴۵ کل کشور را از محل اعتبارات بودجه سال ۱۳۴۵ وزارت جنگ به سازمان تربیتی و علمی و فرهنگی ملل متحد پرداخت نماید که بمصرف توسعه فعالیت های نهضت جهانی مبارزه با بیسوادی برسد .

قانون بالا مشتمل بر يك ماده پس از اظهار ملاحظات مجلس سنا در تاریخ دوشنبه ۲۶ اردیبهشت ماه ۱۳۴۵ در جلسه روز یکشنبه اول خرداد ماه یک هزار و سیصد و چهل و پنج شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

نایب رئیس مجلس شورای ملی - دکتر حسین خطیبی

اساسنامه مؤسسه انحصار دخانیات

فصل اول - کلیات

مصوب ۱۳۴۵/۳/۳

ماده اول - بمنظور نظارت در تولید انواع و اقسام کالاهای خام دخانیه مورد احتیاج (تنباکو- توتون چیق- توتون سیگار و غیره) در داخله کشور و اهتمام در صدور مازاد تولید کالاهای خام بیازارهای دنیا و تبدیل کالاهای خام دخانیه به انواع کالاهای حاضر بمصرف و توزیع آن در سراسر کشور و سعی در صدور مازاد کالاهای حاضر بمصرف بیازارهای خارج کشور و اجرای قوانین انحصار دخانیات و انحصار کبریت و وصول و ایصال حقوق انحصاری آنها، مؤسسه انحصار دخانیات طبق مقررات این اساسنامه اداره خواهد شد.

در این اساسنامه مؤسسه انحصار دخانیات اختصاراً مؤسسه نامیده میشود.

ماده دوم - مؤسسه دارای شخصیت حقوقی و تابع وزارت دارائی است مرکز آن در تهران میباشد و میتواند شعب یا نمایندگیهای در نقاط دیگر داشته باشد.

ماده سوم - وزارت دارائی مکلف است تا پایان سال ۱۳۴۵ دارائی مؤسسه را

به وسیله کارشناسان منتخب خود طبق اصول و عرف بازرگانی ارزیابی و آنرا به عنوان سرمایه مؤسسه منظور نماید.

فصل دوم - مدیر کل

ماده چهارم - مؤسسه وسیله يك مدیر کل اداره خواهد شد که از طرف وزیر دارائی از بین کارمندان عالی رتبه و صلاحیتدار که لااقل دارای پانزده سال سابقه خدمت در وزارت دارائی باشد تعیین میشود. مدیر کل در دوره تصدی مؤسسه حق داشتن هیچگونه شغل دیگری نخواهد داشت.

ماده پنجم - وظایف و اختیارات مدیر کل بشرح زیر است:

۱- اداره امور مؤسسه بر اساس وظایفی که طبق مقررات و قوانین مربوط و این اساسنامه بمؤسسه محول شده است.

۲- تهیه طرح تشکیلات و شرح وظایف واحدهای تابع مؤسسه و اجرای آن پس از تصویب وزیر دارائی.

۳- استخدام و عزل و نصب کارکنان طبق مقررات مربوط و بر اساس تشکیلات و بودجه مصوب انتصاب و تغییر ذیحساب با وزارت دارائی خواهد بود. انتصاب و عزل و نصب معاونان مؤسسه به پیشنهاد مدیر کل و تصویب وزیر دارائی خواهد بود.

۴- امضاء اوراق بهادار و نامهها و قراردادهای و همچنین افتتاح حساب در بانکها از طریق خزانه داری کل و معرفی امضاهای مجاز و اجازه پرداخت هزینهها در حدود بودجه مصوب.

۵- نمایندگی مؤسسه در مقابل مراجع اداری و قضائی و مؤسسات

خصوصی داخلی و خارجی با حق انتخاب و کیل و اعطای حق و کالت در توکیل تا یک درجه .

۶- ارجاع دعاوی بدآوری و یا پایان دادن دعاوی از طریق صلح پس از تأیید وزیر دارائی و تصویب هیئت وزیران .

تبصره - مدیر کل میتواند تمام یا قسمتی از اختیارات خود را بمسئولیت خود بهر یک از معاونین یا رؤسای واحدهای تابعه تفویض نماید .

فصل سوم - مقررات مالی

ماده ششم - سال مالی مؤسسه از اول فروردین ماه تا پایان اسفند ماه هر سال خواهد بود .

ماده هفتم - بودجه مؤسسه که شامل ارقام درآمد و هزینه و کلیه دریافتیها و پرداختیها میباشد تا آخر آذرماه هر سال برای سال بعد از طرف مؤسسه تنظیم و پس از تصویب وزیر دارائی اجرا خواهد شد .

ماده هشتم - مؤسسه موظف است تا پایان شهریورماه هر سال صورت موازنه حساب عملیات سال گذشته خود را با توجه بمیزان درآمد و هزینه های انجام شده تهیه و برای تصویب بوزارت دارائی ارسال دارد .

تفاوت درآمد و هزینه پس از وضع استهلاکات در ضمن ماههای سال بحساب درآمد عمومی کشور منظور خواهد گردید .

ماده نهم - تعهدات مؤسسه وقتی معتبر است که ذیحساب مربوطه با توجه

باعتبار مصوب پرداخت آنرا قبلا تعهد نموده باشد . چکها و اوراق بهادار از قبیل سفته و برات و قراردادهای با امضاء مدیر کل یا نماینده او با اتفاق ذیحساب بانماینده او صادر خواهد شد .

ماده دهم - حساب های ماهانه مؤسسه بضمیمه اسناد و مدارک مربوط از طرف ذیحساب تنظیم و برای رسیدگی ب ممیزین حساب تسلیم می گردد و ممیزین حسابها با رعایت مقررات این اساسنامه آنرا رسیدگی و بدیوان محاسبات ارسال خواهند داشت .

صورت موازنه حساب مؤسسه بر مبنای حسابهای رسیدگی شده از طرف ممیزین مذکور تنظیم میشود .

ماده یازدهم - مساعده های پرداختی بکشت کاران و کمکهای که مورد عمل میباشد ادامه خواهد یافت . میزان مساعده ها و کمکهای مزبور طبق پیشنهاد مؤسسه و تصویب وزارت دارائی خواهد بود .

ماده دوازدهم - معاملات مؤسسه بجز در موارد زیر طبق آئین نامه ای خواهد بود که از طرف مدیر کل مؤسسه تهیه و بتصویب وزیر دارائی برسد :

۱- تعیین نرخ خرید کالاهای خام دخانیه و همچنین تعیین نرخ فروش کالاهای حاضر بمصرف در داخله کشور بنابر پیشنهاد مؤسسه و تصویب وزیر دارائی خواهد بود .

۲- در مورد معاملات تیکه فوریت دارد و یا مصلحت ایجاب کند ترك منافسه و

مزایده تا مبلغ پانصد هزار ریال بتصویب مدیر کل مؤسسه و بیش از مبلغ مذکور در هر مورد به پیشنهاد مدیر کل مؤسسه و تصویب کمیسیون مر کب از سه نفر از صاحبمنصبان عالیرتبه دولت که به پیشنهاد وزیر دارائی و تصویب هیئت وزیران برای یکسال مالی انتخاب میشوند خواهد بود .

فصل چهارم - مقررات عمومی

ماده سیزدهم - تعیین خط مشی کلی مؤسسه به پیشنهاد مدیر کل و تصویب وزیر دارائی خواهد بود .

ماده چهاردهم - کارکنان مؤسسه مشمول قوانین استخدامی و مقررات مربوطه میباشند . اساسنامه فوق مشتمل بر چهارده ماده و یک تبصره که به استناد تبصره ۳۰ قانون بودجه سال ۱۳۴۴ کل کشور در جلسه روز سه شنبه ۳ خرداد ماه ۱۳۴۵ کمیسیون مشترک دارائی مجلسین بتصویب رسیده صحیح و قابل اجراست .

رئیس مجلس سنا
مهندس شریف امامی

رئیس مجلس شورای ملی
مهندس عبدالله ریاضی

اصلاح ماده ۴۰ و تبصره‌های آن مربوط به آئین نامه هزینه سفر

و فوق العاده افسران و کارمندان نیروهای مسلح شاهنشاهی

مصوب ۱۳۴۵/۳/۵

از اول فروردین ۱۳۴۵ ماده ۴۰ و تبصره‌های ۱ - ۲ - ۳ - ۴ آئین نامه هزینه سفر و فوق العاده افسران و کارمندان نیروهای مسلح شاهنشاهی بشرح زیر اصلاح میگردد:

ماده ۴۰ - فوق العاده روزانه تحصیلی افسران و درجه داران و دانشجویانی که از طرف ارتش بکشورهای خارجه اعزام و از کمک تحصیلی خارجی استفاده نمینمایند بشرح زیر خواهد بود .

۱ - افسران روزانه ۱۲ دلار .

۲ - درجه داران و دانشجویان و افراد کادر ثابت روزانه ۶ دلار .

تبصره ۱ - افسرانی که از محل کمک تحصیلی خارجی بمنظور تحصیل به خارج از کشور اعزام و از کمکهای مزبور استفاده مینمایند معادل مبلغی که از این بابت دریافت میکنند از ۱۲ دلار فوق العاده مندرج در ماده بالا کسر خواهد شد .

تبصره ۳ - فوق العاده تحصیلی افسران و کادر ثابت که از محل کمک نظامی

اعزام میگردد روزانه ۴ دلار خواهد بود .

اصلاح ماده ۴۰ تبصره‌های آن مربوط به آئین‌نامه هزینه سفر و فوق‌العاده افسران و کارمندان

تبصره ۳ - فوق‌العاده تحصیلی درجه‌داران و افراد کادر ثابت و دانشجویانی که از محل کمک نظامی یا کمک تحصیلی خارجی اعزام میگردند روزانه ۳ دلار خواهد بود .

تبصره ۴ - بدانشجویانی که از طرف ارتش به کشورهای خارجی اعزام و در دانشکده‌های غیر نظامی مشغول تحصیل میباشند مادام که از حقوق دانشجویی استفاده مینمایند روزانه ۳ دلار علاوه بر فوق‌العاده مقرر در این ماده پرداخت خواهد شد .

اصلاح آئین‌نامه فوق که بترتیب در جلسات روز شنبه دهم و روز سه شنبه سیزدهم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و چهل و پنج شمسی کمیسیونهای دارائی و جنگ مجلس سنا در روز چهارشنبه چهارم و روز پنجشنبه پنجم خردادماه یک هزار و سیصد و چهل و پنج شمسی کمیسیونهای بودجه و نظام مجلس شورای ملی بتصویب رسیده صحیح و قابل اجراست .

رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

قانون متمم بودجه سال ۱۳۴۴ کل کشور

مصوب ۱۳۴۵ ر ۳۸۳۸

ماده واحده - به درآمدهای عمومی و طبقه (الف) درآمد اختصاصی منظور در بودجه سال ۱۳۴۴ کل کشور مبلغ يك ميليارد و نهصد و هفتاد و دو ميليون و شصت و شصت هزار (۱۹۷۲۶۶۰۰۰۰) ريال طبق جدول پيوست اضافه ميگردد و بدولت اجازه داده ميشود مبلغ يك ميليارد و سيصد و هشتاد و هشت ميليون و سيصد و شصت و سه هزار (۱۳۸۸۳۶۳۰۰۰) ريال اضافه اعتبار مورد نياز وزارتخانه ها و مؤسسات دولتي را طبق جدول پيوست با رعايت مقررات و قوانين مربوطه و تبصره هاي زير پرداخت نمايد .

تبصره ۱ - به سازمان بنادر و كشتيراني اجازه داده ميشود كه از محل درآمدهاي اختصاصي خود تا مبلغ يكصد ميليون ريال در سال ۱۳۴۴ طبق مقررات مربوط صرف هزينه سرمايه اي خود بنمايد .

تبصره ۲ - بوزارت دارائي اجازه داده ميشود مبلغ هشت ميليون و دو بيست هزار (۸۲۰۰۰۰۰) ريال وام دريافتي اداره كل هواپيمائي كشوري از خزانه داري كل در سال ۱۳۴۲ را كه براي جبران كسري بعضي مواد بودجه مصوب داده شده از محل صرفه جوئي ساير مواد بودجه اداره مزبور در همان سال بهزينه قطعي منظور نمايد .

تبصره ۳- به وزارت دارائی اجازه داده میشود مبلغ دو بیست و سی و دو میلیون (۲۳۲۰۰۰۰۰۰۰) ریال بدهی اداره کل غله بشرکت سابق بوک سی سی را که در مقابل مطالبات راه آهن دولتی ایران از شرکت مزبور محسوب شده است از طرفی بابت زیان سنواتی اداره کل غله و از طرف دیگر به حساب درآمد سال ۱۳۲۱ تا سال ۱۳۲۹ راه آهن دولتی ایران منظور نماید و از محل درآمد مذکور مبلغ ۹۲۶۶۷۵۵۴/۹۰ ریال را بابت مطالبات سنواتی کمربک از راه آهن دولتی ایران و بقیه را بعنوان سود سنواتی راه آهن به حساب درآمد عمومی کشور در سال ۱۳۲۹ محسوب دارد .

تبصره ۴- بعنوان (حقوق و عوارض گمرکی خودروهای واگذاری ارتش) مذکور در ردیف ۲۳۰۴ قسمت درآمد قانون بودجه اصلاحی سال ۱۳۴۳ کل کشور عبارت (و سودبازرگانی) اضافه میشود و از عنوان (حقوق و عوارض گمرکی و سودبازرگانی کالاهای وارده جهت خودروهای واگذاری ارتش) مذکور در ردیف ۲۱۱۲ قسمت هزینه قانون مزبور عبارت (کالاهای وارده جهت) حذف میشود همچنین بعنوان طبقه بندی ۲۳۰۴ درآمد کد ۱۲۱/۱ قسمت هزینه بودجه سال ۱۳۴۴ کل کشور عبارت (و سودبازرگانی) اضافه میشود .

تبصره ۵- به وزارت راه اجازه داده میشود مبلغ ۸۱۴۷۶۲۵ ریال باقیمانده بیست میلیون ریالی که از اعتبار بودجه سال ۱۳۴۲ وزارت جنگ بمنظور ایجاد راههای مورد نیاز نیروی هوائی اختصاص و در اختیار آن وزارتخانه گذاشته شده

تا آخر سال ۱۳۴۵ برای همین منظور با رعایت مقررات تعهد و مصرف نماید .

تبصره ۶ - الف - عنوان ردیف ۳۲۱۳ قسمت هزینه قانون بودجه اصلاحی سال ۱۳۴۳ کل کشور به « کمک بسازمان تربیت بدنی و تفریحات سالم ایران بابت هزینه مربوط به مسابقات المپیک » اصلاح میشود .

ب - به ردیفهای ۱۳۴ (سازمان تعلیم و تربیت نمونه حرفه‌ای) و ۱۴۲/۲ (سازمان بیمه کارمندان دولت) در قسمت چهارم هزینه‌های جاری وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی قانون بودجه سال ۱۳۴۴ کل کشور کلمه (کمک) به آخر جمله اضافه میگردد .

پ - اعتبار منظور در ردیف ۵۱۰۸ قسمت هزینه بودجه سال ۱۳۴۴ کل کشور بعنوان کمک بدانشگاه پهلوی تلقی میشود .

تبصره ۷ - به وزارت دارائی اجازه داده میشود مبلغ ۱۸ میلیون ریالی را که بعنوان وام از محل وجوه مخصوص کمیسیون دائمی حج جهت ساختمان فرودگاه مخصوص حجاج در اختیار وزارت راه گذارده شده و به مصرف رسیده است بهزینه قطعی منظور نماید .

تبصره ۸ - به وزارت دارائی اجازه داده میشود مبلغ پنجاه میلیون ریال از سود ویژه شرکت هواپیمائی ملی ایران در سال ۱۳۴۴ را از یکطرف بحساب درآمد عمومی منظور و از طرف دیگر بحساب تعهد دولت بابت پرداخت قسمتی از سرمایه شرکت مزبور احتساب نموده و جمعاً و خرجاً عمل نماید .

تبصره ۹ - مهلت مقرر در ماده ۵ قانون تمرکز مؤسسات درمانی تاپایان

سال ۱۳۴۵ تمدید میشود .

تبصره هائیکه تا ملغی نشده بقوت خود باقی است

تبصره ۱۰ - وجوه حاصل از اجرای مقررات قانون تأمین اعتبارات عمرانی و عمومی مصوب هشتم آذرماه ۱۳۴۳ به استثنای عوارض شهرداریها از همان تاریخ تماماً به تشخیص هیئت وزیران بمصرف هزینه‌های از محل درآمد عمومی یا هزینه‌های عمرانی تخصیص خواهد یافت .

تبصره ۱۱ - از اول سال ۱۳۴۵ مبلغ یکهزار ریال اضافه حقوق ماهانه مربوط به رانندگان و تلفنچی‌ها موضوع مصوبه مورخ ۱۹ خردادماه ۱۳۳۷ کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی جزو اشل حقوق درجه چهار نامبردگان منظور میگردد .

تبصره ۱۲ - بوزارت فرهنگ و هنر اجازه داده میشود که مانده اعتبارات تعمیرات آثار تاریخی را که در بودجه‌های سال ۱۳۴۴ پیش‌بینی شده و بعلت طبیعت کار امکان مصرف قطعی آنها فراهم نگردیده است در سال‌های ۱۳۴۵ و ۱۳۴۶ بمصارف مربوطه برسانند و چنانچه مورد استفاده قرار نگیرد بدرآمد عمومی کل کشور برگشت خواهد شد .

تبصره ۱۳ - سود سهام بانک ملی ایران از سال ۱۳۴۳ و سود سهام بانک مرکزی ایران از سال ۱۳۴۴ به بعد بدرآمد عمومی منظور خواهد شد .

تبصره ۱۴ - مفاد تبصره ۹ قانون بودجه سال ۱۳۴۴ کل کشور برای مدت

سه سال تمدید میگردد .

تبصره ۱۵ - دانشکده پزشکی دانشگاه تهران مجاز است برای اداره

مرکز طبی کودکان بیمارستان پهلوی هر سال از اعتبارات مصوب خود به تشخیص هیئت وزیران مبلغی بعنوان کمک به اختیار جمعیت طرفداران مرکز طبی کودکان بگذارد که تحت نظر هیئت مدیره طبق اساسنامه جمعیت و با نظارت دانشکده مزبور بمصرف برسد .

تبصره ۱۶ - کلیه اعتبارات مراکز آموزش کشاورزی (دانشسرای سابق

کشاورزی) و دبیرستانهای کشاورزی از وزارت آموزش و پرورش منتزع و بوزارت کشاورزی انتقال مییابد .

انتقال اعتبارات و تأسیسات و وسائل و تجهیزات و کادر مراکز مزبور از وزارت آموزش و پرورش بوزارت کشاورزی طبق آئین نامه ای خواهد بود که از طرف وزارت آموزش و پرورش و وزارت کشاورزی تنظیم و به تصویب هیئت دولت خواهد رسید .

تبصره ۱۷ - بوزارت جنگ اجازه داده میشود اسناد هزینه آن قسمت از

تأسیسات آب و برق پایگاههای هوایی مشهد و همدان را که از محل اعتبارات وزارت جنگ تأمین و بمهندسی خلیج برای تکمیل تأسیسات پایگاههای مزبور واگذار شده بهزینه قطعی منظور نماید .

تبصره ۱۸ - بوزارت دارائی اجازه داده میشود از آغاز سال ۱۳۴۵ بیعد تا میزان معادل مالیات بر درآمد وصول شده بابت بلیطهای اعانه ملی را بسازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی برگشت دهد تا آنرا برای انجام قسمتی از برنامه مبارزه با بیسوادی و همچنین کمک به بسط و توسعه امور فرهنگی در اختیار سازمانهاییکه مصلحت بدانند قرار دهد.

تبصره ۱۹ - شرکت ملی نفت ایران اجازه داده میشود متعاقب مکاتبات متبادله مورخه ۲۰ دیماه ۱۳۴۳ بین وزارت دارائی و شرکت ملی نفت ایران از یکطرف و اعضاء کنسرسیوم از طرف دیگر مبلغ ۶ میلیون لیره انگلیسی را که بصورت وام بدون بهره از شرکتهای عضو کنسرسیوم نفت بضمانت بانك مرکزی دریافت مینماید برای اجرای طرحهای عمران خوزستان بقریبی که در موافقتنامه ضمیمه تصریح شده مصرف کند و درچهل قسط مساوی هر سه ماه از بیستم آوریل سال ۱۹۷۶ میلادی از محل وصولی های مربوط به پرداخت مشخص و یا جوه دیگری که شرکت ملی نفت ایران در جریان سالهای مربوط باید بخرانه دولت پرداخت کند کسر و در سر رسید های مقرر واریز نماید. وزارت دارائی متقابلا پرداخت اقساط را که از طرف بانك مرکزی ایران بر اساس ضمانت فوق الذکر بعمل آید از محل درآمد عمومی کشور تضمین خواهد نمود.

تبصره ۲۰ - وزارت بهداشتی مجاز است سهمیه مخارج همکاری بخش تحقیقاتی بیماریهای واگیر بیمارستان فیروزآبادی با مرکز تحقیقاتی علمی

بیماربهای واگیر بیمارستان کلود برنارد دانشگاه پاریس موضوع قانون
۴۳/۹/۱۵ رسالانه تا مبلغ يك ميليون ريال از بودجه خود تأمین و پرداخت نماید.
تبصره ۳۱ - بوزارت دارائی اجازه داده میشود از دریافت بهای ۱۲۰۰ تن
گندم که در سال ۱۳۴۳ بین کشاورزان منطقه بختیاری بوسیله جمعیت شیر و خورشید
سرخ ایران توزیع گردیده صرف نظر و بهزینه قطعی اداره کل غله
و نان منظور نماید.

تبصره ۳۲ - بوزارت دارائی اجازه داده میشود وجوه حاصل از فروش
اتومبیلهایی که بر اساس آئین نامه شماره ۱۵۰۶۲ مورخ ۱۰/۲۱/۴۴ مصوب کمیسیون
مشترك دارائی مجلسین به آن وزارت تحویل میگردد بمصرف خرید اتومبیلهای
خدمت (انواع صحرائی) و آمبولانس برای شهرستانها برساند.

تبصره ۳۳ - سازمان اصلاحات ارضی کل کشور اجازه داده میشود چنانچه
تأمین و پرداخت مزایای کارکنان وزارتخانهها و ادارات دولتی مأمور خدمت در
سازمان مذکور بر اساس ماده ۵ قانون مقررات مالی سازمان مزبور مصوب
۲۴ آبانماه یکهزار و سیصد و چهل و چهار از بودجه های سازمانهای مربوطه میسر
نباشد از تاریخ تصویب قانون موصوف از محل اعتبارات سازمان اصلاحات ارضی
با رعایت مقررات آئین نامه کمیسیون مشترك دارائی مجلسین مربوط به تبصره
۲۹ قانون بودجه سال ۱۳۴۴ پرداخت نماید.

تبصره ۳۴ - بمنظور تثبیت نرخ نان و واريز حسابهای مربوط به اداره

کل غله و همچنین کمک بشر کتھای تعاونی که برای تأمین ارزاق عمومی تشکیل میگردد بدولت اجازه داده میشود وجوهی را که از محل تفاوت نرخ خرید و فروش گندمهای خریداری از خارج تحصیل میگردد در حساب مخصوصی دربانک مرکزی منظور و بمصرف برساند .

دادن وام بشر کتھای تعاونی بر اساس آئین نامه ای خواهد بود که پس از تأیید هیئت دولت به تصویب کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی خواهد رسید .

تبصره ۲۵ - بدانشگاه پهلوی شیراز اجازه داده میشود که نسبت به تصفیه و واریز مبالغ مصرف شده از چهل میلیون ریال که بموجب ماده واحده مصوب نهم شهریور ماه ۱۳۳۷ جهت ساختمان کوی دانشگاه در شیراز تخصیص یافته و قسمتی از آن قبلاً بوسیله دانشگاه شیراز بمصرف خرید باغات غارسی و اراضی و ایجاد تأسیسات و مصارف دیگر جهت دانشگاه پهلوی رسیده است بهر نحو صلاح و مقتضی بداند اقدام نموده اموال مزبور بنام دانشگاه پهلوی انتقال گیرد .

تبصره ۲۶ - به دولت اجازه داده میشود نصف ارزش تمبرهائی را که بمناسبت جشن شاهنشاهی ایران بدون رعایت تشریفات قانون محاسبات عمومی و آئین نامه معاملات دولتی در خارج از کشور بچاپ میرسد و در داخل و یا خارج از کشور بفروش خواهد رسید پس از وضع مخارج برای مصارف جشن شاهنشاهی در اختیار شورای مرکزی جشن شاهنشاهی قرار دهد . آئین نامه اجرائی این تبصره پس از تصویب هیئت وزیران بمورد اجرا گذارده خواهد شد .

تبصره ۲۷- انتقال وجوه مربوط به حقوق کارکنانی که از يك سازمان به سازمان دیگر مأمور شده یا میشوند در مدت مأموریت بلا مانع است. در این موارد حقوق و مزایائی که به مأمورین تعلق میگیرد از طرف سازمان محل مأموریت پرداخت خواهد شد.

منظور از سازمان مزبور در این تبصره کلیه وزارتخانه ها و مؤسسات تابعه و همچنین مؤسسات بازرگانی و انتفاعی مندرج در فهرست ضمیمه آئین نامه مربوط به اجرای قسمت اول تبصره ۲۹ قانون بودجه سال ۱۳۴۴ کل کشور میباشد.

در صورت احتیاج به تجدید نظر در آئین نامه اجرایی قسمت اول تبصره ۲۹ قانون بودجه سال ۱۳۴۴ کل کشور کمیسیون مشترک داری مجلسین در هر مورد با پیشنهاد دولت اصلاح لازم را بعمل خواهد آورد.

تبصره ۲۸- به وزارت اقتصاد اجازه داده میشود تعهدات قطعی شده مربوط به جایزه تشویق صادرات سال ۱۳۴۴ را در صورتیکه بودجه مربوط سال مذکور از این بابت تکافو نکند از اعتبار پیش بینی شده در بودجه سال ۱۳۴۵ پرداخت نماید.

تبصره ۲۹- مفاد تبصره ۷ بودجه سال ۱۳۴۴ کل کشور که بقاء خود باقی است.

تبصره ۳۰- اعتبارات منظور در بودجه عمومی کشور و کمک های مالی که از محل اعتبارات عمرانی در اختیار سازمان تربیت بدنی گذارده میشود بعد از وضع هزینه های مورد لزوم برای احتیاجات عمومی سازمان مرکزی بقیه بر اساس جمعیت تهران

و شهرستانها تقسیم و طبق مقررات و قوانین مربوط بمصرف خواهد رسید .

تبصره ۳۱- وزارت امور خارجه مجاز است اعتبارات منظور در بودجه سال

۱۳۴۳ ببعدها که مربوط به ساختمان و تکمیل و تجدید بنای سفارتخانه ها و

نمایندگان گیمهای شاهنشاهی در خارج از کشور میباشد تا پایان عملیات ساختمانی با

رعایت مقررات در سالهای ۴۵ و ۴۶ تمهد و بمصرف برساند .

تبصره ۳۲- اعتبار حقوق استادانی که با درجه استادی بدون دریافت حقوق در

دانشگاهها تدریس کرده و میکنند عیناً به خزانه دولت مسترد میگردد و این استادان

مشمول قانون منع مداخله مصوب دیماه ۱۳۳۷ نمیشوند .

مشمولین این تبصره در صورتیکه کسور بازنشستگی مربوط را پرداخت

نمایند سنوات تدریس جزء سنین خدمت رسمی آنان محسوب خواهد شد .

قانون فوق مشتمل بر يك ماده و ۳۲ تبصره و دو جدول و قرارداد ضمیمه پس

از اظهار ملاحظات مجلس سنا در تاریخ روز دوشنبه ۱۹/ اردیبهشت ماه ۱۳۴۵ در جلسه

روزیکشنبه هشتم خرداد ماه یکهزار و سیصد و چهل و پنج شمسی بتصویب مجلس

شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی- مهندس عبدالله ریاضی

قانون متمم بودجه سال ۱۳۴۴ کل کشور

پیش بینی افزایش درآمد سال ۱۳۴۴

درآمد عمومی

شماره طبقه بندی	عنوان	مبلغ بهزار ریال
۱۱۰۲	صدی سه حقوق (فرهنگ و بهداشت)	۲۰۰۰۰۰
۱۱۰۶	مالیات بر شرکتهای و اشخاص حقوقی خصوصی	۳۰۰۰۰۰
۱۱۰۷	مالیات بر شرکتهای و اشخاص حقوقی دولتی و وابسته بدولت	۱۰۰۰۰۰۰
۱۱۰۸	مالیات مقطعه کاران و اجاره دادن	۲۰۰۰۰۰
۲۳۰۵	حقوق و عوارض گمرکی و سود بازرگانی ماشین آلات و لوازم فنی وزارت راه و دستگاهاهای تابعه	۱۳۸۳۰۰
۲۳۰۶	حقوق و عوارض گمرکی و سود بازرگانی و لوازم فنی وزارت اطلاعات	۵۴۳۶۰

قانون متمم بودجه سال ۱۳۴۴ کل کشور

دیش بینی افزایش درآمد سال ۱۳۴۴

درآمد عمومی

مبلغ بهزار ریال	عنوان	شماره طبقه بندی
۷۰۰۰۰	حقوق و عوارض گمرکی و سود بازرگانی لوازم فنی وزارت پست و تلگراف و تلفن	۲۳۱۱
۱۹۶۲۶۶۰	جمع	
۱۰۰۰۰	درآمد اختصاصی طبقه (الف): مؤسسه رازی	۳۹۰۲
۱۹۷۲۶۶۰	جمع درآمد عمومی و اختصاصی طبقه (الف)	

قانون متمم بودجه سال ۱۳۴۴ کل کشور

اضافه اعتبارات سال ۱۳۴۴

از محل درآمد عمومی:

شماره کد دستگاه	عنوان دستگاه	مبلغ بهزار ریال
۱۰۳	نخست وزیری (اعتبار ماده ۸)	۱۷۰۰۰۰
۱۰۳/۱	اعتبار دولت	۴۰۰۰۰
۱۰۶	وزارت کشور	۱۶۰۰۰
۱۰۹	وزارت امور خارجه	۷۳۱۵۵
۱۰۹/۳	دیون معوقه سفارتخانهها	۵۶۷۸
۱۱۰/۱	حقوق و عوارض گمرکی و سود بازرگانی لوازم فنی وزارت اطلاعات	۵۴۳۶۰
۱۱۳/۱	کمک بصندوق بازنشستگی	۶۰۰۰۰۰
۱۲۵	زانداری کل کشور	۴۸۸۰۰
۱۳۵/۱	دانشکده پزشکی و بیمارستانها	۲۵۰۰۰
۱۳۸	دانشگاه تبریز	۳۰۰۰
۱۴۱	وزارت فرهنگ و هنر	۱۶۵۷۰

قانون متمم بودجه سال ۱۳۴۴ کل کشور

اضافه اعتبارات سال ۱۳۴۴

از محل درآمد عمومی :

شماره کد دستگاه	عنوان دستگاه	مبلغ بهزار ریال
۱۴۲	وزارت بهداشت (سپاه بهداشت از محل طرحهای مستمر عمرانی)	۸۰۰۰۰
۱۴۸	وزارت کار و امور اجتماعی	۷۰۰۰
۱۷۷/۱	حقوق و عوارض گمرکی و سود بازرگانی ماشین آلات و لوازم	
	فنی وزارت راه و دستگاههای تابعه	۱۳۸۳۰۰
۱۷۸	اداره کل هواپیمائی کشوری	۱۰۰۰۰
۱۷۹	اداره کل هواشناسی	۸۰۰
۱۸۲/۱	حقوق و عوارض گمرکی و سود بازرگانی لوازم فنی وزارت پست و تلگراف و تلفن	۷۰۰۰۰
۴۲۲	کمک بشورای کمکهای بهداشتی	۱۲۰۰
۵۹۰۴	شهریه و وظیفه و هزینه بقاع متبر که و عوض بهره و تعهدات	۲۰۰۰

قانون متمم بودجه سال ۱۳۴۴ کل کشور

اضافه اعتبارات سال ۱۳۴۴

از محل درآمد عمومی

شماره کد دستگاه	عنوان دستگاه	مبلغ بهزار ریال
۵۹۱۵	کمک به بنگاههای خیریه شهرستانها	۱۵۰۰
۵۹۱۷	کمک بمؤسسه استاندارد ایران	۱۵۰۰۰
	جمع	۱۳۷۸۳۶۳
۱۶۱/۲	مؤسسه رازی از محل درآمد اختصاصی (الف):	۱۰۰۰۰
	جمع از محل درآمد عمومی و اختصاصی (الف)	۱۳۸۸۳۶۳

جداول فوق که منضم بقانون متمم بودجه سال ۱۳۴۴ کل کشور میباشد صحیح

و قابل اجراست .

رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

این قرارداد در تاریخ . . . . . بین شرکت ملی نفت ایران بعنوان طرف اول و شرکتهای نامبرده زیر بعنوان طرف دوم منعقد گردیده است :
اویل تریدینگ کمپانی (ایران) لیمیتد .

Oil Trading Company (Iran) Limited

و ندرلند رزایراتز ارد ولی هاندل ماتشاپای (ندرلندز ایرانیان اویل تریدینگ کمپانی) ن و .

Netherlands - Iraanse Aardolie Handel Maatschappij
(Netherlands Iranian Oil Trading Company) N.V.

واسو تریدینگ کمپانی او ایران

Esso Trading Company of Iran

و ایران کالیفرنیا اویل کمپانی

Iran California Oil Company

Taxaco Iran Limited و تکسا کو ایران لیمیتد

Mobil Oil Iran Inc . و موبیل اویل ایران اینکورپوریتد

Gulf International Company و گالف انترناشنال کمپانی

و کمپانی فرنسز دوپتروول

Compagnie Francaise des petroles

و امریکن ایندی پنڈنت اویل کمپانی آو ایران

American Independant Oil Company of Iran

Iran. Atlantic Company و ایران آتلانتیک کمپانی

و پاسیفیک وسترن - ایران لیمیتد

Pacific Western Iran Limited

Richfield Iran Oil Company و ریچفیلد ایران اویل کمپانی

وسان جاسینتوا ایسترن کورپوریشن

San Jacinto Eastern Corp .

Signal International و سیگنال انتر نیشنال

و سوہیو ایران تریدینگ اینکورپوریتد

Sohio Iran Trading Inc .

Tidewater - Iran Limited و تاید واتر ایران لیمیتد

(کہ از این ببعده مجتمعا «شرکتها» نامیده میشوند) و ایرانز آرد ولی

اکسپلوراتیو آن پرودکتی ماتشاپای (شرکت سهامی اکتشاف و تولید نفت ایران) ن . و .

Iraanse Aardolie Exploratie en Productie Maatschappij
(Iranian Oil Refining Company) N.V.

وایرانز آرد ولی رافیناچ ماتشاپای (شرکت سهامی تصفیه نفت ایران) ن . و .
(که از این بیعد مجتمعا (شرکتهای عامل) نامیده میشوند) .

نظر به اینکه دولت شاهنشاهی ایران (که از این بیعد « دولت » نامیده میشود)
مایل است که طرحهایی بر طبق مفاد این قرارداد در استان خوزستان بمورد اجرا
گذارده شود و نظر به اینکه شرکتهای بمنظور اجرای چنین طرحهایی بر مبنای
شرایط مذکور در سه نامه مورخ ۱۰ ژانویه ۱۹۶۵ که بین وزیر دارائی بنمایندگی
از طرف دولت (و توأماً باشرکت ملی نفت ایران در مورد یکی از نامه های مزبور)
و نمایندگان شرکتهای مبادله گردیده مایلند و امی در اختیار شرکت ملی نفت
ایران بگذارند .

علیهذا بدینوسیله بین طرفهای این قرارداد بشرح زیر توافق حاصل گردیده

است :

- ۱ - شرکتهای بدینوسیله تعهد مینمایند که و امی بمبلغ شش میلیون لیره
(که از این بیعد « وام » نامیده میشود) در اختیار شرکت ملی نفت ایران بگذارند .
- ۲ - مدت وام بیست سال میباشد و شروع آن از تاریخی است که وجوه

مزبور بر طبق مصدحات بند ۵ ماده ۵ این قرارداد در حساب مخصوصی در بانك مرکزی ایران پرداخت شود .

۳ - وام برای مدت بیست سال مذکور بدون بهره خواهد بود .

۴ - مبلغ وام در چهل قسط از قرار هر قسط ۱۵۰۰۰۰۰ لیره بشرح زیر در سر رسیدهای مربوطه در لندن به لیره استرلینگ قابل پرداخت خواهد بود .
قسط اول در اول آوریل ۱۹۷۶ و ۳۸ قسط بعدی بترتیب در اول ماههای ژوئیه و اکتبر و ژانویه و آوریل همان سال و سالهای بعد و قسط آخر در بیستمین سالروز تاریخ پرداخت وام .

هر يك از اقساط فوق جزو مطالبات شرکتها بوده و بحواله کرد آنها در بانکی

که از طرف آنها تعیین شود بحساب Iran Oil Participants Limited (ایران اویل پارسیسیپانتز لیمیتد) و یا هر شرکت دیگری که شرکتها تعیین نمایند قابل پرداخت خواهد بود .

۵ - پرداخت وام تابع شرایط زیر میباشد :

الف - مبلغ وام تماماً بمنظور اجرای طرحهای عمرانی شهرها از قبیل فاضل آب و لوله کشی آب و طرحهای توسعه و تکمیل به استثنای طرحهای مربوط بزیروسازی اقتصادی بمصرف خواهد رسید طرحهای مربوط بزیروسازی اقتصادی به آن معنی که در این قرارداد از آن اسم برده شده است شامل طرحهای احداث شاهراهها و خطوط راه آهن و بنادر و فرودگاهها و وسائل دیگر ارتباطی میباشد .

ب - بمحض امضای این قرارداد وزیر دارائی کمیته‌ای (که از این بیعد کمیته نامیده میشود) به ریاست خود و یا نماینده خود و عضویت نماینده شرکت ملی نفت ایران و نماینده شرکتهای عامل تشکیل خواهد داد کمیته مزبور طرحهای عمرانی شهرها و طرحهای توسعه و تکمیل فوق‌الذکر را که برای استان خوزستان در نظر گرفته شده است و از طرف يك یا چند نماینده فوق‌الذکر پیشنهاد شده باشد مورد بررسی قرار خواهد داد و نظر مقامات سازمان برنامه رادر باره آنها کسب نموده و سپس در باره طرحهای مشروحه در بند (الف) همین ماده تصمیم مقتضی اتخاذ خواهد نمود.

ج - شرکت ملی نفت ایران در موقعی که مبلغ وام در حساب مخصوص مذکور در بند (ه) ماده ۵ در بانک مرکزی ایران ریخته میشود ضمانت نامه‌های بلاشرط و غیر قابل برگشت صادره از طرف بانک مرکزی ایران مبنی بر استرداد اقساط وام بلیره در لندن بشرکتهای تسلیم خواهد نمود که ضمانت نامه‌های مزبور بتعداد اقساط وام و بمبلغ هر يك از آنها بوده و جمع ضمانت نامه‌های مذکور معادل تمامی مبلغ وام خواهد بود. ضمانت‌های مزبور بنحوی تهیه خواهد شد که در صورت عدم پرداخت هر يك از اقساط در سررسید مربوطه

Iran Oil Participants Limited

(ایران اویل پارسیپانترز لیمیتد) یا هر طرف دیگری که شرکتهای تعیین نمایند فوراً بتواند با ارائه ضمانتنامه که عیناً معادل مبلغ قسطی که موعد پرداخت

آن فرارسیده است میباشد وجه آن در تاریخ سررسید وصول نماید .

د - نظر به اینکه وام بدون بهره و بمنظور اجرای طرحهای توسعه و تکمیل که برای ایران سودمند میباشد پرداخت میگردد لذا شرکت ملی نفت ایران تعهد مینماید که هرگونه مالیات یا وجوه دیگری که مورد مطالبه دولت ایران از شرکتها یا شرکتهای عامل قرار گیرد و دولت آنها را ملزم بپرداخت مالیات یا وجوه مزبور بدولت یا بفرمانروایان و ادارات ایرانی دیگر از بابت وام بنماید بشرکتها و شرکتهای عامل مسترد دارد .

ه - مبلغی را که شرکتها بر طبق این قرارداد خواهند پرداخت در حساب مخصوص بنام شرکت ملی نفت ایران در بانک مرکزی ایران ریخته و نگهداری خواهد شد .

و - شرکت ملی نفت ایران وجوهی را که برای اجرای طرحهایی که بر طبق شرایط بند (ب) ماده ۵ انتخاب گردیده لازم میباشد از حساب مخصوص مذکور پرداخت خواهد نمود و بجز برای طرحهایی که از طرف کمیته انتخاب شده است هیچگونه وجوهی را برای طرح یا طرحهای دیگری از حساب مزبور پرداخت نخواهد کرد .

۶ - هرگونه اختطاری که بموجب شرایط این قرارداد صادر شده بشرطی اعلام شده و تسلیم شده تلقی خواهد شد که کتبی بوده و به نشانی های زیر تسلیم شده باشد :

الف - اختارهای خطاب بشرکت ملی نفت ایران به نشانی اداره مرکزی

شرکت ملی نفت ایران در تهران .

ب - اختارهای خطاب بهریک از شرکتهای به نشانی اداره ثبت شده شرکت مربوطه و یا بهر نشانی دیگری که شرکت مربوطه در هر موقع بوسیله اختار کتبی بشرکت ملی نفت ایران اعلام نموده باشد .

ج - اختارهای خطاب بشرکتهای عامل بنشانی زیر:

Iraanse Aardolie Exploratie en productie maatschappij
(Iranian Oil Exploration and producing Company) N.V.
and Iraanse

Aardolie Raffinage Maatschappij (Iranian Oil Refining
Company) N.V P.O. Box,1065' Teheran,

و یا بهر نشانی دیگری که شرکتهای عامل در هر موقع بوسیله اختار کتبی بشرکت ملی نفت ایران اعلام نمایند . اینک این قرارداد را طرفهای اول و طرف دوم در تاریخ و محل مذکور ذیل امضاء مینمایند .

* * *

قرارداد فوق که منضم بقانون متمم بودجه سال ۱۳۴۴ کل کشور میباشد صحیح و قابل اجراست .

رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

قانون الحاق دولت ایران بقراردادهای بین‌المللی

حمل و نقل بار و مسافر

مصوب ۱۳۴۵/۳/۹

ماده واحده - بدولت اجازه داده میشود که اقدام لازم را برای الحاق به قراردادهای بین‌المللی مربوط بحمل بار و مسافر CIM و CIV و ضوابط آنرا بعمل آورده و قراردادهای لازم را امضاء نماید .

قانون بالا که مشتمل بر ماده واحده است در جلسه روز یکشنبه بیست و هشتم آذرماه یکهزار و سیصد و چهل و چهار بتصویب مجلس شورای ملی رسید .
رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

قانون فوق در جلسه روز دوشنبه ۱۳۴۵/۳/۹
بتصویب مجلس مناسبتاً رسیده است

(مقاوله نامه بین‌المللی)

مربوط به

حمل و نقل مسافر و توشه بار راه آهن

نمایندگان تمام‌الاختیار امضاء کننده‌زیر که تجدیدنظر در مقاوله نامه بین‌المللی مربوط به حمل و نقل مسافر و توشه بار راه آهن را لازم دانسته‌اند (مصوب برن ۲۵ اکتبر ۱۹۵۲) طبق ماده ۶۶ مقاوله نامه نامبرده تصمیم به تهیه و تنظیم مقاوله نامه جدید گرفتند و بدین منظور نسبت بموارد زیر توافق نمودند.

قسمت اول - موضوع مقاوله نامه و شمول آن

ماده اول - راه آهن‌ها و حمل و نقل‌های مشمول مقاوله نامه

۱ - در مورد کلیه حمل و نقل‌های مسافر و توشه که بعنوان حمل و نقل بین‌المللی روی خطوط واقع در سرزمینهای حداقل دو دولت عضو مقاوله نامه انجام شود مقررات این مقاوله نامه (به استثنای مواردی که بعداً ذکر خواهد شد) لازم‌الاجراء است. ضمناً این حمل و نقل‌ها باید منحصرأ در روی خطوطی که در لیست تنظیمی بموجب ماده ۵۹ مندرج است انجام گردد.

۲ - حمل و نقل‌هاییکه ایستگاه مبداء و مقصد آن در يك کشور باشد و از سرزمین کشور دیگر فقط بعنوان ترانزیت استفاده شود تابع مقررات دولت مبداء

حمل و نقل بشرح زیر خواهد شد (مگر در مورد اجراء مفاد بند ۱ ماده ۲۸ در مورد مسئولیت) :

الف - در صورتیکه خطوط آهنی که بطور ترانزیت از آنها استفاده میشود منحصرأ وسیله يك راه آهن از کشور مبدء حمل و نقل بهره‌برداری شود.

ب - در صورتیکه بجای يك راه آهن چند راه آهن از خطوط ترانزیتی يك کشور استفاده نمایند ولی طبق توافق قبلی به این بهره‌برداری جنبه بین‌المللی ندهند .

۳ - در مورد حمل و نقل بین ایستگاههای دو کشور هم مرز اگر خطوطی که حمل و نقل در آنها انجام میشود منحصرأ وسیله یکی از راه آهن‌های دو کشور بهره‌برداری شود و قوانین و مقررات دو کشور در این مورد مخالف نباشند این قبیل حمل و نقلها تابع قوانین کشوری خواهد بود که راه آهن بهره‌برداری کننده از خط مزبور تابع آن کشور باشد .

۴ - کلیه مدارك مربوط به حمل و نقل‌های بین‌المللی بر حسب مقررات تعرفه‌ها صادر خواهد شد .

ماده دوم - مقررات مربوط به حمل و نقل‌های مختلط .

۱ - ممکن است در فهرست مندرج در ماده ۱ علاوه بر خطوط راه آهن‌ها خطوط منظم اتومبیل‌رانی و کشتی‌رانی که مکمل خط سیر راه آهن‌هایی که روی آنها حمل و نقل بین‌المللی انجام میشود منظور گردد مشروط بر اینکه این خطوط

که حداقل دو کشور عضورا بهم متصل میسازد با موافقت مشترك آنان در فهرست منظور شود .

۲ - متصدیان این خطوط تابع کلیه تعهدات موضوعه بوده و همچنین از کلیه حقوق شناخته شده برای راه آهنها بموجب این مقاوله نامه بهره مند خواهند شد . به استثنای موارد مغایری که الزاماً در نتیجه کیفیت های مختلف حمل و نقل پیش می آید . و در هر صورت مقررات مربوط بمسئولیت های مندرج در این مقاوله نامه نمیتوانند موضوع تخلف قرار گیرد .

۳ - هر کشوری که بخواهد یکی از خطوط مندرج در بند ۱ این ماده را در لیست مربوطه قید نماید باید موارد اختلاف مذکور در بند ۲ را هم اطلاع دهد که در مدل مربوطه تعرفه چاپ شود .

۴ - برای حمل و نقل های بین المللی که بوسیله راه آهن ها و سرویس های حمل و نقل دیگر (غیر از سرویس های نامبرده در بند ۱) انجام شود . راه آهن ها میتوانند مشترکاً با مؤسسات حمل و نقل ذینفع مقررات تعرفه ای جدا گانه تهیه کنند که وضع حقوقی دیگری غیر از این مقاوله نامه ایجاد نماید تا خصوصیات هر نوع حمل و نقل مشخص باشد و در این حالت میتوانند مقررات حمل و نقل دیگری بغیر از مندرجات این مقاوله نامه تدوین نمایند .

ماده سوم - تعهد راه آهن در مورد حمل و نقل .

۱ - راه آهن های عضو این مقاوله نامه ملزمند هر نوع حمل و نقل مسافر و

توشه را طبق شرایط این مقاوله نامه قبول و اجراء نمایند . مشروط بر اینکه :
الف - مسافر مقررات این مقاوله نامه و تعرفه بین‌المللی را برای حمل و نقل بپذیرد .

ب - حمل و نقل با وسایل معمولی حمل و نقل امکان پذیر باشد .

ج - حمل و نقل در اثر حوادثی که راه‌آهن بتواند از آنها اجتناب نماید و نیز نتواند در مورد آنها چاره‌جویی کند غیر ممکن نگردد .

۲ - هر گاه مقام صلاحیت‌داری تصمیمی اتخاذ نماید که سرویس حمل و نقل کلاً یا قسمتی حذف و یا معلق گردد . لازم است تصمیمات متخذه بدون درنگ به اطلاع عموم رسیده و راه‌آهن‌ها موظفند مراتب را جهت انتشار و آگاهی عمومی بکشورهای دیگر اعلام دارند .

۳ - هر راه‌آهن که مقررات این ماده را نقض کند برای جبران خسارت ناشیه علیه آن اقامه دعوی خواهد شد .

قسمت دوم - قراءدهای حمل و نقل

فصل اول - حمل و نقل مسافر

ماده چهارم - مسافر از بدو مسافرت خود (به استثنای مواردی که در تعرفه‌ها پیش‌بینی شده) ملزم است که دارای مدارک مسافرت رسمی و معتبر بوده و عندالمطالبه آنرا بهر مأمور موظف کنترلی ارائه دهد و در پایان مسافرت نیز آنرا تسلیم نماید .

ماده پنجم - بلیط‌ها .

- ۱ - بلیط‌هاییکه برای مسافرت بین‌المللی مربوط به این مقوله‌نامه تسلیم مسافر میگردد لازم است دارای علامت مشخصه باشد .
- ۲ - اطلاعات زیر باید حتماً روی بلیط‌ها قید گردد (جز موارد استثنائی تعرفه‌ها) .
  - الف - نام ایستگاههای مبدا و مقصد .
  - ب - مسیر - و اگر استفاده از مسیرها و وسایل نقلیه مختلف مجاز باشد این امر بایستی روی بلیط قید گردد .
  - ج - نوع قطار و درجه سالن مسافری .
  - د - کرایه مسافرت .
  - ه - تاریخ شروع اعتبار بلیط .
  - و - مدت اعتبار بلیط .
- ۳ - در مواردی که بلیط‌ها به چه زبان چاپ و تکمیل گردند و همچنین شکل و مندرجات آنها توسط تعرفه‌ها یا موافقت‌نامه راه‌آهن‌ها معین خواهد شد .
- ۴ - دفترچه‌های بلیط بصورت کوپن که براساس نرخ تعرفه بین‌المللی تنظیم و تحویل میشود عنوان يك مدرک واحد بین‌المللی را طبق این مقوله‌نامه خواهد داشت .
- ۵ - بلیط قابل انتقال بغیر نمیباشد (جز در موارد استثنائی پیش‌بینی شده

در تعرفه‌ها) مگر اینکه بلیط اصولاً بدون نام بوده و مسافرت با آن شروع نشده باشد.

۶- مسافر موظف است موقع دریافت بلیط دقت نموده و اطمینان حاصل کند که بلیط دریافتی مطابق مشخصات مسافرت او میباشد.

ماده ششم - تخفیف قیمت بلیط اطفال .

۱- اطفال تا پنج سال تمام بدون بلیط و بطور رایگان مسافرت میکنند بشرط اینکه برای آنان محل مخصوص خواسته نشود .

۲- اطفال بزرگتر از ۵ تا ۱۰ سال تمام و اطفال کوچکتر که برای آنان محل مخصوص بخواهند با بلیط با تخفیف مسافرت میکنند - میزان تخفیف باید بنحوی باشد که کرایه دریافتی از نصف کرایه اشخاص بزرگ تجاوز نکند در مورد اضافه قیمت‌های مربوط به استفاده از واگن مخصوص یا قطار مخصوص و همچنین مبالغی که طبق مقررات راه آهن‌ها برای محاسبه قیمت‌ها بدون در نظر گرفتن اعشار اخذ میشود (عدد کامل) شامل تخفیف نمیشوند - در مورد بلیط‌هایی که از طریق دیگری بدریافت تخفیف نائل شده‌اند اجرای تخفیف مندرج در این باره اجباری نیست .

۳- تعرفه‌ها میتوانند حدود سن‌های مختلفی را برای استفاده از تخفیف و یا مسافرت مجانی مصرح در بند ۱ و ۲ این ماده وضع نمایند بشرط آنکه سن برای

مسافرت مجانی از چهار سال تمام و از ده سال تمام برای استفاده از تخفیف مندرج در بند ۲ بیشتر نباشد .

ماده هفتم - مدت اعتبار بلیط‌ها .

۱- مدت اعتبار بلیط‌ها باید در تعرفه‌ها تعیین گردد .

۲- اولین روز اعتبار بلیط جزو مدت اعتبار بلیط و یک روز تمام محسوب میشود و مسافر میتواند در هر تاریخی که جزو مدت اعتبار بلیط باشد مسافرت خود را آغاز نماید مگر اینکه ترتیب دیگری در تعرفه پیش‌بینی شده باشد . مسافر بایستی حداکثر از قطاری که طبق برنامه در ساعت ۲۴ آخرین روز اعتبار بلیط به ایستگاه مقصد وارد میشود استفاده نماید .

ماده هشتم - تعیین و ذخیره کردن جا در قطار .

۱- مسافر میتواند با ارائه بلیط مسافرت برای خود و همچنین همراهان خود جا تعیین و ذخیره نماید . اگر مسافر جای خود را ترک نماید بدون اینکه علامت مشخص از خود بجای بگذارد حق اشغال جا را از دست خواهد داد و بعد از آن اشغال مجدد جا تابع مقررات هر راه آهن خواهد بود .

۲- تعرفه‌ها و برنامه‌های حرکت قطارها تعیین خواهند نمود که با چه شرایطی جای مسافری در بعضی از قطارها باید ذخیره شود .

ماده نهم - توقف در ایستگاههای بین راه .

۱- مسافر حق دارد در ایستگاههای بین راه بدفعاتی که میخواهد توقف کند

بدون اینکه احتیاج به انجام تشریفاتی باشد به استثناء مواردی که در تعرفه ها پیش بینی شده ،

۲- استفاده از توقف در ایستگاههای بین راه مدت اعتبار بلیط را که در تعرفه ها پیش بینی شده است اضافه نمیکنند .

۳- مسافری که در ایستگاهی توقف میکند باید مسافرت خود را از همان ایستگاه یا از ایستگاه هائیکه در مسیر مسافرت قرار داشته و هنوز مورد عبور قرار نگرفته است شروع کند .

ماده دهم - تغییر درجه بلیط یا قطار .

مسافر میتواند از درجه بالاتری که در بلیط اوقید شده است و یا از قطاریکه درجه آن بالاتر از قطاریست که در بلیط اوتعین شده است استفاده نماید . مشروط بر اینکه اضافه کرایه مربوطه را طبق مقررات تعرفه بپردازد .

ماده یازدهم - مسافر بدون بلیط .

۱- مسافری که نتواند بلیط با اعتبار ارائه نماید باید علاوه بر کرایه مسافرت جریمه هم بپردازد جریمه طبق مقررات تعرفه راه آهنی محسوب خواهد شد که این عمل در حدود شبکه آن انجام میشود .

۲- بلیط هائی که بطور غیر قانونی تغییری در آن داده شده باشد بدون اعتبار تلقی و توسط مأمور مربوطه جمع خواهد شد .

۳- مسافری که کرایه مسافرت و یا جریمه مربوطه را فوراً نپردازد از ادامه مسافرت ممنوع خواهد شد .

مسافری که از ادامه مسافرت ممنوع می‌گردد نمی‌تواند تقاضای تحویل توشه خود را در ایستگاهی غیر از ایستگاه مقصد بنماید .

ماده دوازدهم - اشخاصی که از قطار طرد میشوند و یا تحت شرایطی پذیرفته میشوند .

۱- اشخاص زیر از مسافرت با قطارها ممنوع و اگر در قطار باشند پیاده خواهند شد .

الف - اشخاص مست و نیز کسانی که رفتار ناشایسته در قطار از خود ظاهر سازند و قوانین و نظامات قطار را رعایت نکنند این اشخاص حق ادعای استرداد بهای بلیط و همچنین کرایه حمل و توشه را ندارند .

ب - اشخاصی که بعلت بیماری یا علل دیگر مسافرین همجوار خود را ناراحت مینمایند و برای این قبیل اشخاص قبلاً کوپه در بست خریداری نشده و یا امکان واگذاری کوپه در مقابل دریافت کرایه نباشد .

در هر صورت مسافرینی که در بین راه مریض میشوند باید تا ایستگاهی که وسایل مداوا و مراقبت آنان موجود باشد مسافرت خود را ادامه دهند . ضمناً قیمت بلیط این قبیل مسافرین طبق شرایط ماده ۲۶ پس از کسر کرایه مسافت استفاده شده مسترد خواهد شد . و در مورد کرایه حمل توشه هم بهمین نحو عمل خواهد شد .

۲- حمل و نقل اشخاص مبتلا به امراض ساریه تابع قراردادها و مقررات

بین‌المللی و در صورت نبودن آن تابع قوانین و مقررات جاریه هر کشور خواهد شد.

ماده سیزدهم - آوردن بسته‌های دستی و حیوانات درواکن مسافری .

۱- مسافری مجازند همراه خود اشیائی که حملش آسان است مانند بسته‌های دستی بطور مجانی درواکن مسافری حمل نمایند . هر مسافر برای این قبیل بسته‌ها فقط میتواند سطح بالای سروپائین پای صندلی اختصاصی خود را اشغال نماید . این ترتیب درواکنهای مخصوص هم به تناسب قابل اجراء است مخصوصاً واکن‌هاییکه جایگاه معین برای توشه دارند .

۲- اشیاء زیر نباید در سالن مسافری آورده شود .

الف - مواد اشیائی که بموجب ماده ۱۷ بند الف از حمل و نقل بعنوان توشه ممنوع گردیده است مگر در موارد استثنائی مذکور در تعرفه‌ها .

مسافرینی که در حین خدمت عمومی خود یا به استناد اجازه قانونی یا اداری مجازند با خود اسلحه گرم حمل نمایند و نیز میتوانند با خود تجهیزات و لوازم مربوطه را بمیزان حداقل مقرر در منطقه مربوطه همراه داشته باشد .

همچنین محافظین زندانیانی که با آنان در سالن و یا کویه مخصوص مسافرت مینمایند مجازند اسلحه گرم پر یا خود حمل نمایند .

ب - اشیائی که طبعاً ایجاد مزاحمت یا ناراحتی برای مسافرین مینماید و یا موجب خسارت میگردند .

ج - اشیائی که مقررات گمرکی یا سایر مقامات اداری ورود آنها را به واکن منع کرده باشند

د- حیوانات زنده - ولی حیوانات کوچک بسته شده در قفس یا صندوق یا سبد یا بسته‌بندی مخصوص همچنین سگهای کوچک آزاد را میتوانند در واگن بیاورند بشرط اینکه این قبیل حیوانات مسافرین را با صدا یا بوی بد یا ترتیب دیگری ناراحت نکنند و مقررات پلیس کشورهای مختلف مانع حمل حیوانات نبوده و مسافرین نیز باین عمل اعتراضی ننمایند و این حیوانات را بتوان روی زانو یا مانند بسته‌های دستی حمل نمود. بر طبق تعرفه و یا برنامه قطارها میتوان حیوانات را در تعدادی از سالونها و یا قطارها قبول و یارد نمود.

۳- تعرفه‌ها تعیین مینمایند چگونه و برای چه نوع حیواناتی گرایه حمل دریافت شود.

۴- مأمورین راه آهن حق دارند با حضور مسافر بسته‌های موجود در واگن را از لحاظ اطمینان از نوع اشیاء بازدید نمایند در صورتیکه جهات قطعی برای احتمال تخلف از مقررات بند ۲ وجود داشته باشد باستثناء اشیائی که مربوط به حرف ج از بند ۲ میباشد.

۵- مواظبت از اشیاء و حیواناتی که مسافر با خود در واگن دارد برعهده خود او است مگر در مواردی که مسافر نتواند عمل مواظبت را انجام دهد مانند اینکه توشه درواگنهای سری مخصوص در جایگاه معین قرار گرفته باشد بشرحی که در بند ۱ پیش بینی گردیده.

مسافر مسئول کلیه خساراتی است که از اشیاء و حیوانات که با خود حمل

مینماید وارد شود و نتواند ثابت نماید که خسارت وارده مربوط به خطای راه آهن بوده است .

ماده چهاردهم - قطارها - برنامه حرکت قطارها .

۱- قطارهای دائمی پیش‌بینی شده در برنامه حرکت قطارها و همچنین قطارهای مخصوصی که بر حسب احتیاج حمل و نقل اعزام می‌گردند .

۲- راه آهن‌ها موظفند ساعت حرکت قطارها را در ایستگاهها و در اوقات مناسب اعلام نمایند و بمسافرین امکان اخذ اطلاعات از برنامه حرکت قطارهای مورد نظر خود را بدهند برنامه‌های اینگونه قطارها بایستی شامل نوع قطارها ، درجه سالونها ، شرایط پذیرش مسافرین و ساعت عزیمت قطارها باشد . بالاخص در مورد ایستگاههای ترانزیتی مهم و ایستگاههای مقصد برنامه‌ها بایستی ساعت ورود قطارها و نیز قطارهایی که لازم است مبادله کردند تعیین نماید .

ماده پانزدهم - مبادلات انجام نشده - حذف قطارها .

هر گاه در اثر تأخیر يك قطار، مبادله با قطار دیگر ممکن نگردد یا اگر قطاری کلاً یا در قسمتی از مسیر خود حذف گردد و مسافر بنخواهد مسافرت خود را ادامه دهد راه آهن موظف است مسافر و توشه او را به وسایل ممکنه و بدون دریافت وجه اضافی بمقصد برساند چه بوسیله قطاری که از همان خط سیر بمقصد حرکت میکند و یا توسط خط دیگری که اداره کنندگان مسیر اولیه مسافرت از آن بهره برداری میکنند بنحوی که مسافر با حد اقل تأخیر به مقصد خود برسد .

رئیس ایستگاه مربوطه در صورت لزوم باید روی بلیط مسافر گواهی نماید که مبادله غیر ممکن یا قطار حذف شده و اعتبار بلیط او را برای مدت لازم‌تعمید نماید و همچنین اعتبار بلیط را برای خط سیر جدید با درجه بالاتر یا با قطاری با نرخ بالاتر تأیید نماید.

راه آهن در هر صورت می‌تواند نامبرده را از استفاده از بعضی قطارها طبق مقررات تعرفه یا برنامه منع نماید.

فصل دوم

حمل و نقل توشه

ماده شانزدهم - اشیائی که برای حمل قبول میشوند.

- ۱- اشیاء زیر بعنوان توشه پذیرفته میشوند. اشیاء محتوی در صندوق‌ها سبدها، جامه‌داناها، کیف‌های مسافرت، قوطی‌های مخصوص کلاه و سایر بسته‌بندی‌هایی از این قبیل و همچنین خود وسایل بسته‌بندی.
- ۲- همچنین بعنوان توشه اشیائی که طبعاً بدون بسته‌بندی شده مهیا برای حمل و نقل باشند پذیرفته میشود.

- الف - صندلی‌های راحتی قابل حمل یا چرخ دار برای بیماران، صندلی‌های راحتی چرخ دار که بوسیله خود بیماران حرکت داده میشود خواه باموتور یا بدون موتور باشد و صندلی‌های بلند.
- ب - کالسکه بچگانه.

ج - آلات موسیقی قابل حمل .

د - آلات حرفه‌ای شامل وسایل نمایش هنرمندان بشرط اینکه شرایط و حجم و وزن آنها اجازه دهد که بفوریت آنها را درواگوتهای توشه بارگیری نمود .

ه - لوازم ورزش .

و - دوچرخه‌های ساده و یا موتوری - موتور سیکلت های بدون اطاقک جنبی (سایتکار) و سایر وسایل نقلیه نظیر آنها بشرط این که در مدت ماندن در واکن ازضمانت غیر ثابت عاری و تفکیک شده باشد . (مخزن وسائط نقلیه موتوری میتواند دارای بنزین باشد) مسافر باید شیری را که احیاناً ممکن است بین مخزن بنزین و موتور موجود باشد ببندد .

مخازن کمکی که بطور محکم بوسائط نقلیه متصلند میتوانند همچنین دارای بنزین بوده بشرط اینکه در آنها بسته باشد .

موتور سیکلت‌هایی که مخزن آنها دارای بنزین است باید ایستاده روی چرخهای جلوی خود بارگیری شود بطوری که از هر گونه افتادن محفوظ باشد .

۳- تعرفه‌ها میتوانند تعداد حجم و وزن اشیاء منظور در بند ۲ را که برای حمل و نقل توشه پذیرفته میشوند محدود نمایند و شرایطی را مشخص نمایند که بموجب آن کمک مسافر برای بارگیری و جابجا کردن و تخلیه آنها لازم باشد .

تعرفه‌ها میتوانند تحت شرایط معین حمل و نقل سایر اشیاء (مانند موتور سیکلت با سایتکار و اتومبیل) و همچنین حیوانات جاداده شده در قفس را که تأمین

کافی داشته باشد بطور توشه اجاره دهند .

ماده هفدهم - اشیاء ممنوع از حمل و نقل:

اشیاء زیر برای حمل و نقل توشه پذیرفته نمیشوند :

الف - مواد و اشیاء خطرناک مخصوصاً سلاح‌های پر ، مواد و اشیاء قابل انفجار و اشتعال ، مواد سوزاننده ، سمی ، رادیوآکتیو ، خورنده ، همچنین مواد نفرت‌انگیز و مستعد برای تولید عفونت و مرض .

ب - اشیائی که حمل و نقل آن مخصوص اداره پست است ولو برای يك قسمت از مسیر حمل و نقل توشه .

ج - اشیائی که حمل و نقل آن ممنوع است ولو اینکه برای يك قسمت از مسیر حمل توشه باشد. تعرفه‌ها میتوانند در شرایط معین بعضی از مواد و اشیاء مذکوره در بند الف را برای حمل و نقل توشه قبول نمایند .

ماده هیجدهم - مسئولیت مسافر نسبت بتوشه خود - اضافه کرایه .

۱ - دارنده قبض توشه مسئول مراعات مقررات ماده ۱۶ و ۱۷ میباشد، ضمناً

عواقب هر گونه تخلف از مقررات مزبور بعهده اوست .

۲ - اگر قوانین و مقررات دولتی محل اجراء منعی نداشته باشد راه‌آهن

مجاز است در صورت وجود احتمال قوی بر تخلف از مقررات محتوی بسته‌های توشه را از نظر مطابقت با مقررات مربوطه رسیدگی نماید .

دارنده قبض توشه برای حضور و شرکت در رسیدگی دعوت میشود و چنانچه

دارنده قبض حاضر نباشد یا نتواند حضور بهم رساند. در صورت نبودن قانون و مقررات دولتی خاص باید عملاً رسیدگی با حضور دو نفر شاهد غیر راه‌آهنی انجام پذیرد و اگر تخلفی اثبات گردد هزینه که عمل رسیدگی موجب آن شده از طرف دارنده قبض یا توشه باید پرداخت شود.

۳ - در صورت وجود تخلف از مقررات ماده ۱۶ و ۱۷ دارنده قبض توشه باید علاوه بر کرایه حمل و نقل توشه اضافه نرخی را پرداخت کند. اضافه نرخ باید بمأخذ هر کیلوگرم وزن غیر خالص معمول که از حمل و نقل بعنوان توشه ممنوع بوده بشرح زیر پرداخت گردد:

الف - بمأخذ سه فرانک برای هر کیلوگرم (با حد اقل دریافتی شش فرانک) اگر این اشیاء شامل موادی باشند که از حمل و نقل بعنوان کالا ممنوع بوده باشد. طبق ضمیمه شماره یک مقاوله نامه حمل و نقل بین‌المللی کالا بوسیله راه‌آهنها (C. I. M).

ب - بمأخذ دو فرانک برای هر کیلوگرم (با حداقل دریافتی چهار فرانک) در سایر مواردیکه از مقررات ماده ۱۶ و ۱۷ تخلف شده باشد.

ماده نوزدهم - بسته‌بندی و شرایط توشه.

۱ - بسته‌های توشه که وضع و شرایط آنها ناقص بوده یا بسته‌بندی آنها غیر کافی باشد یا علائم ظاهری خرابی در آنها مشاهده شود ممکن است از طرف راه‌آهن برای حمل و نقل قبول نگردد. اگر با وجود این راه‌آهن حمل و نقل

چنین اشیائی را قبول نماید حق خواهد داشت در قبض توشه عبارت مخصوصی در این باره قید نماید و دریافت چنین قبضی از طرف صاحب توشه دلیل آن است که عبارت مزبور را ملاحظه کرده و صحت آن را تایید نموده است .

۲ - روی بسته های توشه که با اندازه کافی ثابت بوده و تغییر مکان ندهند بایستی اسم و آدرس مسافر و ایستگاه مقصد نوشته شود .

۳ - اتیکت های سابق اعم از آدرس و سایر مشخصات مربوط بحمل و نقل های قبای باید وسیله مسافر برداشته شود و یا بصورت ناخوانا درآید .

ماده بیستم - ثبت توشه و حمل و نقل آن .

۱ - ثبت توشه بعمل نمیآید مگر در مقابل ارائه بلیطی که اقلاً تا مقصد توشه اعتبار داشته باشد و حمل توشه برای خط سیر تعیین شده در روی بلیط قبول میشود . اگر بلیط برای مسیرهای متعددی ارزنده باشد یا توشه در مقصد بوسیله چندین ایستگاه امکان تخایه و تحویل داشته باشد مسافر باید بطور دقیق خط سیر و نام ایستگاه مقصد را برای ثبت معین نماید و اگر مسافر این مقررات را رعایت ننماید راه آهن نتایج و عواقب حاصله را بر عهده نمیگیرد . چنانچه در تعرفه هایش بینی و قید شده باشد مسافر میتواند در مدت اعتبار بلیط خود توشه هائی را به ثبت برساند چه برای تمام طول مسیر از مبدأ تا مقصد چه برای قسمتی از مسیر تعرفه ها تعیین مینمایند که در تحت چه شرایطی توشه را میتوان پذیرفت و بوسیله خط سیری غیر از آنچه در روی بلیط ثبت شده است ارسال داشت و یا توشه را بدون ارائه بلیط قبول کرد .

۱- اگر تعرفه‌ها حامل توشه بدون ارائه بلیط را پیش‌بینی کرده باشند مقررات این مقاله نامه که حقوق و تعهدات مسافر را نسبت به توشه که در معیت او حمل میشود تعیین میکنند درباره فرستنده توشه بدون ارائه بلیط نیز اجراء خواهد شد.

۲- کرایه حمل توشه باید موقع صدور قبض پرداخت شود.

۳- علاوه بر این تشریفات ثبت توشه بموجب قوانین و مقررات جاریه ایستگاه مبدا تعیین خواهد شد.

۴- تعرفه‌ها میتواند در مورد ثبت کردن، صندلی راحتی بیماران، کالسکه بچه‌ها و وسایل ورزش، دوچرخه و وسائط نقلیه موتوری مقررات مخصوص پیش‌بینی نمایند.

۵- مسافر میتواند طبق شرایط مورد عمل در ایستگاه مبدأ قطاری را که توشه او با آن باید فرستاده شود معین نماید و اگر مسافر قطاری را تعیین نکند توشه با اولین قطار مربوطه حمل خواهد شد.

اگر توشه باید در ایستگاهی برای مبادله از قطار تخلیه و به قطار دیگری تحویل شود در شرایط مشخص شده وسیله مقررات ملی محل باید با اولین قطاری که سرویس معمولی توشه دار میباشد به مقصد حمل گردد.

حمل و نقل توشه در شرایط نامبرده بالا هنگامی اجرا میشود که مقررات کمرگی در مبدأ و یا در طول راه که بوسیله کمرکات و سایر مقامات ذیصلاحیت اداری انجام میگردد با آن مخالفتی نداشته باشد راه آهن حق دارد حمل و نقل توشه را

در بعضی از قطارها یا قطارهای مخصوصی منع و یا محدود نماید .

ماده بیست و یکم - قبض توشه .

۱- در موقع ثبت توشه يك قبض به مسافر داده میشود مسافر موظف است موقع

دریافت قبض مطابقت قبض را با مشخصاتی که اظهار نموده تحقیق نماید .

۲- قبض‌های توشه که برای حمل و نقل بین‌المللی تحویل میشود باید

مطابق نمونه‌ای که در ضمیمه شماره ۱ این مقاوله نامه پیش‌بینی شده تنظیم شود و حاوی

اطلاعات زیر باشد :

الف - مشخصات ایستگاه مبدأ و مقصد .

ب - خط سیر .

ج - روز تحویل و قطاری را که برای ارسال توشه در نظر گرفته شده است .

د - تعداد بلیطها - مگر اینکه توشه بدون ارائه بلیط تحویل شده باشد .

ه - تعداد و وزن بسته‌های توشه .

و - مبلغ کرایه حمل و سایر هزینه‌ها .

ز - در صورت لزوم مقدار رقمی و حروفی مبلغی که برای انتفاع در تحویل

بر طبق ماده ۲۲ اظهار شده باشد .

تعرفه‌ها میتوانند برای بعضی از ترافیک‌ها نمونه‌های قبض توشه غیر از نمونه

فوق‌الذکر با مندرجات دیگری راپیش‌بینی کنند .

۳- تعرفه‌ها یا موافقت نامه بین راه آهن راپیش‌بینی خواهد نمود که قبوض

توشه به چه زبانی چاپ و نوشته شود .

ماده بیست و دوم- اظهار انتفاع در تحویل.

۱- هر حمل و نقل توشه ممکن است موضوع اظهار انتفاع در تحویل قرار گیرد که در قبض توشه ثبت میگردد بطوری که در ماده ۲۱ حرف (ز) ذکر شده است مبلغ انتفاع در تحویل باید به پول ایستگاه مبدأ یا هر پول دیگری که بوسیله تعرفه‌ها تعیین خواهد شد نوشته شود .

۲- نرخ انتفاع در تحویل بوسیله تعرفه‌های بین‌المللی تعیین میشود.

ماده بیست و سوم- تحویل توشه .

۱- تحویل توشه در مقابل تسلیم قبض توشه انجام میشود . راه آهن وظیفه ندارد تحقیق کند که دارنده قبض صلاحیت دریافت توشه را دارد یا نه .

۲- دارنده قبض توشه حق دارد از سرورس تحویل توشه ایستگاه مقصد تحویل توشه خود را بلافاصله پس از ورود قطاری که توشه او را حمل نموده است بخواهد تحویل این توشه پس از انجام تشریفات گمرکی و سایر مقررات اداری خواهد بود .

۳- در صورت عدم تحویل قبض توشه راه آهن موظف به تحویل توشه نمیباشد مگر اینکه ادعاکننده حق خود را ثابت کند و اگر این اثبات حق غیر کافی باشد راه آهن میتواند تقاضای ضامن یا وثیقه نماید .

۴- توشه در ایستگاهی تحویل میشود که در قبض توشه قید شده و احیاناً

بر حسب تقاضای بموقع صاحب قبض چنانچه امکانات فراهم باشد و مخالف مقررات گمرکی و مقامات اداری نباشد ممکن است در مقابل تسلیم قبض توشه در ایستگاه مبدأ مسترد و یا در بین راه تحویل شود و اگر مقررات تعرفه ایجاب کند بلیط را هم باید ارائه نمایند.

۵- دارندة قبض توشه که توشه او طبق مقررات بند ۲ تحویل نگردیده میتواند تقاضا کند که در روی قبض توشه روز و ساعتی را که نامبرده تحویل توشه را مطالبه کرده قید و مشخص نمایند.

۶- مسافر می‌تواند از دریافت توشه امتناع نماید مادام که خسارت ادعائی او مورد رسیدگی و اثبات قرار نگرفته باشد.

۷- علاوه از آنچه که گذشت تحویل توشه تابع قانون و مقررات جاریه راه آهن تحویل دهنده توشه میباشد.

فصل سوم

مقررات عمومی در حمل و نقل مسافر و توشه

ماده بیست و چهارم- تعرفه‌ها - توافق‌های خصوصی.

۱- تعرفه‌های بین‌المللی که راه آهن‌ها تنظیم مینمایند باید محتوی کلیه شرایط خاص حمل و نقل و تمام مشخصات لازم برای محاسبه کرایه حمل و سایر مخارج فرعی باشد و در صورت لزوم شرایط مربوط به تبدیل پول را نیز تعیین نماید.

۲- طبع و نشر تعرفه‌ها الزامی نیست مگر در کشورهایی که راه آهن‌های آنها در این تعرفه‌ها بعنوان شبکه مبدأ یا مقصد شرکت نمایند.

تعرفه‌ها و تغییرات آنها از تاریخی که در نشریه آنها ذکر شده است قابل اجراء میباشد، افزایش نرخ تعرفه‌ها یا سایر تصمیماتی که نتیجتاً شرایط حمل و نقل را مشکل‌تر نماید قابل اجراء نخواهد بود مگر حداقل شش روز پس از انتشار آنها، تغییراتی که در قیمت‌های حمل و نقل و سایر هزینه‌های فرعی پیش بینی شده در تعرفه‌های بین‌المللی بعمل خواهد آمد برای آنکه از نوسانات ارزی تبدیل پول و همچنین در اثر تصحیح اشتباهات فاحش مصون بماند از فردای روز انتشار بمورد اجراء گذارده خواهد شد.

۳- در هر ایستگاهی که برای حمل و نقل بین‌المللی مفتوح است مسافر میتواند اطلاعات لازم از تعرفه‌ها یا خلاصه تعرفه‌ها که قیمت بلیط‌های قابل فروش در آن ایستگاه یا کرایه حمل توشه را معلوم میکنند دریافت نماید.

۴- تعرفه‌ها باید برای همه بطور یکسان اجراء شود.

راه آهن‌ها میتوانند موافقت‌نامه‌های خاصی برای دادن تخفیف در کرایه و سایر تسهیلات با تصویب دولت‌های مربوطه تنظیم کنند بشرط اینکه شرایط بکسانی در مورد مسافرینی که در وضع مشابهی هستند رعایت و اجراء گردد.

تخفیف قیمت ممکن است برای سرویس راه آهن. سرویس سازمان‌های عمومی امور خیریه و کارهای تعلیم و تربیت باشد.

طبع و نشر تصمیمات متخذة طبق قسمت دوم و سوم اجباری نمیباشد .
ماده بیست و پنجم- تشریفات که بوسیله گمرکات و سایر مقامات اداری انجام میشود :

مسافر ملزم است بمقرراتی که وسیله گمرکات یا سایر مقامات اداری ابلاغ میشود تبعیت نماید چه در مورد شخص خود یا در مورد بازدید توشه او و یا بسته‌های دستی مسافر باید در بازدید توشه و بسته‌ها حضور پیدا کند مگر در موارد استثنائی که وسیله قانون و مقررات تعیین شده باشد . اگر مسافر مقررات مربوطه را رعایت ننماید راه‌آهن در برابر مسافر هیچگونه مسئولیتی بعهدہ نمیگیرد .

ماده بیست و ششم- استردادها و پرداخت‌های اضافی .

۱- مادام که مسافر مسافرت خود را شروع نکرده باشد حق دارد در قبال تسلیم بلیط استرداد بهای پرداخت شده بلیط را بخواهد .

۲- هر گاه بلیطی فقط در قسمتی از خط سیر استفاده شده باشد مسافر حق دارد در مقابل تسلیم بلیط استرداد تفاوت قیمت بلیط و کرایه قسمت استفاده شده را مطالبه نماید .

۳- هر گاه در اثر نبودن جا درجه‌ای که بلیط برای آن درجه داده شده از درجه پائین تر استفاده شود. تفاوت قیمت بلیط پرداخت شده و کرایه درجه استفاده شده در مقابل تسلیم بلیط مسترد میگردد .

۴- راه‌آهن حق دارد در قبال هر تقاضای استرداد دلایل لازم از مسافر مطالبه

نماید در مورد استرداد بهای بلیط پیش‌بینی شده در بند ۲ مسافر باید مخصوصاً گواهی نامه لازم را که بر حسب تقاضای او از طرف ایستگاه بین راه داده میشود تسلیم نماید .

برای موارد پیش‌بینی شده در بند ۳ مسافر باید مخصوصاً گواهی نامه همراه آهن را مبنی بر اینکه در مسیر مربوطه از درجه پائین تر از درجه بلیط خود استفاده نموده ارائه نماید .

۵- مخارج نامبرده زیر شامل استرداد بهای بلیط نخواهد بود :

مالیاتها ، وجه اضافه پرداختی برای ذخیره جا ، هزینه تهیه بلیط و حق کمیسیون پرداختی برای فروش بلیط چنانچه مسافر بعثت تأخیر و یا حذف يك قطار و یا يك سرویس نتوانسته باشد مسافرت خود را انجام و یا ادامه دهد مبالغ مزبور به او مسترد خواهد شد .

از مبلغ استردادى يك حق معادل ده درصد (با حد اقل $\frac{1}{4}$ فرانك و حد اكثر ۳ فرانك) برای هر بلیط کسر میشود و نیز اگر ایجاب کند مخارج ارسال وجه هم کسر میشود کسر ده درصد در مورد پیش‌بینی شده در بند يك در صورتیکه بلیط در همان روز فروش پس داده شود اجراء نمیگردد . همچنین در صورتیکه بعثت تأخیر یا حذف قطار یا حذف سرویس مسافر از انجام یا ادامه مسافرت محروم گردد .

۶- و اما در مورد بلیطهای با تخفیف و یا بلیطهاییکه بابت سرگ ذخیره جا ضمیمه میباشند تعرفهها میتوانند استرداد بهای بلیط را منع و یا منوط بشرايط

خاصی بنمایند .

بلیط‌های با تخفیف اطفال که مربوط بمقررات ماده ۶ میباشد از لحاظ استرداد مشمول این مقررات نمیباشد .

۷ - اگر مسافری استرداد کرایه حمل توشه را تماماً یا مربوط به قسمتی از مسیر مطالبه نماید استرداد وجه بشرح زیر بعمل میآید :

از مبلغ قابل استرداد $\frac{1}{4}$ فرانک برای هر قبض و نیز مالیاتها در صورت لزوم کسر میشود اگر توشه قبل از اینکه از ایستگاه مبداء حمل شود پس گرفته شود کرایه آن مسترد خواهد شد و اگر این عمل در ایستگاه بین راه انجام شود دارنده قبض توشه برای اینکار باید از ایستگاه مزبور کواهی نامه‌ای دریافت و ضمیمه درخواست استرداد وجه نماید .

۸ - تعرفه‌ها میتوانند مقرراتی غیر از مقررات فوق داشته باشند بشرط اینکه نتیجه آن شدت عمل در حق مسافر نباشد .

۹ - هر درخواست استرداد مستند بمقررات این ماده و همچنین مقررات ماده ۱۲ اگر در ظرف مهلت شش ماه به راه آهن عرضه نشود غیر قابل قبول است . شروع مهلت مزبور در مورد بلیط از تاریخ انقضاء اعتبار آن و در مورد قبض توشه از تاریخ صدور قبض محسوب میشود .

۱۰ - اگر در اثر عدم اجراء صحیح تعرفه یا اشتباه در تعیین کرایه حمل یا سایر مخارج اضافه دریافتی یا کسر دریافتی مشاهده شود اضافه دریافتی از طرف

راه آهن و کسر دریافتی از طرف مسافر پرداخت می‌شود .

۱۱ - اضافه دریافتی که بوسیله راه آهن مشخص گردد اگر مبلغ آن در بلیط یا هر قبض بیشتر از $\frac{1}{4}$ فرانک باشد باید در صورت امکان از طریق اداری با اطلاع مسافر برسد و مقررات مربوطه هر چه زودتر انجام شود .

۱۲ - در مورد محاسبه استرداد اضافه دریافتی یا وصول کسر دریافتی نرخ رسمی تبدیل ارز در روزیکه کرایه حمل دریافت شده اجراء می‌شود اگر پرداخت بواحد پولی غیر از پول کرایه دریافتی مبدء بعمل آید - نرخ قابل اجراء نرخ روزی است که این پرداخت انجام می‌شود .

۱۳ - در کلیه مواردیکه در این ماده نسبت به آنها پیش بینی نشده و موافقت هائی بین راه آهن ها ردوبدل نشده باشد قوانین و مقررات جاریه کشور قابل اجراء است

ماده بیست و هفتم - اختلافات نظربین مسافرین یا بین مسافرین و مأمورین در ایستگاهها وسیله رئیس سرویس و در طول راه بوسیله رئیس قطار بطور موقت حل و فصل می‌شود .

قسمت سوم

مسئولیت - دعاوی

فصل اول - مسئولیت

ماده بیست و هشتم - مسئولیت منتج در حمل و نقل مسافرین - بسته‌های

دستی - حیوانات .

۱ - مسئولیت راه‌آهن در مورد مرگ . مجروح شدن یا هر گونه صدمه وارده بسلامتی جسمی و همچنین خسارتهای ناشیه از تأخیر یا حذف يك قطار یا عدم امکان مبادله بین راه تابع قوانین و مقررات دولتی است که عمل در آنجا اتفاق می‌افتد - مواد مذکور در این فصل قابل اجراء در اینگونه موارد نمیباشد .

۲ - راه‌آهن درباره آنچه مربوط به بسته‌های دستی و حیواناتیکه مراقبت آنها بعهده مسافر است (ماده ۱۳ بند ۵) مسئولیتی ندارد مگر اینکه خسارت در اثر خطای راه‌آهن باشد .

۳ - در این مورد مسئولیت مشترك وجود ندارد

ماده بیست و نهم - مسئولیت مشترك راه‌آهن‌ها در باره توشه .

۱ - راه‌آهنی که توشه را برای حمل و نقل قبول کرده و قبض توشه بین‌المللی صادر نموده است مسئول اجراء حمل در سراسر خط سیر تا مرحله تحویل می‌باشد .
۲ - هر راه‌آهن بعدی با تحویل گرفتن توشه در قرارداد حمل توشه شرکت میکند و تعهداتی را که از آن ناشی میشود بعهده می‌گیرد . بدون نقص مقررات (ماده ۴۳ بند ۲) که مربوط به راه‌آهن مقصد است .

ماده سی ام - دامنه مسئولیت .

۱ - راه‌آهن مسئول تأخیر در تحویل، خسارت ناشی از اتلاف تمام یا قسمتی از توشه یا معیوب شدن آن از حین قبول محوله تا تحویل نهائی می‌باشد .

۲ - راه‌آهن از مسئولیت مبرا میشود اگر تأخیر در تحویل ، اتلاف و یا

معیوب شدن بسبب خطای مسافر و یا در اثر دستور او (که ناشی از خطای راه‌آهن نباشد) بعمل آید.

عیب ذاتی توشه و حوادثی که برای راه‌آهن اجتناب‌ناپذیر باشد و نتیجتاً راه‌آهن نتواند از آنها جلوگیری کند راه‌آهن را از مسئولیت مبرا میدارد.

۳ - هر گاه اتلاف یا معیوب شدن از زیانهای مربوط بجنس توشه باشد چنانچه بسته‌بندی توشه غیر کافی و یا معیوب بوده باشد و یا اینکه اشیاء ممنوعه بطور توشه حمل شده باشد راه‌آهن مسئولیتی ندارد.

ماده‌سی و یکم - مباشرت تحقیق .

۱ - تحقیق اینکه تأخیر در تحویل . اتلاف یا معیوب شدن در اثر یکی از امور پیش‌بینی شده در ماده (۳۰ بند ۲) پیش آمده است مربوط به راه‌آهن میباشد .

۲ - هر گاه راه‌آهن تأیید کند که با توجه بچریان امور اتلاف یا معیوب شدن ممکن است نتیجه یک یا چند از زیانهای خاص پیش‌بینی شده در ماده (۳۰ بند ۳) باشد خسارات وارده ناشی شده از موارد مذکوره در فوق شناخته میشود مگر اینکه صاحب حق خلاف آنرا اثبات کند و مدلل سازد که خسارت وارده کلاً یا جزئاً از عیوب نامبرده ناشی نشده است.

ماده‌سی و دوم - ۱ - صاحب حق میتواند بدون احتیاج به تحقیق دیگری بسته‌هائی

را که از تاریخ تقاضای تحویل طبق ماده ۲۳ بند ۲ پس از انقضای مدت چهارده روز تحویل

نگردد کم شده تلقی نماید .

۲ - اگر بسته‌ای که کم‌شده تلقی شده است در مدت یکسال از تاریخ تقاضای تحویل پیدا شود راه آهن موظف است مراتب را بصاحب بسته اطلاع دهد هر گاه منزل او شناخته‌ویا امکان یافتن آن باشد - صاحب بسته میتواند در مدت سی روز از تاریخ دریافت اعلامیه بخواهد که بسته را در یکی از ایستگاههای خطسیر به او تحویل نمایند . صاحب بسته باید کرایه حمل از ایستگاه مبدأ حمل تا ایستگاهی که تحویل میشود بپردازد و در ازاء غرامتی که از بابت بسته مزبور دریافت داشته مسترد دارد . از مبلغ این استرداد مخارج احتمالی که در مورد این غرامت متحمل شده است کسر میشود . ضمناً کلیه حقوق ناشیه از تأخیر در تحویل موضوع ماده ۳۵ و ۳۶ برای صاحب بسته محفوظ است .

اگر صاحب بسته در ظرف مهلت سی روز جواب ندهد یا بسته کم شده پس از مدت یکسال از تاریخ تقاضای تحویل پیدا شود راه آهن در مورد بسته مزبور طبق مقررات قانونی کشور رفتار خواهد نمود .

ماده سی و سوم - مبلغ خسارت در صورت کم شدن توشه .

وقتیکه بموجب مقررات این مقاوله نامه خسارتی برای از بین رفتن تمام یا قسمتی از توشه بعهده راه آهن تعلق بگیرد ممکن است بشرح زیر پرداخت شود :

الف - چنانچه مبلغ خسارت اثبات شده است :

مبلغی برابر با رقم اثبات شده پرداخت خواهد شد بدون اینکه مبلغ مزبور

از هر کیلو گرم وزن غیر خالص از بین رفته چهل فرانک تجاوز کند .

ب - اگر مبلغ خسارت اثبات نشده باشد :

مبلغی بطور مقطوع از قرار هر کیلوگرم وزن خالص محموله از دست رفته بیست (۲۰) فرانک پرداخت خواهد شد .

علاوه بر مبلغ خسارت باید کرایه حمل . حقوق گمرکی و سایر مبالغ پرداختی بابت حمل و نقل توشه کم‌شده نیز پرداخت کرد بدون در نظر گرفتن زیانهای ناشی از عدم النفع .

ماده سی و چهارم - مبلغ خسارت در صورت معیوب شدن توشه .

در صورت معیوب شدن توشه راه آهن باید مبلغ کاهش قیمت وارده توشه را بدون سایر عدم النفع‌ها بپردازد در هر صورت مبلغ غرامت نباید از مبالغ نامبرده زیر تجاوز کند :

الف - اگر توشه تماماً معیوب باشد مبلغ پرداختی نباید برای فقدان آن تجاوز کند .

ب - اگر قسمتی از توشه معیوب شود مبلغ پرداختی نباید از میزان مبلغی که در ازای آن جزء معیوب شده در صورتیکه مفقود تلقی شود تجاوز کند .
ماده سی و پنجم - مبلغ غرامت در مورد تأخیر در تحویل توشه .

۱ - در صورت تأخیر در تحویل اگر تحویل گیرنده اثبات نکند که خسارتی از تأخیر در تحویل ناشی شده راه آهن موظف است غرامت ثابتی به میزان ۲۰ سانتیم برای هر کیلوگرم وزن خالص توشه که دیر تحویل شده برای هر ۲۴ ساعت کامل

بپردازد مدت تأخیر از تاریخ تقاضای تحویل و حداکثر برای مدت چهارده روز محسوب و پرداخت میشود .

۲ - اگر اثبات شود که از تأخیر در تحویل خسارتی ناشی شده است بابت این خسارت غرامتی پرداخت میشود که حداکثر از چهار برابر غرامت مقطوع پیش بینی شده در بند ۱ تجاوز نکند .

۳ - غرامت‌های پیش‌بینی شده در بند ۱ و ۲ با غرامت مربوط به فقدان کل توشه توأمأ پرداخت نمیشود و در صورت فقدان قسمتی از توشه غرامتهای بند ۱ و ۲ در صورت لزوم فقط برای قسمت مفقود نشده محسوب میشود . در صورت معیوب شدن توشه غرامت‌های بند ۱ و ۲ در صورت لزوم با غرامت پیش‌بینی شده در ماده ۳۴ توأمأ پرداخت میگردد .

در هر حال توأم شدن غرامتهای پیش‌بینی شده در بند ۱ و ۲ با غرامتهای پیش‌بینی شده در ماده ۳۳ و ۳۴ نباید موجب پرداخت غرامتی بیش از غرامت کم شدن کل توشه گردد .

۴ - در صورت تأخیر در تحویل اتومبیل - یدك كمش - موتورسیکلت با ساید کار که بطور توشه حمل و نقل شده اند راه آهن موظف به پرداخت غرامت نیست مگر اینکه خسارت وارده اثبات شود و در این صورت حداکثر غرامت معادل کرایه دریافتی خواهد بود .

ماده سی و ششم - مبلغ غرامت در صورت تقاضای انتفاع در تحویل :

اگر چنانچه در موقع تحویل توشه تقاضای انتفاع در تحویل شده باشد میتوان علاوه بر غرامت‌های پیش‌بینی شده در مواد ۳۳ و ۳۴ و ۳۵ آنرا مطالبه نمود جبران خسارت اضافی اثبات شده حداکثر برابر با مبلغ انتفاعی اظهار شده میباشد .

ماده سی و هفتم - مبلغ غرامت در صورت وجود تدلیس یا خطای فاحش منسوب به راه آهن :

در تمام مواردیکه تأخیر در تحویل فقدان یا قسمتی از توشه یا معیوب شدن آن بسبب يك تدلیس یا خطای فاحش منسوب بر راه آهن پیش آید راه آهن باید غرامت کامل صاحب حق را بمیزان خسارت اثبات شده بپردازد . در صورت خطای فاحش مسئولیت راه آهن در هر حال محدود به دو برابر حداکثر پیش‌بینی شده در مواد ۳۳ و ۳۴ و ۳۵ و ۳۶ خواهد بود .

ماده سی و هشتم - بهره غرامت - استرداد غرامت .

۱ - صاحب حق میتواند بهره غرامت را مطالبه نماید . این بهره به نرخ پنج درصد در سال محسوب میشود و در صورتی الزامی میباشد که مبلغ غرامت از ده فرانک برای هر قبض توشه بیشتر نباشد . بهره از تاریخ شکایت اداری پیش‌بینی شده در ماده ۴۱ و در صورت نبودن شکایت اداری از تاریخ تقاضای از دادگستری محسوب میشود .

۲ - هرگونه غرامت که من غیر حق دریافت شده باشد باید مسترد گردد .

ماده سی و نهم - مسئولیت راه آهن درباره مأمورین خود : راه آهن مسئول

عملیات مأمورینی که در خدمت دارد و یا اشخاصی که برای اجراء حمل و نقلی که بر عهده او است میگمارد میباشد. در هر صورت اگر در اثر تقاضای مسافرین مأمورین راه آهن خدماتی انجام دهند که مربوط به راه آهن نباشد نامبردگان عاملین مسافرینی که برای آنان خدمتی انجام میدهند تلقی میگردند.

ماده چهارم - اقامه دعوی خارج از قرارداد.

در موارد پیش بینی شده در ماده (۳۰ بندیك) هر دعوی مربوط به مسئولیت بهر عنوانی که باشد علیه راه آهن مؤثر نخواهد بود مگر در شرایط و حدود پیش بینی شده در این مقاله نامه بهمین طریق است هر دعوی که علیه اشخاص اقامه شود که راه آهن بموجب ماده ۳۹ جوابگوی آنان میباشد.

فصل دوم

دعوی اداری - دعوی قضائی - آئین دادرسی و مرور زمان.

ماده چهارم و یکم - دعوی اداری.

۱- دعوی اداری مربوط به قرارداد حمل و نقل باید کتبا و خطاب به راه آهنی

که در ماده ۴۳ تعیین شده فرستاده شود.

۲- حق اقامه دعوی متعلق به کسانی است که حق تعقیب قضائی راه آهن را

مطابق ماده ۴۲ دارند.

۳- بلیط ها . قبوض نوشته و سایر اوراقی که صاحب حق انضمام آنها را به

ادعای مفید میداند لازم است اصل یا رونوشت آنها را ارائه نماید و در صورت

تقاضای راه‌آهن رونوشتها باید مصدق باشد .

موقع رسیدگی به دعوی راه‌آهن میتواند تقاضا کنند که بلیط‌ها و قبوض توشه را مسترد دارند .

ماده چهارم و دوم - اشخاصی که میتوانند بر علیه راه‌آهن اقامه دعوی حقوق نمایند .

اقامه دعوی حقوقی علیه راه‌آهن که از قرارداد حمل و نقل ناشی شود مربوط بکسی است که بلیط یا قبض توشه را در دست دارد و یا کسیکه از لحاظ حقوقی جانشینی نامبرده را مدلل سازد .

ماده چهارم و سوم - راه‌آهن‌هائی که علیه آنها اقامه دعوی حقوقی میشود .

۱ - دعوی حقوقی در مورد استرداد مبلغ پرداخت شده بموجب قرارداد حمل و نقل ممکن است علیه راه‌آهنی که وجه را دریافت کرده و یا راه‌آهنی که وجه بنفع آن دریافت شده اقامه گردد .

۲ - سایر دعوی حقوقی که مربوط به قرارداد حمل و نقل باشد منحصر آممکن است علیه راه‌آهن مبداء یا مقصد حمل و نقل یا راه‌آهنی که موضوع دعوی حقوقی در خط آن اتفاق افتاده اقامه شود .

علیه راه‌آهن مقصد میتوان اقامه دعوی حقوقی نمود حتی اگر او توشه و برکت راه را دریافت نکرده باشد .

۳ - کسیکه اقامه دعوی بر عهده اوست و میتواند علیه چندین راه‌آهن شکایت

کند بمحض اینکه علیه یکی از آنها اقامه دعوی نمود حق او نسبت بسایرین ساقط میشود.

۴ - دعوی حقوقی ممکن است علیه راه‌آهنی غیر از راه‌آهن‌های مندرجه در بند ۱ و ۲ اقامه شود در صورتیکه آن دعوی عنوان دعوی متقابل داشته باشد یا بعنوان اعتراضی شخص ثالث نسبت بدعوی مربوط به تقاضای اصلی که بر مبنای همان قرارداد حمل و نقل اقامه گردیده بوده باشد.

ماده چهل و چهارم - صلاحیت

دعوی حقوقی بر اساس این مقاله نامه مورد اقدام قرار نمیگیرد مگر در محضر دادرس صلاحیتدار دولتی که راه‌آهن مشتکی عنه در قلمرو او قرار دارد. مگر بر طبق موافقتنامه بین دولتها و پاپیمانهای امتیازی تصمیم دیگری اتخاذ شده باشد. هر گاه مؤسسه‌ای از شبکه مستقلی در کشورهای مختلف بهره برداری کند هر يك از شبکه‌ها از نظر اجراء این ماده مانند يك راه‌آهن مستقل تلقی میشود.

ماده چهل و پنجم - تسجیل فقدان قسمتی از توشه یا معیوب شدن آن.

۱- هر گاه يك كسری یا معیوب شدن توشه وسیله راه‌آهن کشف یا قبول شود یا صاحب حق وجود آنرا اثبات کند راه‌آهن موظف است بلافاصله و در صورت امکان با حضور دارنده حق يك صورت مجلس قطعی تهیه کند که در آن نوع خسارت

و وضع توشه و وزن آن و در حدود امکان اهمیت خسارت و علت آن و زمانیکه خسارت بوجود آمده معلوم گردد .

يك رونوشت از این صورت مجلس بطور رایگان در صورت تقاضای صاحب حق به اوداده میشود .

۲- وقتیکه صاحب حق تحقیقات مندرج در صورت مجلس را نپذیرد میتواند تقاضای تحقیق قضائی بکند نسبت بوضع ، وزن توشه همچنین نسبت بعلل و مبلغ خسارت وارد شده . طرز اقدام در این مورد تابع قوانین و مقررات کشوری است که تحقیق قضائی در آنجا انجام میشود .

۳- در صورت مفقود شدن بسته‌ها صاحب حق موظف است برای تسهیل امر جستجوی بسته‌ها توسط راه آهن مشخصات دقیق آنها را بدهد .

ماده چهارم و ششم - منتفی شدن دعوی اقامه شده علیه راه آهن ناشی از قرارداد حمل توشه .

۱- دریافت توشه وسیله دارنده حق هر گونه دعوی مربوط به قرارداد حمل و نقل را علیه راه آهن منتفی میسازد. چه برای تأخیر در تحویل چه کسری یا معیوب بودن توشه .

۲- در موارد زیر دعوی اقامه شده علیه راه آهن منتفی نمیگردد .

الف- اگر صاحب حق اثبات کند که خسارت در اثر تقلب یا خطای فاحش منسوب بر راه آهن ایجاد گردیده است .

ب - در صورت اعتراض نسبت به تأخیر تحویل توشه بیکی از راه آهن های تعیین شده در ماده ۴۳ بند ۲ در مهلتی که از ۲۱ روز تجاوز نکنند روز دریافت توشه از طرف دارنده حق جزو مهلت محسوب نمیشود.

ج - در مورد اعتراض نسبت بکسری یا معیوب بودن توشه :

۱- چنانچه کسری یا معیوب بودن توشه قبل از دریافت آن وسیله صاحب حق اثبات شده باشد (طبق ماده ۴۵)

۲- چنانچه رسیدگی که بر طبق ماده ۴۵ بایستی صورت گیرد به علت قصور راه آهن انجام نشده باشد.

د - مورد اعتراض نسبت به خسارات غیر محسوس که پس از دریافت توشه بوسیله صاحب حق اثبات شود با توجه به دو شرط زیر اقامه دعوی منتفی است .

۱- بلافاصله پس از کشف خسارت و حداکثر در ظرف سه روز از تاریخ دریافت توشه مطابق ماده ۴۵ تقاضای رسیدگی شود . اگر انتهای این مهلت باروز یکشنبه یا روز تعطیل رسمی مصادف شود مهلت به اولین روز اداری بعد تمدید میشود .

۲- صاحب حق اثبات کند که خسارت در فاصله بین قبول توشه برای حمل و زمان تحویل آن وارد شده است .

ماده چهل و هفتم - مرور زمان در مورد دعوی ناشی از قرارداد حمل و نقل:

۱- دعوی ناشی از قرارداد حمل و نقل بعد از یکسال مشمول مرور زمان میگردد و اگر دعوی مربوط به موارد زیر باشد مدت مرور زمان سه ساله است .

الف - دعوی بر اساس خسارت ناشی از تدریس باشد .

ب - دعوی بر اساس تقلب باشد .

۲- مدت مرور زمان بشرح زیر شروع میشود :

الف - برای دعاوی مربوط به غرامت تأخیر در تحویل ، کسری یا معیوب

بودن از روزیکه توشه تحویل شده است .

ب - برای دعاوی مربوط به غرامت مفقود شدن تمام توشه از روزیکه تحویل

میباستی انجام شود .

ج - برای دعاوی مربوط به پرداخت یا استرداد کرایه حمل و مخارج فرعی

واضافی دیگر همچنین برای دعاوی مربوط به رسیدگی به بدی اجراء تعرفه یا اشتباه

در محاسبه از روز پرداخت و اگر پرداختی نشده باشد از روزیکه میباستی پرداخت

بمعمل آمده باشد .

د - برای دعاوی مربوط به پرداخت حقوق گمرکی اضافی که وسیله گمرک

ادعا میشود از روز ادعای گمرک .

و - برای سایر دعاوی مربوط به حمل و نقل مسافر از روز انقضاء مدت

اعتبار بلیط روزیکه بعنوان شروع مدت مرور زمان تعیین شده است جزو مهلت

منظور نمیشود .

۳- در مورد اعتراض اداری که برای راه‌آهن طبق ماده ۴۱ ارسال شده باشد

مدت مرور زمان مادام که راه‌آهن ادعانامه را کتباً رد کند و ضمایم ملصقه آنرا

مسترد نماید معلق میماند. در مورد پذیرش قسمتی از ادعای نامه توسط راه آهن مرور زمان فقط شامل آن قسمتی میشود که مورد اختلاف واقع میماند. اثبات پذیرش ادعای نامه و یا جواب و یا استرداد ضامنه بعهده طرفی است که ادعای نامه را تعقیب میکند.

ادعای نامه های بعدی مربوط به همان موضوع مرور زمان را معلق نمیکند.

۴- دعوائی که مشمول مرور زمان شده باشد دیگر قابل تعقیب نمیشود حتی بصورت دعوی متقابل و یا اعتراض شخص ثالث.

۵- با رعایت مقررات فوق الذکر تعلیق یا قطع مرور زمان تابع قوانین و مقررات کشوری است که دعوی در آنجا مورد رسیدگی قرار میگیرد.

(فصل سوم)

واریز حسابها - دعاوی راه آهنها بین خود.

ماده چهل و هشتم - واریز حسابها بین راه آهنها.

هر راه آهن ملزم است که سهمیه راه آهن ذینفع دیگر را از مبلغ کرایه حملی که دریافت نموده و یا دریافت خواهد کرد بپردازد.

ماده چهل و نهم - دعاوی راه آهنها در مورد پرداخت غرامت برای فقدان و یا معیوب شدن توشه.

۱- راه آهنی که غرامت کم شدن یا کسری یا معیوب شدن توشه را بموجب

مقررات این مقاله نامه پرداخت میکنند حق دارد طبق شرایط زیر از راه آهن های دیگری که در این حمل و نقل شرکت داشته اند نسبت به تأدیة سهم خود اقامه دعوی کند .

الف - راه آهن که خسارت صرفاً از عملیات آن ناشی شده است تنها مسئول تأدیة خسارت میباشد .

ب - اگر خسارت در اثر عملیات چند راه آهن ناشی شده باشد هر يك از آنها جوابگوی خسارتی میباشد که موجب شده است و اگر تشخیص نوع خسارت ممکن نباشد پرداخت مبلغ غرامت ها با رعایت اصول مندرجه در حرف ج بین راه آهنها تسهیم میشود .

ج - اگر ثابت نشود که خسارت بوسیله عمل يك یا چند راه آهن ایجاد شده است مبلغ غرامت حاصله بین راه آهنهاییکه در حمل و نقل شرکت داشته اند تقسیم میشود مگر راه آهنهاییکه بتوانند ثابت کنند که خسارت در خطوط آنها ایجاد نگردیده است .

تقسیم غرامت به نسبت فواصل کیلومترهائی که تعرفه اعمال شده انجام می گیرد .

۲- در موردیکه یکی از راه آهنها قادر به پرداخت سهم متعلقه بخود نباشد سهم او بین سایر راه آهنهاییکه در حمل و نقل شرکت داشته اند به نسبت فواصل کیلومترهائیکه تعرفه اعمال شده است تقسیم میشود .

ماده پنجاهم - اقامه دعوی در مورد غرامت تأخیر در تحویل. مقررات مذکور در ماده ۴۹ در مورد پرداخت غرامت تأخیر در تحویل قابل اجراء است. اگر علت تأخیر در تحویل بی‌نظمی‌های مدلل شده در چند راه آهن باشد مبلغ غرامت بین آنها به نسبت مدت تأخیری که روی شبکه‌های مربوطه صورت گرفته است تقسیم خواهد شد.

ماده پنجاه و یکم - آئین دادرسی.

۱- راه‌آهنی که علیه او یکی از دعاوی مندرج در مواد ۴۹ و ۵۰ اعمال شود حق اعتراض به پرداخت انجام شده توسط سازمان راه‌آهنی که اقامه دعوا را نموده است در صورتیکه غرامت وسیله یک مقام قضائی تعیین شده باشد ندارد مشروط بر اینکه مبلغ غرامت توسط یک مقام قضائی تثبیت و ابلاغ اقامه دعوی بطریق صحیحی انجام گرفته و مقام مزبور از مجرای قانونی در این دعوی مداخله کرده باشد.

دادرس دادگاه که دعوی اصلی نزد او مطرح است بر حسب اوضاع و احوال مهلت‌های مربوط به ابلاغ و ورود بدعوی را تعیین میکند.

۲- راه‌آهنی که می‌خواهد اقامه دعوی کند باید تقاضای خود را فقط در یک ادعای نام بر علیه همه راه‌آهنها که با آنها مصالحه نکرده تنظیم نماید و گرنه ادعای او علیه سایر راه‌آهن‌هایی که به محاکمه دعوت نشده‌اند منتفی میشود.

۳- دادرس باید در یک حکم در مورد کلیه دعاوی که به او احاله شده رأی دهد.

۴- راه‌آهنهای محکوم حق استیناف از حکم صادره را نخواهند داشت در

ادعا نامه‌های تنظیمی برای دعاوی اصلی مربوط به غرامت نیاستگی دعاوی تضمینی را وارد نمود.

ماده پنجاه و دوم - صلاحیت برای اقامه دعوی .

۱- دادرس قلمرو راه آهنی که علیه آن راه آهن اقامه دعوی میشود منحصرأ

صلاحیت رسیدگی بتمام دعاوی مطروحه را دارد .

۲- اگر دعوی بر علیه چند راه آهن باید اقامه شود . راه آهن تقاضا کننده

حق دارد بین دادرسان صلاحیتدار بموجب بند ۱ دادرسی را که دعوی خود را پیش او طرح میکند انتخاب کند .

ماده پنجاه و سوم - موافقت در موضوع دعاوی راه آهن ها .

راه آهن ها میتوانند به موجب موافقت نامه های خاصی از مقررات

مربوط به اقامه دعاوی متقابل علیه یکدیگر که در فصل سوم بیان شده است عدول نمایند .

قسمت چهارم

مقررات مختلف

ماده پنجاه و چهارم - اجرای حقوق ملی

در صورتیکه مندرجات این مقاله نامه نسبت بامور حمل و نقل مواردی

را پیش بینی نکرده باشد قوانین و مقررات ملی خاص هر کشور در امور حمل و نقل قابل اجرا میباشد.

ماده پنجاه و پنجم - قواعد عمومی آئین دادرسی.

برای تمام اختلافات ناشی از حمل و نقل‌های تابع این مقاله نامه آئین دادرسی مربوط به قاضی صلاحیتدار قابل اجراست به استثنای موارد مغایری که در این مقاله نامه قید شده است .

ماده پنجاه و هشتم - اجراء دادرسی - توقیف و تضمین .

۱- و قتیکه بموجب مقررات این مقاله نامه احکام صادره وسیله قاضی صلاحیتدار اعم از حضوری و یا غیابی صادر و طبق قوانین مستنده لازم الاجرا شد این احکام در هر يك از کشورهای عضو مقاله نامه پس از انجام تشریفات مربوطه به آن کشور نیز لازم الاجراء میباشد و تجدید نظر در اساس موضوع پذیرفته نمیشود .

این مقررات شامل احکامیکه بطور موقت لازم الاجراء است میباشد همچنین این مقررات در مورد محکومیت هائی که مربوط بعدم النفع است و متضمن هزینه‌های دادرسی بوده و بعلت رد دادخواست خواهان صورت میگیرد نیز قابل اجراء نیست .

۲- مطالباتی که در اثر يك حمل و نقل بین‌المللی به نفع يك راه آهن عهده راه آهن دیگری که از يك کشور تبعیت نمیکنند بوجود می‌آید نمیتواند مورد توقیف قرار گیرد مگر بموجب حکم صادره از قوه قضائیه کشوری که راه آهن بستانکار و خواستار توقیف از آن تبعیت میکند .

۳- کلیه وسائل نقلیه راه آهن همچنین اشیاء مختلفی که برای حمل و نقل به کار می‌رود و متعلق به راه آهن است مانند مخزن دار و وسائل بارگیری - پوشش و اکنها (Les bâches) و غیره میتواند مورد توقیف قرار گیرد مگر در کشوری که راه آهن مالک این اشیاء در آن کشور واقع بوده و بموجب حکم صادره از قوه قضائی کشور راه آهن مالک .

و اکنهای اختصاصی اشخاص همچنین اشیاء مختلفی که از وسایل حمل و نقل بشمار می‌رود و در این و اکنها قرار دارند متعلق به مالک و اکن اختصاصی میباشد در منطقه کشوری غیر از کشور اقامتگاه مالک و اکن نمیتواند مورد توقیف قرار گیرد مگر بموجب حکم صادره از قوه قضائیه کشور اقامتگاه مالک و اکن .

۴- برای تأمین مخارج محاکمه در مورد دعاوی که بر اساس قرارداد حمل و نقل بین‌المللی باشد وثیقه مطالبه نمیشود .

ماده پنجاه و هفتم - واحد پولی - نرخ تسعیر و قبول پولهای خارجی .

۱- مبالغی که به واحد فرانک در این مقاله نامه یا ضامنه آن تعیین شده عبارت از فرانک طلا به وزن ۱۰/۳۱ گرم بعبار ۰/۹۰۰ میباشد .

۲- راه آهن موظف است نرخهای تسعیری مورد عمل خود را نسبت به تبدیل پولهای خارجی به پول داخلی کشور (نرخ تسعیر) چاپ و منتشر سازد .

۳- همچنین راه آهنی که پول خارجی را برای پرداخت قبول میکند باید نرخ تبدیل آنرا به پول داخلی چاپ و منتشر نماید (نرخ تسعیر پولهای خارجی) .

ماده پنجاه و هشتم - اداره مرگزی حمل و نقل‌های بین‌المللی وسیله راه آهن .

۱ - برای تسهیل و تأمین اجراء این مقاله نامه يك اداره مرگزی حمل و نقل‌های بین‌المللی وسیله راه آهن - ۱ تأسیس گردیده که وظایف آن بشرح زیر است :

الف - دریافت اطلاعات از هر يك از کشورهای عضو مقاله نامه و هر يك از راه‌آهنهای ذینفع و ابلاغ آنها به کشورها و راه‌آهنهای دیگر .

ب - جمع‌آوری و تنظیم و چاپ و انتشار اطلاعات مکتوبه از هر نوع که مورد استفاده راه‌آهنهای بین‌المللی باشد .

ج - تسهیل روابط مالی حاصله از حمل و نقل بین‌المللی بین راه‌آهنهای مختلف و آربز مطالبات معوقه و ایجاد اطمینان از این نظر در روابط بین راه‌آهنها .

د - بنا ب تقاضای یکی از کشورهای عضو مقاله نامه یا یکی از مؤسسات حمل و نقل که خطوط آن در لیست خطوط پیش‌بینی شده در ماده ۵۹ ثبت شده است اقدام نمودن برای رفع اختلافات بین کشورها یا مؤسسات مزبور در باره تفسیر یا اجراء مقاله نامه چه از طریق جلب همکاری و ساطت یا هر طریق دیگر .

ه - در اثر تقاضای اعضاء علاقمند (کشورها - مؤسسات حمل و نقل - مشتریان) .

منتشر کردن يك آگهی مشورتی در مورد اختلافات مربوط به تفسیر یا اجراء مقاله نامه .

و - همکاری برای رفع اختلافات مربوط به تفسیر و اجراء مقاوله نامه از طریق حکمیت .

ز - بررسی تقاضای اصلاح این مقاوله نامه و پیشنهاد تشکیل کنفرانسهای پیش بینی شده در ماده ۶۹ در صورت اقتضاء .

۲ - مقررات مخصوصی کد ضمیمه شماره ۲ این مقاوله نامه را تشکیل میدهد اقامتگاه تر کیب و سازمان این اداره و همچنین وسایل کار ، شرایط ، طرز عمل و نظارت آنرا تعیین میکند .

ماده پنجاه و نهم - فهرست خطوط تابع این مقاوله نامه .

۱ - اداره مرکزی که در ماده ۵۸ پیش بینی شده مأمور تهیه و به جریان گذاردن فهرستهای خطوط تابع این مقاوله نامه میباشد . بدین منظور اطلاعات مربوطه را برای درج در فهرست با حذف خطوط يك راه آهن یا يك مؤسسه حمل و نقل که در ماده ۲ ذکر شده دریافت میکند .

۲ - ثبت يك خط جدید در سرویس حمل و نقل بین المللی عملی نمیشود مگر یکماه پس از تاریخ اعلامیه اداره مرکزی در مورد درج این خط در فهرست بعنوان سایر کشورهای عضو

۳ - حذف يك خط وسیله اداره مرکزی انجام میشود بمحض اینکه همان کشوری که بنا به تقاضای او این خط در فهرست حمل و نقل بین المللی ثبت گردیده است اعلام نماید که بنا به مقتضیات موجود نمیتواند خود را ملزم به انجام تعهدات

این مقاوله نامه بنماید .

۴- بمحض دریافت اعلامیه منتشره از طرف اداره مر کزی به‌رراه آهنی بلافاصله حق میدهد که کلیه روابط حمل و نقل بین‌المللی خود را با راه آهن حذف شده قطع نماید فقط حمل و نقل های در جریان بایستی خاتمه پذیرد .

ماده شصتم - مقررات تکمیلی .

مقررات تکمیلی که بعضی از کشورهای عضو مقاوله نامه یا بعضی از راه آهنهای شرکت کننده برای اجراء همین مقاوله نامه منتشر کنند توسط آنان به اطلاع اداره مر کزی خواهد رسید این مقررات تکمیلی ممکن است در راه آهنهایی که به آن ملحق میشوند در قالب قوانین و مقررات خاص هر کشوری مورد اجراء قرار گیرد بدون آنکه ناقض مقررات این مقاوله نامه باشد :

بموقع اجراء گذاردن مقررات تکمیلی به اداره مر کزی اطلاع داده میشود .

ماده شصت و یکم - حل و فصل اختلافات از طریق حکمیت .

۱- در صورتیکه اختلافات مربوط به تفسیر یا اجراء مقاوله نامه بین طرفین اختلاف از طریق قوانین ملی یا حقوق توافق یا مقررات تکمیلی مورد عمل بعضی از کشورهای مقاوله نامه حل و فصل نگردد ممکن است در اثر تقاضای طرفین اختلاف به داد گاه حکمیت که تشکیل و طرز عمل آن موضوع ضمیمه شماره ۴ مقاوله نامه است ارجاع شود .

۲- معینا اگر اختلاف بین دولتها باشد ملزم به اجراء مقررات مندرج در

ضمیمه شماره ۴ نمیباشند و رأساً میتوانند دادگاه حکمیت و طرز عمل آن انتخاب نمایند .

۳- بنا بقضای طرفین اختلاف ممکن است قضاوت حکمیت بشرح زیر متوقف بماند :

الف- بدون اینکه به حل اختلاف از طریق مقررات قانونی دیگر لطمه‌ای وارد شود.

اولا- در امور اختلافات بین دولتهای عضو مقاوله نامه .

ثانیا- در مورد اختلافات بین دولتهای عضو قرداد از یکطرف و دولتهائی که عضو قرداد نیستند از طرف دیگر.

ثالثا- در مورد اختلافات بین دولتهائی که عضو مقاوله نامه نمیباشند .

بشرط اینکه در دو مورد اخیر الذکر این مقاوله نامه مانند يك قانون ملی یا بعنوان حقوقی توافقی قابل اجراء باشد .

ب- در مورد اختلافات بین مؤسسات حمل و نقل .

ج- در مورد اختلافات بین مؤسسات حمل و نقل و مشتریان .

د- در مورد اختلافات بین مشتریان .

۴- اقدام به دادرسی از طریق حکمیت در مورد تعلیق یا قطع مرور زمان

مربوط به اعتبار اختلاف ، همان اثر را دارد که شروع دعوی در دادگاه عادی .

۵- احکام صادره از دادگاههای حکمیت در باره مؤسسات حمل و نقل یا مشتریان، در هر يك از کشورهای عضو قرارداد بلافاصله پس از اجراء تشریفات خاص آن کشور قابل اجراء می‌باشد .

(قسمت پنجم)

(مقررات استثنائی)

ماده شصت و دوم - مسؤلیت در مورد حمل و نقل (راه آهن - دریا)
۱- در مورد حمل و نقل های (راه آهن - دریا) که باستناد ماده (۲ بند ۱) از وسایل غیر راه آهنی استفاده میشود هر کشوری میتواند ضمن تقاضای اینکه تذکرات لازم در لیست خطوط تابعه مقابله نامه منظور شود بخواهد که کلیه علل معافیت مشروحه زیر به مقررات ماده ۳۰ علاوه شود حمل و نقل کننده نمیتواند از علل معافیت استفاده کند مگر اینکه ثابت کند تأخیر در تحویل، فقدان یا معیوب شدن توشه در مسیر حمل کشتیرانی از زمان بارگیری توشه تا زمان تخلیه آن از کشتی پیش آمده است .

علل معافیت بشرح زیر است :

الف - اهمال ، مسامحه کار یا قصور ناخدا . ملوان و راهنمای کشتی و همچنین

مراقبین حمل کالا در کشتیرانی یا در سازمان کشتی .

ب - غیر قابل کشتیرانی شدن کشتی یکی از علل معافیت خواهد بود بشرط

اینکه حمل کننده کالا بتواند ثابت کند این امر در اثر عدم توجه و قصور او برای

آماده کردن کشتی و یا تأمین تجهیزات و ساز و برگ نبوده است و همچنین تمام قسمت‌های کشتی برای پذیرفتن توشه به نحو احسن تحت مراقبت بوده بطوریکه بتوان توشه را قبول و حفظ و حمل نمود با تمام این احوال کشتی قادر به حرکت نبوده است .

ج - آتش سوزی - بشرط آنکه حمل و نقل کننده بتواند ثابت کند که آتش سوزی بسبب عمل یا خطای او و همچنین عمل یا خطای ناخدا، ملوان، راهنمای کشتی و یا مراقبین حمل و نقل ایجاد نشده است .

د - سوانح - خطرات یا سوانح دریا یا سایر آبهای قابل کشتیرانی .

ه - عملیات نجات یا کوشش برای نجات جان یا مال در دریا .

علل و معافیت مشروطه فوق تعهدات عمومی حمل و نقل کننده را کم و یا از بین نمی‌برد از متعهد است که توجه خاص نسبت به آماده نگه داشتن کشتی برای کشتیرانی از هر جهت مبذول دارد و نیز تجهیزات و ساز و برگ و ذخیره مناسب کشتی را تأمین کند و کلیه محلهای کشتی را برای پذیرش و سالم بودن و حفظ و حراست توشه برای حمل مهیا و آماده سازد .

هر گاه حمل و نقل کننده از علل معافیت مشروطه فوق استفاده کند، مسئولیت او بقوه خود باقی خواهد بود زمانیکه صاحب حق ثابت کند که تاخیر در تحویل ، فقدان یا معیوب شدن معلول يك خطای حمل و نقل کننده . ناخدا ، ملوان ،

راهنمای کشتی یا مر اقبین حمل و نقل بوده است و این خطا غیر از خطاهای مذکور در بند الف میباشد .

۲- هر گاه مسیر واحد دریائی توسط چند مؤسسه حمل و نقل که در فهرست مذکور در ماده يك ثبت شده بهره برداری گردد مسئولیت‌هایی را که حمل و نقل این مسیر در بردارد در مورد کلیه مؤسسات حمل و نقل این مسیر بطور یکسان قابل اجرا میباشد. بعلاوه وقتیکه در اثر تقاضای چندین دولت اینگونه مؤسسات حمل و نقل در فهرست ثبت و منظور شوند بایستی مسئولیت‌های مربوطه طبق يك موافقتنامه قبلی بین این دول روشن گردد .

۳- تصمیماتی که به استناد این ماده اتخاذ میشود به ادارهٔ مرکزی اعلام میگردد این تصمیمات پس از سی روز از تاریخ نامه‌ای که بموجب آن اداره مرکزی تصمیمات متخذه را به کشورهای ابلاغ میکند قابل اجراء خواهد شد و توشه‌هایی که در این مدت در جریان حمل و نقل هستند مشمول تصمیمات مزبور نمی گردند .

مادهٔ شصت و سوم - مسئولیت در صورت وقوع سانحه ناشی از انفجار نیروی هستهٔ راه آهن از مسئولیتی که بموجب این مقاله نامه دارد مبری میشود هر گاه خسارت بعات يك سانحه نیروی هسته‌ای بوجود آید .

و به استناد مقررات مخصوص قابل اجراء در هر کشور عضو مقاله نامه که نحوهٔ مسئولیت ناشی از انفجار نیروی هستهٔ را داده است بهره برداری کننده از تأسیسات

هسته‌ای یا کسی که جانشین او باشد مسئول خسارت شناخته میشود.

قسمت ششم

مقررات نهائی

ماده شصت و چهارم - امضاء.

این مقاله نامه که ضامم مربوطه قسمت تکمیلی آنرا تشکیل میدهد تا اول ماه مه ۱۹۶۱ برای امضاء کشورهای که برای اعزام نماینده به کنفرانس عادی تجدید نظر دعوت شده‌اند باز میماند.

ماده شصت و پنجم - تصویب و لازم الاجراء بودن.

این مقاله نامه به تصویب خواهد رسید و اسناد مصوبه آن هر چه زودتر نزد دولت سویس تودیع خواهد شد. هر گاه مقاله نامه از طرف پانزده کشور مورد تصویب قرار گیرد دولت سویس با دولتهای ذینفع موضوع امکان به موقع اجراء گذاردن مقاله نامه را در میان خواهد گذاشت.

ماده شصت و ششم - الحاق به مقاله نامه.

۱- هر دولتی که این مقاله نامه را امضاء نکرده است و بخواهد به آن ملحق شود تقاضای خود را به دولت سویس ارسال میدارد. دولت سویس این تقاضا را به کشورهای عضو مقاله نامه بایک اطلاعیه از طرف اداره مرکزی دربارہ مشخصات راه آهن‌های کشور تقاضا کننده برای مطالعه از لحاظ حمل و نقل بین المللی ارسال میدارد.

۲- در مدت حداقل ششماه از تاریخ اعلامیه مزبور اگر حداقل دو کشور مخالفت خود را به دولت سوئیس اطلاع ندهند تقاضای عضویت قانونی تلقی میشود و اعلامیه آن از طرف دولت سوئیس به کشور تقاضا کننده و تمام کشورهای عضو مقاله نامه فرستاده میشود. و در صورت عکس دولت سوئیس به دولت تقاضا کننده و دولت‌های عضو مقاله نامه اطلاع میدهد که تقاضا معوق میماند.

۳- هر پذیرش عضویتی نتایج خود را یکماه بعد از تاریخ ارسال اعلامیه از طرف دولت سوئیس بدست میآورد. و یا اگر در انقضای این مهلت هنوز مقاله نامه بموقع اجراء گذارده نشده باشد از تاریخ اجراء مقاله نامه خواهد بود.

ماده شصت و هفتم - مدت تعهد کشورهای مقاله نامه.

۱- مدت این مقاله نامه نامحدود است ولی هر دولت عضو میتواند با توجه بشرايط زیر از عضویت مقاله نامه خارج شود.

مقاله نامه برای هر کشور عضو تا ۳۱ دسامبر پنجمین سال از تاریخ اجراء اعتبار دارد و هر دولتی که بخواهد در خاتمه این دوره خود را از عضویت مقاله نامه خارج نماید باید تصمیم خود را حد اقل یکسال قبل از خاتمه دوره مذکور بدولت سوئیس اعلام دارد تا دولت نامبرده مراتب را به تمام دول عضو مقاله نامه اطلاع دهد.

در صورت عدم اطلاعیه در مدت مذکور فوق اعلامیه مربوطه داده نشود

تعهدات ناشی از مقاوله نامه برای مدت سه سال قوت قانونی خواهد داشت و نیز در صورت عدم اعلامیه جداگانه یکسال قبل از ۳۱ دسامبر تعهدات مقاوله نامه سه سال به سه سال تمدید خواهد شد .

۲- کشورهاییکه در خلال دوره پنجساله یا یکی از دوره های سه ساله برای شرکت در مقاوله نامه قبول شوند تا انتهای آن دوره متعهد مقاوله نامه خواهند بود و همچنین تعهدات آنها با برجاست تا آخر هر یک از دوره های سهساله چنانچه یک سال قبل از خاتمه دوره سهساله مقاوله نامه خروج خود را از آن اعلام ننمایند .

ماده شصت و هشتم - تجدید نظر در مقاوله نامه .

۱- نمایندگان کشورهای عضو مقاوله نامه برای تجدید نظر در مقاوله نامه بموجب دعوت دولت سوئیس بعد از پنج سال از تاریخ اجراء این مقاوله نامه تشکیل جلسه خواهند داد قبل از این تاریخ چنانچه حد اقل $\frac{1}{4}$ دول عضو امضاء کننده مقاوله نامه تقاضای تشکیل جلسه بنمایند کنفرانس تشکیل خواهد شد با موافقت اکثریت کشورهای عضو مقاوله نامه دولت سوئیس از کشورهای غیر عضو نیز دعوت مینماید .

با موافقت اکثریت دولتهای عضو مقاوله نامه اداره مرکزی برای شرکت در کنفرانس از نمایندگان زیر دعوت بعمل میآورد:

الف - از سازمانهای بین‌المللی دولتی که در امر حمل و نقل خبر کی دارند .

ب - از سازمانهای بین‌المللی غیردولتی که در امر حمل و نقل شرکت دارند .
ترتیب شرکت نمایندگان دولتهای غیر عضو و همچنین نمایندگان
سازمان های بین‌المللی قید شده بالا در مذاکرات برای هر کنفرانس ضمن
برنامه مربوطه پیش بینی خواهد شد . با موافقت اکثریت حکومتها دول عضو
مقاوله نامه . اداره مرکزی میتواند قبل از تشکیل کنفرانس تجدید نظر معمولی
یا فوق‌العاده کمیسیون‌های مقدماتی را دعوت نماید که موضوعات مورد تجدید
نظر را قبلاً بررسی نمایند . مقررات ضمیمه شماره ۳ عیناً در این کمیسیون ها
قابل اجرا می‌باشد .

۲- مورد اجراء گذاردن مقاوله نامه جدید که کنفرانس تجدید نظر تهیه نموده
شامل فسخ مقاوله نامه قبلی نیز میباشد حتی در مورد دولتهای عضوی که این مقاوله نامه
جدید را تصویب نکرده اند .

۳- در فاصله کنفرانس های تجدید نظر مواد ۵-۸-۱۰-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۱۷
۱۷-۲۰-۲۱-۲۲-۲۷-۴۸-۴۹-۵۰-۵۳ و ضمیمه ۱ و ۴ را در يك کمیسیون تجدید نظر
میتوان اصلاح نمود . سازمان و طرز کار این کمیسیون در ضمیمه شماره ۳ این
مقاوله نامه ذکر شده است .

تصمیمات متخذه کمیسیون تجدید نظر بلافاصله بحکومتهاى دول عضو مقاوله نامه
توسط اداره مرکزی اعلام خواهد شد .

این تصمیمات حداقل در ظرف سه ماه از تاریخ اعلام آن چنانچه حداقل پنج دولت عضو مقاله نامه اعتراضی ننمایند تصویب شده تلقی میشود. این تصمیمات از روز اول ششمین ماه بعد از ماه اعلام تصمیمات از طرف اداره دفتر مرکزی بموقع اجراء گذارده میشود.

اداره دفتر مرکزی روز اجراء را در اعلام تصمیمات تعیین میکند.

ماده شصت و نهم - متن مقاله نامه ترجمه‌های رسمی.

این مقاله نامه طبق معمول دیپلماسی بزبان فرانسه مورد توافق قرار گرفته و امضاء شده است به متن فرانسه نیز يك متن بزبان آلمانی، يك متن بزبان انگلیسی و يك متن بزبان ایتالیائی ضمیمه است که اعتبار ترجمه رسمی را دارند. و در صورت مغایرت متن فرانسه معتبر است.

با اعتقاد کامل نمایندگان مختار زیرین با داشتن اختیار تام که کامل و معتبر بوده مقاله نامه حاضر را امضاء کرده‌اند امضاء شده در برن بتاريخ بیست و پنجم فوریه یکهزار و نهصد و شصت و يك و يك نسخه فقط که در آرشیو کنفدراسیون سویس تودیع شده و از آن يك نسخه رسمی بهريك از اعضاء تحویل میشود.

نماینده اطریش

نماینده بلژیک

نماینده بلغارستان

نماینده دانمارک

اسپانیا	نماینده
فدالاند	نماینده
فرانسه	نماینده
یونان	نماینده
هنگری	نماینده
ایتالیا	نماینده
لبنان	نماینده
لیشتن اشتاین	نماینده
لوکزامبورگ	نماینده
نروژ	نماینده
هلند	نماینده
لهستان	نماینده
پرتغال	نماینده
رومانی	نماینده

مقاوله نامه فوق که مشتمل برشش قسمت و شش فصل و شصت و نه ماده است منضم به لایحه قانون الحاق دولت ایران بقراردادهای بین‌المللی حمل و نقل بار و مسافر میباشد.
رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبداللہ ریاضی

مقاوله نامه بین‌المللی مربوط به حمل و نقل کالا بار آه‌ن

C. I. M

نمایندگان تام‌الاختیار امضاء کننده زیر که تجدید نظر در مقاوله نامه بین‌المللی مربوط به حمل و نقل کالا بار آه‌ن را لازم دانسته‌اند (مصوب برن ۲۵ اکتبر ۱۹۵۲) طبق ماده ۶۷ مقاوله نامه نامبرده تصمیم به تهیه و تنظیم مقاوله نامه جدیدی گرفتند و بدین منظور نسبت بموارد زیر توافق نمودند.

قسمت اول - موضوع مقاوله نامه و شمول آن

ماده اول - راه آه‌ن و حمل و نقل‌هایی که این مقاوله نامه در مورد آنها اجرا میشود.

۱ - این مقاوله نامه به استثنای موارد پیش‌بینی شده در زیر و در مواد بعدی در مورد حمل کلیه کالاهائیکه با یک بار نامه مستقیم برای حمل به راه آه‌ن واگذار شده است اجراء میگردد این حمل و نقل در سرزمین‌هاییکه حداقل دو دولت عضو مقاوله نامه را بهم پیوند دهد و منحصرأ در روی خطوطی که در ماده ۵۹ مندرج است اعمال میگردد.

۲ - محموله‌هاییکه ایستگاه مبدأ و مقصد آن در سرزمین یک دولت واقع میباشد و از سرزمین دولت دیگری فقط بعنوان ترانزیت عبور مینماید تابع قوانین دولت مبدأ است :

الف - وقتی که خطوط استفاده شده بعنوان ترانزیت منحصرأ بوسیله راه آهن دولت مبدأ بهره برداری شود.

ب - و نیز موقعی که خطوط استفاده شده بعنوان ترانزیت منحصرأ بوسیله راه آهن دولت مبدأ بهره برداری نشود ولی راه آهن های ذینفع توافق نامه هائی منعقد نموده باشند که بموجب این قبیل حمل و نقل ها بعنوان حمل و نقل بین المللی تلقی نگردد.

۳ - معمولاتی که بین ایستگاههای دو دولت هم مرز انجام میگیرد و خطوطی که در روی آنها حمل و نقل اجراء میشود منحصرأ بوسیله راه آهن های یکی از این دو دولت بهره برداری شود تابع قوانین آن دولت خواهد بود. این موضوع هنگامی تحقق مییابد که فرستنده کالا بوسیله انتخاب نمونه بار نامه تقاضا کند که مقررات و قوانین داخلی این راه آهنها در مورد او اجرا شود و این عمل وقتی قابل اجرا است که مقررات و قوانین هیچیک از دول ذینفع با آن مخالفتی نداشته باشد.

ماده دوم - مقررات مربوط به حمل و نقل های مختلط.

در فهرست پیش بینی شده در ماده ۱ علاوه بر خطوط راه آهنها میتوان خطوط منظم سرویس اتومبیل رانی و یا کشتیرانی را درج نمود بشرطی که سرویسهای مزبور تکمیل حمل و نقل خطوط راه آهن بوده و در روی آنها حمل و نقل بین المللی صورت گیرد. این عمل هنگامی قابل اجراست که این خطوط حداقل دو دولت عضوا بهم ارتباط دهد و بارضایت مشترك این دول در فهرست قید گردند.

۲ - مؤسساتی که از این خطوط بهره‌برداری میکنند تابع کلیه تعهداتی که مقرر شده است میباشند و نیز از کلیه حقوقیکه برای راه‌آهنها توسط این مقاله نامه شناخته شده است بهره‌مند میگردند به استثنای تخلفاتی که در اثر موارد خاص حمل و نقل لزوماً پیش آمد می‌کند در هر حال مقررات مربوط به مسئولیت که از این مقاله نامه ناشی میگردد غیر قابل تغییر است .

۳ - هر دولتی که بخواهد در فهرست یکی از خطوط مندرج در بند ۱ اراثت کند بایستی اقدامات لازم را بعمل آورد برای اینکه تخلفات پیش بینی شده در بند ۲ بهمان صورتی که تعرفه‌ها انتشار مییابند در دسترس عامه قرار داده شود .

۴ - برای حمل و نقل‌های بین‌المللی که از راه‌آهنها و سرویس‌های حمل و نقل دیگری سوای آنچه در بند ۱ پیش بینی شده است استفاده میشود راه‌آهنها میتوانند با مؤسسات حمل و نقل ذینفع مشترکاً مقررات تعرفه خاص که جنبه حقوقی دیگری غیر از مقدار این مقاله نامه داشته باشد وضع نمایند بشرط آنکه کلیه موارد خاص و مختلف هر نوع حمل و نقل را در مقررات مزبور منظور بدانند . در این صورت آنها میتوانند مقررات خاص مربوط بحمل و نقل را بجز آنچه که در این مقاله نامه پیش بینی شده است بمورد اجراء بگذارند .

ماده سوم - اشیاء ممنوع از حمل و نقل .

اشیاء زیر برای حمل و نقل پذیرفته نمیشوند :

الف - اشیائی که حمل و نقل آنها منحصر و مخصوص اداره پست است ولو

اینکه این اختصاص مربوط به یکی از سرزمینهای باشد که خط بین‌المللی از آن عبور مینماید .

ب - اشیائیکه بواسطه ابعاد . وزن و یا شرایط خاص آنها برای حمل و نقل مفروض بعلت نوع جنس و ساختمان آنها مناسب نبوده ولو اینکه این عدم تناسب مربوط به یکی از راه‌آهنهای مسیر بوده باشد .

ج - اشیائیکه حمل و نقل آنها منع شده است . ولو اینکه این ممنوعیت برای قسمتی از مسیر راه‌آهن مقرر شده باشد .

د - مواد و اشیائیکه بموجب ضمیمه شماره (I) این مقاوله نامه از حمل و نقل مستثنی شده‌اند مگر در موارد پیش‌بینی شده در ماده ۴ بند ۲ .

ماده چهارم - اشیائیکه در تحت شرایط خاص برای حمل و نقل پذیرفته میشوند

۱- اشیاء نامبرده پائین تحت شرایط مذکور ذیل برای حمل پذیرفته میشوند :

الف - مواد و اشیاء مذکور در الحاقیه شماره (I) مقاوله نامه فعلی در تحت شرایط معینه قید شده در آن برای حمل پذیرفته میشوند .

ب - حمل جنازه تحت شرایط زیرین قبول میشود :

اولا - حمل جنازه با قطار سریع‌السير و تحت مراقبت یکنفر مشایع

پذیرفته میشود مگر اینکه نبودن مشایع مورد قبول کلیه راه آهن های مسیر حمل و نقل باشد .

ثانیاً - پرداخت هزینه حمل و نقل توسط فرستنده اجباری است .

ثالثاً - حمل و نقل جنازه تابع قوانین و مقررات هر يك از کشورها میباشد مگر اینکه بین چند کشور مقابله نامه های خاص در این زمینه منعقد شده باشد .

ج - وسائط نقلیه راه آهن که بتواند مستقیماً روی خطوط آهن حرکت کند پذیرفته میشود بشرط آنکه يك راه آهن تأیید کند وسائط مزبور بدون عیب بوده و میتوانند در روی راه آهن حرکت نمایند و این موضوع را ضمن نوشته که روی این وسائط نصب میشود تصدیق نماید و یا اینکه این مسئله را ضمن گواهینامه خاص جداگانه ای مورد تأیید قرار دهد در مورد لکوموتیوها - تندرهای اتوموتریسها علاوه بر واجد بودن شرایط فوق الذکر يك مأمور مطلع برای تأمین روغنکاری وسائط مزبور به همراه آنها باید حرکت کند وسائط نقلیه راه آهن که میتوانند مستقیماً روی خطوط آهن حرکت کنند بغير از لکوموتیوها تندرهای اتوموتریسها میتوانند به همراه يك نفر مأمور اعزام شوند و وظیفه عمده مأمور مزبور تأمین عمل روغنکاری وسائط نقلیه مورد بحث میباشد چنانچه فرستنده این قبیل وسائط بخواهد از مقررات گفته شده استفاده نماید لازم است مراتب را در برگ بارنامه صادره قید کند .

د- حیوانات زنده با شرایط مذکور زیر پذیرفته میشوند :

اولا- حیوانات زنده باید با مأمور مخصوصی از طرف فرستنده همراه باشد مگر اینکه این حیوانات از لحاظ جنس کوچک بوده و در سبد یا قفس و یا جعبه قرار داده و بخوبی بسته شده باشند. و گاهی بر حسب استثنائات پیش‌بینی شده در تعرفه‌های بین‌المللی و یا بموجب موافقتنامه‌های موجود بین راه‌آهنها وجود مأمور مخصوص با حیوانات زنده لزوم پیدا نمیکند.

فرستنده ملزم است در برگه بارنامه صادر تعداد مأمورینی را که با حیوانات اعزام میدارد قید کند و چنانچه مأمور همراه حیوانات اعزام نشود فرستنده موظف است در برگه بارنامه کلمه «بدون مأمور» را قید کند.

ثانیا- فرستنده حیوانات باید از مقررات دامپزشکی کشورهای مبدأ و مقصد و ترانزیت متابعت نماید.

ه- اشیاایکه حمل و نقل آنها بعلا ابعاد - وزن و یا شرایط دیگر آنها از لحاظ جنس و یا ساختمان یا مشکلاتی دیگر ایجاد نماید برای حمل و نقل پذیرفته نمیشوند و لو اینکه این مشکلات فقط در مسیر يك راه آهن وجود داشته باشد.

این قبیل اشياء تحت شرایط خاصی که از طرف راه آهن پس از مشاوره با فرستنده اعلام خواهد شد پذیرفته میشود و این شرایط ممکن است مغایر با مقررات خاص مقاله نامه فعلی باشد.

۲- بین دو یا چند کشور متعاهد ممکن است موافقت‌نامه‌هایی به امضاء برسد مبنی بر اینکه بعضی از مواد یا اشیائی که بموجب ضمیمه شماره I مقاوله‌نامه فعلی حمل آنها ممنوع شده است تحت شرایطی برای حمل و نقل بین‌المللی این کشورها پذیرفته شود.

و یا اینکه مواد و اشیاء مذکور در ضمیمه شماره I تحت شرایط سهلتری از آنچه در این ضمیمه مندرج میباشد برای حمل قبول شود.

راه‌آهن‌ها میتوانند بموجب موادیکه در تعرفه‌های خود قید میکنند بعضی از اشیاء و موادی را که بموجب ضمیمه شماره I مقاوله‌نامه فعلی از حمل ممنوع شده‌اند تحت شرایط سهلتری از آنچه در ضمیمه شماره I برای قبول این قبیل اشیاء در نظر گرفته شده است وضع نمایند.

موافقت‌نامه‌ها و مواد مربوط به تعرفه‌ها که در این مورد مقرر شده است بایستی به اداره مرکزی حمل و نقل بین‌المللی راه‌آهنها اعلام شود.

ماده پنجم - وظایف راه‌آهن در مورد حمل و نقل

۱- راه‌آهن موظف است، که با رعایت مقررات این مقاوله‌نامه و در صورتی که شرایط مذکور در زیر وجود داشته باشد کلیه کالاهای تجارتی را حمل نماید.

الف - در صورتیکه فرستنده مقررات مقاوله‌نامه را رعایت نماید.

ب - در صورتیکه حمل کالا با وسائل معمولی که احتیاجات عادی حمل و نقل را مرتفع سازد امکان پذیر باشد .

ج - در صورتیکه حمل کالا بعلت شرایط غیر قابل اجتناب و اصلاح ناپذیر که برای راه آهن پیش آمد میکند متوقف نگردد .

۲- راه آهن موظف نیست حمل و نقل اشیائی را که بارگیری و نقل و انتقال و تخلیه آنها محتاج به استعمال وسایل مخصوص است بپذیرد مگر در ایستگاههایی که برای اینگونه عملیات و وسائل لازم را در اختیار داشته باشد .

۳ - راه آهن فقط محمولاتی که حمل آنها باید بدون تأخیر انجام شود قبول مینماید .

ایستگاه مبدأ مقررات مربوط به محمولاتی که دارای شرط فوق نبوده و لازم است موقتاً در انبار نگاهداری شود تعیین مینماید .

۴- چنانچه ضرورت بهره برداری راه آهن اقتضا نماید مقام صلاحیتدار راه آهن میتواند موارد زیر را اجرا نماید :

الف - سرویس حمل و نقل بطور کلی و یا جزئی تعطیل گردد .

ب - بعضی محمولات برای حمل پذیرفته نشود و یا قبول آنها تحت شرایط معینی بعمل آید .

در این مورد بایستی مراتب بدون تأخیر به اطلاع عامه و راه آهنها برسد و راه آهنهایی

که از اقدامات مزبور مطلع میشوند باید بنوبه خود آنها را از نظر انتشار بر آه‌های کشور دیگر اعلام دارند .

۵- راه آهن هامیتوانند با رضایت دولتهای متبوع خود تصمیم به انعقاد مقررات مشترکی برای محدود کردن حمل کالا در تحت شرایط معینی به نقاط مرزی و همچنین کشورهای ترانزیتی اتخاذ نمایند .

این تصمیمات لازم است به اطلاع دفتر مرکزی حمل و نقل بین‌المللی برسد این اداره کلیه دولتهای عضو را از این تصمیمات آگاه خواهد ساخت . این تصمیمات موقعی پذیرفته شده و مورد اجراء گذاشته خواهد شد که در مدت یکماه از تاریخ اعلام آن مورد مخالفت هیچیک از دول عضو قرار نگیرد چنانچه با تصمیمات مزبور مخالفت شود و دفتر مرکزی نتواند اختلافات را مرتفع سازد نمایندگان دول عضو را برای تشکیل جلسه دعوت خواهد کرد . بمحض اینکه تصمیمات متخذه مورد قبول اعضاء قرار گرفت دفتر مرکزی مراتب را به اطلاع کلیه دول عضو خواهد رسانید . این تصمیمات در فهرستهای مخصوصی که به اعضاء اعضاء رسیده است بشکل تعرفه‌های بین‌المللی انتشار خواهد یافت تصمیمات متخذه فوق‌الذکر یکماه پس از اطلاع اداره مرکزی که در بند ۳ ذکر شده است مورد اجراء گذاشته شده و قوت قانونی دارد .

۶- هر گونه تخلفی که از مقررات این ماده وسیله راه آهن بشود موجب اقامه دعوی برای جبران خسارت وارده خواهد شد .

قسمت دوم

قرارداد حمل و نقل

فصل اول - شکل و شرایط قرارداد حمل و نقل

ماده ششم - متن و شکل بارنامه

۱ - فرستنده برای هر گونه محمولات بین‌المللی که بر اساس این مقاله نامه انجام گیرد باید بارنامه‌ای را بار و نوشت مربوطه که مطابق نمونه پیش بینی شده در ضمیمه II این مقاله نامه تنظیم گردیده ارائه دهد .

این مدل شامل پنج برگ بشرح زیر میباشد :

برگ اول - بارنامه و اکن	برگ دوم - برگ راه
برگ سوم - اعلامیه ورود	برگ چهارم - رونوشت بارنامه
برگ پنجم - تهسوش ارسال .	

تعرفه‌ها میتوانند یک نمونه بارنامه ساده‌تری که بامشخصات مورد استعمال در حمل و نقل‌های مذکور تطبیق نماید برای پاره‌ای از حمل و نقل‌های مهم و یا حمل و نقل‌های بین کشورهای هم‌مرز بکار برند .

متن بارنامه باید روی کاغذ سفید مخصوص تحریر که در عین حال مقاوم نیز باشد

چاپ گردد و پشت و روی کناره فوقانی و تحتانی بارنامه‌های محمولات سریع‌السیار بایباند سرخ رنگی به پهنای حداقل یک سانتیمتر رنگین شوند .

۲ - برنامه‌ها باید در دو یا احتمالاً سه زبان چاپ شوند که یکی از آنها باید از بین زبانهای فرانسه، آلمانی، ایتالیایی انتخاب شود.

تعارف‌های بین‌المللی و یاسازشهای بین راه‌آهنها میتوانند زبانی را که با آن فرستنده باید قسمتی از آنرا پر نماید تعیین نمایند.

در صورت فقدان مقررات خاصی در این مورد فرستنده بایستی مطالب خود را با یکی از زبانهای رسمی کشور مبدأ پر نماید و با آن یک ترجمه بزربان فرانسه، آلمانی و یا ایتالیایی ضمیمه کند مشروط بر اینکه موافقید شده در برنامه یکی از این زبانها نباشد.

راه‌آهن میتواند تقاضا کند که اظهارات و اطلاعاتی را که فرستنده در روی برنامه و ضمائم آن قید میکند با حروف لاتین باشد.

۳ - قسمت‌هایی از برنامه که با خطوط درشت محدود شده‌اند بوسیله راه‌آهن‌ها و قسمت‌های دیگر که توسط فرستنده باید پر شود تنظیم میشود فرستنده باید قسمت‌های زاید را خط بکشد.

۴ - انتخاب برنامه سفید رنگ و یا برنامه با حاشیه قرمز رنگ نشانه آنست که بار باید با قطار عادی و سریع‌السير حمل شود تقاضای حمل بار در قسمتی از مسیر با سریع‌السير و در قسمت دیگر از مسیر با سرعت عادی پذیرفته نمیشود مگر اینکه بین راه‌آهن‌ها در این مورد موافقت‌نامه وجود داشته باشد.

۵ - تذکرات مندرج در روی برنامه باید با حروف چایی یا حروف پالك نشدنی

نوشته شود و روی بر کهای دیگر بایستی با حروف کاملاً خوانا قید گردد .
بار نامه‌هایی که کلمات آن روی یکدیگر نوشته شده و یا تر اشید کی داشته باشد
و یا قطعات کاغذ روی آن چسبانیده شده باشد قبول نمیشود .
ولی در مورد قلم خوردگی . و اصلاح اعداد هر بوط به مقدار وزن و تعداد بسته‌ها
در صورتیکه فرستنده با امضای خود آنها را تأیید و گواهی نماید پذیرفته
خواهند شد .

۶ - در بار نامه باید حتماً موارد زیر ذکر گردد :

الف - محل و تاریخ تنظیم بار نامه .

ب - تعیین ایستگاه مقصد بان کر مشخصات لازم برای اجتناب از هر گونه
اشتباهی بین ایستگاههای مختلف اعم از اینکه هر بوط بیک محلی باشد و یا اینکه به
محل‌های مختلفی که دارای یک اسم و یا به اسمی مشابهی باشند هر بوط باشد .

ج - نام و آدرس گیرنده - که باید یک شخص حقیقی و یا یک شخصیت حقوقی
داشته باشد تعیین گردد تعیین ایستگاه یا مأمور ایستگاه بعنوان گیرنده کالا پذیرفته
نمیشود مگر تعرفه صراحتاً آنرا اجازه داده باشد . آدرس‌هایی که نام گیرنده در
در آنها تعیین نشده باشد و عبارتی از قبیل «بحواله...» و یا «آوردنده نسخه ثانوی»
بار نامه» در آن ذکر شده باشد قابل قبول نیستند .

د - تعیین وزن و نوع کالا و در صورت عدم امکان اطلاعات شبیه به آن طبق مقررات

راه آهن فرستنده در صورتیکه قوانین و یا مقررات کشور مبدأ اجازه دهد که فرستنده کالای خود را بدون تعیین وزن و یا اطلاعات لازم برای حمل بدهد و اطلاعات مورد لزوم وسیله راه آهن فرستنده انجام خواهد گرفت .

در بارنامه کلیه کالائیکه در الحاقیه شماره (I) این مقاوله نامه تحت عنوان مخصوصی ذکر شده اند باید به همان عنوان ذکر گردند و در مورد کالاهای دیگر بر حسب نوع معینه در تعرفه ای که کالاهای مزبور بر اساس آن حمل میگردند باید نام برده و در تمام حالات دیگر باید بعنوانی ذکر گردند که در بازار کانی کشور مبدأ معمول میباشد .

ه - برای محمولات خرده بار ، ذکر تعداد بسته ها - علائم و نمره بندی آنها ، و در صورت عدم امکان ذکر اینکه این بسته ها با آدرس گیرنده ارسال شود و همچنین مشخصات بسته بندی لازم است . همچنین مطالب فوق الذکر باید در بارنامه مربوط به واکن هائیکه کلاً یا جزئاً حامل بسته هائی هستند که باید راه آهن و کشتی حمل گردند و بعداً از راه آهن بکشتی و یا بالعکس نقل و انتقال می یابند قید گردد .

در مورد محمولاتیکه بارگیری آنها بعهده فرستنده است تعیین نوع واکن (مسقف - مسطح - مخصوص - اختصاصی) و همچنین نمره و علامت خاص مالک واکن و برای واکن های اختصاصی تعیین وزن آنها در بارنامه ضروری است .

و - ذکر جزئیات کالا به نحویکه برای مقامات گمرکی و اداری لازم باشد باید ضمیمه بارنامه گردد بطریقی که هر گاه ضرورت ایجاب نماید بتوان آن را در

اختیار راه آهن در ایستگاه معینی و یا دفتر گمرک و یا کلیه مقامات صلاحیت دار دیگر قرار داد .

۶ - در بار نامه همچنین باید امضاء فرستنده مشخصات اسم و آدرس کامل او در صورت ضرورت آدرس تلفنی و یا تلگرافی او قید گردد .

امضاء ممکن است چاپ شده باشد یا بجای آن مهر فرستنده زده شود اگر قوانین و مقررات لازم الرعایه ایستگاه مبدأ آن را اجازه دهد .

یک شخصیت حقیقی و یا یک شخصیت حقوقی بایستی در بار نامه بعنوان فرستنده قید گردد .

۷ - بار نامه باید علاوه بر اینها حاوی نکات پیش بینی شده در این مقوله نامه و بالخصوص مواد مذکور ذیل باشد :

الف - ذکر کلماتی از قبیل «در ایستگاه (دفتر مخصوص امانات)» و با ذکر «قابل تحویل در محل سکونت» بشرط اینکه اینگونه طرق تحویل در ایستگاه مقصد متداول باشد .

ب - ذکر تعرفه های معمولی بالخصوص تعرفه های اختصاصی و یا استثنائی پیش بینی شده در (ماده ۱۱ ردیف ج از بند ۴) و ماده ۳۵ .

ج - ذکر مبلغ بیا اعداد با توجه بسود تحویل طبق ماده ۲۰ که اظهار شده است .

د - هزینه هایی که فرستنده طبق ماده ۱۷ بعهده میگیرد .

ه - ذکر مبلغ قابل استرداد با حروف و رقم و همچنین ذکر مبلغ پیش پرداخت با رقم طبق (ماده ۱۹) .

و - ذکر خط سیری که محموله باید طی کند طبق مقررات (بند ۱ ماده ۱۰) و تعیین ایستگاه‌هایی که در آنجا بایستی عملیات گمرکی و یا اقدامات سایر مقامات اداری اجرا شود.

ز - اطلاعات مربوط به تشریفات گمرکی و اداری که طبق (ردیف ۲ بند ۱ از ماده ۱۵) باید صورت گیرد .

ح - ذکر اینکه گیرنده کالا حق تغییر قرارداد حمل و نقل را ندارد . این جمله باید در ستون « اظهارنامه » بصورت زیر :

« گیرنده مجاز به دادن دستورات بعدی نیست » قید گردد .

ط - ذکر تعداد همراهان و یا قید جمله (بدون همراه) بر طبق (ردیف د از بند ۱ ماده ۴) این جمله باید در ستون « اظهارنامه » یادداشت شود .

۸ - اگر مقدار جاییکه برای اظهارات فرستنده در بارنامه معلوم شده کافی نباشد میتوان به بارنامه برگ‌های اضافی الصاق نمود و این برگ‌ها مکمل بارنامه خواهد بود . این برگ‌های مکمل باید بهمان صورت بارنامه بوده و در پنج نسخه بارونوشت که توسط فرستنده امضاء و تاریخ گذاری شده است تدوین گردد .

در بارنامه باید وجود اوراق اضافی ذکر گردد چنانچه وزن کلی محموله تعیین شده است این تعیین باید روی بارنامه نیز یادداشت شود .

۹- در روی بارنامه اظهارات دیگری سوای آنچه را که توسط قوانین و مقررات کشوری و یا توسط تعرفه‌ها ذکر آن مجاز است و مخالف با مقاوله نامه فعلی نیست مجاز نمیباشد .

جانشین کردن بارنامه با اوراق دیگری ممنوع است و نیز اضافه کردن اسناد دیگری سوای آنچه را که بوسیله این مقاوله نامه و یا تعرفه‌ها مقرر شده مجاز نمیباشد .

۱۰- برای هر محموله باید يك بارنامه تنظیم شود در هر صورت تحت عنوان يك بارنامه نباید کالاهای زیر برای حمل تحویل شود :

الف - کالاهائیکه بعلت جنس آنها نمیتوان با کالاهای دیگر توأمأ بدون عیب بارگیری شود .

ب - کالاهائیکه بارگیری آنها قسمتی بعهده راه آهن و قسمتی بعهده فرستنده میباشد .

ج - کالاهائیکه بارگیری آنها توأمأ به مقررات گمرکی یا سایر مقامات اداری لطمه بزند .

د - کالاهائیکه تحت شرایط خاصی برای حمل قبول شده است و قتیکه شامل مواد و اشیائی باشند که بارگیری آنها مشترکأ با سایر کالاها طبق ضمیمه (II) این مقاوله نامه ممنوعه اعلام شده است .

۱۱- يك بارنامه فقط باید شامل محمولات يك واگون باشد ولی در بعضی

موارد میتوان کالاهای زیر را با يك بارنامه حمل نمود :

الف - موقعی که کالا از توده های غیر قابل تصمیم و یا اشیاء با ابعاد

استثنائی تشکیل شده باشد و بارگیری آنها وجود بیش از يك واکن را
ایجاب نماید .

ب - وقتی که مقررات خاص تعرفه ها و یا تعرفه های بین المللی اجازه

دهند می توان محمولات بارگیری شده در چندین واکن را برای کلیه مسیر
پذیرفت .

۱۲- فرستنده مجاز است در متن بارنامه در محل مخصوص برای گیرنده کالا

اطلاعات مختصری درباره محموله از قبیل آنچه که زیلان ذکر میشود بنویسد بدون
اینکه هیچگونه تعهد و مسئولیتی برای راه آهن ایجاد نماید :

«ارسالی از طرف ن» «برای جاده اتومبیل رانی ن»

«بنا بدستور ن» «رسیده از جاده اتومبیل رانی ن»

«برای ارسال مجدد به ن» «برای خط هوایی ن»

«بیمه شده از طرف ن» «رسیده از خط هوایی ن»

«در اختیار ن»

«برای خط هوایی شماره ...»

«برای خطدریائی ن و یا»

«برای صدور بمقصدن»

«رسیده از خط دریائی ن»

«برای کشتی ن»

«یا از کشتی ن»

ماده هفتم - مسئولیت مربوط بمندرجات بارنامه - بهاء اضافی - اقدامات

لازمه درمورد اضافه بار .

۱- فرستنده مسئول صحت و اظهارات و اطلاعاتی خواهد بود که در متن بارنامه درج مینماید و کلیه نتایج حاصله از اینکه مندرجات نامبرده نامنظم و بدون قیمت و غیر کامل و در محلی غیر از محل مخصوص خود در بارنامه نوشته شده باشد متوجه او خواهد بود و چنانچه ستون مربوطه برای درج کلیه مطالب لازم کافی نبود بقیه مطالب باید درستون تکمیلی که برای این کار مشخص شده است درج گردد .

۲- راه آهن همیشه حق دارد تحقیق نماید که محمول با مندرجات بارنامه مطابقت دارد یا نه و مقررات تأمینیه که طبق شماره ضمیمه شماره ۱ مقرر گشته است رعایت شده است یا خیر؟

چنانچه بازرسی خود محمولات ضروری بنظر برسد باید در ایستگاه مبداء با حضور فرستنده و در ایستگاه مقصد با حضور گیرنده انجام گیرد .

اگر ذینفع در رسیدگی حضور پیدا نکنند یا اگر رسیدگی در بین راه بعمل

آید . چنانچه دستورات دیگر قانونی یا مقررات جاریه کشور محل رسیدگی موجود نباشد ، عمل رسیدگی باید درحضور دو شاهدغیر راه آهنی انجام شود و نیز نباید هیچگاه به چنین بازرسی در طول خط مبادرت ورزد مگر آن که ضرورت بهره برداری و مقررات گمرکی و یا اداری دیگر وجود آن را ایجاب نماید .

نتیجه رسیدگی به مندرجات بارنامه باید در بارنامه قید گردد و در صورتیکه این عمل در ایستگاه مبداء انجام شود باید در نسخه دوم بارنامه نیز اگر در دسترس راه آهن باشد ذکر شود .

در صورت وجود اختلاف بین محمولات و مندرجات بارنامه هزینه‌های بازرسی محمولات و مندرجات بارنامه هزینه‌های بازرسی محمولات چنانچه فوراً پرداخت نشوند - بهای حمل محمولات اضافه میگردد .

۳ - قوانین و مقررات هر کشور شرایطی را ضمن آن راه آهن حق دارد و یا موظف است که در مورد وزن و تعداد بسته‌های کالا و همچنین وزن حقیقی و اگونها را معلوم دارد تعیین میکند .

راه آهن موظف است نتیجه رسیدگی به وزن و تعداد بسته کالا و همچنین وزن و اگون را در بارنامه مشخص کند .

۴ - در مورد توزین با قیان خطی باید در وزن و اگون را از وزن کل تعیین شده بوسیله قیان کسر نموده تا وزن محمولات بارگیری شده درواکن بدست آید و در

مورد وزن و اکون باید به این نکته توجه داشت که وزن و اکون عبارت است از وزنی که با هر گونه وسایل توزین دیگر دارای يك نتیجه باشد .

توزینی که توسط قیانه‌های خطی خصوصی انجام میشود با توزین روی قیانه‌های خطی راه آهن در صورتیکه شرایط مقرر راه آهن برای توزین انجام شده باشد یکسان خواهد بود .

۵ - چنانچه در نتیجه توزین محمولات پس از انعقاد قرارداد حمل اختلاف وزنی مشاهده گردد وزن تعیین شده وسیله ایستگاه مبدأ و در صورت فقدان آن وزن تعیین شده وسیله خود فرستنده در موارد زیر مبنای محاسبه بهای حمل قرار میگیرد :

الف - در صورتیکه اختلاف موجود مربوط به جنس کالا یا در نتیجه تأثیرات جوی آنها بوجود آمده باشد .

ب - در صورتیکه اختلاف حاصله از توزین محمولات که پس از انعقاد قرارداد حمل و روی قیانه خطی معلوم میگردد از دو درصد وزن تعیین شده وسیله ایستگاه مبدأ و یا وزن اعلام شده توسط فرستنده تجاوز نماید .

۶ - برای محمولاتی که باز نمودن آن بعهده فرستنده است فرستنده موظف است حدبارگیری را رعایت نماید مقرراتی که حدبارگیری را تعیین میکنند و باید رعایت تعرفه مانند تعرفه‌ها بهمان نهج باید تدوین و انتشار یابند راه آهن در صورت درخواست فرستنده موظف است حدبارگیری که باید رعایت شود اعلام کند .

۷ - راه آهن میتواند از پرداخت اختلاف بهای حمل و یا غرامت برای خسارت احتمالی راه آهن صرف‌نظر نماید و همچنین در شرایط و موارد زیر اضافه بها دریافت نماید :

الف - چنانچه در مورد مواد و اشیائی که طبق ضمیمه ۱ این مقاوله‌نامه از حمل ممنوع میباشند مشخصات نامنظم غیر صحیح و یا غیر کامل اظهار شده باشد در این مورد اضافه بهائی بمبلغ ۳ فرانک برای هر کیلو وزن خالص کلیه بسته‌ها اخذ میگردد .

ب - در صورتی که مواد و اشیائی برای حمل قبول شوند که طبق بعضی از شرایط ضمیمه ۱ این مقاوله‌نامه بوده و یا بعضی از مقررات تأمینیه مندرج در این ضمیمه مراعات نشده باشد اضافه بهائی بمبلغ ۲ فرانک برای ۸ کیلو وزن خالص کلیه بسته‌ها اخذ میشود .

ج - در صورتی که کالاهائی مخالف با آنچه که در ردیف‌های الف و ب این بند ذکر شده برای حمل انتخاب شوند ولی در مدارك حمل بطریق ناصحیح و غیر کامل تعیین شده باشد و یا به ترتیبی معلوم شده باشد که از تعرفه‌های ارزانتر از تعرفه‌های معموله استفاده نمایند اضافه بهای دریافتی معادل خواهد بود با دو برابر اختلاف بهای حمل کالاهای مزبور از ایستگاه مبدأ تا ایستگاه مقصد . و این عمل برای تعیین اختلاف مبلغ چنین فرض میشود که فرستنده اشیاء محموله را بطور منظم و صحیح و کامل در بارنامه اظهار کرده باشد .

در صورتیکه محموله از مال التجاره‌هایی تشکیل شده باشد که برای حمل آنها از قیمت‌های مختلف میبایست استفاده شود و وزن هر یک از اجزاء محموله را بدون اشکال بتوان تعیین کرد اضافه بهائی که بهر یک از اجزاء محموله فوق‌الذکر تعلق میگیرد بطریقی حساب میشود که بتوان از یک اضافه‌بهای کمتری استفاده شود.

د - در صورتیکه وزن کالا کمتر از وزن حقیقی آن تعیین شده باشد. اضافه‌بهای دریافتی معادل دو برابر بهای اختلاف وزن تعیین شده از طرف فرستنده و وزن حقیقی بار از ایستگاه مبدأ تا ایستگاه مقصد خواهد بود.

مندرجات ردیف ج بند ۲ عیناً قابل اجراء است.

ه - فرستنده درواگونی که وسیله خود او بارگیری میشود اضافه بر مقدار مقرر بارگیری نماید اضافه‌بهای دریافتی معادل پنج برابر بهای حمل بار اضافی از ایستگاه مبدأ تا ایستگاه مقصد خواهد بود.

و - چنانچه برای یک واگون وزن و اضافه وزن از مقدار حقیقی کمتر تعیین شده باشد اضافه‌بهای منظوره برای این دو مورد مشترکاً محسوب خواهد شد.

۸ - بهائی که مطابق بند ۷ دریافت میشود به بهای حمل کالاهای محموله اضافه میگردد و محلی که در آن اضافه به معلوم شده است در این موضوع هیچگونه تأثیری ندارد.

۹ - مبلغ اضافه‌بها و علل آن در بارنامه باید ذکر شود.

۱۰ - درموارد زیر اضافه بها تعلق نمیگیرد :

الف - در صورت تعیین غلط وزن هنگامیکه توزین کالا بموجب مقررات لازم‌الرعایه در ایستگاه مبدأ برای راه آهن اجباری باشد .

ب - تعیین غیر صحیح وزن و یا اضافه بار گیری در صورتیکه فرستنده در بارنامه قید نماید که توزین بوسیله راه آهن انجام شود .

ج - در صورت وجود اضافی بار بعلمت تأثیرات جوی که در جریان حمل و نقل بوجود میآید در صورتیکه ثابت شود که بار گیری واکن در موقع شروع حمل در ایستگاه مبدأ از حد مجاز بیشتر نبوده است .

د - درموارد افزایش وزن کالا در حین حمل بدون اینکه واکن از حد معمول اضافه بار گیری شده باشد و در صورتیکه ثابت شود که افزایش وزن مزبور تحت تأثیر عوامل جوی بوجود آمده است .

ه - درمواردیکه تعیین وزن کالا صحیح نبوده و اضافه بار گیری هم نشده باشد چنانچه اختلاف بین وزن تعیین شده در بارنامه و وزن بدست آمده از دو درصد وزنی که اعلام گردیده است تجاوز ننماید .

۱۱ - چنانچه وجود اضافه بار از طرف ایستگاه مبدأ و یا یکی از ایستگاههای بین‌راه تأیید شود حتی اگر اضافه بها هم به آن تعلق نگیرد باید مازاد بار از واکن تخلیه شود و در صورت امکان باید فرستنده را نیز بدون تأخیر دعوت نمود که در ترتیب تخلیه مازاد راهنمایی لازم را معمول دارد و در بعضی اوقات گیرنده

را نیز که قرارداد حمل را نقض نموده است باید طبق ماده ۲۲ مطلع ساخته و از او دعوت کرد که اطلاعات و دستورات لازم را در مورد اضافه بار بدهد.

بهای حمل اضافه بار را برابر سسافتی که پیموده است بر حسب نرخ حمل کالای اصلی و با توجه به اضافه‌های پیش‌بینی شده در بند ۷ در صورتی که وجود داشته باشد تعیین نماید و در صورت تخلیه هزینه آن نیز بر اساس تعرفه‌های مربوط به مخارج متفرقه راه آهنی که تخلیه را انجام میدهد تعیین و دریافت میشود. چنانچه شخص ذینفع تقاضا نماید که اضافه بار بمقصد دیگری و یا بمقصد ایستگاهی که بار عمده حمل میشود فرستاده شود و یا به ایستگاه مبدأ عودت داده شود در مورد اضافه بار مزبور مانند کالای جداگانه رفتار خواهد شد.

ماده هشتم

۱- بمحض اینکه ایستگاه فرستنده کالای تجاری را همراه با بارنامه پذیرفت انعقاد قرارداد حمل رسمیت پیدا میکند و تاریخ قبول کالا و یا عبارت دیگر تاریخ شروع عمل قرارداد حمل از تاریخ محسوب میشود که در مهر الصاقی ایستگاه فرستنده در بارنامه ذکر گردیده است.

۲- الصاق به تمبر بلافاصله پس از قبول تمام محموله مذکوره در بارنامه و دریافت هزینه‌هایی که فرستنده بعهده گرفته است بعمل می‌آید. و با درخواست فرستنده الصاق به تمبر در حضور او باید انجام گیرد.

۳- پس از الصاق نمبر در بارنامه - بارنامه مزبور عنوان مدرک قرارداد حمل را خواهد داشت .

۴- در مواقعی که طبق مقررات تعرفه ها و یابنا بر قراردادهای منعقد شده با فرستنده کالا در صورتیکه انعقاد چنین قراردادهائی از طرف ایستگاه فرستنده مجاز باشد و بارگیری کالا بعهده فرستنده واگذار شده باشد و در این حال چنانچه راه آهن تحقیقات لازم را در مورد وزن و بسته‌های محمولات مزبور بعمل نیاورد و در بارنامه قید نکرده باشد از لحاظ مندرجات بارنامه هیچگونه مسئولیتی متوجه راه آهن نخواهد بود.

امکان دارد که تحقیق در موارد مذکوره در بالا برای وزن بسته‌هایی که در بارنامه ذکر شده است از طریق دیگری در اثر مراقبت های راه آهن معلوم گردد .

۵- بوسیله زدن مهر تاریخ دار در روی رو نوشت بارنامه قبول کالا و تاریخ تحویل آن برای حمل قبل از واگذاری رو نوشت بفرستنده توسط راه آهن اعلام میگردد این رو نوشت ارزش بارنامه که با محموله فرستاده میشود و همچنین ارزش يك بارنامه معمولی را ندارد.

ماده نهم - تعرفه‌ها - موافقت‌نامه‌های خصوصی

۱- بهای حمل و هزینه های فرعی مربوط به آن حتی در صورتیکه جداگانه و در قسمتهای مختلف خط سیر محاسبه شود باید طبق تعرفه های

تصحیح کردند این تغییرات و این تصحیحات فردای روز انتشار آنها قوت قانونی خواهند داشت. تعرفه‌ها باید شامل تمام اطلاعات لازم مربوط به محاسبه قیمت‌های حمل و نقل و همچنین هزینه‌های فرعی و اختصاصی باشد و در صورت امکان کلیه شرایط مربوط به تبدیلات ارزی را دارا باشد.

۲- در تعرفه‌ها باید همچنین کلیه شرایط خاص و انواع حمل و نقل‌های مختلف و سرعت‌هایی که حمل و نقل باید صورت گیرد ذکر شود.

و اگر راه آهن برای تمام کالاهای تجاری و یا بعضی از آنها و یا برای بعضی از مسیرهای خود تعرفه برای سرعت خاصی داشته باشد تعرفه مزبور می‌تواند در مورد کالاهای سریع‌السیر که با بارنامه حاشیه قرمز رنگ حمل میشوند و کالاهای بطی‌السیر که با بارنامه‌های سفید رنگ حمل می‌گردند اجرا شود بشرط آنکه مدت تحویل مربوط به بزرگ از بارنامه‌های مزبور طبق مقررات بند ۴ از ماده ۶ و ماده ۱۱ انجام گیرد.

شرایط مندرج در تعرفه‌ها در صورتیکه مخالف با مقاوله‌نامه فعلی نباشد معتبر خواهد بود و الاکان لم یکن و باطل تلقی خواهد شد:

تعرفه‌های بین‌المللی با استثنای مواردی که تعرفه‌های داخلی اجرا میشود ممکن است در حمل و نقل بین‌المللی بصورت اجباری و لازم‌الرعایه اعلام گردد بشرط آنکه این تعرفه‌ها بطور متوسط افزایش قیمتی را که از امتزاج بین‌المللی تعرفه‌های داخلی حاصل میشود نشان ندهند.

بارنامه به گیرنده تحویل نمی‌گردد بلکه آنها به انضمام مخارج انجام شده طبق ماده (۱۷ بند ۷) به فرستنده کالا ارسال میشود.

ماده دهم - مسیرها و تعرفه‌های مورد اجراء

۱- فرستنده میتواند در بارنامه مسیری را که کالا باید طی کند قید نماید و در آن فقط باید نقاط سرحدی و در صورت اقتضا ایستگاههای ترانزیتی بین راه آنها را یادداشت کند. فرستنده فقط باید نقاط و یا ایستگاههای سرحدی که برای حمل و نقل در روابط بین‌المللی بار اعلام شده‌اند ذکر نماید.

۲- تعیین ایستگاههای نامبرده زیر بعنوان نقاط مربوط بخط سیر امکان پذیر میباشد:

الف - تعیین ایستگاههایی که باید در آنها تشریفات گمرکی و اداری انجام شود و همچنین ایستگاههایی که در آنها باید محمولات تحت مراقبتهای خاص قرار گیرد (مراقبت مربوط بحیوانات وغیره).

ب - تعیین تعرفه‌های قابل اجرا در مورد کالای محموله بنحویکه بتوان ایستگاههایی را که بین آنها تعرفه‌های مزبور باید اجرا گردند تشخیص داد.

ج - تعیین مبلغ کلی و یا جزئی هزینه‌هایی تا X (X مشخص میکند نقطه که در آنجا امتزاج تعرفه‌های ممالک هم‌مرز اجرا میشود).

۳- راه آهن نمیتواند بر خلاف حالات مندرج در بندهای ۴ و ۵ ماده ۵ و همچنین بند ۱ ماده ۲۴ حمل کالا را بر خلاف مسیریکه وسیله فرستنده تعیین شده است انجام

دهم مگر اینکه شرایط و گانه ذیل موجود باشد :

الف - در صورتیکه تشریفات لازم بوسیله گمرک و مقامات دیگر اداری و همچنین مراقبت‌هاییکه باید بخصوص در مورد محمولات صورت گیرد (مراقبت‌های محموله در باره حیوانات . نظافت و یراق نمودن و غیره) باید در ایستگاه‌هاییکه فرستنده در خط سیر تعیین کرده است انجام پذیرد .

ب - در صورتیکه هزینه‌ها و مدت تحویل محمولات از هزینه‌ها و مدت‌های محسوب شده از طرف فرستنده در مسیر تعیین شده بیشتر نباشد .

۴ - با رعایت مقررات بند ۳ باید هزینه‌ها و مدت تحویل راه بر اساس مسیر تعیین شده توسط فرستنده و در صورت فقدان طبق مسیری که راه آهن انتخاب نموده است باید محاسبه نمود .

۵ - فرستنده میتواند تعرفه‌هاییکه باید در باره کالاهای او اجرا شود در بارنامه قید نماید راه آهن موظف است در صورت شرایط موجود این تعرفه‌ها را اجرا کند .

۶ - چنانچه اطلاعاتی که در مورد مسیر و نوع تعرفه از طرف فرستنده داده شده‌اند برای تشخیص مسیر و یا نوع تعرفه کافی نباشد و یا اصولاً دارای نکات مبهمی باشد راه آهن باید مسیر و تعرفه را انتخاب نماید که بیشتر بسود فرستنده باشد و راه آهن نیز مسئول خسارات حاصله از این انتخاب نخواهد بود مگر در مواردیکه تقلب و یا اشتباه فاحشی وقوع پیدا کند .

زیر مدت تحویل چنین می‌باشد :

الف - برای قطارهای سریع‌السیر .

اول - مدت ارسال کالا ۱۲ ساعت .

دوم - مدت حمل کالا در سیصد کیلومتر مسیر کامل که تعرفه‌ها اجراء میشوند

۲۴ ساعت .

ب - قطارهای بطی‌السیر .

اول - مدت ارسال کالا ۲۴ ساعت .

دوم - مدت حمل کالا برای مسیر دویست کیلومتر کامل که تعرفه‌ها اجراء

میشوند ۲۴ ساعت .

۳ - کالا بر اساس فاصله کلی واقع بین ایستگاه فرستنده و گیرنده کالا محاسبه

میشود محاسبه آن فقط برای یکبار بعمل می‌آید و بستگی به تعداد راه‌آهن‌هایی که مورد

استفاده قرار گرفته‌اند ندارد .

۴ - قوانین و مقررات هر کشور تعیین میکند که در چه شرایطی راه‌آهنها

اختیار دارند مهلت‌های اضافی را در موارد زیر تعیین نمایند :

الف - برای محمولاتی که باید در خارج از ایستگاه‌ها برای حمل تحویل گرفته

شوند و یا پس از رسیدن بمقصد در خارج از ایستگاه‌ها تحویل داده شوند .

ب - برای حمل و نقل‌هایی که از مسیرهای زیر استفاده میکنند .

سریع‌السير حمل کردند چنانچه روز بعد از تحویل مصادف با یکشنبه و یا تعطیل رسمی بوده در نتیجه ایستگاه فرستنده تعطیل باشد مدت تحویل از ۲۴ ساعت بعد از قبول کالا برای حمل شروع میشود .

۷- مدت تحویل کالا در موارد زیر به تعویق میافتد :

الف - برای کلیه محمولات که توقف آنها ایجاب اعمال زیر را بنماید و چنانچه این عمل از اشتباه راه آهن ناشی نشود .

اول - برای بازرسی و تحقیق که مطابق بایندهای ۲ و ۳ از ماده ۷ باید انجام گیرد و بعلت آن اختلافاتی بین مندرجات بارنامه و نتیجه بازرسی ظاهر گردد .

دوم - برای انجام تشریفات لازم بوسیله گمرک و مقامات دیگر اداری .
سوم - برای اصلاح قرار داد حمل و نقل که طبق مواد ۲۱ و ۲۲ دستور داده شود .

چهارم - برای انجام مراقبتهای اختصاصی نسبت بمحموله (از قبیل مراقبت حیوانات - نظافت و یراق کردن و غیره) .

پنجم - در صورت وجود عللی که موقتاً مانع شروع به ادامه حمل گردد .
ب - در مورد کالاهائیکه باید با قطار بطی السیر حمل بشود و همچنین یکشنبه‌ها و روزهای تعطیل رسمی .

ج - در مورد کالاهائیکه باید سریع‌السير حمل کردند روزهای یکشنبه و

بعضی از تعطیلات رسمی و قتیکه قوانین یا مقررات در یک کشور حمل و نقل کلی یا جزئی را درچنین روزهایی باقطار سریع السیر متوقف بنماید .

علت و همچنین مدت تعلیق در تحویل کالا در بند الف پیش بینی شده است باید در بارنامه قید گردد و در صورت لزوم تعلیقهای مربوط بمدت تحویل ممکن است از طرق دیگری سوای آنچه که در بارنامه قید شده است اثبات گردد .

۸- هر گاه مدت تحویل بعد از ساعت بسته شدن ایستگاه مقصد خاتمه پیدا کند انقضاء مدت مهلت تحویل به دو ساعت پس از افتتاح مجدد ایستگاه مزبور موکول میشود .

بعلاوه برای محمولات سریع السیر هر گاه مهلت تحویل در یکشنبه یا یک روز تعطیل بموجب (ردیف ج از بند ۷) خاتمه پذیرد . انقضاء مدت مهلت بساعت مشابه اولین روز غیر تعطیل تمدید میشود .

۹- چنانچه موارد ذیل قبل از انقضاء مدت تحویل وجود پیدا کنند باید مدت تحویل رعایت گردد :

الف - در حالتیکه ورود کالا بمقصد رسماً ابلاغ گردد و در صورتیکه کالا در ایستگاه قابل تحویل باشد و صدور ابلاغ ورود کالا را به گیرنده ایجاب نماید .

ب - وقتیکه محموله قابل تحویل در ایستگاه به گیرنده ، بدون آگهی ورود کالا باشد .

ج - در حالتیکه محمولات خارج از ایستگاهها قابل تحویل باشند ، در

۵- چنانچه فرستنده يك نوع کالا را كه جنس آن عدل بندی لازم داشته باشد از يك ایستگاه معین بطور دائم ارسال نماید و مایل باشد كه كالای مزبور را بدون عدل بندی و یا با عدل بندی ناقص برای حمل به ایستگاه تحویل نماید برای اینکه در هر دفعه محتاج نشود كه مقررات بند ۳ را اجرا نماید باید اظهارنامه کلی مطابق نمونه پیش‌بینی شده در ضمیمه این مقاله نامه به ایستگاه مزبور تسلیم نماید و موضوع تسلیم اظهار نامه نیز باید در بارنامه قید شود .

۶- فرستنده موظف است كه به استثنای مواردیكه در تعرفه‌ها پیش‌بینی شده است روی هر يك از بسته‌های محمولات شرح لازم را بطور واضح و به نحویكه زایل نشود و همچنین با مندرجات بارنامه كاملاً تطبیق نماید قید کند :

الف - علائم و نمرات و یا در صورت نبودن آنها آدرس گیرنده .

ب - نام ایستگاه مقصد .

و در صورتیكه مقررات ایستگاه فرستنده موضوع را پیش‌بینی نموده باشد نام و نشانی گیرنده را میتوان بطور آشکار و یا در تحت برچسبی كه قابل نشدن باشد و در مواقعیكه بارنامه در دسترس نباشد بتوان آنرا باز نمود و از نام و نشانی گیرنده مطلع شد قید نمود .

مشخصات مندرج در ردیف‌های الف و ب بایستی در روی هر يك از اجزاء بار شده در واگنهای كامل قید شود تا این محمولات در حمل و نقل راه آهن و دریا مورد استفاده قرار گرفته و از راه آهن به كشتی و یا بالعكس انتقال

داده شوند .

علائم و برجسب های قدیمی باید تراشیده و توسط فرستنده حك گردند .
۷- اشیاء شکستنی (مانند شیشه آلات - ظروف سفالی و چینی) و همچنین اشیائی که دروا گونها متفرق میشوند (از قبیل میوه ها- گردو و امثالهم- علوفه ها و سنگها) و نیز کالاهای تجارتي که باعث کثیف شدن و یا فاسد شدن بسته های دیگر میگردند (از قبیل ذغال- آهك - خاکستر- موادخاکی- خاکهای رنگین) به استثنای مواردیکه در تعرفه ها بطور مؤکد تصریح گردیده است نباید در يك واگون جدا گانه حمل گردند مگر آنکه به ترتیبی بسته بندی و عدل بندی شده باشند که از خورد شدن و از بین رفتن آنها و یا کثیف و فاسد کردن بسته های دیگر جلوگیری بعمل آید.

ماده سیزدهم

مدارك لازم برای انجام تشریفات گمر کی و اداری - بسته بندی کالا بر اساس مقررات گمر کی .

۱- فرستنده موظف است به بارنامه کلیه مدار کی که از لحاظ انجام تشریفات گمر کی و همچنین مدار کی که برای سایر مقامات اداری لازم است الصاق نماید قبل از آنکه کالا به گیرنده تحویل شود مدارك مزبور باید منحصرأ مربوط به کالاهای مندرج در همان بارنامه باشد مگر آنکه مقررات اداری و تعرفه ترتیب

دیگری برای آن تعیین نموده باشد.

چنانچه پیوست کردن مدارك مزبور به بارنامه مقدور نباشد فرستنده باید آنها را بموقع بدفتر ایستگاه و یا کمرک و یا برای هر گونه مقام ذربط دیگری که تشریفات مربوطه را باید انجام دهند ارسال دارد و همچنین دفتریکه بوسیله آن مدارك مزبور به راه آهن تسلیم میشود نیز باید در بارنامه تعیین شده باشد.

۲ - در صورتیکه مدارك مزبور کامل باشند راه آهن حق بازرسی آنها را نخواهد داشت و هر گونه خسارتی که از کسر و عدم تکمیل و یا تنظیم شدن غیر قانونی مدارك فوق الذکر نسبت به راه آهن حاصل شود بعهده فرستنده خواهد بود مگر اینکه تقصیر و یا اشتباه از طرف راه آهن بوجود آمده باشد.

راه آهن نیز بعنوان مأمور حمل و نقل بعلت ارتکاب اشتباه در مقابل از بین رفتن مدارك مندرج در بارنامه که ضمیمه آن بوده است و یا اینکه جداگانه برای راه آهن ارسال شده و همچنین در مقابل عدم استفاده و یا استفاده غیر قانونی از آنها مسئولیت دارد ولی در هر صورت غرامتی که باید پرداخت نماید از غرامتی که در صورت کم شدن کالا تعلق میگیرد بیشتر نمیباشد.

۳ - فرستنده موظف است مقررات گمرکی را در موضوع بسته بندی و پوشش

کالا رعایت نماید و راه آهن نیز در صورتیکه محمولات بر اساس مقررات گمرکی بسته بندی نشده باشند و حتی در مواقعی که این بسته بندی بطور ناقص و زیان آوری صورت گرفته باشد از قبول آنها خودداری نماید.

ویا مسطح ویا واگونهای مخصوص ویا واگونهای مسطحی که روی آن روپوش کشیده باشد حمل گردند مگر آنکه مقاوله نامه فعلی مقررات دیگری در این مورد وضع کرده باشد .

و در صورتیکه تعرفه‌های بین‌المللی وجود نداشته ویا حاوی مقرراتی در این باره نباشند مقررات معمول در ایستگاه فرستنده بر تمام طول مسیر اجراء خواهد شد .

ماده پانزدهم - تشریفات گمرک واداری

۱- در طول راه تشریفات گمرک واداری وسیله راه آهن انجام میشود .
و راه آهن در این مورد مختار است بمسئولیت خود انجام این کار را بیک نماینده قانونی واگذار نماید ویا خود او انجام دهد ولی در هر دو حال راه آهن کلیه وظایف بیک نماینده را داراست .

در هر صورت فرستنده با ذکر در بار نامه ویا گیرنده که بموجب ماده ۲۲ دستوری را صادر میکند میتواند انجام موارد زیر را بخواهند :

الف - شخصاً در انجام تشریفات پیش‌بینی شده دربند بالاشرکت نموده ویا نماینده قانونی خود را برای تهیه کلیه مدارک لازم معرفی نماید تا بتواند هر گونه اطلاع لازمی را در اختیار آنان بگذارد .

ب - در مواردیکه قوانین و مقررات کشورهایی که تشریفات گمرکی با سایر مقامات اداری در آنجا انجام میشود اجازه دهد. تشریفات مزبور را شخصاً یا

طریق معمول گمرک رفتار خواهد شد در صورتیکه گیرنده از حق فوق استفاده نماید باید قبلا هزینه‌های مربوطه را بپردازد .
اگر در مهلت پیش بینی شده در مقررات جاریه در ایستگاه مقصد گیرنده برای اخذ بارنامه محمول اقدام نکند راه آهن میتواند بطوریکه در بند ۱ پیش بینی شده اقدام نماید.

ماده شانزدهم - تحویل

۱- راه آهن موظف است که بارنامه و کالا را در ایستگاه مقصد در مقابل مفاصا حساب بگیرنده کالا تحویل نماید و قبول بارنامه از طرف گیرنده کالا مشارالیه را ملزم میسازد مبالغی را که پرداخت آنها بعهده اوست به راه آهن بپردازد .

۲- موارد زیر به عنوان تسلیم کالا از طرف راه آهن بشخص گیرنده

تلقی میشود .

تحویل کالا بشخص گیرنده که بر طبق مقررات موجود صورت گرفته باشد ، همچنین تسلیم کالا بمقامات گمرکی و یا بمقامات مطالب عوارض در محلهای ارسال و یا انبارهای آنان چنانچه این انبارها در محوطه و در زیر نظر راه آهن واقع نباشد و نیز تودیع کالا نزد راه آهن و یا تودیع در نزد نماینده فرستنده و یا تودیع آن در انبارهای عمومی بعنوان تسلیم کالا به گیرنده تلقی میشود .

که از تاریخ قبول کالا برای حمل تا تاریخ تحویل آن پیش می‌آید) باید بوسیله فرستنده یا گیرنده کالا بر طبق مقررات ذیل پرداخت گردند در مورد اجرای مقررات مزبور کرایه حمل عبارت خواهد بود از کلیه حقوقی که طبق تعرفه تعلق می‌گیرد باضافه قیمت‌های حاصله از محاسبه بارم، همچنین قیمت‌های استثنائی که هنگام محاسبه کرایه حمل معلوم میشوند.

۲- فرستنده که تمام و یا قسمتی از مخارج را بعهدہ خود می‌گیرد باید در ستون مربوطه در بارنامه موارد زیر را قید کند:

الف- ذکر جمله « بدون هر گونه هزینه » در صورتیکه فرستنده کلیه هزینه‌ها را (کرایه حمل- هزینه‌های فرعی حقوق گمرکی و سایر هزینه‌ها) را بعهدہ بگیرد.

ب- ذکر جمله « معاف به استثنای ... » (تعیین صحیح هزینه‌هاییکه بعهدہ نمی‌گیرد) وقتیکه فرستنده کلیه هزینه‌ها را بعهدہ می‌گیرد به استثنای مواردی که شده در بارنامه.

ج- ذکر کلمه معاف در صورتیکه فرستنده کلیه هزینه‌های مربوط به حمل و نقل و همچنین کلیه هزینه‌های فرعی طبق مقررات و تعرفه‌های داخلی کشور فرستنده و یا در صورت لزوم بر حسب تعرفه بین‌المللی مورد اجراء بعهدہ می‌گیرد و آن را در ایستگاه مبدأ در موقعیکه کالا برای حمل تحویل میشود پرداخت می‌کند.

وسیله يك نماینده خود انجام دهد در صورت لزوم اقدام بپرداخت حقوق گمر کی و سایر مخارج بنماید.

در مورد فوق هیچیک از فرستنده و یا گیرنده و همچنین نمایندگان قانونی آنها حق تصاحب کالا را ندارند.

چنانچه فرستنده برای انجام تشریفات گمر کی واداری ایستگاهی را تعیین کرده باشد که مقررات جاریه اجازه انجام تشریفات مزبور را در آن ایستگاه ندهد و یا برای طرز انجام تشریفات طرفی را تعیین نماید که بکار بردن آنها مقدور نباشد راه آهن میتواند به نحویکه بیشتر به سود شخص ذینفع باشد تشریفات مورد بحث را انجام داده و نتیجه را به اطلاع فرستنده کالا برساند.

اگر فرستنده در بارنامه جمله بدون مخارج گمر کی را قید نموده باشد راه آهن حق دارد که تشریفات گمر کی را بنابه تصمیم خود در طول راه و یا در ایستگاه مقصد رأساً انجام دهد.

۲- چنانچه در ایستگاه مقصد دفتر گمرک وجود داشته باشد و در بارنامه نیز انجام تشریفات گمر کی را در موقع ورود کالا به ایستگاه مقصد تعیین کرده باشد - گیرنده کالا با رعایت مورد استثنائی مذکور در بند ۱ قسمت اخیر میتواند تشریفات مزبور را در ایستگاه مقصد انجام دهد و در صورت فقدان تذکر فوق در بارنامه به

طریق معمول گمرک رفتار خواهد شد در صورتیکه گیرنده از حق فوق استفاده نماید باید قبلاً هزینه‌های مربوطه را بپردازد .

اگر در مهلت پیش بینی شده در مقررات جاریه در ایستگاه مقصد گیرنده برای اخذ بارنامه معمول اقدام نکند راه آهن میتواند بطوریکه در بند ۱ پیش بینی شده اقدام نماید.

ماده شانزدهم - تحویل

۱- راه آهن موظف است که بارنامه و کالا را در ایستگاه مقصد در مقابل مفاصا حساب بسگیرنده کالا تحویل نماید و قبول بارنامه از طرف گیرنده کالا مشارالیه را ملزم میسازد مبالغی را که پرداخت آنها بعهده اوست به راه آهن بپردازد .

۲- موارد زیر به عنوان تسلیم کالا از طرف راه آهن بشخص گیرنده تلقی میشود .

تحویل کالا بشخص گیرنده که بر طبق مقررات موجود صورت گرفته باشد ، همچنین تسلیم کالا بمقامات گمرکی و یا بمقامات مطالب عوارض در محامای ارسال و یا انبارهای آنان چنانچه این انبارها در محوطه و در زیر نظر راه آهن واقع نباشد و نیز تودیع کالا نزد راه آهن و یا تودیع در نزد نماینده فرستنده و یا تودیع آن در انبارهای عمومی بعنوان تسلیم کالا به گیرنده تلقی میشود .

د - ذکر جمله « معاف از هزینه حتی ... » چنانچه فرستنده کلیه هزینه‌ها را بعلاوه آنچه را که در بند ب قید شده است پرداخت میکنند در این مورد فرستنده باید دقیقاً این قبیل هزینه‌ها را تعیین نماید .

ه - ذکر جمله « معاف از هزینه حمل » چنانچه فرستنده فقط کرایه حمل راپردازد .

و - ذکر جمله « معاف از حقوق گمرکی » چنانچه فرستنده تمام هزینه‌های گمرکی را که گمرک از راه آهن مطالبه میکند و همچنین سایر هزینه‌های فرعی و مخارج دیگری را که راه آهن برای آزاد کردن از گمرک باید پردازد بعهده بگیرد .

ز - یکی از جملات پیش‌بینی شده فوق که با کلمات : « ... تا X » (X نمایش نقطه است که در آنجا امتزاج تعرفه‌های کشورهای هم‌مرز صورت میگیرد) چنانچه فرستنده تمام و یا قسمتی از مخارج را تا ایستگاه بعهده بگیرد به استثنای کلیه مخارجی که بشورویا راه آهن بعدی مربوط خواهد شد .

ح - ذکر جمله « معاف در ازاء ... » چنانچه فرستنده مبلغ معینی از مخارج را بعهده بگیرد و در این صورت مبلغ مزبور باید با تمام حروف نوشته شود همچنین این مبلغ باید به پول کشور فرستنده تعیین شود مگر در مواردیکه تعرفه‌ها با این عمل مخالفت کرده باشند .

فرستنده میتواند در روی بارنامه چند جمله از جملات معینه فوق را ذکر

کند بشرط آنکه جملات مزبور متشابه و متناسب یکدیگر باشند.

مخارج فرعی و مخارج دیگری که مطابق مقررات و تعرفه‌های داخلی

کشور مبدأ یا در صورت لزوم طبق تعرفه بین‌المللی اجراء شده باید برای تمام

مسیر معینه حساب شود - همچنین مبلغ انتفاع در تحویل که در بند ۲ ماده ۲۰ -

پیش‌بینی شده است توسط فرستنده تماماً پرداخت خواهد شد در صورتیکه پرداخت

طبق بند ۳ که با موارد پیش‌بینی شده در بندهای الف - ب و ج و یا د توأم باشد .

۳ - تعرفه‌های بین‌المللی در مورد پرداخت هزینه‌ها میتواند مقرر دارند

که فقط از چند نوع از جملات پیش‌بینی شده در بند ۲ یا از جملات نوع دیگر

استفاده شود .

۴ - مخارجی را که فرستنده پرداخت نکرده است بعهده گیرنده خواهد

بود مع الوصف کلیه هزینه‌ها تا موقعیکه گیرنده بارنامه را دریافت و یا حقوق خود

را بر طبق مندرجات بند ۴ از ماده ۱۶ استیفاء نکرده و یا بر طبق مندرجات ماده ۲۲

قرارداد باربری را تغییر نداده است بعهده فرستنده میباشد .

۵ - مخارج فرعی از قبیل حق توقف - انبارداری - توزین که مطابق مقررات

در نتیجه عمل یا تقاضای گیرنده تعلق گیرد باید وسیله نامبرده پرداخت شود .

۶ - راه آهن مبدأ میتواند از فرستنده پرداخت هزینه‌های مربوطه را قبلاً

دوخواست بنماید در صورتیکه کالای تسلیمی طبق تشخیص او در معرض فساد فوری

باشد و یا اینکه کالای تسلیم شده بعلت کمی ارزش و یا جنس آن تضمین کافی برای

تأمین مخارج حمل آن را توسط راه آهن نکند.

۷ - هر گاه جمع هزینه‌هایی که فرستنده بعهده میگیرد در موقع تحویل کالا برای حمل نتواند دقیقاً معلوم گردد راه آهن اختیار دارد که به عنوان تضمین تودیع مبلغی را در حدود مخارج تقریبی کرایه از فرستنده مطالبه نماید این هزینه‌ها در هر یک صورت حسابی که مبنای مفاصا حساب با فرستنده خواهد بود ثبت میگردد.

این تصفیه حساب حداکثر سی (۳۰) روز بعد از انقضاء مدت تحویل باید صورت گیرد.

و بک صورت حساب مشروح از مخارج مطابق مشخصات صورت پرداخت کرایه در مقابل استرداد قبض رسید بفرستنده تسلیم میگردد.

۸ - ایستگاه فرستنده باید در بارنامه و همچنین رونوشت بارنامه مبالغ دریافتی بعنوان کرایه پرداخت شده را مشروحاً بنویسد. مگر اینکه مقررات یا تعرفه‌های مورد عمل در ایستگاه مبدأ مقرر دارند که این مبالغ نباید مشروحاً جز در نسخه رونوشت بارنامه نوشته شود.

در موارد پیش‌بینی شده در بند ۷ این مخارج نباید در بر نامه و نه در رونوشت آن قید گردد.

ماده هیجدهم - اصلاح مبالغ دریافتی

۱ - در صورت اجراء نامنظم تعرفه‌ها و اصلاح مبالغ دریافتی یا اشتباه در تشخیص

و دریافت مخارج مبلغ اضافه دریافتی باید از طرف راه‌آهن بفرستنده کالا مسترد و مبلغ اضافه پرداختی باید از فرستنده دریافت گردد.

۲ - در صورتیکه مبلغ اضافه دریافتی مورد تأیید راه‌آهن واقع شود چنانچه از يك فرانك در هر بار نامه تجاوز نماید باید راه‌آهن بنا بر وظیفه خود موضوع را به اطلاع شخص ذی‌نفع رسانده و در کوتاه‌ترین مدت ممکنه مقررات مربوط را اجرا نماید.

۳ - چنانچه از مبلغ مقرره وجهی کمتر از فرستنده کالا دریافت شود و در صورتیکه فرستنده کالا بار نامه مربوطه را اخذ نکرده باشد باید مبلغی را که کمتر پرداخت نموده است بپردازد و موقعیکه بار نامه توسط گیرنده کالا قبول شده و یا هنگامیکه قرارداد باربری بر طبق ماده ۲۲ تغییر داده شده باشد فرستنده کالا موظف بپرداخت مبلغی که کمتر پرداخت شده است نمیشود مگر نسبت بمخارجی که طبق مندرجات بار نامه پرداخت آنها را بعهده گرفته است ضمیمه شود و در هر حال پرداخت مبلغی که کمتر پرداخت شده است بعهده گیرنده کالا میباشد.

۴ - بمبالغ مذکور در این ماده در صورتیکه از ده فرانك در هر بار نامه تجاوز نماید سالیانه پنج درصد سود تعلق میگیرد و تاریخ محاسبه سود از تاریخی است که به ذی‌نفع اخطار میشود مبلغ مزبور را بپردازد و یا از روزی میباشد که مطابق ماده ۴۱ از طرف اداره اقامه دعوی میشود و در غیر این دو صورت از

روزی خواهد بود که از طریق قضائی برای تعقیب موضوع شروع به اقدام
میگردد.

ماده نوزدهم - پرداختها و پیش پرداختها

۱ - فرستنده میتواند برای محموله خود تقاضای استرداد بهائی که از ارزش کالا
تجاوز نکند مطالبه نماید مبلغ استرداد باید بایول کشور مبدأ تعیین گردد تعرفه‌ها
ممکن است موارد استثنائی را پیش بینی نماید.

۲ - راه آهن موقعی موظف به استعداد مبلغ پرداختی فوق فرستنده خواهد
بود که مبلغ نامبرده بوسیله گیرنده کالا بصندوق راه آهن پرداخت شده باشد
این وجه باید در ظرف سی (۳۰) روز از تاریخ پرداخت آن از طرف گیرنده بصندوق
راه آهن در اختیار فرستنده محمولات قرار داده شود و در غیر این صورت سودی
معادل پنج درصد در سال از تاریخ انقضاء مدت مزبور مبلغ مورد بحث تعلق
میگردد.

۳ - چنانچه کالا جزئاً و یا کلاً به گیرنده بدون آنکه نامبرده قبلاً مبلغ مربوطه
را بپردازد تحویل شود راه آهن موظف است به فرستنده مبلغ خسارت را معادل
مبلغ استردادی بپردازد مگر آنکه تأمین خسارت وارده را از گیرنده کالا
خواسته باشد.

۴ - ارسال محموله با طریقه استرداد بها موجب ایجاد نرخی میگردد که توسط تعرفه‌ها تعیین خواهد شد این نرخ قابل اجراء است حتی اگر استرداد بها باطل شود و یا بوسیله تغییری که در قرارداد باربری حاصل شود تعدیل گردد (ماده ۲۱ بند ۱)

۵ - پیش پرداخت پذیرفته نمیشود مگر مطابق مقررات مورد عمل در ایستگاه مبدأ.

ماده بیستم - اظهارنامه دال بر سود در تحویل

۱ - هر حمل و نقل کالا ممکن است موضوع يك اظهار انتفاع در تحویل قرار گیرد و در روی بارنامه طبق مندرجات ردیف ج از بند ۷ ماده ۶ قید شود. مبلغ انتفاع اظهار شده باید بیول کشور مبدأ یا فرانک طلا یا هر پول دیگری که تعرفه‌ها مشخص میکنند تعیین گردد.

۲ - نرخ انتفاع در تحویل برای تمام مسیر استفاده شده مطابق تعرفه‌های راه آهن مبدأ محاسبه میشود.

فصل سوم - تغییر قرارداد باربری

ماده بیست و یکم - حقوق فرستنده کالا در مقابل تغییر کردن

قرارداد باربری

۱ - فرستنده کالا حق دارد که بر اساس موارد زیر بر خلاف مقررات

قرارداد باربری رفتار نماید:

الف - در موردی که فرستنده کالا بخواهد کالای ارسالی او در ایستگاه مبدأ پس گرفته شود.

ب - در موردی که فرستنده کالا بخواهد کالای ارسالی او در طول مسیر متوقف گردد.

ج - در موردی که فرستنده کالا بخواهد تحویل کالا بتعویق افتد.

د - در موردی که فرستنده بخواهد کالای او بشخص دیگری غیر از آنکه در بارنامه تعیین گردیده است تحویل شود.

ه - در موردی که فرستنده کالا بخواهد کالای او در ایستگاه دیگری غیر از ایستگاه مقصدی که در بارنامه قید شده است فرستاده شود و یا کالا به ایستگاه مبدأ عودت داده شود در این حالت فرستنده کالا میتواند بخواهد که محموله او که باقطار بطی السیر آغاز سیر کرده است باسریع السیر فرستاده شود و یا بالعکس بشرط آنکه ایستگاهی که در آن حمل بار متوقف شده است دارای دو نوع سرویس برای حمل بار باشد.

فرستنده کالا همچنین میتواند تعرفه قابل اجراء و همچنین مسیری را که باید محموله از آن مسیر فرستاده شود تعیین نماید در صورتیکه مقررات مخالفی در تعرفه‌های راه آهن مبدأ وجود نداشته باشد تقاضاهای تغییر قرارداد باربری در موارد زیر پذیرفته میشود.

و - در مورد استقرار استرداد بها .

ز - در مورد افزایش یا نقصان یا انصراف از استرداد بها .

ح - در مورد تقبل هزینه‌های مربوط بیک محموله که ارسال نشده باشد و یا در مورد افزایش هزینه‌های قبول شده طبق موارد مذکور در بند ۲ از ماده ۱۷ به استثناء موارد مذکور در بالا موارد دیگری برای استفاده از حق تغییر قرار داد باربری مجاز نخواهد بود ولی با وجود این تعرفه‌های بین‌المللی می‌توانند بفرستنده کالا حق بدهند که علاوه بر موارد فوق تغییرات دیگری را در قرارداد های باربری درخواست نماید دستوراتی که فرستنده کالا میدهد هیچگاه شامل تقسیم محموله نخواهد شد .

۲ - دستور های بعدی اظهار شده در موارد فوق باید وسیله يك اظهار کتبی مطابق نمونه پیش‌بینی شده در ضمیمه IV این قرارداد بعمل آید . این اظهارنامه باید مجدداً در رو نوشت بارنامه قید و به امضای فرستنده کالا رسیده و در همان حال به راه آهن ارائه داده شود و ایستگاه فرستنده با زدن مهر تاریخ‌دار در ذیل درخواست فرستنده قبول دستورات بعدی او را مورد تأیید قرار داده و رو نوشت مزبور را مجدداً بفرستنده کالا مسترد میدارد چنانچه راه آهنی که باید دستورات مزبور را انجام دهد رو نوشت بارنامه مورد بحث را از فرستنده مطالبه نماید در مورد کلیه خسارات حاصله از این عمل در برابر گیرنده که رو نوشت مزبور را از طرف فرستنده دریافت خواهد نمود مسئولیت دارد .

هر گاه فرستنده تقاضای افزایش یا تقلیل و یا انصراف از استرداد مبلغ پرداختی را بنماید باید تعیین کند که پرداخت مزبور بدو بموجب چه مدرکی بعمل آمده است و در صورت افزایش و یا تقلیل پرداخت مدرک مزبور پس از تصحیح مجدداً در اختیار نامبرده گذارده خواهد شد و در صورت انصراف از استرداد بها از پرداخت خارج خواهد گردید هر گونه دستوراتی که بعد از ابصوری غیر از آنچه که فوقاً ذکر گردید از طرف فرستنده داده شود بهیچوجه قابل اعتبار نخواهد بود .

۳ - راه آهن به دستورهای بعدی فرستنده ترتیب اثر نمیدهد مگر اینکه وسیله ایستگاه مبدأ ابلاغ شود .

اگر فرستنده تقاضا نماید مراتب قبلاً وسیله تلگرام یا تلفون نگرام بخرج فرستنده از طرف ایستگاه مبدأ به ایستگاه مقصد یا ایستگاه محل توقف اطلاع داده میشود و سپس بایک اعلامیه کتبی تأیید میگردد .

در مواردی که تعرفه بین‌المللی و یاسایر موافقت نامه‌های موجود بین راه آهن های ذینفع طریقه دیگری را پیش بینی ننموده باشند ایستگاه مقصد و یا ایستگاه توقف بایستی دستور بعدی فرستنده را که توسط تلگرام و یا اخطار تلفنی از ایستگاه مبدأ اصل میگردد بدون تأیید اجراء نماید و در موارد مشکوک باید صحت آنها مورد تحقیق قرار گیرد .

۴ - در موارد زیر حق تغییر قرارداد حتی در صورتیکه فرستنده کالا را نوشت بارنامه رانیز دریافت داشته باشد از او سلب میگردد :

- الف - موقعیکه بارنامه در اختیار گیرنده کالا گذارده شده باشد .
- ب - موقعیکه گیرنده کالا از حقوق مربوطه به قرارداد باربری طبق بند ۳ از ماده ۱۶ که به او تعلق میگیرد استفاده نموده باشد .
- ج - موقعیکه گیرنده کالا طبق ماده ۲۲ اختیار دارد بمحض ورود محموله در منطقه گمرکی کشور مقصد دستورات لازمه را صادر نماید از این لحظه راه آهن موظف است که طبق دستورات گیرنده کالا عمل نماید .

ماده بیست دوم - حقوق گیرنده کالا در مورد تغییر قرارداد باربری

۱ - چنانچه فرستنده کالا مخارج مربوط بمحمولات را در داخل کشور مقصد بعهده نگرفته باشد و موضوع رانیز طبق مقررات ردیف ن از بند ۲ از ماده ۶ در بارنامه قید نکرده باشد گیرنده حق دارد که قرارداد باربری را تغییر دهد دستورات گیرنده کالا فقط وقتی قابل اجرا است که محموله داخل در منطقه گمرکی کشور مقصد شده باشد گیرنده کالا میتواند دستورات زیر را بدهد :

- الف - کالا در بین راه متوقف شود .
- ب - تحویل کالا معوق بماند .
- ج - کالا در کشور مقصد بشخص دیگری غیر از آنکه در بارنامه بعنوان گیرنده تعیین شده تحویل گردد .
- د - تشریفات لازم گمرکی با سایر تشریفات مقامات اداری بر حسب یکی

از ترتیبات پیش‌بینی شده در ماده (۱۵) بند ۱ قسمت دوم) اجرا گردد .
بعلاوه بغیر از مواردیکه تعرفه‌های بین‌المللی مقررات مغایری داشته باشند
گیرنده میتواند دستورات زیر را بدهد .
ه - کالا در کشور مقصد در ایستگاهی غیر از ایستگاه قیدشده در بارنامه
تحویل شود .

و یا آنکه حمل کالا که بطی السیر شروع شده سریع السیر ادامه یابد و بالعکس
بشرط اینکه ایستگاهی که کالا متوقف است برای هر دو نوع حمل و نقل مفتوح
باشد . گیرنده همچنین میتواند تعرفه قابل مورد نظر خود و همچنین مسیر جدیدی
را تعیین نماید .

دستورات دیگری غیر از آنچه که شمرده شده پذیرفته نمیشود . تعرفه‌های
بین‌المللی در هر صورت میتوانند به گیرنده کالا حق دهند که علاوه بر تغییرات
مذکور در بالا تغییرات دیگری را دستور دهد دستورات گیرنده کالا هرگز نباید
منتهی به تجزیه محمول گردد .

۲ - دستورات فوق‌الذکر بصورت اظهارنامه کتبی مطابق نمونه پیش‌بینی شده
در ضمیمه شماره $\frac{IV}{d}$ مقاوله‌نامه فعلی در ایستگاه مقصد و یا ایستگاه ورودی کشور
مقصد تسلیم گردد .

هر دستوری که بوسیله گیرنده کالا در نمونه دیگری غیر از آنچه که مقرر
گردیده داده شود کان‌لم‌یکن محسوب میشود . برای اعمال حق تغییر قرارداد

باربری گیرنده کالا لازم‌نمیباشد که رونوشت بارنامه را ارائه دهد .

۳ - بر حسب درخواست گیرنده کالا ایستگاهی که دستور را دریافت داشته است با خرج گیرنده کالا آنرا بوسیله تلگرام یا تلفونگرام که بعداً با اظهار کتبی تأیید میشود به ایستگاهی که باید آنرا اجراء کند اعلام دارد .

این ایستگاه میتواند بدون اینکه منتظر تأیید کتبی باشد دستور واصله را که توسط تلگرام یا اخطاریه تلفنی از ایستگاه ذیصلاحیت رسیده است اجراء نماید در صورت وجود تردید باید صحت آنرا تحقیق نماید .

۴ - حق تغییر قرارداد باربری از طرف گیرنده در موارد زیر منتفی میگردد :

الف - وقتی که بارنامه را دریافت کرده باشد .

ب - وقتی که گیرنده کالا از حقوق ناشیه از قرارداد باربری مطابق بند ۴ از

ماده ۱۶ استفاده کرده باشد .

ج - وقتی که نماینده گیرنده کالا طبق ردیف ج بند ۱ بارنامه را دریافت

کرده باشد یا طبق بند ۴ از ماده ۱۶ از حقوق خود استفاده کرده باشد .

د - اگر گیرنده کالا دستور تحویل کالا را به شخص دیگری داده باشد. این

شخص مجاز به تغییر قرارداد باربری نمیشود .

ماده بیست و سوم - اجراء دستورات بعدی

۱- راه آهن نمیتواند به استثناء موارد مذکور در زیر از اجرای

دستوراتی که مطابق ماده ۲۱ و ۲۲ داده شده اند خودداری نماید و یا در اجرای آن تأخیر کند:

الف - انجام دستور در لحظه که بایستگاه انجام دهنده واصل میشود امکان پذیر نباشد .

ب - انجام دستور طبیعتاً بسرویس منظم بهره برداری لطمه وارد آورد .

ج - چنانچه هدف اجرای دستور تعویض ایستگاه مقصد باشد و در این حالت اجرای دستور مزبور با مقررات معموله در یکی از کشورهاییکه کالا باید طی نماید و بخصوص از نقطه نظر مقررات گمرکی و اداری مخالفت داشته باشد .

د - در مورد تغییر ایستگاه مقصد موقعی میتواند این عمل انجام گیرد که ارزش کالا مخارج این تعویض ایستگاه را تأمین نماید و یا اینکه گیرنده کالا قبلاً آن را تأمین کرده باشد و یا آن که بفوریت تضمین و یا آن را پرداخت نماید .

در موارد فوق الذکر کسی که دستورات بعدی را صادر نموده است باید بلافاصله از موانعی که اجرای دستوراتش را بتأخیر می‌اندازند مطلع گردد . چنانچه راه آهن نیز نتوانسته باشد موانعی را که برای اجرای دستورات نامبرده پیش آمد خواهند کرد پیش بینی نماید کسیکه دستورات بعدی را صادر

نموده است مسئول کلیه نتایجی خواهد بود که از شروع اجرای آن دستورات حاصل خواهد گردید.

۲- چنانچه دستور مبنی بر این باشد که کالا در یکی از ایستگاههای بین‌راه تحویل گردد کرایه حمل در ایستگاه فرستنده تا ایستگاهی که کالا توقف نموده است محاسبه خواهد شد ولی اگر موقعی دستور رسیده باشد که کالا از ایستگاهی که برای تحویل تعیین شده است گذشته باشد کرایه حمل از ایستگاه فرستنده تا ایستگاهی که کالا توقف نموده است و همچنین از این ایستگاه تا ایستگاهی که برای تحویل تعیین گردیده است و کالا به آن عودت داده میشود محاسبه میگردد.

تعرفه‌هایی که در این مورد اجراء میشود تعرفه‌هایی هستند که در طول این مسیرها هنگام انعقاد قرارداد باربری مجری بوده است مقررات مذکوره در مورد هزینه‌های فرعی و سایر هزینه‌ها نیز اجراء میگردد.

۳- مخارج ناشی از اجراء دستور فرستنده یا گیرنده با استثناء آنهائیکه ناشی از اشتباه راه‌آهن باشد به کالاتعلق خواهد گرفت.

۴- بموجب مندرجات بند ۱ راه‌آهن در صورت ارتکاب اشتباه مسئول نتایج حاصله از عدم اجراء و یا اجراء ناصحیح دستورات صادره طبق مواد ۲۱ و ۲۲ می‌باشد مع الوصف غرامتی را که بر عهده راه‌آهن است هرگز از غرامتی که در ازاء فقدان کالاتعلق می‌گیرد تجاوز نخواهد کرد.

ماده بیست و چهارم - موانع و اشکالات در امر باربری

۱- هر گاه موانع و اشکالاتی در راه باربری کالا بوجود آید بر عهده راه آهن است که تصمیم بگیرد آیا صلاح است موضوع را از لحاظ نفع فرستنده کالا بوی اطلاع دهد و یا آن که کالا را با تغییر مسیر ارسال نماید. با استثناء مواردیکه راه آهن دچار اشتباه میگردد باید کرایه باربری را از مسیر جدیدی که استفاده شده است محاسبه نماید و همچنین مدتهای مربوط به این مسیر را ولو اینکه این مسیر طولانی تر از مسیر قبلی باشد معلوم دارد.

۲- چنانچه طرق دیگری برای انجام حمل کالا وجود نداشته باشد و یا بعمل دیگری ادامه حمل امکان پذیر نباشد راه آهن موظف است از فرستنده کالا کسب تکلیف نماید ولی در مورد موانع موقتی که بعلت اوضاع پیش بینی شده در بند ۴ از ماده ۵ بوجود آمده اند تقاضای تعیین تکلیف از فرستنده کالا برای راه آهن اجباری نیست.

۳- فرستنده میتواند در برنامه تعلیمات لازمه را برای مواردیکه باربری در نتیجه موانع و اشکالات متوقف میگردد بدهد چنانچه بر حسب اطلاعات و تحقیقات راه آهن این تعلیمات قابل اجراء نباشد راه آهن از فرستنده کالاتقاضای صدور تعلیمات جدیدی مینماید.

۴- فرستنده کالای پس از اطلاع از اشکالات باربری میتواند تعلیمات خود را به

ایستگاه فرستنده و بایستگاهی که کالا در آن متوقف است بدهد چنانچه فرستنده کالا نام گیرنده و بایستگاه مقصد را تغییر دهد و یا اینکه تعلیمات خود را به ایستگاه دیگری غیر از ایستگاه فرستنده صادر کند موظف است تعلیمات خود را روی رو نوشت بارنامه که باید آن را ارائه دهد ثبت نماید .

چنانچه راه آهن به تعلیمات صادره از طرف فرستنده بدون درخواست ارائه رو نوشت بارنامه و لواینکه این رو نوشت به گیرنده تسلیم شده باشد ترتیب اثر دهد راه آهن مسئول خسارت ناشی از آن میباشد .

۵- چنانچه فرستنده کالا از وجود موانع درباربری مطلع باشد و در فاصله زمانی لازم تعلیمات قابل اجرائی صادر ننماید در این مورد بر طبق مقررات مربوطه وجود موانع در تسلیم کالا که در راه آهنی که کالا در آنجا متوقف گردیده است مورد اجراء میباشد عمل خواهد شد .

چنانچه کالا فروخته شود حاصل فروش پس از کسر مخارج متعلقه به کالا باید در اختیار فرستنده قرار گیرد. اگر حاصل فروش از مخارج متعلقه کمتر باشد فرستنده باید مابه‌التفاوت آن را پرداخت نماید .

۶- چنانچه موانع موجود در امر باربری قبل از وصول تعلیمات فرستنده در این مورد مرتفع شود کالا به مقصد خود بدون آنکه منتظر وصول تعلیمات فرستنده باشد ارسال خواهد شد و جریان بلافاصله به اطلاع فرستنده خواهد رسید .

۷- اگر چنانچه موانع مربوطه به امر باربری بعد از آنکه گیرنده کالا قرارداد باربری را بموجب ماده ۲۲ تغییر داده است بوجود آید راه آهن موظف است گیرنده کالا را که مقررات بندهای ۶-۵-۲-۱ در مورد او قابل اجرا هستند مطلع سازد و گیرنده کالا موظف نیست رونوشت بارنامه را ارائه دهد.

۸- مقررات ماده ۲۳ در مورد باربریهائیکه مطابق با مقررات ماده فعلی انجام میگیرند نیز قابل اجرا میباشد.

ماده بیست و پنجم - موانع و اشکالات در تحویل کالا

۱- هنگامیکه در تحویل کالا موانعی بوجود آید ایستگاه مقصد باید بوسیله ایستگاه مبدأ موضوع را به اطلاع فرستنده کالا برساند و کسب دستور نماید در صورتیکه فرستنده در بارنامه تقاضا نموده باشد باید بدون وساطت ایستگاه فرستنده موضوع مستقیماً توسط نامه یا تلگراف به اطلاع او برسد و مخارج این اطلاعیه به هزینه‌های کالا افزوده خواهد شد چنانچه موانع موجود برای تحویل کالا قبل از وصول تعلیمات فرستنده بایستگاه مقصد منفع شود کالا تسلیم گیرنده خواهد شد و موضوع تحویل کالا باید بلافاصله توسط نامه سفارشی به اطلاع فرستنده کالا برسد هزینه‌های مربوط باین امر به هزینه‌های مربوط بکالا اضافه خواهد شد.

چنانچه گیرنده کالا از قبول آن خود داری نماید فرستنده میتواند حتی اگر رونوشت بارنامه را در دست نداشته باشد تعلیمات لازم را بدهد

فرستنده همچنین میتواند در بارنامه قید نماید که در صورت پیدایش مانعی برای تحویل کالا آن را رسماً به او عودت دهند در غیر این حالت کالا برای فرستنده

بدون رضایت بعدی او اعاده نمیشود. تعلیمات فرستنده کالا مگر در مواردی که تعرفه‌ها طرق دیگری را پیش بینی نمایند بوسیله ایستگاه فرستنده صادر خواهد شد.

۲ - در جمیع مواردیکه برای اشکالات و موانع تحویل کالا پیش بینی شده است و شامل بند ۱ و همچنین مقررات ماده ۴۵ می باشد چنانچه موردی وجود یابد که در مقررات نامبرده ذکر نشده است در این صورت تسلیم و تحویل کالا طبق قوانین و مقررات راه آهنی است که مأمور این تحویل می باشد.

اگر کالا فروخته شود پس از کسر مخارج متعلقه به کالا وجه آن در اختیار فرستنده قرار میگیرد.

اگر حاصل فروش کمتر از مخارج متعلقه به کالا باشد فرستنده باید ما به التفاوت را بپردازد.

۳ - اگر موانع تحویل کالا بعد از آنکه گیرنده قرارداد باربری را بموجب ماده ۲۲ تغییر داده پیش آید راه آهن موظف است به این گیرنده مراتب را اطلاع دهد. دستورات ردیف ۲ از بند ۲ عیناً در باره گیرنده قابل اجراء می باشد.

۴ - دستورات ماده ۲۳ در باربری هائیکه بموجب این ماده انجام شده قابل اجراء است.

قسمت سوم - مسئولیت - اقدامات قضائی

فصل اول

ماده بیست و ششم - مسئولیت مشترك راه آهنها

- ۱ - راه آهن که کالا را با بارنامه برای باربری قبول کرده است مسئول اجرای این باربری روی تمام مسیر تا تسلیم کالا بگیرنده میباشد .
- ۲ - هر راه آهن بعدی بمحض آنکه کالا را با بارنامه اولیه قبول نماید در قرارداد باربری بموجب شرائط این سند شریک است وعهده دار کلیه مسئولیتهای ناشی از آن میباشد بدون آنکه مقررات بند ۳ ماده ۴۳ مربوط به راه آهن مقصد را نقض کرده باشد .

ماده بیست و هفتم - حدود مسئولیت

- ۱ - راه آهن مسئول افزایش مدت تحویل کالا میباشد وهمچنین در خصوص زیانهای ناشی از فقدان تمام یا قسمتی از کالا ونیز خرابیهائی که به آن وارد شود از لحظه قبول کالا برای تحویل تا موقع تحویل آن بگیرنده مسئولیت دارد .
- ۲ - راه آهن از مسئولیت مبری میشود چنانچه تجاوز از مدت مقرر تحویل و فقدان و یا خسارت وارده به علت اشتباه و یا دستور نا صحیح ذینفع روی داده باشد .

همچنین در مورد عیب خاص کالا (از قبیل خرابی داخلی - آفت - غیره)

و با وجود اوضاعی که راه آهن نمیتواند اجتناب نماید .

بالاخره پیش آمده‌هایی که راه آهن قادر بجلو گیری آن نیست مسئولیت از راه

آهن سلب میشود.

۳- هنگامیکه فقدان و یا آسیب دیدگی کالا از آثار خاص مربوط بیک یا چندین

عامل نامبرده زیر نتیجه شود:

الف - حمل کالا بر طبق مقررات مربوطه و یا در اثر موافقت نامه

منعقده با فرستنده کالا که در بارنامه قید گردیده در واگون مسطح

صورت بگیرد .

ب - چنانچه کالائی را که بعلت جنس و طبیعت آن همواره در معرض تقلیل

و آسیب دیدگی قرار خواهد گرفت بسته بندی ننموده باشند و یا آنکه آنرا بطور

ناقص بسته بندی کرده باشند .

ج - عملیات بارگیری و تخلیه کالا که بوسیله فرستنده و یا گیرنده و طبق

مقررات مربوطه و یا بموجب موافقت نامه‌های منعقده با آنها که در بارنامه نیز

ذکر گردیده است بعمل آمده باشد.

بارگیری ناقص و قتی که این بارگیری توسط فرستنده بعمل آمده باشد .

مقررات قابل اجراء یا موافقتنامه خاص با فرستنده شرایط بارگیری را معلوم

میدارد و باید در بارنامه هم قید شود.

- د - اجرای انجام تشریفات گمرکی یا تشریفات سایر مقامات اداری وسیله فرستنده یا گیرنده یا نماینده یکی از آنان صورت گیرد .
- ه - در صورتیکه کالای حمل شده بعمل غیر قابل تفکیک از جنس و طبیعت آن در معرض تلف کلی یا جزئی و یا معیوب شدن قرار گیرد. مخصوصاً این که خسارت در اثر خورد شدن - زنگ زدنی - خرابی داخلی و خودبخود جذب رطوبت - تحلیل رفتن بوجود آید .
- و - فرستادن اشیائی که از حمل ممنوع میباشند تحت نام دیگری یا با نام غیر صحیح و یا غیر کامل همچنین فرستادن اشیائیکه تحت شرایط خاص باید حمل شوند با نام دیگری یا با نام غیر صحیح یا غیر کامل و با عدم رعایت احتیاطات مقرر از طرف فرستنده صورت گرفته باشد .
- ز - حمل و نقل حیوانات زنده .
- ح - حمل و نقل محمولاتی که بموجب مقاله نامه فعلی و طبق مقررات مجریه و موافقت نامه های منعقد شده با فرستنده که در بارنامه نیز قید شده باشد باید بهمراهی چند نفر که مأمور حفظ محمولات از مخاطرات مذکور باشند بعمل آید .

ماده بیست و هشتم - مأموریت تحقیق

- ۱- تحقیق و اثبات اینکه مدت تحویل از موقع معینه تجاوز نموده است و یا

اینکه فقدان و آسیب دیدگی کالا بعلت وجود اعمال پیش بینی شده در بند ۲ ماده ۲۷ میباید بعهده راه آهن است.

۲- هر گاه راه آهن ثابت کند که با توجه باوضاع و احوال مربوطه فقدان یا آسیب دیدگی بعلت يك یا چندین عامل مخصوصیکه در بند ۳ ماده ۷ پیش بینی شده اند بوجود آمده است و استنباط و قضاوت لازم را در این مورد خواهد کرد ذیحق همیشه میتواند ثابت کند که خسارت کلی یا جزئی وارده بعلل عوامل یاد شده نبوده است این استنباط در موردی که در ردیف الف از بند ۳ ماده ۲۷ پیش بینی شده اجراء نمیشود چنانچه نقصان غیر معمولی و یا فقدان کلی محموله وجود داشته باشد.

ماده بیست و نهم - استنباط در مورد حمل مجدد کالا

۱ - چنانچه محمولاتی که در تحت شرایط مقاله نامه فعلی حمل شده اند مجدداً تحت شرایط همان مقاله نامه حمل کردند و در هنگام حمل مجدد فقدان جزئی و یا آسیب دیدگی در آن مشاهده گردد:

الف - چنانچه شرایط زیرین موجود باشد میتوان استنباط نمود که آنها در طول مسیر اخیر قرارداد باربری بوجود آمده است.

ب - محموله بهمان وضع که به مقصد رسیده تجدید حمل شده باشد.

۲ - همچنین استنباط بعمل خواهد آمد هر گاه قرارداد قبلی برای ارسال مجدد کالا تابع شرایط این مقاله نامه نبوده است بشرط آنکه این مقاله نامه برای

حمل باربری مستقیم بین اولین ایستگاه فرستنده و آخرین ایستگاه مقصد مورد عمل باشد .

ماده سی ام - استنباط درباره فقدان کالا - موردی که کالا بازیافته میشود

۱ - چنانچه محموله در موعد معینه بگیرنده کالا تحویل نکرده و یا در مدت سی ۳۰ روز پس از انقضای مدت تحویل در اختیار او گذارده نشود ذینفع میتواند بدون تهیه مدارک دیگر کالای خود را مفقود شده بداند .

۲ - شخص ذینفع حق دارد که پس از دریافت غرامت مربوط بکالای مفقوده کتباً تقاضا نماید چنانچه در طول سال که از پرداخت غرامت آغاز میگردد بمحض بازیافته شدن کالا او را مطلع سازند برای این درخواست باید اعلامیه کتبی از طرف ذینفع صادر شود .

۳ - در مدت ۳۰ روز پس از دریافت اعلامیه مربوط به پیدا شدن کالا شخص ذینفع میتواند تقاضا نماید که کالای او در یکی از ایستگاههای مسیر تحویل داده شود مسلم است مخارجی را که بحمل کالا از ایستگاه فرستنده تا ایستگاه تحویل کالا به آن تعلق گرفته است به اضافه غرامتی را که دریافت داشته گیرنده کالا باید بپردازد استرداد این غرامت با کسر مخارجی است که احتمالاً در این غرامت پرداخت شده است و بارعایت کلیه حقوق مربوط به غرامت که در ماده ۳۴ و در صورت امکان در ماده ۳۶ برای تجاوز از موعد مقرر برای تحویل کالا ملحوظ است .

۴ - در صورتیکه طبق بند ۲ فوق‌الذکر تقاضائی بعمل نیامده باشد و صادر مدت ۳۰ روز بموجب بند ۳ اقدامی معمول نگردد و بیا آنکه کالا در مدت بیش از یکسال از تاریخ پرداخت غرامت پیدا شود راه آهن مطابق مقررات و قوانین کشور متبوعه خود عمل خواهد کرد.

ماده سی و یکم - مبلغ غرامت در صورت از بین رفتن کالا

۱ - هر گاه طبق مقررات این مقاله نامه غرامتی برای از بین رفتن کل یا قسمتی از کالا بر عهده راه آهن باشد.

غرامت بشرح زیر و بر حسب نرخ رسمی بورس محاسبه میشود:

در صورت نبودن نرخ بورس به قیمت روز بازار.

در صورت نبودن هیچکدام طبق ارزش معمولی.

اجزاء محاسبه برای کالاها، یک از یک جنس و یکنوع باشند و همچنین محل و موقعیکه کالا از طرف راه آهن برای باربری قبول شده است محاسبه میشود مع الوصف غرامت از صد فرانتک برای هر کیلو گرام وزن خالص تجاوز نمیکند با مراعات محدودیتهائی که در ماده ۳۵ پیش بینی شده است.

بعلاوه گرایه حمل و حقوق کمر کی و کلیه مالیاتی که بمناسبت حمل کالا پرداخت شده اند بدون هیچگونه سود و زیان دیگر بشخص ذینفع پرداخت خواهد شد.

۲ - چنانچه عناصری که بعنوان پایه محاسبه پرداخت غرامت بکار میروند به

یول کشوری که باید غرامت را بپردازد معلوم نباشد تبدیل پول بر اساس نرخهای جاری در کشوری که باید غرامت پرداخت شود صورت میگیرد .

ماده سی و دوم - تحدید مسئولیت در صورت افت کردن وزن محمولات

در موقع حمل

۱ - در مورد کالاهایی که معمولاً هنگام حمل و در طول مسیر افت وزن پیدا میکنند راه آهن فقط در صورتی مسئولیت خواهد داشت که افت کالا در هر مسیری که محموله طی کند از حدود معینه زیر تجاوز نماید :

الف - دو درصد از وزن برای مایعات و کالاهایی که بحالت مرطوب برای

باربری تحویل شده باشد و نیز برای کالاهای نامبرده زیر .

انواع چرم

ساقه شیرین بیان

تقاله پوست حیوانات

چوبهای رنگین رنده شده و یا تراشیده

پوست درخت یامیوه

قارچهای تازه

زغال سنگ و کک

برگ ک توتون تازه

شاخ و سم حیوانات

پوست

موی یال و دم حیوانات

انواع چرمها - میوه های تازه - خشک شده و بایخته شده - ماهیهای خشک شده

انواع ریشه ها

انواع چربی ها

صابون و روغنهای غلیظ

انواع پوست میوه و درخت و غیره

انواع خرما	نمک
انواع پشم	موی خوک
رازک - سبزی تازه	
کندرهای تازه	توتون بریده شده
استخوان درست یا آسیا شده	رگ و پی حیوانات
ضایعات پوستها	ذغال طبیعی
- ب - يك درصد برای سایر کالاهای خشك که ممکن است در طول راه دچار افت شوند .
- ۲ - در صورتیکه ثابت شود که افت کالا در اثر موجباتی که باعث افت میشوند نباشد راه آهن نمیتواند از محدودیت مسئولیت که در بند ۱ این ماده پیش بینی شده استفاده نماید .
- ۳ - هر گاه تعداد زیادی بسته بوسیله يك بارنامه حمل شود افت مربوط به طول راه برای هر بسته محسوب خواهد شد در صورتیکه وزن هر يك از آنها جدا گانه در بارنامه قید شده باشد و یا بتوان بطریق دیگری آنرا تعیین نمود .
- ۴ - در صورت فقدان تمام کالا برای محاسبه غرامت بعنوان افت وزن کالا در طول راه هیچگونه تقلیلی نباید بعمل آید .
- ۵ - مقررات این ماده بهیچوجه مقررات مواد ۲۸ و ۷ را نقض نمیکند .

ماده سی و سوم - مبلغ غرامت در مورد آسیب دیدگی کالا

در مورد آسیب دیدگی راه آهن موظف است که غرامتی را پرداخت نماید این غرامت بر مبنای کسر ارزش کالای آسیب دیده حساب خواهد شد و غیر از این غرامت هیچ نوع پرداخت جبران خسارت دیگری بعمل نخواهد آمد. مبلغ این غرامت با در نظر گرفتن ارزش کالا که در ماده ۳۱ تعریف شده است و صدی چندی که از ارزش کالا در مقصد کاسته شده است تعیین میگردد. همچنین مخارجی که در ردیف آخر بند ۱ از ماده ۳۱ پیش بینی شده است به همین نسبت مسترد میشود:

الف - هر گاه تمام محموله در اثر آسیب دیدگی ضایع و بی ارزش شده باشد مبلغ غرامت پرداختی از مبلغی که برای فقدان تمام آن پرداخت میشود نباید تجاوز کند.

ب - هر گاه فقط قسمتی از محموله در اثر آسیب دیدگی ضایع و بی ارزش شده باشد مبلغ غرامت پرداختی نباید از مبلغی که برای فقدان قسمت آسیب دیده باید پرداخت شود تجاوز نماید.

ماده سی و چهارم - مبلغ غرامت در مورد تأخیر در تحویل کالا

۱- در صورتیکه مدت تحویل کالا از تاریخ مقرر تجاوز نماید و اگر شخص ذینفع ثابت ننماید که در نتیجه آن خسارتی به کالای او وارد شده راه آهن

موظف است در صورتیکه مدت تأخیر معادل $\frac{1}{10}$ مدت تحویل باشد $\frac{1}{10}$ کرایه حمل را مسترد دارد و چنانچه مدت تأخیر در تحویل کالا کمتر از $\frac{1}{10}$ مدت تحویل باشد مبلغ استرداد براساس همان $\frac{1}{10}$ کرایه حمل محاسبه خواهد شد و در هر حال باید توجه داشت $\frac{1}{4}$ کرایه حمل حداکثر غرامت پرداختی را تشکیل میدهد.

۲- چنانچه ثابت شود که خسارتی در اثر تأخیر در تحویل کالا به آن وارد شده است راه‌آهن غرامتی را که حداکثر از دو برابر کرایه حمل نباید تجاوز کند باید پرداخت کند.

۳- غراماتی که طبق بندهای ۲ و ۱ پرداخت میشود با غرامت پرداختی برای فقدان تمام کالا تسوأم نمی‌گردد در صورتی که قسمتی از کالا تلف شود، غرامت تأخیر در تحویل در صورت لزوم فقط برای قسمت تلف نشده مرسله پرداخت میشود.

در صورت معیوب شدن کالا غرامت تأخیر در تحویل در صورت لزوم با غرامت پیش‌بینی شده در ماده ۳۳ توأم میگردد. در تمام موارد توأم شدن غرامت‌های پیش‌بینی شده در بندهای ۱ و ۲ با غرامت‌های پیش‌بینی شده در ماده ۳۱ و ۳۳ نباید موجب پرداخت غرامتی بیشتر از غرامت تلف شدن تمام کالا گردد.

ماده سی و پنجم - محدودیت غرامت براساس بعضی از تعرفه‌ها

هر گاه راه‌آهن جهت حمل بار با شرایط باربری خاصی موافقت نماید (تعرفه

اختصاصی یا استثنائی) و برای کرایه حمل تخفیفی را بر اساس شرایط عادی بپذیرد (تعرفه‌های عمومی) در این حالت راه آهن ممکن است برای پرداخت غرامت بشخص ذینفع محدودیتی قائل شود این محدودیت برای تأخیر در تحویل فقدان و یا آسیب دیدگی کالا خواهد بود بشرط آنکه این محدودیت در تعرفه قید شده باشد هرگاه محدودیت فوق اراعمال تعرفه‌ها منتج شود که فقط در قسمتی از مسیر کالا اجرا میشود تأدیه غرامت توسط راه آهن فقط برای قسمتی از مسیر که موجب این غرامت شده است بعمل خواهد آمد .

ماده سی و ششم - مبلغ غرامت در صورت اظهار انتفاع در تحویل

هرگاه در موقع تحویل کالا انتفاع در تحویل تقاضا شده باشد ممکن است علاوه بر غرامات پیش‌بینی شده در ماده ۳۱ و ۳۳ و ۳۴ و در صورت امکان در ماده ۳۵ مطالبه غرامتی برای خسارت اضافی که تأیید گردیده است بشود مبلغ این غرامت حداکثر بمیزان مبلغی که برای انتفاع در تحویل اظهار شده است میباشد .

ماده سی و هفتم - مبلغ غرامت در صورت وجود تقلب و اشتباه فاحش که مسئولیت آن بعهده راه آهن است در تمام مواردیکه تأخیر در تحویل کالا و فقدان کلی و یا جزئی آن و یا آسیب دیدگی آن در اثر تقلب و یا اشتباه فاحشی باشد که مسئولیت آن متوجه راه آهن است .

راه آهن باید به ذینفع پس از اثبات موضوع خسارت مربوطه را پرداخت نماید در مورد اشتباه فاحش مسئولیت محدود است به دو برابر حداکثر مبالغی که در مواد ۳۱ - ۳۳ - ۳۴ - ۳۵ و ۳۶ پیش بینی شده است .

ماده سی و هشتم - بهره غرامت - استرداد غرامت ها

۱ - شخص ذینفع میتواند تقاضای بهره غرامت بنماید این بهره ها که بر مبنای پنج درصد در سال محاسبه میشوند فقط در مواردی اجرا میشوند که غرامت ازده فرانک برای بارنامه تجاوز کند . بهره های غرامت از تاریخ اولین روز اقامه دعوی اداری بموجب ماده ۴۱ بعمل می آید و در غیر این صورت از تاریخی خواهد بود که از طریق قضائی اقدام به این کار شده باشد .

۲ - هر غرامتی که من غیر حق دریافت شده باشد باید مسترد گردد .

ماده سی و نهم - مسئولیت راه آهن در مورد مأمورین خود

راه آهن مسئول اعمال کلیه مأمورین رسمی که در اداره کار میکنند و همچنین اشخاصی که برای امر بار بری استخدام شده و به آن مبادرت میورزند می باشد .

مع الوصف هر گاه بنا بر تقاضای ذینفع مأمورین راه آهن بارنامه هارا تهیه و یا ترجمه هائی را انجام دهند و یا خدمات دیگری را که بر عهده راه آهن نیست صورت دهند آنان بعنوان مأمور اشخاص ذینفع شناخته میشوند .

ماده چهارم - اجراء دعاوی خارج از قرارداد

در موارد پیش‌بینی شده در بند ۱ ماده ۲۷ هر دعوی مربوط به مسئولیت بهر عنوان که باشد علیه راه‌آهن اعمال نمیشود مگر در شرایط و حدود پیش‌بینی شده در مقاله‌نامه فعلی همچنین است هر دعوی ای که علیه اشخاصی که طبق ماده ۳۹ راه‌آهن مسئول آنست اقامه شود.

فصل دوم

دعاوی اداری - دعاوی قضائی - آئین دادرسی - مرور زمان

ماده چهارم و یکم - دعاوی اداری

۱ - دعاوی اداری مربوط به قرارداد باربری باید کتباً بموجب ماده ۴۳ برای راه‌آهن ارسال شود.

۲ - حق ارسال دعوی اداری متعلق به اشخاصی است که حق اقامه دعوی قضائی علیه راه‌آهن بموجب ماده ۴۲ دارند.

۳ - اگر دعوی توسط فرستنده کالا اقامه شود باید رونوشت بارنامه را ارائه نماید و اگر اقامه دعوی توسط گیرنده صورت گیرد باید بارنامه را چنانچه به او تحویل شده باشد ارائه دهد.

۴ - بارنامه - رونوشت بارنامه و اوراق دیگری که ذی‌حق ضمیمه کردن

آنها را بدعوی خود مفید بدانند باید اصل یا رونوشت آنها پیوست شود و در صورت تقاضای راه آهن رونوشت‌ها باید مصدق باشند موق‌رسیدگی بدعوی راه آهن - میتوانند تقاضای ارائه اصل بارنامه - رونوشت بارنامه و یا قبض استرداد ب‌ها را از نظر تحقیق بیشتر در رسیدگی دعوا بنمایند .

ماده چهل و دوم - اشخاصیکه میتوانند علیه راه آهن دعوی

قضائی اقامه کنند

۱ - اقامه دعوی قضائی برای استرداد مبلغ پرداخت شده بموجب قرارداد باربری متعلق بکسی می‌باشد که این مبلغ را پرداخته است .

۲ - اقامه دعوی قضائی مربوط به استرداد بهای پیش‌بینی شده در ماده ۱۹ فقط بفرستنده کالا مربوط است .

۳ - اقامه دعاوی دیگر قضائی علیه راه آهن که از قرارداد باربری ناشی میشود مربوط باشخاص زیر می‌باشد :

الف - بفرستنده کالا ناموقعیکه گیرنده کالا بارنامه را اخذ و یا از حقوق متعلقه که بموجب بند ۴ از ماده ۱۶ و یا ماده ۲۲ برخوردار است استفاده نماید .

ب - بگیرنده کالا بعد از موقعیکه :

۱ - بارنامه را دریافت کرده باشد یا .

۲ - از حقوق خود بموجب بند ۴ از ماده ۱۶ استفاده کرده باشد یا .

۳ - از حقوق متعلقه بخود بموجب ماده ۲۲ استفاده کرده باشد .
در هر صورت بمحض اینکه بارنامه وسیله شخص تعیین شده از طرف گیرنده طبق (رديف ج از بند ۱ ماده ۲۲) دریافت شده باشد و بمحض اینکه نامبرده از حقوق متعلقه بخود بموجب بند ۴ از ماده ۱۶ استفاده کرده باشد حق اقامه دعوی گیرنده منتفی میشود .

برای اقامه این قبیل دعاوی فرستنده باید رونوشت بارنامه را ارائه نماید و در صورت نبودن آن او نمیتواند علیه راه آهن اقامه دعوی کند مگر با اجازه گیرنده یا اینکه دلیلی بیاورد که گیرنده کالا را پذیرفته است .

ماده چهارم و سوم - اقامه دعوی قضائی علیه راه آهنها

۱ - اقامه دعوی قضائی در مورد استرداد مبلغ پرداخت شده بموجب قرارداد باربری ممکن است علیه راه آهنی که وجه را دریافت کرده یا راه آهنی که وجه بمنتفع او بیشتر دریافت شده اقامه گردد .

۲ - دعوی قضائی مربوط به استرداد بهای پیش بینی شده در ماده ۱۹ اقامه نمیشود مگر علیه راه آهن مبدأ .

۳ - دعاوی قضائی دیگر که از قرارداد باربری ناشی میشود ممکن است علیه راه آهن مبدأ یا راه آهن مقصد یا راه آهنی که عمل اصلی مورد دعوی در آنجا اتفاق افتاده اقامه شود .

علیه راه آهن مقصد همچنین میشود اقامه دعوی کرد حتی اگر او کالا و بارنامه را دریافت نکرده باشد.

۴- هر گاه شخصی که دعوی را طرح مینماید بتواند آن را علیه چندین راه آهن اقامه کند بمحض اینکه دعوی علیه یکی از آنها طرح گردید حق او نسبت بسایر راه آهنها منتفی میشود.

۵- دعوی قضائی ممکن است علیه راه آهن دیگری غیر از آنهاستیکه در بند ۱ و ۲ و ۳ تعیین شده اقامه شود هر گاه این دعوی مردود شناخته شده باشد یا بصورت دعوی شخص ثالث در دعوی اصلی مستند بر همان قرارداد باربری اقامه شود.

ماده چهارم و چهارم - صلاحیت

دعای قضائی مستند به این قرارداد نمیتواند مورد اقدام قرار گیرد مگر پیش قاضی صلاحیتدار کشوری که راه آهن خواننده از آن تبعیت میکند. مگر این که در موافقت نامه‌های بین دولت‌ها و یا در اسناد امتیازی تصمیم دیگری اتخاذ شده باشد.

هر گاه مؤسسه ای شبکه‌های مستقلی از راه آهن را در کشورهای مختلف بهره برداری کند هر يك از این شبکه‌ها از نظر اجراء این ماده مانند راه آهن جداگانه تلقی میشود.

مادهٔ چهارم و پنجم - تحقیق درباره فقدان جزئی و یا معیوب شدن کالا

۱- هر گاه فقدان قسمتی از کالا و یا آسیب دیدگی آن از طرف راه آهن کشف و یا مشاهده شود و یا اینکه ذیحق وجود آن را اثبات کند راه آهن موظف است، بلافاصله و در صورت امکان با حضور دارنده حق صورت مجلسی تنظیم نماید که نوع خسارت وضع کالا- وزن آن و در صورت امکان اهمیت، خسارت- علت آن و زمانیکه خسارت وارد شده در آن تسجیل گردد یک زو نوشت از این صورت جلسه در قبال تقاضا به ذیحق برابگان تسلیم میشود.

اگر ذیحق مفاد صورت مجلس را قبول نکند میتواند درخواست تحقیق قضائی را نسبت بوضع و وزن کالا و همچنین عالمی که موجب این مبلغ خسارت شده اند تقاضا نماید.

نحوه اقدام تابع قوانین و مقررات کشوری است که تحقیق قضائی در آنجا اجراء میشود.

مادهٔ چهارم و ششم - مواردی که اقامه دعوی علیه راه آهن ناشی از قرارداد

باربری منتفی میشود

۱- دریافت کالا از طرف ذیحق هر گونه دعوی ناشی از قرارداد باربری را مربوط به انقضاء مهلت تحویل یا فقدان قسمتی از آن و یا آسیب دیدگی علیه راه آهن منتفی می‌سازد.

۲- مع الوصف اقامه دعوی در موارد زیر منتفی نمیگردد :

الف- اگر دارنده حق اثبات کند که خسارت بعلت يك تغلب یا خطای فاحش

منسوب به راه آهن بوده است .

ب - در صورتیکه دعوی اداری برای انقضاء مدت تحویل بموجب بند ۳ ماده ۴۳

در مدتی که از ۶۰ روز تجاوز ننماید ارسال شود : روز قبول کالا از طرف ذیحق جزو

این مدت محسوب نمیشود .

ج - در صورت ارسال دعوی اداری برای فقدان قسمتی از کالا و یا برای

آسیب دیدگی کالا بشرح زیر :

۱ - اگر فقدان یا آسیب دیدگی قبل از دریافت کالا وسیله ذیحق طبق ماده

۴۵ به ثبوت رسیده باشد :

۲ - اگر تحقیق و اثباتی که بموجب ماده ۴۵ باید انجام بگیرد بعلت اشتباه

راه آهن صورت نگرفته باشد .

د - در صورت ادعای خسارت برای خسارتهائیکه وجود آنها بعد از قبول

کالا از طرف ذیحق معلوم میگردد بشرط حائز بودن دو شرط زیر :

۱ - بلافاصله بعد از کشف خسارت و حداکثر در ظرف هفت روز بعد از دریافت

کالا تقاضای تسجیل خسارت مطابق ماده ۴۵ وسیله دارنده حق بعمل آمده باشد و

اگر خاتمه این مهلت مصادف با روز یکشنبه یا روز تعطیل رسمی باشد خاتمه مهلت به اولین روز اداری بعدی تمدید میشود .

۲ - ذیحق ثابت کند که خسارت در فاصله قبول کالا برای حمل و تحویل آن عارض شده است .

۳ - اگر کالا مطابق شرایط پیش‌بینی شده در بند ۱ ماده ۲۹ تجدید حمل شود اقامه دعاوی مربوط به غرامت برای فقدان جزئی یا آسیب دیدگی کالا که ناشی از یکی از قراردادهای باربری قبلی باشند منتفی میشود اگر دارنده حق در مورد یکی از قراردادها اقدام نموده باشد .

ماده چهارم و هفتم - مرور زمان دعوی ناشی از قرارداد باربری

۱ - اقامه دعوی قضائی ناشی از قرارداد باربری بعد از یک سال مشمول مرور زمان میگردد .

معینا مرور زمان سه ساله خواهد بود اگر موارد زیر پیش آید :

الف - اقامه دعوی مربوط به واریز استرداد بهای کالائی باشد که وسیله راه آهن از گیرنده کالا دریافت شده است .

ب - اقامه دعوی مربوط به واریز بیمه حساب فروشی باشد که وسیله راه آهن انجام شده است .

ج - اقامه دعوی بر اساس خسارتی باشد که از تقلب و تدلیس ناشی شده است .

د - اقامه دعوی بر اساس موضوع قاچاق مبتنی باشد .

ه - در مورد پیش بینی شده در بند ۱ ماده ۲۹ اقامه دعوی بر اساس یکی از قراردادهای باربری قبلی برای تجدید ارسال محموله مبتنی باشد .

۲ - شروع مرور زمان :

الف - برای دعاوی مربوط به غرامت برای فقدان جزئی و یا آسیب دیدگی و یا تأخیر در تحویل محموله از روزیکه تحویل انجام شده است .

ب - برای دعاوی مربوط به غرامت برای فقدان کلیه محموله از سی ام روزی که پس از انقضاء مهلت تحویل سر برسد .

ج - برای دعاوی مربوط به پرداخت یا استرداد کرایه حمل و مخارج فرعی و اضافه کرایه ها و یا برای دعاوی مربوط به تصحیح در صورت بداجراء کردن تعرفه یا اشتباه در محاسبه مرور زمان از تاریخهای زیر شروع میشود :

۱ - اگر پرداخت بعمل آمده باشد از روز پرداخت .

۲ - چنانچه پرداخت بعمل نیامده باشد از روز قبول کالا برای باربری اگر پرداخت بعهد فرستنده باشد یا از روزیکه گیرنده بارنامه را اخذ کرده است در صورتیکه پرداخت بعهد گیرنده باشد .

چه در مبدأ و چه در مقصد دریافت کرده موظف است سهم راه آهنهای ذینفع را از مخارج و مطالبات مزبور بپردازد .

تشریفات این پرداخت در موافقت‌های متبادله بین راه آهن ها تعیین شده است .

۲- ضمن حفظ حقوق راه آهن علیه فرستنده چنانچه راه آهن فرستنده کالا کرایه حمل و سایر مخارجی را که بعهده فرستنده کالاتطبق بارنامه میباشد دریافت نکرده باشد مسئول آن خواهد بود .

۳- اگر راه آهن مقصد کالا را بدون دریافت مخارج و سایر مطالبات ناشی از قرار داد باربری تحویل داده باشد در قبال راه آهن های قبلی و سایر افراد ذینفع مسئول است .

۴- در صورت عدم قدرت پرداخت یکی از راه آهنها و بر حسب تقاضای یکی از راه آهنهای طلبکار موضوع مورد رسیدگی و تحقیق اداره مرکزی حمل و نقلهای بین‌المللی بار راه آهن قرار گرفته باشد نتایج حاصله از آن از طرف کلیه راه آهن های دیگر که در حمل و نقل شرکت کرده اند به نسبت سهم هر يك در کرایه حمل تقبل میشود . حق اقامه دعوی علیه راه آهن که عدم قدرت پرداخت آن تأیید شده محفوظ است .

مادهٔ چهارم و نهم - اقامه دعوی در مورد غرامت برای فقدان

کالا و یا آسیب دیدگی آن

۱- راه آهن که غرامتی را برای فقدان کلی و جزئی کالا و یا برای آسیب دیدگی آن بموجب مقاله نامه فعلی پرداخت کرده است حق دارد علیه راه آهن هائی که در حمل و نقل شرکت کرده اند طبق ترتیبات زیر اقامه دعوی نماید :

الف - راه آهنی که در اثر عمل او خسارت پیش آمده تنها مسئول خسارت است .

ب - اگر خسارت در اثر عمل چند راه آهن پیش آید هر يك از آنها مسئول خسارتی میباشد که خود موجب آن شده اند و اگر تشخیص کیفیت خسارت ممکن نباشد مسئولیت خسارت با توجه به اصول مذکور در حرف ج بین آنها تسهیم میشود .

ج - اگر نتوان ثابت کرد که خسارت در نتیجه عمل يك یا چند راه آهن پیش آمده است مقدر غرامت بین تمام راه آهنها که در این بازبری شرکت کرده اند بغیر از آنهائیکه ثابت کنند خسارت در خطوط آنها پیش نیامده تسهیم میشود .

تسهیم مبلغ غرامت به نسبت تعداد کیلومترهای مسافتی که بموجب تعرفه‌ها بیموده شده است بعمل می‌آید .

۲- در صورت عدم قدرت یکی از راه‌آهنها سهم مربوط به آن که پرداخت نشده بین راه‌آهنهای دیگر که در حمل و نقل شرکت کرده‌اند به نسبت تعداد کیلومترهای بیموده شده که در آنها تعرفه اجراء گردیده است تسهیم میشود .

ماده پنجاهم - اقامه دعوی در مورد غرامت برای انقضاء

مهلت تحویل

۱- مقررات مندرج در ماده ۴۹ در مورد پرداخت غرامت برای انقضاء مهلت تحویل قابل اجرا میباشد چنانچه تأخیر در مدت تحویل کالا در نتیجه نا منظمی‌های حاصله در روی خطوط چندین راه آهن باشد مبلغ غرامت به نسبت مدت تأخیریکه روی هر يك از شبکه‌های مربوطه انجام گرفته است تقسیم خواهد شد .

۲- مهلت تحویل تعیین شده در ماده ۱۱ بین راه‌آهنهای مختلف که در حمل و نقل شرکت کرده‌اند بشرح زیر تقسیم میشود :

الف - بین دو راه آهن همسایه .

۱- مهلت ارسال بین دوراه آهن نصف میشود .

۲- مهلت حمل و نقل به نسبت تعداد کیلومترهای فواصلیکه روی هر يك از دو راه آهن اجرا میشوند تقسیم میگردد .

ب - بین سه راه آهن یا بیشتر .

۱- مهلت ارسال بین راه آهن مبدأ و مقصد نصف میشود .

۲- يك سوم مهلت حمل و نقل به سهم مساوی بین تمام راه آهنهای شرکت

کننده در حمل و نقل تقسیم میشود.

۳- دو سوم مهلت حمل و نقل به نسبت تعداد کیلومترهای مسافتی که تعرفه‌ها

در هر يك از راه آهنها اجرا میشود تقسیم میگردد .

مهلت های اضافی را که يك راه آهن میتواند از آن استفاده کند به آن راه آهن

اعطا خواهد شد .

۴- زمانی که بین تحویل کالا برای راه آهن تا آغاز مهلت ارسال مصرف میشود

فقط مربوط به راه آهن مبدأ است .

۵- تقسیمی که در بالا مورد بحث قرار گرفت مورد عمل قرار نمیگیرد مگر

در صورتیکه مهلت تحویل جمعاً رعایت نشده باشد.

ماده پنجاه و یکم - رویه اقامه دعوی

۱- راه آهنی که علیه آن بموجب مواد ۴۹ و ۵۰ اقامه دعوی میشود صلاحیت

ندارد بصحت پرداختی که از طرف اداره راه آهنی که اقامه دعوی کرده است

اعتراض کند هر گاه مبلغ غرامت بوسیله قوه قضائیه تعیین شده باشد بعد از آنکه ادعا نامه بدو ابلاغ و از طرف او امضاء گردیده و به او حق داده شد که در محاکمه شرکت نماید قاضی محکمه پس از قبول دعوی طبق جریان کار مهلت‌های مربوط به احضار و شرکت در محاکمه را تعیین مینماید.

۲- راه آهنی که میخواهد اقامه دعوی کند باید ادعای خود را علیه تمام راه آهنهای ذینفع که با آنها اختلاف دارد در يك ادعا نامه و با توجه به اینکه ادعای خود را علیه راه آهنهایی که اقامه دعوا ننموده است از دست خواهد داد تنظیم نموده و در يك محکمه فقط اقامه دعوی نماید.

۳- قاضی باید در يك حکم برای تمام دعاوی که پیش او مطرح است رأی صادر کند.

۴- راه آهنهایی که علیه آنها اقامه دعوی شده دعوی بعدی را نمیتوانند اقامه کنند.

۵- مجاز نمیشود که دعاوی مربوط به تضمین را در دعوی مربوط به تقاضای اصلی غرامت وارد کنند.

ماده پنجاه و دوم - صلاحیت برای دعاوی

۱- قاضی محل اقامتگاه راه آهنی که علیه آن راه آهن اقامه دعوی میشود در تمام دعاوی مطروحه منحصرأ ذیصلاحیت است.

۲- وقتی که دعوی علیه چند راه آهن باید اقامه شود راه آهن خواهان حق دارد از بین قاضیهای ذیصلاحیت بموجب بند ۱ دادرسی را انتخاب کند که عرض حال خود را نزد او تسلیم میدارد.

ماده پنجاه و سوم - توافق در موضوع دعاوی

راه آهنهایی توانند با توافق بین خود مقررات مربوط بدعاوی متقابل خود را که در فصل سوم تعیین شده نقض کنند.

قسمت چهارم - مقررات مختلف

ماده پنجاه و چهارم - اجرای حقوق ملی

در صورت عدم وجود شروطی در مقاله نامه فعلی مقررات و قوانین و آئیننامه‌های ملی مربوط به باربری در هر دولتی قابل اجراء میباشد.

ماده پنجاه و پنجم - قواعد عمومی آئین دادرسی

برای کلیه اختلافاتی که از حمل و نقلهای تابع مقاله نامه فعلی ناشی میشود در وجه قضائی که باید اعمال گردد همانست که قاضی ذیصلاحیت آن را مورد عمل قرار میدهد مگر اینکه مقررات مخالفی در مقاله نامه وجود داشته باشد.

ماده پنجاه و ششم - اجرای احکام قضائی - ضبط و تضمین

۱- موقعیکه احکام قضائی اعم از حضوری و یا غیابی توسط قاضی ذیصلاحیت

اعتراض کند هر گاه مبلغ غرامت بوسیله قوه قضائیه تعیین شده باشد بعد از آنکه ادعا نامه بدو ابلاغ و از طرف او امضاء گردیده و به او حق داده شد که در محاکمه شرکت نماید قاضی محکمه پس از قبول دعوی طبق جریان کار مهلت‌های مربوط به احضار و شرکت در محاکمه را تعیین مینماید.

۲- راه آهنی که میخواهد اقامه دعوی کند باید ادعای خود را علیه تمام راه آهنهای ذینفع که با آنها اختلاف دارد در يك ادعا نامه و با توجه به اینکه ادعای خود را علیه راه آهنهایی که اقامه دعوا نموده است از دست خواهد داد تنظیم نموده و در يك محکمه فقط اقامه دعوی نماید .

۳- قاضی باید در يك حکم برای تمام دعاوی که پیش او مطرح است رأی صادر کند .

۴- راه آهنهایی که علیه آنها اقامه دعوی شده دعوی بعدی را نمیتوانند اقامه کنند .

۵- مجاز نمیباشد که دعاوی مربوط به تضمین را در دعوی مربوط بتقاضای اصلی غرامت وارد کنند .

ماده پنجاه و دوم - صلاحیت برای دعاوی

۱- قاضی محل اقامتگاه راه آهنی که علیه آن راه آهن اقامه دعوی میشود در تمام دعاوی مطروحه منحصرأ ذیصلاحیت است .

۲- وقتی که دعوی علیه چند راه آهن باید اقامه شود راه آهن خواهان حق دارد از بین قاضیهای ذیصلاحیت بموجب بند ۱ دادرسی را انتخاب کند که عرضحال خود را نزد او تسلیم میدارد.

ماده پنجاه و سوم - توافق در موضوع دعاوی

راه آهنهایی توانند با توافق بین خود مقررات مربوط بدعاوی متقابل خود را که در فصل سوم تعیین شده نقض نکنند.

قسمت چهارم - مقررات مختلف

ماده پنجاه و چهارم - اجرای حقوق ملی

در صورت عدم وجود شروطی در مقاله نامه فعلی مقررات و قوانین و آئیننامه‌های ملی مربوط به باربری در هر دولتی قابل اجراء میباشد.

ماده پنجاه و پنجم - قواعد عمومی آئین دادرسی

برای کلیه اختلافاتی که از حمل و نقلهای تابع مقاله نامه فعلی ناشی میشود در رویه قضائی که باید اعمال گردد همانست که قاضی ذیصلاحیت آن را مورد عمل قرار میدهد مگر اینکه مقررات مخالفی در مقاله نامه وجود داشته باشد.

ماده پنجاه و ششم - اجرای احکام قضائی - ضبط و تضمین

۱- موقعیکه احکام قضائی اعم از حضوری و یا غیابی توسط قاضی ذیصلاحیت

و بموجب مقررات مفاوله نامه فعلی صادر گردید طبق قوانین استنادی این قاضی به مورد اجراء گذاشته خواهد شد و بهمین نهج این احکام در هر يك از کشورهای شريك پس از انجام تشریفات لازم و مقرر در هر کشوری اجرا خواهد شد. این رویه در مورد احکامی که جنبه اجرائی موقت دارند اجرا نمیشود و همچنین در مورد محکومیت‌های مربوط بمطالبه سود در خسارتهای وارده که با پرداخت هزینه مربوطه علیه خواهان بعلت رد درخواست او صادر می‌گردد نیز اجرا نمیشود.

۲- مطالباتی که در اثر يك باربری بین‌المللی به نفع يك راه آهن عهدۀ راه آهن دیگر که از همان کشور راه آهن اولی تبعیت نمیکند ایجاد شود نمیتواند مورد توقیف قرار گیرد مگر بموجب حکم صادره از قوه قضائیه کشور متبوعه راه آهنی که دارای مطالبات مورد توقیف است.

۳- وسائط نقلیه راه آهن همچنین اشیاء مختلف دیگری که در حمل و نقل بکار می‌روند و متعلق به راه آهن است مانند مخازن، ابزار آلات بارگیری، واگونهاى مسطح که با روپوش حمل میشوند و غیره مورد توقیف قرار نمیگیرند مگر آنکه متعلق به کشوری باشند که راه آهن آن کشور مالک آنها باشد و بموجب حکم صادره از طرف مقامات قضائی کشور اخیر الذکر. واگنهاى اختصاصی همچنین اشیاء مختلف دیگری که در باربری بکار می‌روند و در وسائط نقلیه فوق‌الذکر موجود باشد

و متعلق به مالک و آگون باشند نمیتوانند مورد توقیف قرار بگیرند مگر در کشوری که مالک آنها تابع آن کشور باشد و بموجب رأی صادره از طرف مقامات قضائی کشور اخیر الذکر.

۴- تضمین برای تأمین پرداخت هزینه‌های محاکمات قضائی که بر اساس قرارداد باربری بین‌المللی اقامه میشوند مطالبه نخواهد شد.

ماده پنجاه و هفتم- واحد پول- نرخ تسعیر و یا قبول پولهای خارجی

۱- مبالغی که بواحد فرانک درمقاوله نامه فعلی و ضمائم آن تعیین شده عبارت از فرانک طلا بوزن $\frac{1}{31}$ گرم بعیار ۰.۹۰۰٪ میباشد.

۲- راه آهن موظف است نرخهای تسعیر مورد عمل خود را در مورد کرایه حمل و سایر مخارج و استرداد بهای کالا که بواحدهای پول خارجی تعیین شده‌اند و به پول کشور خود دریافت میدارد چاپ و منتشر نماید (نرخ تسعیر).

۳- همچنین راه آهنی که پول خارجی را برای پرداخت قبول میکند باید نرخهایی را که با آنها پول خارجی را قبول می‌کند چاپ و منتشر نماید (نرخ قبول ارز)

ماده پنجاه و هشتم- اداره مرکزی حمل و نقل‌های بین‌المللی بار راه آهنها

۱- برای تسهیل و تأمین اجراء مقاوله نامه فعلی يك اداره مرکزی حمل

ونقلهای بین‌المللی وسیله راه‌آهنها تأسیس گردیده است که مأمور اجرای امور زیر میباشد :

الف - دریافت اطلاعات از تمام کشورهای عضو مقاله نامه و هر يك از راه‌آهنهای ذینفع و اعلام آنها بکشورها و راه‌آهنهای دیگر.

ب - جمع‌آوری و تنظیم و چاپ و انتشار اطلاعات از هر نوع که برای سرویس حمل و نقلهای بین‌المللی مفید باشد ..

ج - تسهیل روابط مالی لازم برای سرویس حمل و نقلهای بین‌المللی بین راه‌آهنهای مختلف و واريز مطالبات معوقه و تأمین اطمینان لازم در این مورد در روابط بین راه‌آهنها .

د - بنا به تقاضای یکی از کشورهای عضو مقاله نامه یا یکی از مؤسسات حمل و نقل که خطوط آن در فهرست خطوط پیش بینی شده در ماده ۵۹ ثبت شده است دفتر مرکزی بارانمائیهها و خدمات خود از هر طریق که ممکن باشد اقدام مینماید تا اختلافاتی که بین کشورهای فوق‌الذکر و سایر مؤسسات روی میدهد از طریق تفسیر و اجرای مقاله نامه فعلی رفع نماید .

ه - بنا بر تقاضای اعضاء اصلی (کشورها - مؤسسات حمل و نقل - مشتریان) اطلاعاتیه مشورتی برای کسب نظر در باره اختلافات مربوط بتفسیر و یا اجراء مقاله نامه منتشر مینماید .

و- همکاری برای رفع اختلاف مربوط به تفسیر و اجراء مقاله نامه از طریق حکمیت.

ز- بررسی تقاضاهای مربوط به تغییرات مقاله نامه فعلی و پیشنهاد تشکیل جلسات کنفرانسها در صورت لزوم طبق ماده ۶۹.

۲- آئین نامه خاصی که ضمیمه V مقاله نامه فعلی را تشکیل میدهد اقامتگاه و ترکیب سازمان این اداره مرکزی را و تشکیلات این اداره و نیز وسایل کار و شرایط و طرز عمل و نظارت آن را تعیین میکند.

ماده پنجاه و نهم - فهرست خطوط تابع مقاله نامه

۱- اداره مرکزی که در ماده ۵۸ پیش بینی شده مأمور تنظیم و به جریان گذاردن فهرست های خطوط تابع مقاله نامه فعلی میباشد بدین منظور از کشورهای عضو اطلاعات مربوطه را برای درج در فهرست ها یا حذف خطوط يك راه آهن یا يك مؤسسه که در ماده ۲ ذکر شده دریافت میکند.

۲- ورود يك خط جدید در سرویس حمل و نقلهای بین‌المللی عملی نمیشود مگر يك ماه بعد از تاریخ نامه اداره مرکزی بعنوان کشورهای عضو دیگر مشعر بر اعلام ثبت آن خط در فهرست مربوطه.

۳- حذف يك خط از طرف اداره مرکزی موقعی اعلام میگردد که بدرخواست کشور عضویکه بنا به تقاضای او این خط در فهرست قید گردیده است طی یادداشتی

به اداره مرکزی اعلام نماید که آن خط دیگر در وضعیتی قرار ندارد که بتواند تعهدات ناشی از مقاوله نامه را انجام دهد .

۴- تنها بمحض دریافت ساده اعلامیه منتشره از طرف اداره مرکزی بهر راه آهنی حق میدهد فوراً تمام کلیه روابط حمل و نقل بین المللی خود را با خط حذف شده قطع نماید . مگر در مورد حمل و نقلهاییکه در جریان میباشد و باید خاتمه پذیرند .

ماده شصتم - مقررات خاص در مورد بعضی از باربریها -

مقررات تکمیلی

۱- حمل واکنهای مربوط به اشخاص تابع مقررات ضمیمه شماره میباشد .
۲- حمل مخازنها تابع مقررات ضمیمه شماره است .
۳- برای باربری بسته های اکسپرس راه آهنها میتواند بوسیله مواد مربوطه در تعرفه های خود در این مورد بعضی از مقررات مخصوص مندرج در ضمیمه را قید نمایند .

۴- برای حمل و نقلهای نامبرده زیر :

الف - حمل و نقل با اسناد حمل قابل مبادله .

ب - حمل و نقل بشرط عدم تحویل کالا جز در مقابل رونوشت بارنامه .

ج - حمل و نقل روزنامه ها .

د - حمل و نقل کالا بمقصد بازارهای مکاره و نمایشگاهها .

ه - حمل و نقلهای ابزار آلات بارگیری و وسایل پوششی ضد سرما و گرما برای کالاهای حمل شده دریا چند کشور متعاقد بوسیله انعقاد قرارداد های خاص و باراه آهنها بموجب مواد مخصوص تعرفه های خود میتواند شرایطی را برای اینگونه حمل و نقلها مقرر دارند که مغایر مقاوله نامه فعلی باشد بالاخص سند حملی را که مغایر نمونه ضمیمه II مقاوله نامه فعلی باشد برای این منظور پیش بینی نمایند

و - مقررات تکمیلی که بعضی از کشور های متعاقد یا بعضی از راه آهنهای شریک برای اجرای مقاوله نامه انتشار میدهند به اداره مرکزی ارسال خواهد شد .

این مقررات تکمیلی ممکن است در راه آهن هائیکه الحاق خود را به آن اعلام میدارند تحت اشکال پیش بینی شده در قوانین و آئین نامه های هر کشوری به اجراء گذارده شود بدون آنکه مقاوله نامه فعلی را نقض نمایند و اجرای این مقررات تکمیلی طی یادداشتی به اداره مرکزی اعلام خواهد شد .

ماده شصت و یکم - حل و فصل اختلافات از طریق حکمیت

۱ - هر گاه اختلافاتی که در موضوع تفسیر و اجرای قرارداد بین اعضاء بوجود می آید بین خود آنان حل و فصل نشود با توجه به اینکه این مقاوله نامه عنوان

قانون بین‌المللی و یا عنوان قانون قراردادی مورد قبول همه را دارد و همچنین با توجه به اینکه مقررات تکمیلی آن که توسط بعضی از کشورهای عضو مقابله‌نامه تدوین شده‌اند و نیز موافقت‌نامه‌های خاصی که در بند ۴ ماده ۶۰ پیش‌بینی شده‌است همان ارزش را دارند می‌توان بنابر درخواست اعضاء این اختلافات را ارجاع بحکمیت نمود ترکیب و رویه محاکمی که عهده‌دار این نوع حکمیت می‌باشند در ضمیمه X این مقابله‌نامه درج شده‌است.

۲ - مع الوصف در مورد اختلاف بین کشورها مقررات مندرج در ضمیمه X طرفین را و ادارو بمراعات آن نخواهد کرد و هر يك از کشورها رأساً می‌توانند در باره ترکیب دادگاهی که حکمیت به آن ارجاع خواهد شد و رویه‌ای که باید در حکمیت اتخاذ شود تصمیم لازم اتخاذ کنند.

۳ - بنابر تقاضای طرفین حکمیت در موارد زیر متوقف می‌شود:

الف - بدون اینکه به حل اختلاف بموجب مقررات قانونی دیگر لطمه‌ای برسد .

۱ - در مورد اختلافات بین کشورهای عضو قرارداد .

۲ - در مورد اختلافات بین کشورهای عضو قرارداد از یک طرف و کشورهای غیر عضو از طرف دیگر .

۳ - در مورد اختلافات بین کشورهای غیر عضو .

بشرط اینکه در دو مورد اخیر الذکر قرارداد حاضر مانند یک قانون ملی یا بعنوان حقوق توافقی قابل اجرا باشد .

ب - در مورد اختلافات بین مؤسسات بازربری .

ج - در مورد اختلافات بین مؤسسات بازربری و مشتریان .

د - در مورد اختلافات بین مشتریان .

۴ - اجرای طریقه حکمیت در مورد تعلیق و قطع مرور زمان دعاوی مربوط به طلب همان اثر را دارد که طرح دعوا در محاکم عادی .

۵ - احکام صادره از دادگاههای حکمیت درباره مؤسسات بازربری و مشتریان در هر کشور عضو قرارداد بعد از انجام تشریفات مقرره کشور محل اجراء لازم الاجرا میگردد .

قسمت پنجم مقررات استثنائی

ماده شصت و دوم - نقضهای موقتی

۱ - اگر وضع اقتصادی و مالی کشوری طوری باشد که اجراء مقررات فصل سوم از قسمت سوم مقاوله نامه مشکلات بزرگی برای آنها ایجاد کند هر کشوری با گنجاندن مقرراتی در تعرفه‌های خود و یا با اعمال قدرت ملی بقسمی که اختیارات کلی یا جزئی به ادارات راه آهن داده شود میتواند مقررات ماده ۱۷-۱۹-۳۱ قرارداد را در مورد بعضی از حمل و نقلها بشرح زیر نقض نمایند :

الف - هنگامیکه ارسال محمولات از این کشور با پرداخت کرایه بعمل آید .

۱ - خواه تماماً این کار تا مرز کشور انجام شود .

۲ - خواه این کار حداقل تا حدود مرکز کشور باشد .

ب - محمولاتی که بمقصد این کشور فرستاده میشوند باید در مبدأ کرایه آنها پرداخت شود .

۱ - خواه این عمل حداقل تا مرزهای آن کشور صورت گیرد بشرط اینکه کشور مبدأ از محدودیت مذکور در شماره ۱ بند الف فوق‌الذکر استفاده ننماید .

۲ - خواه این عمل حداکثر تا مرزهای آن کشور صورت گیرد .

ج - محمولات اعم از اینکه از این کشور صادر و یا بمقصد آن وارد شوند نمیتوانند از هیچگونه استرداد بهائی استفاده کنند و همچنین هیچگونه پیش پرداختی پذیرفته نمیشود و یا اینکه استرداد های بهای کالا و پیش پرداختها در حدود معینی مورد قبول قرار میگیرد .

د - به فرستنده اجازه داده نمیشود که قرارداد باربری را برای کشور مقصد در مورد پرداخت استرداد بها تغییر دهد .

۲ - تحت همان شرایط کشورها با اختیارات کلی و یا جزئی که به ادارات راه آهن

میدهند میتوانند مقررات مواد ۱۷-۱۹-۲۱-۲۲ قرارداد را نقض کنند و در روابط متقابل بشرح زیر تصمیم بگیرند:

الف - مقررات پرداخت هزینه‌ها برحسب موافقت بین راه آهن‌های ذینفع بطور خاصی تدوین شده باشد این مقررات نمیتواند شامل ترتیبی باشد که در ماده ۱۷ پیش‌بینی نشده است.

ب - بعضی درخواست‌های تغییرات در قرارداد باربری مورد قبول قرار نگیرد.

۳- تصمیمات متخذه طبق بند ۱ و ۲ به اداره مرکزی اطلاع داده میشود.

تصمیمات مذکور در بند ۱ حداکثر پس از انقضاء مهلت هشت روز به‌مورد اجراء درمیآید و مبدأ این مهلت از تاریخی خواهد بود که اداره مرکزی تصمیم متخذه را طی یادداشتی به اطلاع سایر دول میرساند.

تصمیمات مذکور در بند ۲ حداکثر بعد از گذشتن يك مهلت ۲ روزه از تاریخ انتشار در دول ذینفع بموقع اجرا گذارده میشود.

۴ - محمولات بین‌راه مشمول تصمیمات مذکور نخواهد شد.

ماده شصت و سوم - مسئولیت در حمل و نقل راه آهن - دریا

۱ - در حمل و نقل‌های مختلط (راه آهن - دریا) که از خطوط منظوره

در بند ۱ ماده ۲ استفاده میشود هر دولتی میتواند ضمن تقاضای اینکه اطلاعات مفید در فهرست خطوط تابع قرارداد قید شود اضافه نماید که علل معافیت مشروحه زیر به معافیتهای پیش بینی شده در ماده ۲۷ منضم شود.

حمل و نقل کننده نمیتواند از آن بهره‌مند شود مگر در صورتیکه ثابت کند فقدان و آسیب دیدگی و یا تأخیر در مدت تحویل در روی خط سیر دریائی از موقع بارگیری کالا در روی کشتی تا تخلیه آن از کشتی پیش آمد کرده است.

عمل معافیت از مسئولیت بشرح زیر است:

الف - احمال و مسامحه یا خطای ناخدا . ملوان . راهنما یا مأمورین حمل و نقل کننده در کشتیرانی یا اداره کشتی .

ب - غیر قابل استعمال شدن کشتی بشرط اینکه حمل و نقل کننده ثابت کند غیر قابل کشتیرانی شدن مر بوط بعدم دقت لازم از طرف او نبوده است و مراقبتهای لازم را برای آنکه کشتی جهت کشتیرانی آماده باشد انجام داده است و کشتی را تسلیح و مجهز نموده و آذوقه لازم برای آن تهیه کرده است .

و همچنین تمام قسمتهای کشتی را برای بارگیری مال التجاره آماده و در وضع مناسبی قرارداد داده است بطوریکه تمام قسمتهای کشتی آماده برای قبول کالا جهت حمل و حفاظت آن بوده است .

ج - آتش سوزی - بشرط اینکه حمل و نقل کننده ثابت کند که

آتش سوزی معلول عمل یا خطای او نبوده است و همچنین این آتش سوزی در اثر عمل یا خطای ناخدا . ملوان و راهنمای کشتی و سایر سامورین مربوطه صورت نگرفته است .

- د - نابودی ها و مخاطرات و یاسوانح دریا و یا سایر آبهای قابل کشتیرانی .
- ه - نجات یا کوشش برای نجات جان یا مال در دریا .
- و - بارگیری کالا روی پل کشتی - بشرط اینکه بارضایت فرستنده که در بارنامه قید شده باشد کالا در پل کشتی و بدون واکن بارگیری شود .

علل معافیت فوق الذکر بهیچوجه تعهدات عمومی حمل و نقل کننده را تقلیل نمیدهد و از بین نمیبرد مخصوصاً تعهد او را برای مراقبت لازم در اینکه کشتی را آماده کشتیرانی نماید و برای آن تسلیح و تجهیزات و ذخیره کافی تأمین کند و همچنین تمام قسمتهای کشتی را که کالا در آن بارگیری میشود آماده و مهیا سازد بطوری که برای قبول حمل و نقل و محافظت کالا مناسب باشد .

هنگامیکه حمل و نقل کننده از علل معافیت مذکور فوق استفاده میکند مع الوصف چنانچه ذیحق ثابت کند تأخیر در مدت تحویل کالا و فقدان یا آسیب دیدگی آن معلول يك خطای حمل و نقل کننده یا ناخدا و ملوان یا راهنما یا مأمورین مربوطه بوده است در این قبیل موارد حمل و نقل کننده مسئول شناخته میشود با توجه به اینکه اشتباهات فوق غیر آنهایی است که در ردیف الف ذکر گردیده است .

در بند ۱ ماده ۲ استفاده میشود هر دولتی میتواند ضمن تقاضای اینکه اطلاعات مفید در فهرست خطوط تابع قرارداد قید شود اضافه نماید که علل معافیت مشروح زیر به معافیتهای پیش‌بینی شده در ماده ۲۷ منضم شود.

حمل و نقل کننده نمیتواند از آن بهره‌مند شود مگر در صورتیکه ثابت کند فقدان و آسیب دیدگی و یا تأخیر در مدت تحویل در روی خط سیر دریائی از موقع بارگیری کالا در روی کشتی تا تخلیه آن از کشتی پیش‌آمد کرده است.

عمل معافیت از مسئولیت بشرح زیر است:

الف - اهمال و مسامحه یا خطای ناخدا . ملوان . راهنما یا مأمورین حمل و نقل کننده در کشتیرانی یا اداره کشتی .

ب - غیر قابل استعمال شدن کشتی بشرط اینکه حمل و نقل کننده ثابت کند غیر قابل کشتیرانی شدن مربوط به عدم دقت لازم از طرف او نبوده است و مراقبتهای لازم را برای آنکه کشتی جهت کشتیرانی آماده باشد انجام داده است و کشتی را تسلیح و مجهز نموده و آذوقه لازم برای آن تهیه کرده است .

و همچنین تمام قسمتهای کشتی را برای بارگیری مال التجاره آماده و در وضع مناسبی قرارداد داده است بطوریکه تمام قسمتهای کشتی آماده برای قبول کالا جهت حمل و حفاظت آن بوده است .

ج - آتش سوزی - بشرط اینکه حمل و نقل کننده ثابت کند که

۲ - هر گاه يك مسير دريائی توسط چند مؤسسه مندرج در فهرست مذکور در بند ۱ مورد استفاده قرار گیرد نحوه مسئولیت كس در اين مسير قابل اجراء است بايد برای تمام مؤسسه‌ها يكسان باشد .

بعلاوه هنگاميكه اين مؤسسات بنا بر درخواست چندین دولت در فهرست ثبت شده اند قبول نحوه اين مسئولیت بايد قبلاً بين دولتها مورد توافق قرار گیرد .

۳ - تصميماتی كه بر طبق اين ماده اتخاذ ميشود به اطلاع اداره مر كزی خواهد رسيد اين تصميمات حداكثر پس از انقضاء يك مهلت سی روزه از تاريخ نامه ايكه اداره مر كزی طی آن تصميمات را به دولتهای ديگر اعلام ميكند بموقع اجراء گذارده ميشود .

محمولاتيكه در بين راه هستند مشمول اين تصميمات نخواهند شد .

ماده شصت و چهارم - مسئولیت در مورد سوانح هسته‌ای (اتمی)

راه آهن از مسئولیتی كه بر حسب مقاوله نامه فعلی بر عهده اوست مبری ميشود هر گاه خسارت معلول يك سانحه هسته‌ای باشد و بموجب مقررات خاصی كه در يك دولت عضو مقاوله نامه مجرا است و مسئولیت را در قلمرو نيروی اتمی مستقر مينمايد و اين دولت و يا شخصيكه نماينده آنست از اين تأسيسات هسته‌ای استفاده ميكند مسئول زيانی است كه در اين زمينه وارد ميشود .

قسمت ششم - مقررات نهائی

ماده شصت و پنجم - امضاء

این مقاله نامه که ضامم آن قسمت مکمل آن میباشد تا اول مه ۱۹۶۱م برای امضاء دولتهائیکه از آنها برای شرکت در کنفرانس عادی تجدیدنظر دعوت شده باز میباشد.

ماده شصت و ششم - تصویب - بموقع اجرا گذاردن

این مقاله نامه بتصویب خواهد رسید و اسناد مربوط بتصویب آن بلافاصله نزد دولت سوئیس تودیع میگردد هر گاه مقاله نامه توسط پانزده دولت بتصویب برسد دولت سوئیس با دولتهای ذینفع جهت بررسی امکان اجرای مقاله نامه تماس خواهد گرفت.

ماده شصت و هفتم - الحاق به مقاله نامه

۱ - هر دولتی مقاله نامه را امضاء ننموده باشد و بخواهد بمقاله نامه فعلی بپیوندد تقاضای خود را خطاب به دولت سوئیس ارسال میدارد این دولت آن را برای تمام دولتهای عضو بضمیمه يك یادداشت اداره مرکزی که مشخصات راه آهنهای دولت متقاضی را از لحاظ حمل و نقلهای بین‌المللی روشن میسازد ارسال خواهد داشت.

۲ - چنانچه در ظرف شش ماه از تاریخ این اعلامیه حداقل دو کشور مخالفت خود را نسبت به تقاضای ارسال شده به دولت سوئیس اطلاع ندهند تقاضا با حقوق کامل پذیرفته شده تلقی میگردد و اعلامیه آن توسط دولت سوئیس به دولت متقاضی و کلیه دولتهای عضو مقاله نامه فرستاده خواهد شد .

در غیر این صورت دولت سوئیس به کلیه دولتهای عضو مقاله نامه و همچنین بدولت متقاضی اعلام خواهد داشت که تقاضای عضویت آن بتأخیر افتاده است .

۳ - هر پذیرشی بعد از یک ماه از تاریخ ارسال اعلامیه توسط دولت سوئیس رسمیت پیدا میکنند چنانچه در انقضای این مهلت هنوز مقاله نامه بموقع اجراء گذارده نشده باشد از تاریخ اجراء مقاله نامه رسمیت خواهد یافت .

ماده شصت و هشتم - مدت تعهد دولتهای عضو مقاله نامه

۱ - مدت مقاله نامه فعلی نامحدود است مع الوصف هر دولت عضو مقاله نامه تحت شرایط زیر میتواند از آن کناره گیری نماید .

مقاله نامه برای هر دولت عضو تا تاریخ ۳۱ دسامبر پنجمین سال بعد از تاریخ اجراء مقاله نامه معتبر است . هر دولتی که بخواهد در پایان این دوره از عضویت کناره گیری کند باید تصمیم خود را حداقل یکسال پیش بدولت سوئیس اطلاع دهد تا دولت سوئیس آنرا بکلیه دول عضو مقاله نامه اطلاع دهد .

چنانچه در ظرف مدت قید شده در بالا تصمیم دولت طی یادداشتی اعلام نگردد

عضویت آن دولت با استفاده از کلیه حقوق مربوطه برای يك دوره سه‌ساله تمدید خواهد شد و همچنین سه سال به سه سال دوره آن تجدید میگردد و چنانچه دولت نامبرده از این که حداقل یکسال قبل از ۳۱ دسامبر آخرین سال هر يك از دوره‌های سه‌ساله از ابلاغ تصمیم خود سر باز زند عضویت آن بنهج مذکور تمدید میگردد.

۲ - دولت هائی که در خلال دوره پنج‌ساله یابکی از دوره‌های سه‌ساله برای شرکت در مقاله‌نامه پذیرفته شوند تا آخر دوره مربوطه متعهد شناخته میشوند و چنانچه تا پایان هر يك از دوره‌های بعدی حداقل انصراف خود را یکسال قبل از انقضاء یکی از دوره‌های مزبور اعلام ندارند پایبند این تعهد باقی میمانند.

ماده شصت و نهم - تجدید نظر در مقاله‌نامه

۱ - نمایندگان دولتهای عضو مقاله‌نامه برای تجدید نظر در مقاله‌نامه طبق دعوتنامه دولت سویس اجتماع مینمایند و دیرترین زمان تشکیل این جلسه پنج‌سال بعد از اجرای مقاله‌نامه فعلی است يك کنفرانس قبل از این تاریخ بنا بر تقاضای حداقل ثلث دول متعاهد تشکیل خواهد شد.

باموافقت اکثریت دولتهای متعاهد دولت سویس از دولتهای غیر متعاهد نیز دعوت بعمل خواهد آورد با موافقت اکثریت دول متعاهد اداره مرکزی برای شرکت در کنفرانس از نمایندگان زیر دعوت بعمل خواهد آورد:

الف - از سازمانهای بین‌المللی دولتی که در امور حمل و نقل خیرگی دارند.

ب - از سازمانهای بین‌المللی غیر دولتی که به امر حمل و نقل اشتغال دارند شرکت نمایندگان دولتهای متعاقد و همچنین سازمانهای بین‌المللی مذکور در بند چهارم در مذاکرات کنفرانس بوسیله آئین نامه مربوط بمذاکرات این کنفرانسها ترتیب داده میشود .

باموافقت اکثریت حکومتهای دول متعاقد، اداره مرکزی میتواند قبل از کنفرانسهای تجدید نظر عادی و فوق العاده کمیسیونهای را برای بررسی مقدماتی پیشنهادات مربوط بتجدید نظر دعوت نماید .
مقررات ضمیمه VI عیناً در مورد این کمیسیونها قابل اجراء است .

۲ - بموقع اجراء گذاردن مقاله نامه جدیدی که کنفرانس تجدید نظر تهیه میکند متضمن فسخ مقاله نامه قبلی است حتی از لحاظ دولتهای متعاقدی که مقاله نامه جدید را تصویب نکرده باشند .

۳ - در فاصله کنفرانسهای تجدید نظر مواد ۳ و ۴ و بند ۵ از ماده ۵ و همچنین مواد ۶ - ۱۱ - ۱۳ - ۱۷ - ۱۹ - ۲۱ - ۲۲ - ۲۳ - ۲۴ - ۲۵ - ۴۸ - ۴۹ - ۵۰ - ۵۳ و ضمایم $\frac{IV}{a}$ ، $\frac{IV}{b}$ و IX را میتوان بوسیله کمیسیون تجدید نظر تغییر داد .

سازمان و طرز کار این کمیسیون موضوع ضمیمه شماره VI این مقاله نامه میباشد .
تصمیمات کمیسیون تجدید نظر بلافاصله توسط اداره مرکزی به حکومتهای دول متعاقد اعلام میشود .

این تصمیمات قبول شده تلقی میشود چنانچه در مدت سه ماه از آغاز روز اعلام آنها اقلاً پنج حکومت اعتراضات خود را طی یادداشتی اعلام نمایند . این تصمیمات از اولین روز ششمین ماه پس از ماهیکه در خلال آن اداره مرکزی تصمیمات متخذه را به اطلاع حکومتهای دول متعاهد اعلام میدارد بموقع اجراء گذارده میشود . اداره مرکزی هنگام ابلاغ تصمیمات این روز را معین میکند .

۴- بمنظور تغییر دادن آئیننامه‌های نامبرده زیر :

الف- آئین نامه بین‌المللی مربوط به حمل و نقل کالاهای خطرناک با راه آهن (ضمیمه شماره I)

ب- آئین نامه بین‌المللی مربوط به حمل و نقل واکنهای اختصاصی (ضمیمه شماره VII)

ج- آئین نامه بین‌المللی مربوط به حمل و نقل مخازن (ضمیمه شماره VIII) کمیسیونهایی از کارشناسان تشکیل میشود که سازمان و طرز کار آن موضوع اساسنامه است که ضمیمه VI مقاله نامه فعلی را تشکیل میدهد .

۶- تصمیمات کمیسیونهای کارشناسان بلافاصله توسط اداره مرکزی بحکومت‌های دول متعاهد ابلاغ خواهد شد این تصمیمات قبول شده تلقی میشود چنانچه در ظرف مدت سه ماه که مبدأ آن روز ابلاغ است اقلاً پنج حکومت مخالفت خود را اعلام ندارند .

این تصمیمات از اولین روز ششمین ماه بعد از ماهیکه در خلال آن اداره مرکزی آنها را به اطلاع حکومتهای دول متعاقد رسانده است بموقع اجراء گذارده میشود. اداره مرکزی هنگام ابلاغ تصمیمات این روز را تعیین میکند.

ماده هفتم - متون مقاوله نامه - ترجمه‌های رسمی

مقاوله نامه فعلی برحسب معمول دیپلماسی بزبان فرانسه مورد تصویب قرار گرفته و به امضاء رسیده است به متن فرانسه يك متن بزبان آلمانی و يك متن بزبان انگلیسی و يك متن بزبان ایتالیائی که اعتبار ترجمه رسمی را دارند ضمیمه است. و در صورت اختلاف متن فرانسه معتبر است .

با اعتقاد کامل - نمایندگان تام‌الاختیار زیرین با ارائه اعتبارنامه خود که کاملاً صحیح و قانونی میباشد مقاوله نامه فعلی را امضاء نموده‌اند - امضاء شده در برن بیست و پنجم فوریه یکهزار و نهصد و شصت و يك . در يك نسخه فقط که در آرشیو کنفدراسیون سویس تودیع شده که از آن يك رونوشت رسمی بهر يك از اعضاء تسلیم گردیده است .

نمایندگان

اتریش

از طرف

بلغاری

«

اسپانی

«

از طرف	فرانسه
«	هنگری
«	لبنان
«	لوکزامبورگ
«	هلند
«	پرتغال
«	انگلستان و ایرلند شمالی
«	سوئیس
«	ترکیه
«	بلژیک
«	دانمارک
«	فنلاند
«	یونان
«	ایتالیا
«	لیختنشتن
«	نروژ
«	لهستان

از طرف	رومانی
«	سوئد
«	چک اسلواکی
«	یوگوسلاوی

مقاله نامه فوق که مشتمل بر شش قسمت و شش فصل و هفتاد ماده است منضم
به قانون الحاق دولت ایران بقراردادهای بین‌المللی حمل و نقل بار و مسافر میباشد.
رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

اساسنامه سازمان قند و شکر

مصوب ۱۳۴۵/۳/۱۰

بمنظور خرید قند و شکر محصول کارخانه های دولتی و در صورت لزوم محصول کارخانه های خصوصی و تأمین کمبود قند و شکر (شکر سفید - شکر قابل تصفیه) مورد نیاز کشور با توجه به میزان تولید داخلی از خارج و نگاهداری ذخیره کافی و فروش قند و شکر بنرخ تثبیت شده از طرف دولت بطوریکه عموم مصرف کنندگان در سراسر کشور بقند و شکر کافی بنرخ مقرر دسترسی داشته باشند اداره قند و شکر بنام سازمان قند و شکر طبق مقررات این اساسنامه اداره خواهد شد در این اساسنامه سازمان قند و شکر اختصاراً سازمان نامیده میشود.

ماده اول - سازمان دارای شخصیت حقوقی و تابع وزارت دارائی است مرکز آن در تهران میباشد و میتواند شعبه یا نمایندگیهایی در نقاط دیگر داشته باشد.

ماده دوم - وزارت دارائی مکلف است تا پایان سال ۱۳۴۵ دارائی سازمان را بوسیله کارشناسان منتخب خود طبق اصول و عرف بازرگانی ارزیابی و آنرا بمنوان سرمایه سازمان منظور نماید.

ماده سوم - سازمان بوسیله يك مدير كل اداره خواهد شد كه از طرف

وزیر دارائی از بین کارمندان عالی رتبه و صلاحیت دار که لا اقل دارای پانزده سال سابقه خدمت در وزارت دارائی باشد تعیین میشود .

مدیر کل در دوره تصدی سازمان حق داشتن هیچگونه شغل دیگری نخواهد داشت .

ماده چهارم - وظایف و اختیارات مدیر کل بشرح زیر است :

۱ - اداره امور سازمان بر اساس وظایفی که طبق مقررات و قوانین مربوط و این اساسنامه بسازمان محول شده است .

۲ - تهیه طرح تشکیلات و شرح وظایف واحدهای تابع سازمان و اجرای آن پس از تصویب وزیر دارائی .

۳ - استخدام و عزل و نصب کارکنان طبق مقررات مربوط و بر اساس تشکیلات و بودجه مصوب. انتصاب و تغییر ذی حساب با وزارت دارائی خواهد بود انتصاب معاونین سازمان به پیشنهاد مدیر کل و تصویب وزارت دارائی خواهد بود .

۴ - امضاء اوراق بهادار و نامه ها و قرارداد ها و همچنین افتتاح حساب در بانکها از طریق خزانه داری کل و معرفی امضاهای مجاز و اجازه پرداخت هزینه ها در حدود بودجه مصوب .

۵ - نمایندگی سازمان در مقابل مراجع اداری قضائی و مؤسسات خصوصی داخلی و خارجی با حق انتخاب و کیل و اعطای حق وکالت در تو کیل تا یک درجه .

۶ - ارجاع دعاوی بدآوری و یاپایان دادن دعاوی از طریق صلح و سازش

پس از تأیید وزیر دارائی و تصویب هیئت وزیران .

تبصره - مدیر کل میتواند تمام یا قسمتی از اختیارات خود را بمسئولیت

خود بهر يك از معاونین یا رؤسای واحدهای تابعه تفویض نماید .

ماده پنجم - سال مالی سازمان از اول فروردین تا پایان اسفند ماه هر سال

خواهد بود .

ماده ششم - بودجه سازمان که شامل ارقام درآمد و هزینه میباشد تا آخر

آذرماه هر سال برای سال بعد از طرف سازمان تنظیم و پس از تأیید و تصویب وزیر

دارائی اجراء خواهد شد .

ماده هفتم - سازمان موظف است تا پایان تیرماه هر سال صورت موازنه

حساب عملیات سال گذشته خود را با توجه بمیزان درآمد و هزینه های انجام شده

تهیه و برای تصویب بوزارت دارائی ارسال دارد تفاوت درآمد و هزینه پس از وضع

استهلاکات در ضمن ماههای سال بحساب درآمد عمومی کشور منظور خواهد گردید.

ماده هشتم - تعهدات سازمان وقتی معتبر است که ذبحساب مربوط با توجه

به اعتبار مصوب پرداخت آنرا قبلاً تعهد نموده باشد چکها و اوراق بهادار از قبیل

سفته و برات و قراردادهای با امضاء مدیر کل یا نماینده او به اتفاق ذبحساب یا نماینده

اوصادر خواهد شد .

تبصره - در صورتیکه خرید قند و شکر بیش از مبلغی که طبق بودجه تصویب شده ضروری و بمصلحت تشخیص شود بنا به پیشنهاد سازمان و تصویب وزارت دارائی خریداری و از اعتبار سال بعد بحساب منظور خواهد شد .

ماده نهم - حسابهای ماهانه سازمان بضمیمه اسناد و مدارک مربوط از طرف ذبحساب تنظیم و برای رسیدگی بمیزین حساب تسلیم میگردد و ممیزین حسابها با رعایت مقررات این اساسنامه آنرا رسیدگی و بدیوان محاسبات ارسال خواهند داشت . صورت موازنه حساب سازمان بر مبنای حسابهای رسیدگی شده از طرف ممیزین مذکور تنظیم میشود .

ماده دهم - معاملات سازمان بجز در موارد زیر طبق آئین نامه ای خواهد بود که از طرف مدیر کل سازمان تهیه و بتصویب وزیر دارائی برسد .

۱- تعیین نرخ خرید قند و شکر محصول داخلی و دستمزد تبدیل در تصفیه خانه ها و همچنین تعیین نرخ و ترتیب فروش قند و شکر در کشور بنا بر پیشنهاد سازمان و تصویب وزیر دارائی خواهد بود .

۲- در مورد خرید قند و شکر سفید تصفیه شده و شکر قابل تصفیه از خارج کشور با استعلام نرخ از فروشندگان معتبر دنیا بنا به پیشنهاد سازمان و تصویب وزارت دارائی عمل خواهد شد .

۳- در مورد معاملاتیکه فوریت دارد و یا مصلحت ایجاب کند ترك مناقصه و

یا مزایده تا مبلغ پانصد هزار ریال بتصویب مدیر کل سازمان و بیش از مبلغ مذکور در هر مورد به پیشنهاد مدیر کل سازمان و تصویب کمیسیون مرکب از سه نفر از صاحب منصبان عالیرتبه شاغل دولت که به پیشنهاد وزیر دارائی و تصویب هیئت وزیران برای یکسال مالی انتخاب میشوند خواهد بود.

ماده یازدهم - تعیین خط مشی کلی سازمان به پیشنهاد مدیر کل و تصویب وزیر دارائی خواهد بود.

ماده دوازدهم - کارکنان سازمان مشمول قوانین استخدامی و مقررات مربوطه میباشند.

اساسنامه فوق مشتمل بر دوازده ماده و دو تبصره که به استناد تبصره ۳۰ قانون بودجه سال ۱۳۴۴ کل کشور در جلسه روز سه شنبه دهم خرداد ماه یک هزار و سیصد و چهل و پنج شمسی بتصویب کمیسیون مشترک دارائی مجلسین رسیده صحیح و قابل اجراست.

رئیس مجلس سنا
مهندس شریف امامی

رئیس مجلس شورای ملی
مهندس عبدالله ریاضی

اساسنامه سازمان چای

مصوب ۴۵/۳/۱۰

بمنظور افزایش تولید چای داخلی و تأمین چای مورد نیاز کشور و بهبود کیفیت آن و حمایت از تولید کنندگان و تهیه و خرید و فروش و صدور انواع چای سازمان چای طبق مقررات این اساسنامه اداره خواهد شد. در این اساسنامه سازمان چای اختصاراً سازمان نامیده میشود.

ماده اول - سازمان دارای شخصیت حقوقی و تابع وزارت دارائی است مرکز آن در تهران میباشد و میتواند شعب یا نمایندگان در نقاط دیگر داشته باشد.

ماده دوم - وزارت دارائی مکلف است تا پایان سال ۱۳۴۵ دارائی سازمان را بوسیله کارشناسان منتخب خود طبق اصول و عرف بازرگانی ارزیابی و آنرا بعنوان سرمایه سازمان منظور نماید.

ماده سوم - سازمان وسیله یک مدیر کل اداره خواهد شد که از طرف وزیر دارائی از بین کارمندان عالی رتبه و صلاحیتدار که لااقل دارای پانزده سال سابقه خدمت در وزارت دارائی باشد تعیین میشود. مدیر کل در دوره تصدی سازمان حق داشتن هیچگونه شغل دیگری نخواهد داشت.

ماده چهارم - وظایف و اختیارات مدیر کل بشرح زیر است :

- ۱ - اداره سازمان بر اساس وظایفی که طبق مقررات و قوانین مربوط و این اساسنامه بسازمان محول شده است .
- ۲ - تهیه طرح تشکیلات و شرح وظایف واحدهای تابع سازمان و اجرای آن پس از تصویب وزیر دارائی .
- ۳ - استخدام و عزل و نصب کارکنان طبق مقررات مربوط و بر اساس تشکیلات و بودجه مصوب. انتصاب و تغییر ذی حساب با وزارت دارائی خواهد بود . انتصاب معاونین سازمان به پیشنهاد مدیر کل و تصویب وزیر دارائی میباشد .
- ۴ - امضاء اوراق بهادار و نامه ها و قراردادها و همچنین افتتاح حساب در بانکها از طریق خزانه داری کل و معرفی امضاهای مجاز و اجازه پرداخت هزینه ها در حدود بودجه مصوب .
- ۵ - تعیین نمایندگان فروش و عاملین توزیع چای :
- ۶ - نمایندگی سازمان در مقابل مراجع اداری و قضائی و مؤسسات خصوصی داخلی و خارجی با حق انتخاب و کیل و اعطای حق و کالت در توکیل تا یکدرجه .
- ۷ - ارجاع دعاوی بدواری و پاییان دادن دعاوی از طریق صلح و سازش پس از تأیید وزیر دارائی و تصویب هیئت وزیران .

تبصره - مدیر کل میتواند تمام یا قسمتی از اختیارات خود را بمسئولیت خود بهر يك از معاونین یا رؤسای واحدهای تابعه تفویض نماید .

ماده پنجم - سال مالی سازمان از اول فروردین ماه تا پایان سال اسفند ماه هر سال خواهد بود .

ماده ششم - بودجه سازمان که شامل ارقام درآمد و هزینه و کلیه دریافتیها و پرداختیها میباشد تا آخر آذرماه هر سال برای سال بعد از طرف سازمان تنظیم و پس از تأیید و تصویب وزیر دارائی اجرا خواهد شد .

ماده هفتم - سازمان موظف است تا پایان شهر یورماه هر سال صورت موازنه حساب عملیات سال گذشته خود را با توجه بمیزان درآمد و هزینه های انجام شده تهیه و برای تصویب بوزارت دارائی ارسال دارد .

تفاوت درآمد و هزینه پس از وضع استهلاكات در ضمن ماههای سال بحساب درآمد عمومی کشور منظور خواهد شد .

ماده هشتم - تعهدات سازمان وقتی معتبر است که ذیحساب مربوط بانوجه به اعتبار مصوب پرداخت آنرا قبلاً تعهد نموده باشد . چکها و اوراق بهادار از قبیل سفته و بروات و قراردادهای امضاء مدیر کل یا نماینده او به اتفاق ذیحساب یا نماینده او صادر خواهد شد .

ماده نهم - حسابهای ماهانه سازمان بضمیمه اسناد و مدارك مربوط از طرف

ذیحساب تنظیم و برای رسیدگی به ممیزین حساب تسلیم میگردد و ممیزین حسابها با رعایت مقررات این اساسنامه آنرا رسیدگی و بدیوان محاسبات ارسال خواهند داشت. صورت موازنه حساب سازمان بر مبنای حسابهای رسیدگی شده از طرف ممیزین مذکور تنظیم میشود.

ماده دهم - مساعدهها و کمکهای پرداختی به چایکاران و کارخانجات چای سازی که مورد عمل میباشد ادامه خواهد یافت. میزان مساعدهها و کمکهای لازم طبق پیشنهاد سازمان و تصویب وزارت دارائی خواهد بود.

ماده یازدهم - معاملات سازمان بجز در موارد زیر طبق آئین نامه ای خواهد بود که از طرف مدیر کل سازمان تهیه و بتصویب وزیر دارائی برسد.

۱ - تعیین نرخ خرید بر ک سبز و اجرت کارخانه های چایسازی و همچنین تعیین نوع فروش چای حاضر بمصرف اعم از چای بسته بندی شده و فله و تعیین حق عاملیت فروشندگان چای بنا بر پیشنهاد سازمان و تصویب وزیر دارائی خواهد بود. نرخ چای فله طبق شرایط ورود چای خارجی تعیین میگردد.

۲ - در مورد معاملاتیکه فوریت دارد یا مصلحت ایجاب کند ترك مناقصه و مزایده تا مبلغ پانصد هزار ریال بتصویب مدیر کل سازمان و بیش از مبلغ مذکور در هر مورد به پیشنهاد مدیر کل سازمان و تصویب کمیسیون مر کب از سه نفر از صاحبمنصبان عالیرتبه شاغل دولت که به پیشنهاد وزیر دارائی و تصویب هیئت وزیران برای یکسال مالی انتخاب میشوند خواهد بود.

اساسنامه سازمان چای

ماده دوازدهم - تعیین خط مشی کلی سازمان و تعیین میزان خرید چای داخلی برای اختلاط و یا معافیت از اختلاط در مورد وارد کنندگان چای خارجی به پیشنهاد مدیر کل و تصویب وزارت دارائی خواهد بود .

ماده سیزدهم - کارکنان سازمان مشمول قوانین استخدامی و مقررات مربوطه میباشند -

اساسنامه فوق مشتمل بر سیزده ماده و یک تبصره که به استناد تبصره ۳۰ قانون بودجه سال ۱۳۴۴ کل کشور در تاریخ روز سه شنبه دهم خردادماه یکهزار و سیصد و چهل و پنج شمسی بتصویب کمیسیون مشترک دارائی مجلسین رسیده صحیح و قابل اجراست.

رئیس مجلس سنا

رئیس شورای ملی

مهندس شریف امامی

مهندس عبداللہ ریاضی

قانون اجازه قبول عضویت و پرداخت حق عضویت

کنگره بین‌المللی راه

مصوب ۱۳۴۵/۳/۱۴

ماده واحده - بوزارت راه اجازه داده میشود عضویت کنگره بین‌المللی راه را که مرکز آن در پاریس است پذیرفته و حق عضویت آن را طبق مقررات مجمع عمومی مزبور پرداخت نماید.

قانون بالا که مشتمل بر ماده واحده است در جلسه روز یکشنبه هفدهم بهمن ماه یکهزار و سیصد و چهل و چهار بتصویب مجلس شورای ملی رسیده.
رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

قانون فوق در جلسه روز شنبه ۱۳۴۵/۳/۱۴

بتصویب مجلس سناریسیده است

قانون اجازه تحصیل وام ازبانك صادرات و واردات

واشنگتن جهت رفع نیاز مندیهای شرکت هواپیمائی ملی ایران

ماده واحده - بدولت اجازه داده میشود بمنظور تأمین اعتبار جهت رفع نیاز مندیهای شرکت هواپیمائی ملی ایران قرارداد مربوط به تحصیل وام ازبانك صادرات و واردات واشنگتن بمبلغ نه میلیون و هفتصد و شصت هزار دلار (۹۷۶۰۰۰۰) که متن فارسی و انگلیسی آن به پیوست است امضاء و مبادله نموده و بموقع اجرا بگذارد .

قانون بالا که مشتمل بر يك ماده است در جلسه روز یکشنبه اول خرداد ماه یک هزار و سیصد و چهل و پنج بتصویب مجلس شورای ملی رسیده

رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبداللہ ریاضی

قانون فوق در جلسه روز شنبه ۱۴/۳/۴۵ بتصویب
مجلس سنا رسیده است

موافقت نامه

این موافقتنامه در روز ماه سال ۱۹۶۶ بین دولت شاهنشاهی ایران (که از این پس «وام گیرنده» نامیده خواهد شد) و بانک صادرات و واردات و اشتکتن (که از این پس «بانک صادرات و واردات» نامیده خواهد شد) که یک مؤسسه وابسته بدولت ایالات متحده آمریکا است منعقد گردیده است.

گواهی مینماید

نظر به اینکه تمام سهام شرکت هواپیمائی ملی ایران (که از این پس «ایران ار» نامیده میشود) که وسیله حمل و نقل هوائی ملی ایران میباشد و در خطوط داخلی و بین المللی مشغول بکار میباشد متعلق بوام گیرنده میباشد.

و نظر به اینکه «ایران ار» موافقت نموده و بادر نظر دارد دو فرونده هواپیمای جت بوئینگ مدل ۷۲۷ و موتورهای یدکی و لوازم یدکی و وسایل و خدمات مربوط (که از این پس هر کدام از هواپیماها «هواپیما» و هر دوی آنها «هواپیماها» و هواپیماها و موتورهای یدکی و لوازم یدکی و تمام وسائل و خدمات فوق الذکر «وسائل» نامیده خواهد شد) که ساخت کشور ایالات متحده آمریکا باشند و بماند منابع این کشور تحصیل شده باشند برای حمل بکشور ایران خریداری نماید.

و نظر به اینکه مبلغ کل بهای خرید و سائل در حدود دوازده میلیون و دو بیست هزار (۱۲۲۰۰۰۰۰) دلار بر آورده شده است .

و نظر به اینکه وام گیرنده از منابع دیگر بجز شرکت بوئینگ (که از این پس «بوئینگ» نامیده میشود) و بانک صادرات و واردات حد اقل بیست در صد (۲۰٪) مبلغ کل بهای خرید و سائل را تأمین خواهد نمود و از بانک صادرات و واردات درخواست نموده است که اعتباری برای بقیه قیمت فوق الذکر یعنی در حدود نه میلیون و هفتصد و شصت هزار (۹۷۶۰۰۰۰) دلار افتتاح نماید . و نظر به اینکه افتتاح چنین اعتباری باعث تسهیل صادرات و واردات و مبادله کالا بین ایالات متحده آمریکا و ایران خواهد گردید .

لذا با توجه بموازین فوق و شرایط متقابل که در این موافقت نامه مقرر گردیده است طرفین موافقت نامه بنحویذیل موافقت مینمایند :

ماده اول - اعتبار

بانک صادرات و واردات بدینوسیله اعتباری بمبلغ نه میلیون و هفتصد و شصت هزار (۹۷۶۰۰۰۰) دلار بفتح وام گیرنده افتتاح خواهد کرد و سپس مستقلا و یا از طریق يك یا چند بانک بازرگانی در کشور ایالات متحده آمریکا هر چند یکبار پرداختهائی بر اساس شرایط و مقررات مندرج در این موافقتنامه بمنظور

کمک به تأمین هزینه خرید و حمل و سائل از کشور ایالات متحده آمریکا به ایران تا میزان هشتاد درصد کل قیمت وسایل بعمل خواهد آورد.

ماده دوم - شرایط بازپرداخت - اوراق سفته

وام گیرنده بدینوسیله تعهد و موافقت مینماید که مبلغ اصل تمام پرداختهائی را که طبق این موافقتنامه بعمل خواهد آمد در چهارده (۱۴) قسط تقریباً متساوی ششماهه که از اول فوریه ۱۹۶۷ شروع خواهد شد باز پرداخت نماید و بهره ای بنرخ پنج و نیم ($5\frac{1}{4}$) درصد در سال نسبت بمانده بازپرداخت نشده اصل اعتبار بپردازد. سررسید بهره مزبور در اول فوریه و اول اوت هر سال بوده و در آن موقع قابل پرداخت خواهد بود بهره بر اساس تعداد واقعی روزها و بمأخذ هر سال ۳۶۵ روز در سال احتساب خواهد شد. اصل و بهره فوق بیول رایج کشور ایالات متحده آمریکا قابل پرداخت خواهد بود.

قبل از شروع استفاده از اعتبار بترتیبی که در این موافقتنامه مقرر شده است و بعنوان شرط اولیه آن و همچنین بمنظور تأمین مدارکی در مورد تعهد وام گیرنده نسبت بپرداختهائی که تحت این موافقتنامه بعمل خواهد آمد وام گیرنده باید اوراق سفته یا سفته هائی (که از این پیش «سفته» یا «سفته ها» نامیده خواهد شد) جمعاً بمبلغ ده میلیون و هفتصد و شصت هزار (۹۷۶۰۰۰۰) دلار صادر و ببنام صادرات و واردات آمریکا دهد. البته نظام چنین است که هر سفته نسبت بجمع

مبلغ پرداختهائی که بابت آن بعمل آمده است و همچنین نسبت به بهره ای که به پرداختهای مزبور تعلق میگردد معتبر و قابل اجرا خواهد بود. این سفته ها حاکی از تعهدات عمومی وام گیرنده بوده و متضمن اعتقاد و اعتبار کامل وام گیرنده در بازپرداخت اصل اعتبار مربوطه و بهره متعلق به آن طبق شرایط مندرجه در آنها خواهد بود.

اصل مبلغ مندرجه در هر سفته در چهارده (۱۴) قسط تقریباً یا متساوی هر ششماه یکبار اول فوریه ۱۹۶۷ ببعده قابل بازپرداخت خواهد بود. بهر يك از سفته ها از تاریخ صدور آن بهره ای بنرخ پنج و نیم ($5\frac{1}{2}$) درصد در سال نسبت بممانده باز پرداخت نشده اصل آن تعلق خواهد گرفت.

سررسید پرداخت بهره مزبور اول فوریه و اول اوت هر سال خواهد بود. و بر اساس تعداد واقعی روزها بماخذ هر سال ۳۶۵ روز احتساب خواهد گردید اگرچه بهره از تاریخ صدور سفته تعلق خواهد گرفت مع هذا تغییر و تعدیل لازم در این مورد بعمل خواهد آمد تا بهره فقط از تاریخهاییکه پرداختهای مربوطه بعمل میآید احتساب و قابل پرداخت شود.

تاریخ صدور سفته (به استثناء موردی که ذیلا طی این ماده درج شده است) باید بعنوان تاریخ سفته در آن قید گردد. این سفته ها در وجه بانک صادرات و واردات یا نماینده یا نمایندگان آن در يك یا يك یا زير كلنی که مورد قبول بانک صادرات و

واردات باشد در کشور ایالات متحده آمریکا بیول رایج کشور ایالات متحده آمریکا قابل پرداخت خواهد بود. هر سفته باید بزبان انگلیسی بوده و بزرگ رویه از یک ورقه با دوام چاپ یا ماشین شود و از لحاظ فرم و مفاد نیز مورد موافقت بانک صادرات و واردات باشد. شکل و مفاد کلی این سفته ها باید طبق نمونه (الف) منضم به این موافقت نامه که جزئی از موافقت نامه محسوب میگردد باشد.

در صورتیکه قبل از تاریخ نهائی استفاده از اعتبار جمع مبلغ پرداختهائیکه بابت هر سفته بعمل میآید کمتر از اصل مبلغ سفته مزبور باشد بانک صادرات و واردات بدرخواست وام گیرنده در ظرف شصت (۶۰) روز بعد از تاریخ فوق الذکر سفته مزبور را در مقابل سفته جدیدی که مبلغ اصل آن برابر با جمع مبلغ پرداخته های مربوطه منهای هر مبلغی که بعنوان اصل بابت آن بازپرداخت گردیده بوام باشد گیرنده تسلیم خواهد نمود. تاریخ سفته جدید باید بنحوی تعیین گردد که در نتیجه مبادله آن هیچ گونه نفع یا ضرری از لحاظ بهره یا تسریع و یا تأخیر در پرداخت از آن ناشی نگردد. اگر وام گیرنده چنین درخواستی را ننماید بانک صادرات و واردات مبلغ اضافی سفته را بحساب بازپرداخته های اصل اعتبار مربوطه به نسبت عکس سررسید آنها منظور خواهد نمود.

وام گیرنده حق خواهد داشت قبل از سررسیدهای مقرر در هر زمان و یا هر چند یکبار بدون آنکه هیچگونه جایزه و یا جریمه ای منظور شود تمام و یا قسمتی از اصل مبلغ سفته ها را بازپرداخت نماید. مبلغ پرداختی باید شامل اصل

بازپرداخت مزبور و بهره‌ممتعلقه تا تاریخ بازپرداخت باشد. چنین بازپرداختهای قبل از سررسید بحساب مانده اقساط بازپرداخت نشده سفته‌های مربوطه به نسبت عکس سررسید آنها منظور خواهد شد. بازپرداختهای قبل از سررسیدی که وام گیرنده باید طبق مواد ۹ و ۱۰ این موافقتنامه بعمل آورد ممکن است بمیل وام گیرنده بصورت مذکور در فوق و یا به نسبت مساوی از مانده اقساط بازپرداخت نشده اصل کسر گردد.

ماده سوم - نحوه پرداخت

الف - پرداخت در وجه بوئینگک : بانک صادرات و واردات هر چند یکبار در

وجه بوئینگک در بانک Manufacturers Hannover Trust Compa. N.Y

(که از این پس ام . اچ . تی . سی نامیده خواهد شد) و یا بانک بازرگانی دیگری

در ایالات متحده آمریکا که از طرف وام گیرنده تعیین شود و مورد موافقت بانک

صادرات و واردات باشد از حساب «ایران ار» و از طرف وام گیرنده بمنظور تأمین تا

میزان هشتاد درصد (۸۰٪) هزینه هر یک از اقلامی از وسائلی که از بوئینگک

خریداری شده است پرداختهایی بعمل می‌آورد. پرداختهایی که بموجب این بند

(بند الف) از این ماده باید از طرف بانک صادرات و واردات بعمل آید موکول

بدریافت مدارک زیر که شکل و مفاد آنها مورد موافقت بانک صادرات و واردات

باشد خواهد بود.

۱- درخواست کتبی از طرف وام گیرنده برای پرداخت مبلغی که از هشتاد درصد (۸۰٪) هزینه هائی که در صورت تفصیلی مذکور در قسمت (۲) از بند (الف) این ماده تجاوز ننماید.

۲- صورت تفصیلی هزینه هائیکه بر اساس آن وام گیرنده تقاضای پرداخت مینماید در این صورتهای باید برای هر قلم خرج بطبقه بندی مربوطه طبق صورت مذکور در بند (ب) ماده ۱۷ این موافقت نامه اشاره شود. چنین هزینه هائی نباید در صورتهای تفصیلی قبلی منعکس شده باشد. بچنین صورت هائی باید نسخ قبضه در بافتی مربوط به اقلامی که در صورت ذکر شده است و همچنین بجز موردیکه قلم مورد بحث هواپیما باشد - بارنامه غیر قابل انتقال یا اسناد دیگری که دال بر صدور اقلام مشمول صورت تفصیلی به ایران طبق شرایط ماده ۱۱ این موافقت نامه باشد ضمیمه شود.

۳- گواهینامه «ایران ار» دال بر اینکه ایران از هزینه های مندرجه در صورت تفصیلی - موضوع قسمت (۲) فوق را پرداخت نموده و یا با پرداخت آن موافقت نموده است و وجوهیکه برای اقلام مندرجه در صورت تفصیلی پرداخت شده است عیناً همان مبلغی است که در صورت مزبور درج شده است و این مبلغ شامل کلیه تخفیفها و امتیازات فوق العاده و وجوه برگشتی و یا سایر وجوهیکه در مورد تأمین اقلام فوق تحصیل شده یا خواهد شد میباشد.

۴ - گواهینامه بوئینگک در مورد هر يك از اقلام وسایل كه در صورت تفصیلی مذکور در قسمت (۲) فوق بدان اشاره گردیده است مبنی بر اینکه (۱) لااقل بیست درصد (۲۰٪) هزینه هر يك از اقلام مذکور را نقداً دریافت کرده است و هر يك از اقلام ساخت کشور ایالات متحده آمریکا بوده و منبع اصلی آن کشور مزبور میباشد و (۲) به استثنای مواردیکه در این گواهینامه تصریح گردیده است هیچگونه تخفیف و یا امتیاز فوق العاده و یا وجوه برگشتی و یا حق العمل و یا حق الزحمه و یا پرداخت دیگری (بجز در مورد و تا حدود حقوق و دستمزد جاری مدیران و مأمورین و کلر مندان تمام وقت و مشاورین بوئینگک) در مورد فروش و یا انعقاد قرارداد برای فروش کالا و یا اقلام مزبور بهیچ فرد یا مؤسسه ای اعطا و یا پرداخت نشده و یا با اعطا و یا پرداخت آن موافقت نگردیده و نیز هیچگونه وسایلی برای اعطا یا پرداخت آن فراهم نگردیده است .

۵ - در صورتیکه کالای مزبور هواپیما باشد ارائه مدارکی دال بر اینکه (۱) ایران از هواپیمای مزبور را قبول نموده و بملکیت خود در آورده است و (۲) تصدیق قابل پرواز بودن هواپیما و صدور آن بوسیله مؤسسه فدرال هواپیمائی

Federal Aviation Agency Certificate of Airworthiness
for Export .

در مورد هواپیمای مذکور صادر شده است و (۳) ترتیب لازم برای بیمه هواپیما

بنحویکه در ماده ۹ این موافقتنامه قید گردیده است داده شده است .

۶ - مدارك دیگر مربوط به موارد فوق که بانك صادرات و واردات ممکن است

تا حدودی معقول درخواست نماید .

ب - کارسازی وجوه پرداخت شده هر چند یکبار بانك صادرات و واردات -

پرداخت هائی در وجه وام گیرنده به حساب ام-اچ - تی سی یا بانك بازرگانی دیگری

واقع در کشور ایالات متحده آمریکا که از طرف وام گیرنده تعیین شده و مورد موافقت

بانك صادرات و واردات باشد بمنظور تأمین هزینه هائی که قبلاً انجام گرفته و از هشتاد

درصد (۸۰٪) هزینه هر يك از اقلام وسایل تجاوز ننماید بعمل میآورد پرداخت هائی

که بموجب این بند (بند ب) از این ماده باید بعمل آید موکول بدریافت مدارك

زیر که شکل و مفاد آنها مورد موافقت بانك صادرات و واردات باشد خواهد بود:

۱ - درخواست کتبی از طرف وام گیرنده برای پرداخت مبلغی که از هشتاد

درصد (۸۰٪) کل هزینه هائی که در صورت تفصیلی مذکور در قسمت (۲) ذیل بدان

اشاره گردیده است تجاوز ننماید .

۲ - صورت تفصیلی از هزینه هائی که در صورت های تفصیلی قبل منعکس نشده

باشد . در این صورتها باید برای هر قلم خرج به طبقه بندی مربوط طبق صورت مذکور

در بند (ب) ماده ۱۷ این موافقت نامه اشاره شود . به چنین صورت هائی باید نسخ قبوض

دریافتی یا اسناد دیگری مبنی بر خرید و پرداخت قیمت هر يك از اقلام مندرج

در صورت تفصیلی و همچنین بجز موردیکه قلم مورد بحث هواپیما باشد نسخ غیر قابل انتقال بار نامه های مربوطه یا اسناد دیگری که مبنی بر صدور اقلام مشمول صورت تفصیلی به ایران طبق شرایط ماده ۱۱ این موافقتنامه باشد ضمیمه شود.

۳- گواهینامه ایران از دال بر اینکه ایران از هزینه های مندرجه در صورت تفصیلی موضوع قسمت (۲) فوق ر ا پرداخت نموده و وجوهی که برای اقلام مندرجه در صورت تفصیلی پرداخت شده است عیناً همان مبالغی است که در صورت مزبور درج شده و این مبالغ شامل کلیه تخفیف ها و امتیازات فوق العاده و وجوه برگشتی و سایر وجوهیکه در مورد تأمین اقلام فوق تحصیل شده یا خواهد شد میباشد.

۴- گواهی نامه هر يك از فروشندگان اقلام و سایر که در صورت تفصیلی مذکور در قسمت (۲) فوق درج شده است دال بر اینکه (۱) کالا یا اقلامی که بفروش رسیده است ساخت کشور ایالات متحده آمریکا بوده و منبع اصلی آن کشور مزبور میباشد و (۲) به استثنای مواردیکه در این گواهینامه تصریح گردیده است هیچگونه تخفیف و یا امتیاز فوق العاده و یا وجوه برگشتی و یا حق العمل و یا حق الزحمه و یا پرداخت دیگری (بجز در مورد و تا حدود حقوق و دستمزد جاری مدیران و مأمورین و کارمندان تمام وقت فروشنده و در صورتیکه فروشنده بوئینگک باشد مشاورین بوئینگک) در مورد فروش و یا انعقاد قرارداد برای فروش کالا و یا اقلام مزبور بهیچ فرد یا مؤسسه ای اعطا و یا پرداخت نشده و یا با اعطا و یا پرداخت

آن موافقت نشده و نیز هیچگونه وسایلی برای اعطا و یا پرداخت آن فراهم نگردیده است .

۵- در صورتیکه کالای مزبور هوایمائی باشد ارائه مدارکی دال بر اینکه (۱) (ایران ار) هوایمائی مزبور را قبول نموده و آنرا بملکیت خود در آورده است و (۲) تصدیق قابل پرواز بودن هوایمائی و صدور آن بوسیله مؤسسه فدرال هوایمائی .

Federal Aviation Agency Certificate of Airworthiness
For Export.

در مورد هوایمائی مزبور صادر شده است و (۳) ترتیب لازم برای بیمه هوایمائی بنحوی که در ماده ۹ این موافقتنامه قید گردیده است داده شده است .

۶- مدارك دیگر مربوط به موارد فوق که بانك صادرات و واردات ممکن است تا حدودی معقول درخواست نماید .

ج- اعتبارات اسنادی : بنابر تقاضای وام گیرنده بانك صادرات و واردات همچنین از طریق صدور تعهد نامه- بمنظور کارسازی و جوهی که ام- اچ- تی- سی یا بانك بازرگانی دیگری که توسط وام گیرنده تعیین گردیده و مورد موافقت بانك صادرات و واردات میباشد تحت يك یا چند اعتبار اسنادی که با موافقت بانك صادرات و واردات صادر خواهد گردید بمنظور انجام پرداختهای لازم بابت هزینه هر يك از اقلام و وسایل بعمل میآورد- اعتبار لازم را تأمین خواهد نمود هر يك

از اعتبارات اسنادی میتواند بنفع هر فروشنده ای که اقلام و سایل را تحویل ایران ار نموده است صادر گردد تا پرداختهای مربوطه تا حداکثر ۰.۸۰٪ قیمت هر یک از اقلام بفروشنده مزبور طبق آن بعمل آید. اعتبارات اسنادی میتواند همچنین بنفع ایران ار و یا وام گیرنده صادر گردد تا پرداختهاییکه ایران ار یا وام گیرنده بفروشنندگان مربوطه برای تحویل هر یک از اقلام و سایل بعمل آورده است تا حداکثر ۰.۸۰٪ قیمت آنها تأمین گردد.

تفاهم چنین است که: (۱) هر برداشت نقدی از محل اعتبار اسنادی بمنزله پرداخت بوسیله بانک صادرات و واردات از محل اعتبار موضوع این موافقت نامه تلقی میگردد. (۲) تعهدنامه هائیکه بانک صادرات و واردات طبق مفاد این موافقتنامه صادر مینماید بمنزله تعهد قطعی از محل اعتبار تلقی میگردد و بانک مزبور نسبت به اجرای آنها حق تقدم قائل است (۳) بهره ای که به اعتبار موضوع این موافقتنامه تعلق میگیرد از تاریخ برداشت نقدی از محل اعتبار اسنادی احتساب میگردد و (۴) بانک صادرات و واردات بایر پرداختهایی که بر اساس تعهدنامه های خود ببنک بازرگانی مذکور در فوق مینماید بهیچ طریق در قبال عملیات بانک مزبور در مورد صدور اعتبار اسنادی و یا پرداختهایی که طی آن به استفاده کنندگان از آن مینماید و یا هر گونه قصوری که از طرف این بانک در این مورد ممکن است روی دهد مسئولیتی قبول نخواهد کرد.

بانك صادرات و واردات بادر یافت مدارك زیر که شکل و مفاد آن مورد موافقت بانك مزبور باشد تعهدنامه‌های فوق را صادر خواهد کرد .

۱- درخواستی به امضای نماینده مجاز و ام گیرنده که بموجب آن کالا یا اقلامیکه از محل اعتبار اسنادی پیشنهادی باید خریداری گردد معلوم و مشخص گردد و طی آن بانك صادرات و واردات اختیار داده شود که تعهد نامه خود را بمنظور خرید آنها صادر نماید .

۲- گواهی نامه‌ای به امضای نماینده مجاز ایران از مبنی بر اینکه ایران از جز تخفیف ها و امتیازات فوق العاده و وجوه برگشتی و پرداخت های دیگر که طی صورت حسابهای ارائه شده برای برداشت از محل اعتبار اسنادی منظور گردیده است از هیچگونه تخفیف و امتیاز فوق العاده و وجوه برگشتی یا پرداخت های دیگر در مورد تحصیل کالا یا اقلامی که هزینه آنها مشمول اعتبار اسنادی پیشنهادی میگردد استفاده ننموده و یا با استفاده از آن موافقت ننموده است .

۳- سه (۳) نسخه از اعتبار اسنادی پیشنهادی که از هر حیث بجز تاریخ و امضاء کامل باشد و تاریخ انقضای آن طبق مفاد آن از ۳۱ دسامبر ۱۹۶۶ تجاوز ننماید (مگر اینکه بانك صادرات و واردات کتباً در مورد نتایج مزبور بنحو دیگری موافقت نماید .

هر اعتبار اسنادی باید حاوی شرایطی که مورد موافقت بانك صادرات

و واردات است باشد منجمله آنکه استفاده کننده از اعتبار اسنادی هنگام برداشت نقدی از اعتبار مزبور بآنک صادر کننده آن مدار کی بنحویزیر تسلیم نماید :

(۱) مدار کی دال بر اینکه ایران از هر يك از اقلام وسایل را که بابت آن پرداخت صورت میگیرد تحویل گرفته است (۲) گواهی نامه از فروشنده هر يك از اقلامی که بابت آن پرداخت صورت میگیرد دال بر اینکه: (الف) اقلام مورد نظر ساخت کشور ایالات متحده آمریکا بوده و منبع اصلی آن کشور مزبور میباشد .

(ب) در مورد اقلام مورد نظر مبلغی که کمتر از بیست درصد (۲۰٪) بهای خرید آنها نباشد نقد آدر یافت کرده است (ج) به استثنای مواردیکه در این گواهی نامه تصریح گردیده است هیچگونه تخفیف و یا امتیاز فوق العاده و یا جوهر بر گشتی و یا حق العمل و یا حق الزحمه و یا پرداخت دیگری (بجز در مورد و تا حدود حقوق و دستمزد جاری مدیران و مأمورین و کارمندان تمام وقت فروشنده و در صورتیکه فروشنده بوئینگ باشد مشاورین بوئینگ) در مورد فروش و یا انعقاد قرارداد برای فروش اقلام مزبور بهیچ فرد یا مؤسسه ای اعطا یا پرداخت نشده و یا اعطا و یا پرداخت آن موافقت نگردیده و نیز هیچگونه وسائلی برای اعطا یا پرداخت آن فراهم نگردیده است .

۳ - مدار کی دال بر اینکه هر يك از اقلام وسایل که بابت آن پرداخت صورت میگیرد طبق شرایط ماده ۱۱ این موافقت نامه به ایران حمل گردیده و یا خواهد شد .

۴ - در صورتیکه استفاده کننده اعتبار اسنادی وام گیرنده یا ایران ار باشد گواهی نامه وام گیرند یا ایران ار دال بر اینکه وام گیرنده یا ایران ار بهای اقلام مزبور را کلاً بفروشنده پرداخت نموده است .

۵ - در صورتیکه کالای مزبور هواپیما باشد ارائه مدار کی دال بر اینکه (۱) ایران ار هواپیمای مزبور را قبول نموده و به ملکیت خود در آورده است و

(۲) تصدیق قابل پرواز بودن هواپیما و صدور آن بوسیله مؤسسه فدرال هواپیمائی

Federal Aviation Agency Certificate of Airworthiness for Export

در مورد هواپیمای مذکور صادر شده است و (۳) ترتیب لازم برای بیمه هواپیما بنحویکه در ماده ۹ این موافقتنامه قید گردیده است داده شده است .

۶ - مدارک دیگر مربوط به موارد فوق که بانک صادرات و واردات ممکن است در حدود معقولی درخواست نماید .

د - روشهای دیگر : استفاده از اعتبار این موافقت نامه همچنین میتواند بطریق دیگری که وام گیرنده و بانک صادرات و واردات از این پس نسبت به آن موافقت نماید صورت گیرد .

ه - پرداختهای قبل از تحویل : چنانچه وام گیرنده با در نظر گرفتن قیمت اصلی هواپیما مایل باشد آخرین یک سوم مربوط به پرداخت قبل از تحویل را - که برابر ۱۰ درصد قیمت اصلی هواپیما است - از محل اعتبار این موافقت نامه

پرداخت نماید میتواند برای این منظور از مقرراتی که در بندهای (الف) و (ب) این ماده سوم ذکر گردیده است استفاده نماید و در این صورت ارائه مدارک بترتیبی که در بندهای مزبور به آن اشاره گردیده است لازم نیست. تنها مدارک مورد لزوم در این صورت بقرار زیر است: (۱) درخواست کتبی وام گیرنده برای مبلغی بمیزان ۱۰ درصد قیمت اصلی مزبور (۲) صورت حساب بوئینگ برای مبلغ مزبور (۳) مدرکی از بوئینگ دال بر اینکه ۲۰ درصد قیمت اصلی مزبور نقداً توسط ایران از پرداخت گردیده و در آن موقع ۱۰ درصد دیگر از قیمت اصلی فوق الذکر را طلبکار میباشد.

و - کلیات: هیچ پرداختی به هیچ طریقی بعمل نخواهد آمد و هیچگونه تعهد نامه ای از طرف بانک صادرات و واردات نسبت به اعتبار اسنادی صادر نخواهد شد مگر آنکه تمام شرایط اولین استفاده از اعتبار موضوع این موافقت نامه کاملاً انجام گرفته باشد.

جمع کل پرداخت هائیکه طبق هر یک از روشهای مشروح در فوق انجام میگردد و جمع کل مبلغ اعتبار اسنادی که از آن استفاده نگردیده و نسبت به آن بانک صادرات و واردات تعهد نامه هائی صادر نموده است هیچگاه نباید از مبلغ کل اعتباری که در ماده اول این موافقت نامه به آن اشاره گردیده است تجاوز نماید.

تفاهم بر این است که اگر وجوهی بنا بر مفاد این موافقت نامه خواه مستقیماً

خواه از طریق اعتبار اسنادی در اختیار بوئینگ گذارده شود بانک صادرات و واردات میتواند ترتیبی با بوئینگ فراهم نماید که بوئینگ بعبوض دریافت وجوه در این اعتبار سهمیم باشد و در چنین صورتی فرض بر اینست که پرداخت کامل طبق مفاد این قرارداد انجام یافته بدین معنی که بانک صادرات و واردات کل وجوه را در اختیار بوئینگ قرارداد داده است .

ماده چهارم - تأمین اعتبار

هیچگونه پرداخت بعد از پایان ۳۱ ژانویه ۱۹۶۷ یا صدور تعهدنامه در مورد اعتبارات اسنادی از محل اعتبار این موافقتنامه پس از پایان ۳۱ دسامبر ۱۹۶۶ از جانب بانک صادرات و واردات بعمل نخواهد آمد مگر تا حدودیکه در هر کدام از دو مورد فوق بانک مزبور کتباً با آن موافقت نماید .

ماده پنجم - تعیین بدهی

تفاهم بر این است و چنین موافقت شده است که در هر موقع بانک صادرات و واردات اختیار دارد که کل بدهی وام گیرنده ببنام مزبور منتج از این موافقتنامه را و یا قسمتی از بدهی مزبور را بفروش برساند و یا منتقل و یا معامله و یا دیگران را در آن سهمیم نماید و یا بهر طریق دیگری از آن اسقاط اختیار نماید و یا سفته هائی را که دال بر چنین بدهی باشد بفروش رسانده و یا منتقل و یا معامله و یا دیگران را در آن سهمیم نماید .

ماده ششم - مبادله سفته‌ها

بنابدرخواست بانک صادرات و واردات در هر موقع و یا هر چند یکبار وام گیرنده پس از انقضای نود (۹۰) روز از تاریخ موجود بودن اعتبار که در ماده چهارم این موافقت نامه تصریح گردیده است باید سفته و یا سفته‌های جدیدی بمبلغ مانده بازپرداخت نشده اصل مبلغ سفته و یا سفته‌هاییکه قبلاً تحت این موافقتنامه صادر شده است تهیه و در مقابل سفته و یا سفته‌های اخیر بانک صادرات و واردات تحویل نماید مشروط بر اینکه تاریخ سفته‌های صادره طوری تنظیم شود که متضمن هیچگونه نفع و یا ضرر از لحاظ بهره و یا تسریع و یا تأخیر در پرداخت بهره نباشد. مبلغ سفته و یا سفته‌های جدید بنابه درخواست بانک صادرات و واردات معین خواهد شد در صورتیکه بانک صادرات و واردات درخواست نماید سفته و یا سفته‌های جدید باید بنحوی تنظیم و صادر گردد که برای تمام و یا هر قسمت از هر قسط اصل سفته و یا سفته‌هاییکه برای مبادله با سفته‌های جدید تسلیم میگردد و یا برای کلیه اقساط اصل هر دو و یا چند سفته‌ای که دارای سر رسید مشترک بوده و برای مبادله با سفته‌های جدید تسلیم میگردد بطور جدا گانه سفته و یا سفته‌های جدید صادر شود. هر سفته جدید که بدین ترتیب صادر میگردد باید اساساً طبق نمونه (الف) که ضمیمه این موافقتنامه است باشد مگر در مورد تغییرات مناسبی که ممکن است برای انجام هر یک از مقاصد این موافقت نامه در آن داده شود.

ماده هفتم - گزارشها و اطلاعات مورد لزوم

تا موقعیکه هر گونه بدهی وام گیرنده طبق این موافقت نامه و یا بدهیهائی که از طریق سفته های مربوطه تصریح میگردد پرداخت نشده باشد وام گیرنده باید: (۱) در عرض شصت (۶۰) روز از تاریخ انقضای هر ششماه سال مالی ایران در صورت وضعیت مالی ایران از مربوط بشش ماهه مزبور را که شامل ترازنامه و صورت وضعیت درآمد و صورت تصفیه مازاد Reconciliations of Surplus میباشد در اختیار بانک صادرات و واردات قرار دهد (۲) پس از انقضای دوره سال مالی ایران از به مجردی که صورت وضعیت مالی ایران از مربوط بسال مالی مزبور که بطور مستقل حسابرسی شده باشد آماده گردید مشروط بر اینکه این مدت از یکصد و بیست (۱۲۰) روز پس از انقضای تاریخ سال مالی مزبور تجاوز ننماید - نسخی از آن را که شامل ترازنامه و صورت وضعیت درآمد و صورت تصفیه بوده و تمام دوره سال مالی مزبور را دربر گیرد به اضافه گزارش و شرح عملیات وام گیرنده در دوره مزبور در اختیار بانک صادرات و واردات قرار دهد (۳) هر گونه اطلاعات و گزارش های دیگری مربوط بوضع مالی ایران از و عملیات آنرا در صورتی که بانک صادرات و واردات در حدودی قابل قبول درخواست نماید در اختیار بانک مزبور قرار دهد.

ماده هشتم - وثیقه منفی

منظور وام گیرنده و بانک صادرات و واردات متقابلاً آنست که هیچیک از

بدهی های خارجی وام گیرنده هیچگونه اولویتی از طریق حق تصرف بر اموال و دارائیها یا عایدات دولت نسبت به اعتباریکه بدین وسیله برقرار شده است نداشته باشد .
برای این منظور وام گیرنده متعهد میشود (جز در مواردی که بانک صادرات و واردات بنحو دیگری موافقت نماید) در صورتیکه وام گیرنده حق تصرفی بر هر يك از دارائیها و اموال و عایدات خود بعنوان تضمین و تأمین هر يك از بدهیهای خارجی خود برقرار نماید کلیه اقدامات قانونی و لازم را بعمل آورد که چنین حق تصرفی متساویاً و بالنسبه پرداخت اصل و بهره و سایر هزینه های مربوط به اعتباری را که بدین وسیله برقرار میشود نیز تأمین نماید و در برقراری این حق تصرف مقررات لازم را وضع نماید . شرایط این ماده هشتم شامل موارد زیر نمیشود :

- ۱ - هر گونه حق تصرفی که نسبت به اموال در موقع خریداری آن صرفاً بمنظور تأمین پرداخت قیمت آن برقرار شود .
- ۲ - هر گونه حق تصرفی که نسبت به کالاهای تجارتي بمنظور تأمین بدهی مربوط به آن برقرار شود مشروط بر اینکه مدت بدهی بیش از یکسال از تاریخ شروع آن نباشد و بدهی مربوطه از محل فروش چنین کالائی تأمین گردد .
- ۳ - هر گونه حق تصرفی که در جریان عادی معاملات بانکی برای تأمین بدهی ها برقرار شود مشروط بر اینکه مدت بدهی بیش از یکسال از تاریخ شروع آن نباشد .

ماده نهم - بیمه

وام گیرنده با بانک صادرات و واردات موافقت نموده و تعهد مینماید که تا موقعیکه هر گونه بدهی وام گیرنده (طبق مفاد این موافقت نامه که شامل هر گونه سفته‌ای که دال بر بدهی مزبور است نیز میباشد) کلاً یا جزئاً پرداخت نشده باشد ایران ار هواپیماها را طبق قراردادی که متضمن بیمه کامل همه گونه مخاطرات All - Risk Hull Insurance بوده و مورد موافقت بانک مذکور نیز باشد بیمه خواهد نمود بیمه مذکور باید بدولار آمریکائی و در کشور ایالات متحده آمریکا قابل پرداخت باشد و مبلغ آن نباید کمتر از آن یک ازدو شق زیر که ارزش کمتری نسبت بدیگری دارد باشد :

(۱) - ارزش بیمه‌ای هواپیماهای مذکور.

(۲) - بدهی وام گیرنده تحت این قرارداد (که شامل قسمت بازپرداخت نشده هر سفته‌ای که بدهی مذکور را تصریح مینماید نیز میباشد) در صورت وقوع خسارت بیکی از هواپیماها (مگر در مورد نابودی کامل یا از بین رفتن هواپیما که در این صورت خسارت مزبور طبق بیمه نامه قابل جبران است) وام گیرنده موظف است بلافاصله پس از دریافت حق بیمه ایران ار را و ادار نماید که حق بیمه مذکور را برای ترمیم و تعمیر هواپیمای مزبور مصرف نماید. در صورت نابودی کامل و یا از بین رفتن هواپیما (که در این صورت خسارت مزبور طبق بیمه نامه قابل جبران است) وام گیرنده موظف است بلافاصله پس از آنکه ایران ار حق بیمه مزبور را دریافت

نمود بنا بمیل خود یکی ازدوشق زیر را انتخاب نماید :

(۱) - ایران را و ادار نماید حق بیمه مذکور را برای خرید هواپیمای دیگری

بکار برد یا

(۲) - معادل حق بیمه مذکور و یا معادل مقداری از مبلغ حق بیمه مذکور را

که کافی برای بازپرداخت مانده بدهی وام گیرنده (طبق مفاد این موافقت نامه و سفته هائیکه بدهی مذکور را تصریح مینماید) باشد بمنظور واریز بدهی خود بکار برد . در ظرف مدت شصت (۶۰) روز پس از نابودی کامل و یا از بین رفتن هواپیمای مزبور وام گیرنده باید کتباً انتخاب یکی ازدوشق فوق را به بانک صادرات و واردات اعلام نماید .

ماده دهم - استفاده و واگذاری هواپیما

وام گیرنده با بانک صادرات و واردات موافقت نموده و تعهد مینماید تا موقعیکه هر گونه بدهی وام گیرنده (طبق مفاد این موافقت نامه که شامل هر سفته صادر شده ای که بدهی مزبور را تصریح مینماید نیز میباشد) کلاً یا جزئاً پرداخت نکرده باشد هواپیماهای مزبور باید برای عملیات تجارتي متداول ایران از بکار رود و نباید مگر اتفاقاً برای عملیات تجارتي فوق الذکر اجاره داده شود . در صورت چنین اجاره ای وام گیرنده باید بلافاصله طی یادداشتی که نیز متضمن مقررات و شرایط اساسی اجاره باشد مراتب را به اطلاع بانک صادرات و واردات برساند .

قانون اجازه تحصیل وام از بانک صادرات و واردات و اشکنجی جهت رفع نیازمندیهای شرکت هواپیمائی

وام گیرنده همچنین موافقت و تعهد مینماید تا هنگامیکه هر گونه بدهی وام گیرنده (طبق مفاد این موافقتنامه که شامل هر سفته صادر شده ای که بدهی مزبور را تصریح مینماید نیز میباشد) کلاً یا جزئاً پرداخت نگردیده باشد هواپیماهای مزبور را برای مدتی بیش از سه (۳) ماه بدون موافقت بانک صادرات و واردات به اجاره ندهد.

در صورتیکه یکی از هواپیماها قبل از پرداخت کامل بدهی وام گیرنده (طبق مفاد این موافقتنامه که شامل هر سفته صادر شده ای که بدهی مزبور را تصریح مینماید نیز میباشد) بفروش رود وام گیرنده باید مراتب را به اطلاع بانک صادرات و واردات برساند و بلافاصله مبلغی معادل مبلغ حاصل از فروش فوق و یا معادل مبلغی که کافی برای باز پرداخت مانده بدهی وام گیرنده (طبق مفاد این موافقتنامه هر سفته ای که بدهی مزبور را تصریح مینماید) باشد بطلبکاران و یا دارندگان سفته بدلولر آمریکا بپردازد.

ماده یازدهم- بیمه و حمل و نقل

هزینه بیمه مخاطرات حمل و نقل دریائی و ترانزیت هر یک از اقلامی که کلاً و یا جزئاً از محل اعتبار این موافقتنامه تأمین میشود تنها موقعی مشمول این اعتبار میشود که بیمه نامه آن بدلولر آمریکا قابل پرداخت بوده و در بازار کشور ایالات متحده آمریکا تحصیل شده باشد.

هزینه های حمل و نقل دریائی یا هوائی را تنها در مواردیکه هزینه خرید محمولات مربوطه کلاً یا جزئاً از محل این موافقت نامه تأمین شده باشد و در کشتیها و یا هواپیماهای ثبت شده در کشور ایالات متحده آمریکا حمل گردد میتوان از محل اعتبار این موافقتنامه تأمین نمود .

کلیه اقلام و سائل که هزینه خرید آن از محل این موافقتنامه تأمین میگردد و حمل و نقل آن بوسیله کشتیهای اقیانوس پیما از کشور ایالات متحده آمریکا صورت میگیرد باید در کشتی هائیکه طبق تصویبنامه عمومی شماره ۱۷ هفتاد و سومین کنگره کشور ایالات متحده آمریکا در کشور مزبور به ثبت رسیده اند از کشور ایالات متحده آمریکا حمل گردد مگر تا حدودیکه طبق مفاد همان تصویبنامه انصراف از این شرط تحصیل شده باشد .

ماده دوازدهم - هزینه ها

کلیه سفته ها و صورت حسابها و گزارشها و گواهینامه ها و نظرات و سایر مدارک یا اطلاعاتیکه طبق این موافقتنامه در اختیار بانک صادرات و واردات قرار میگیرد نباید برای بانک صادرات و واردات هیچگونه هزینه ای در برداشته باشد و ام گیرنده باید در صورت درخواست بانک صادرات و واردات معادل کلیه هزینه هائی را که بانک مزبور تا حدود قابل قبول رأسأدر مورد اداره امور مربوط به این اعتبار متحمل میشود و همچنین معادل هزینه هائی از قبیل حق الزحمه های مربوط به امور حقوقی

قانون اجازه تحصیل وام از بانک صادرات و واردات و اشنگتن جهت رفع نیازمندیهای شرکت هواپیمائی

که بانک صادرات و واردات در اجرای این موافقتنامه و پسا سفته های مربوطه پرداخت مینماید بیانك مزبور پردازد :

ماده سیزدهم- مالیات ها

اصل مبلغ سفته هائیکه طبق این موافقتنامه صادر میشود و همچنین بهره های متعلقه باید بدون کسر هیچگونه مالیات و حقوق و حق الزحمه و یا سایر عوارضی که در حال حاضر و یا در آینده توسط وام گیرنده یا هر سازمان سیاسی و یا مالیاتی تابعه آن بر مبالغ فوق و یا بر سفته های مزبور و یا دارندگان آنها وضع یا تحمیل میشود پرداخت گردد .

ماده چهاردهم- اولویت ها - اجازه نامه ها - یا جوازه ها

چنانچه قوانین موجود و یا آئینده کشور ایالات متحده آمریکا و مقررات موجود و آئینده هر يك از ادارات و نمایندگی های دولت ایالات متحده آمریکا صدور مدار کی از قبیل اولویت ها - تخصیص - اجازه و یا جوازهائی را برای ساختن تولید - خرید فروش و یا صدور هر يك از اقلام و سائلی که وام گیرنده مایل است خریداری نموده و طبق این موافقت نامه تأمین اعتبار نماید ایجاب نماید بانك صادرات و واردات هیچگونه تعهد و مسئولیتی را در این خصوص بعهده

نخواهد گرفت

ماده پانزدهم - تأییدات و تعهدات و ضمانت های مخصوص

الف - وام گیرنده تأیید و تعهد مینماید که هیچیک از مقامات و کارمندان و مأمورین و و کلا و یا مشاورین وام گیرنده که خدماتی در مورد برقراری این اعتبار انجام داده اند در هیچ زمانی طی مدت یکسال قبل از ۲۰ مه ۱۹۶۵ (تاریخی که اجازه اعطای این اعتبار توسط بانک صادرات و واردات داده شده است) مدیر و یا مأمور و یا کارمند بانک صادرات و واردات نبوده اند.

ب - طی مدت دو سال از تاریخ ۲۰ مه ۱۹۶۵ ببعده وام گیرنده (۱) هیچ شخصی را که در مدت یکسال قبل از تاریخ مزبور مدیر و یا مأمور و یا کارمند بانک صادرات و واردات بوده و یا (۲) در موقع استخدام مدیر و یا مأمور و کارمند بانک صادرات و واردات باشد استخدام نکرده و یا با چنین استخدامی موافقت نخواهد کرد مگر اینکه در هر یک از دو مورد فوق پس از ارائه کلیه مدارک مثبتی که از طرف بانک صادرات و واردات کافی تشخیص داده باشد استخدام مربوطه مورد موافقت و تصویب بانک مزبور قرار گیرد.

ج - وام گیرنده تأیید و تعهد مینماید که در مورد برقراری و یا اداره امور مربوط به اعتبار هیچ مبلغی را بشخص یا مؤسسه ای (به استثنای مبلغی در حدود حقوق و دستمزد مستمر مقامات و کارمندان وام گیرنده که رسماً و بطور تمام وقت مشغول انجام وظیفه هستند) بعنوان حق العمل و یا حق الزحمه و یا بهر عنوان دیگری

پرداخت نموده و یا با پرداخت آن موافقت نموده و یا وسایل این پرداخت را فراهم نموده است و همچنین تعهد مینماید که در آینده نیز چنین پرداختهایی را بعمل نخواهد آورد و یا با چنین پرداختهایی موافقت نخواهد کرد و یا وسائل آن را فراهم نخواهد نمود.

ماده شانزدهم - موارد قصور

علیرغم کلیه مواردیکه در این موافقت نامه و یادرسفته های مربوطه درج شده است در صورتیکه وام گیرنده در بازپرداخت کامل و بموقع هر قسط از اصل مبلغ هر سفته و بهره متعلقه قصور ورزد سررسید بازپرداخت اصل کلیه مبالغی که تحت این موافقت نامه و سفته های مربوطه مورد استفاده قرار گرفته است و همچنین پرداخت بهره های متعلقه تا تاریخ تأدیه مبالغ فوق بدخواه و بدرخواست بانک صادرات و واردات بلافاصله اعلام گردیده و مبالغ مربوطه فوراً قابل پرداخت تلقی خواهد شد. عدم تمایل دارنده هر سفته و یا بانک صادرات و واردات در استفاده از حقوقی که بدین وسیله برای وی در هر مورد برقرار شده است نباید بمنزله انصراف در مورد استفاده از حقوق مزبور در آن موقع و یا در هر زمانی بعد از آن تلقی گردد.

ماده هفدهم - بعضی از شرایط برای شروع به استفاده از اعتبار

الف - نظرات حقوقی و مدارک مربوطه: - قبل از شروع به استفاده از اعتبار باید مدارک زیر طبق شکل و مفادی که مورد موافقت بانک صادرات و واردات باشد بانک مزبور تسلیم گردد.

۱- نظریه و یا نظرات وزیر دادگستری ایران در تأیید موارد زیر بر تریبی که مورد قبول و رضایت مشاور حقوقی بانک صادرات و واردات باشد: (۱) این موافقت نامه قانوناً از طرف ایران منعقد شده و به امضاء رسیده و طبق شرایط آن برای ایران الزام آور است و (۲) سفته های صادره قانوناً تنظیم و به امضاء رسیده و پس از تحویل آن ببنانك صادرات و واردات بمیزان پرداخت هائیکه بابت آن صورت میگیرد و در حدود جمع مبلغ این پرداختها و بهره های متعلقه تعهدات قانونی و الزام آور ایران را بر اساس شرایط مندرجه در آن تشکیل میدهد. در این نظریه و یا نظرات باید بمقررات قانون اساسی و قوانین عمومی و قوانین خاص تصویب نامه ها و آئین نامه ها و آراء و سایر ضوابط مورد عمل سازمانهای دولتی و اختیارات قانونی و یا سایر مدارکی که برای اثبات آن مناسب بنظر میرسد استناد شود و در حدود درخواستهای معقولانه بانك صادرات و واردات باید رونوشت مصدق چنین مستنداتی ضمیمه نظریه و یا نظرات فوق گردد.

۲- مدارك مربوط به اختیارات و نمونه گواهی شده امضاء اشخاص زیر در دو نسخه (۱) اشخاصیکه این موافقت نامه و سفته های مربوطه را از طرف وام گیرنده امضاء کرده اند و (۲) اشخاصیکه صورتحسابها و گزارشها و گواهی نامه ها و سایر مدارك لازم را که باید طبق این موافقت نامه ببنانك صادرات و واردات تسلیم

قانون اجازه تحصیل وام از بانک صادرات و واردات و اشکنج جهت رفع نیازمندیهای شرکت هواپیمائی

کردد امضاء مینمایند و به نمایندگی از طرف وام گیرنده در استفاده از این اعتبار اقدام مینمایند .

پس از صدور نظریه و یا نظرات فوق در حدود درخواست های معقولانه ای که بانک صادرات و واردات ممکن است هر چند یکبار بعمل آورد نظرات اضافی دیگری از وزیر دادگستری و یا هر مقام قضائی ایران و همچنین مدارک اضافی دیگری درباره اختیارات و نمونه های گواهی شده امضاء و سایر مدارک و اطلاعات در اختیار بانک مزبور گذارده خواهد شد .

اگر مدارک یا گزارش ها و نظریه ها و درخواست ها یا نوشته های دیگری که طبق این موافقت نامه به بانک صادرات و واردات تسلیم میشود بزبان انگلیسی نباشد ترجمه انگلیسی رسمی و گواهی شده آنها باید به همراه آنها تسلیم گردد .

ب - قرارداد خرید و صورت خرید: قبل از شروع به استفاده از اعتبار این موافقت نامه وام گیرنده باید مدارک زیر را برای تصویب بانک صادرات و واردات در اختیار بانک مزبور قرار دهد :

رونوشت مصدق قرارداد اصلی که فیما بین وام گیرنده بوئینگ برای خرید هواپیماها منعقد گردیده است .

۲- صورتی از طبقه بندی کلی سایر اقلام و سائلی که هزینه آنها از اعتبار این موافقت نامه تأمین میگردد . چنانچه قرار باشد وام گیرنده هر گونه تغییر دیگری در هر يك از

اقلامیکه در این صورت منعکس است بعمل آورد باید بلافاصله صورت مزبور را بنحوی اصلاح نماید که تغییر فوق در آن منعکس گردد .

ج - ترتیبات متخذہ بین وام گیرنده و ایران ار : قبل از شروع به استفاده از اعتبار موضوع این موافقت نامه وام گیرنده باید مدرکی در مورد ترتیبات متخذہ بین خود و ایران ار که بموجب آن ایران ار در ازاء مدیون شدن وام گیرنده طبق این موافقت نامه بدهی خود را از طریق واگذاری سهام و یا از طریق دیگر به وام گیرنده خواهد پرداخت در اختیار بانک صادرات و واردات قرار دهد.

د - قراردادهای مشارکت : قبل از شروع به استفاده از اعتبار موضوع این موافقت نامه بانک صادرات و واردات باید قراردادهائی را که مورد موافقت خود بانک باشد بشرح زیر منعقد نموده باشد :

۱- قراردادی با ام - اچ - تی - سی مبنی بر شرکت ام - اچ - تی - سی در تأمین اعتبار موضوع این موافقت نامه تا میزان هشتاد و پنج درصد (۸۵٪) از اعتبار مزبور .

۲- قراردادی با بوئینگ مبنی بر شرکت بوئینگ در تأمین اعتبار موضوع این موافقت نامه تا میزان پانزده درصد (۱۵٪) از اعتبار مزبور .
بنا به مراتب فوق طرفین موجبات عقد این موافقت نامه را در دو نسخه

قانون اجازه تحصیل وام از بانک صادرات و واردات و اشنگتن جهت رفع نیازمندیهای شرکت هواپیمائی

در تاریخی که در ابتدای موافقت نامه ذکر شده است در شهر واشنگتن دی-سی
فراهم ساختند .

دولت شاهنشاهی ایران .

توسط :

عنوان :

شاهد :

بانک صادرات و واردات واشنگتن

توسط :

گواهی از طرف

بانک صادرات و واردات واشنگتن:

منشی

اعتبار شماره ۲۲۴۶

دولت شاهنشاهی ایران - سفته

واشنگتن دی - سی

۱۹

تاریخ

دلار آمریکائی

مبلغ

در مقابل وجوه دریافتی دولت شاهنشاهی ایران (که از این پس «ایران»

نامیده خواهد شد) تعهد مینماید که اصل مبلغ ( ) دلار را به

پول رایج کشور ایالات متحده آمریکا در ( ) قسط ۶ ماهه که اولین قسط

آن بمبلغ ( ) دلار در سررسید ۱۹ قابل پرداخت میباشد و بقیه که مبلغ آن ( ) دلار میباشد و به اقساط ۶ ماهه از تاریخ فوق ببعده قابل پرداخت خواهد بود و همچنین بهره مربوطه را از تاریخ صدور این سفته بهمان پول رایج مذکور در سررسیدهای و هر سال بانرخ پنج و نیم ($\frac{1}{4} \cdot 5\%$) درصد در سال نسبت به مانده های مسترد نشده اصل مبلغ این سفته به و یا حواله کرد در پردازد.

این بهره بر اساس تعداد واقعی روزها و به مأخذ ۳۶۵ روز در سال احتساب خواهد گردید. اصل مبلغ این سفته و بهره متعلقه باید بدون کسر هیچ مبلغی بابت مالیات و حقوق و حق الزحمه و عوارضی که در حال حاضر و یا در آینده بآنها و یا به این سفته و یا بدارنده آن توسط ایران یا هر سازمان سیاسی یا مالیاتی تابعه آن وضع یا تحمیل میشود پرداخت گردد.

ایران بدینوسیله این حق را برای خود محفوظ میدارد که هر چند یکبار قبل از سررسید مقرر تمام و یا قسمتی از اصل مبلغ این سفته را (بدون پرداخت هیچگونه جریمه و یا دریافت جایزه ای) با پرداخت اصل مبلغ مزبور و بهره متعلقه تا تاریخ تأدیه واریز نماید. هر يك از این پرداخت ها باید بابت مانده مسترد نشده. اقساط این سفته به نسبت عکس سررسید آنها منظور گردد.

قانون اجازه تحصیل وام از بانک صادرات و واردات و اشنگتن جهت رفع نیازمندیهای شرکت هواپیمائی

در صورتیکه در بازپرداخت کامل و بموقع مبلغ هر یک از اقساط اصل این سفته و یا بهره های متعلقه قصوری روی دهد سر رسید باز پرداخت تمام مبلغ اصل این سفته و بهره های متعلقه تا تاریخ تأدیه آن به دلخواه و بنا به درخواست دارنده آن فوراً اعلام گردیده و در آن موقع مبالغ مزبور فوراً قابل پرداخت تلقی خواهد شد .

عدم تمایل دارنده این سفته در استفاده از حقوقی که بدینوسیله برای وی در هر مورد برقرار شده است نباید بمنزله انصراف وی از استفاده از حقوق مزبور در آن موقع و یا هر موقع بعد از آن تلقی گردد .

این سفته تعهد کلی ایران را تشکیل میدهد و ایران بدینوسیله نسبت به پرداخت اصل این سفته و بهره های متعلقه بر اساس شرائط آن اعتقاد کامل و اعتبار خود را تعهد مینماید .

دولت شاهنشاهی ایران

توسط

عنوان

موافقت نامه فوق مشتمل بر هفده ماده و یک نمونه سفته منضم قانون اجازه تحصیل وام از بانک صادرات و واردات و اشنگتن جهت رفع نیازمندیهای شرکت هواپیمائی ملی ایران میباشد .

رئیس مجلس شورای ملی - مهندس هوادان ریاضی

قانون طرز تقویم و تملك اراضی مورد نیاز سد فرحناز پهلوی (لتیان)

ماده ۱۶ - تملك و تصرف اراضی و باغها و بیدستانها و قلمستانها و مستحدثات و همچنین استفاده از حقوق ارتفاقی مورد نیاز برای ساختمان سد فرحناز پهلوی (لتیان) و تأسیسات مربوط و بهره برداری از آنها به پیشنهاد سازمان آب منطقه ای تهران و تصویب وزیران آب و برق و کشاورزی و مدیر عامل سازمان بر نامه صورت خواهد گرفت و بهای آنچه که بترتیب فوق بتصرف سازمان آب منطقه ای تهران درآمده طبق مقررات این قانون پرداخت میگردد .

ماده ۲ - تعیین درآمد و تشخیص ضرائب ارزیابی بمنظور تقویم اراضی و باغها و زمینهای مشجر و کلیه مستحدثات بوسیله هیئتی مرکب از وزیر آب و برق و وزیر کشاورزی و دادستان کل و مدیر عامل سازمان بر نامه و مدیر کل ثبت یا نمایندگان آنان با توجه بنظر کارشناس یا کارشناسانیکه بوسیله هیئت مزبور تعیین میشوند طبق مقررات و ضوابط مندرج در این قانون بعمل میآید و نظر هیئت به اکثریت آراء قطعی است .

تبصره - هیئت مذکور در فوق باید بمالك هر ملك مورد ارزیابی اعلام نماید که در مدت معینی خود یا نماینده وی در جلسه هیئت حضور بهم رسانند و هیئت پس از استماع اظهارات مالك یا نماینده او نظر خود را بطور قطع اعلام میدارد. در صورت عدم حضور مالك یا نماینده او بدون عذر موجه هیئت میتواند تصمیم نهائی را اتخاذ نماید و تشخیص عذر موجه نیز بعهده هیئت مذکور است .

ماده ۳ - اگر املاکی مشمول مراحل اول و دوم قانون اصلاحات ارضی بوده

ولی بعملی تا کنون قانون در مورد آنها اجرا نشده باشد سازمان اصلاحات ارضی بلافاصله اجرای قانون اصلاحات ارضی را در آن ملک خاتمه خواهد داد و سپس سازمان آب منطقه‌ای تهران طبق مقررات این قانون اقدام خواهد نمود .

ماده ۴ - ارزیابی اراضی و باغهای میوه و قلمستان ها و زمینهای مشجر و دیمزار و بایر و کلیه مستحقات با توجه بنکات زیر بعمل خواهد آمد :

الف - در مورد اراضی مأخذ ارزیابی برای هر هکتار زمین زراعتی آبی با توجه به موقعیت و نوع زراعت و مدت آیش و فاصله آن با جاده‌های موجود قبل از تاریخ شروع اجرای طرحهای ساختمان سد و بدون در نظر گرفتن تأثیر عملیات عمرانی که بمنظور احداث سد در این منطقه صورت گرفته حداکثر تا ۱۵ برابر معدل درآمد خالص واقعی سالانه آن در سه سال اخیر سالهای (۴۲ - ۴۳ - ۴۴) خواهد بود .

ب - ملاک ارزیابی قلمستان و بیدستان و زمینهای مشجر مشروط به اینکه تاریخ احداث آنها قبل از بیست و هشتم اردیبهشت ماه ۱۳۳۷ باشد با توجه به نوع و تعداد و سن درختها تعیین میشود ولی حداکثر بهای آن از یک و نیم برابر بهای مرغوبترین زمین زراعتی مندرج در بند الف این ماده نباید تجاوز کند .

اشجار موجود در قلمستان و بیدستان متعلق به مالکین خواهد بود ولی مالکین مکلفند ظرف دو ماه از تاریخ اختتام سازمان که بوسیله آگهی در محال و جراید

وراد یو به اطلاع آنها میرسد از زمین خلع ید بکنند و در غیر این صورت سازمان بدون هیچگونه تشریفات قانونی مبادرت به قطع اشجار خواهد بود.

سازمان آب منطقه‌ای تهران مسئول نگهداری اشجار قطع شده نیست.

پ - ملاک ارزیابی باغهای میوه مشروط به اینکه تاریخ احداث آنها قبل از

۳۷/۲/۲۸ باشد توجه بنوع و تعداد و سن درختها و میزان محصول تعیین میشود مشروط

به اینکه حداکثر بهای تعیین شده از سه برابر بهای مرغوبترین زمین زراعتی مندرج در

بند الف این ماده تجاوز نکند. اشجار موجود در باغات میوه متعلق به مالکین بوده

و تا موقعیکه زمین مورد استفاده سد و تأسیسات آن قرار نگرفته میتواند از آنها

بهره برداری کنند ولی مالکین مکلفند ظرف دو ماه از تاریخ اخطار سازمان آب

منطقه‌ای تهران که بوسیله آگهی در محل و جراید و رادیو با اطلاع آنها میرسد از

زمین خلع ید بکنند و در غیر این صورت سازمان بدون هیچگونه تشریفات قانونی راساً

مجاز به قطع اشجار و استفاده از زمین خواهد بود. سازمان آب منطقه‌ای تهران

مسئول نگهداری اشجار قطع شده نیست.

ت - مأخذ ارزیابی اراضی دیمزار برای هر هکتار حداکثر ده هزار ریال و اراضی

بایر هر هکتار یکصد ریال خواهد بود.

ث - ارزیابی عرصه و اعیانی ساختمانها و انبار و اصطبل و نظایر آن با توجه

بمصلح ساختمانی و موقعیت محل بدون در نظر گرفتن تأثیر عملیات عمرانی سد بنرخ عادلانه خواهد بود .

ولی بهای اعیانی ساختمانی غیر روستائی بشرطی پرداخت میشود که تاریخ احداث آن قبل از بیست و هشتم اردیبهشت ماه ۱۳۳۷ باشد .

ماده ۵ - نحوه پرداخت بهای اراضی زراعتی و باغهای میوه و قلمستانها و بیدستانها و زمینهای مشجر و دیمزار و بایر و مستحدثات بشرح زیر خواهد بود :

الف - در صورتیکه ملك متعلق به اشخاصی باشد که در اثر اجرای مراحل اول و دوم قانون اصلاحات ارضی مالك شده باشند با توجه به تبصره ۲ ماده ۱۹ قانون اصلاحات ارضی پس از کسر بدهی زارع بابت بهای ملك ماژاد بها به آنها پرداخت میشود .

ب - املاکی که در اجاره زارعین است هیئت ارزیابی علاوه بر تعیین بهای زمین برای پرداخت بصاحب آن حق السعی و حقوق زارعانه را تعیین خواهد نمود تا بزارعین ذیحق پرداخت گردد .

پ - حقوق زارعین اعم از حق ریشه - بهای شخم و کود و ارزش زحماتی که زارع برای آباد کردن زمین مورد نیاز متحمل شده است بر آورد و بزارعین پرداخت و از بهای تعیین شده جهت مالکین کسر میشود .

ت - در مورد باغهای میوه و قلمستانها و بیدستانهایی که بعد از تاریخ بیست و هشتم اردیبهشت ماه ۱۳۳۷ احداث شده اند ارزیابی بر اساس اراضی مشابه زراعتی بترتیب مقرر در این قانون صورت خواهد گرفت ولی حقوق زارعین طبق بند پ این ماده محاسبه و اضافه بر بهای فوق بزارعین مربوطه پرداخت خواهد شد .

ث - در صورتیکه اعیانی باغهای میوه و قلمستانها و بیدستانها و اراضی مشجر متعلق بزارع باشد و یا مالک و زارع طبق قرار دادهای خاصی در اعیانی شریک و سهام باشند ارزش اعیانی بر اساس مقررات این قانون بزارع و یا مالک و زارع بمیزان سهم هر یک پرداخت خواهد شد .

ج - بهای کلیه ساختمانهای روستائی که طبق ماده ۳۱ قانون اصلاحات ارضی بزارعین تعلق یافته است به آنها پرداخت خواهد شد .

ماده ۶ - در صورتیکه مساحت کل زمین زراعی یا باغ میوه و قلمستان و بیدستان و اراضی مشجر متعلق بیک مالک در تاریخ تقدیم این لایحه از پنج هکتار بیشتر باشد (به استثنای تقسیم قهری از طریق ارث) مأخذ پرداخت بهای ملک نسبت بمازاد پنج هکتار بقرار زیر خواهد بود .

مازاد بر پنج هکتار تا ده هکتار هفتاد و پنج درصد نرخ ارزیابی و از ده هکتار به بالا نسبت بمازاد شصت درصد نرخ ارزیابی مقرر در این قانون است

و انتخاب پنج هکتار و ده هکتار اولیه از پر ارزش ترین اراضی مالک بعمل خواهد آمد.

ماده ۷- در صورتیکه مالک یا مالکینی از انجام معامله و امضای اسناد انتقال خودداری نمایند دادستان شهرستان تهران یا نماینده او باید بجای مالک یا مالکین اسناد انتقال قطعی و دفاتر مربوطه را امضاء نموده و ثمن معامله در صندوق ثبت بنام مالک یا مالکین سپرده شود.

ماده ۸- پرداخت بهای اراضی و املاک مالک یا مالکین که قبلاً از طرف سازمان آب تهران تملک و عملاً تصرف شده ولی هنوز سند انتقال قطعی تنظیم نگردیده است مشمول مقررات این قانون خواهد بود و چنانچه وجوهی که مالکین مذکور بطور علی الحساب دریافت داشته اند از مأخذ ارزیابی که بر اساس این قانون بعمل میآید بیشتر باشد ما به التفاوت قابل استرداد نخواهد بود.

قانون بالا مشتمل هشت ماده و یک تبصره که در تاریخ روز چهارشنبه ۲۸ اردیبهشت ماه ۱۳۴۵ بتصویب مجلس سنا رسیده بود در جلسه روز سه شنبه هفدهم خرداد ماه یکهزار و سیصد و چهل و پنج شمسی مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت.

رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

قانون افزایش هزینه دادرسی و سایر هزینه های منظور در قانون آئین دادرسی مدنی و امور حسبی

مصوب ۱۳۴۵/۳/۱۷

ماده واحده - هزینه دادرسی و سایر هزینه های منظور در قانون آئین دادرسی مدنی قانون امور حسبی و قانون مربوط به اصلاح قانون هزینه های دادگستری مصوب ۱۳۳۴ بشرح زیر تعیین و وصول خواهد شد :

۱ - هزینه های مذکور در ماده ۶۸۲ قانون آئین دادرسی مدنی در دادگاه های بخش ده ریال و در سایر دادگاهها بیست ریال (۲۰ ریال) .

۲ - هزینه های مذکور در ماده ۶۸۳ قانون آئین دادرسی مدنی يك برابر ونیم .

۳ - هزینه های مذکور در ماده ۶۸۴ قانون آئین دادرسی مدنی در دادگاه های بخش یکصد ریال و در سایر دادگاهها دویست ریال (۲۰۰ ریال) .

۴ - هزینه منظور در ماده ۶۸۵ قانون آئین دادرسی مدنی یکصد ریال (۱۰۰ ریال) .

۵ - هزینه های مذکور در ماده ۶۸۷ قانون آئین دادرسی مدنی در دادگاه های بخش بیست ریال (۲۰ ریال) و در سایر دادگاهها پنجاه ریال (۵۰ ریال) .

۶ - هزینه مذکور در ماده ۶۸۸ قانون آئین دادرسی مدنی در دادگاههای بخش پنجاه ریال (۵۰ ریال) و در سایر دادگاهها یکصد ریال (۱۰۰ ریال) .

۷ - هزینه مذکور در ماده ۶۹۱ قانون آئین دادرسی مدنی در دادگاههای بخش ده ریال (۱۰ ریال) و در سایر دادگاهها پانزده ریال (۱۵ ریال) .

- ۸ - هزینه های مندرج در ماده ۶۹۲ قانون آئین دادرسی مدنی در دادگاه های بخش بیست ریال (۲۰ ریال) و در سایر دادگاهها چهل ریال (۴۰ ریال)
  - ۹ - هزینه گواهی عدم سوء پیشینه کیفری مذکور در ماده ۳ قانون مربوط به اصلاح قانون هزینه های دادگستری مصوب ۱۳۳۴ برای نسخه اصلی پنجاه ریال (۵۰ ریال) و نسخه اضافی مجانی .
  - ۱۰ - هزینه رسیدگی به امور حسبی مندرج در ماده ۳۷۵ قانون امور حسبی یکصد ریال (۱۰۰ ریال) .
  - ۱۱ - هزینه ابلاغ اظهارنامه پنجاه ریال (۵۰ ریال) .
  - ۱۲ - هزینه شکایت کیفری بدادسراها راجع به چک بلامحل (پنجاه ریال)
  - ۱۳ - بهای اوراق دادخواست و اظهارنامه و غیره که طبق نمونه از طرف وزارت دادگستری تهیه میشود هر برگ دو ریال (۲ ریال) .
  - ۱۴ - هزینه ابلاغ اعتراض نامه در امور تجاری پنجاه ریال (۵۰ ریال) .
- قانون بالا مشتمل بر يك ماده كه لایحه آن بموجب ماده واحده مصوبه بیستم آذرماه ۱۳۴۲ تقدیم شده بود پس از اظهار ملاحظات مجلس سنا در تاریخ روز دوشنبه ۹ خرداد ماه ۱۳۴۵ در جلسه روز سه شنبه هفدهم خرداد ماه یک هزار و سیصد و چهل و پنج شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .
- رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

قانون موافقت نامه فرهنگی بین دولت شاهنشاهی

ایران و دولت اسپانیا

مصوب ۱۳۴۵/۳/۱۸

ماده واحده - موافقت نامه فرهنگی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت اسپانیا که مشتمل بر چهارده ماده میباشد و در تاریخ سوم آذرماه ۱۳۳۷ (مطابق با ۲۴ نوامبر ۱۹۵۸) به امضاء رسیده است تصویب و بدولت اجازه داده میشود اسناد تصویب آنرا مبادله نماید.

قانون بالا که مشتمل بر ماده واحده است در جلسه روز پنجشنبه هشتم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و چهل و پنج بتصویب مجلس شورای ملی رسیده .
رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

قانون فوق در جلسه روز شنبه ۲۵/۳/۱۸ بتصویب مجلس سنا رسیده است

موافقتنامه فرهنگی ایران و اسپانیا

دولت شاهنشاهی ایران و دولت اسپانیا نظر بعلاقه ای که به تشدید روابط دوستی موجود بین ایران و اسپانیا دارند و همچنین نظر بعلاقه به بسط و تقویت همکاری فرهنگی بین دو کشور تصمیم بعقد موافقتنامه فرهنگی گرفته و بدین منظور نمایندگان تام الاختیار خود را بشرح زیر تعیین نمودند :

دولت اعلیحضرت شاهنشاه ایران

جناب آقای علی اصغر حکمت وزیر امور خارجه .

دولت اسپانیا

جناب آقای ادوارد وکاسوسو گاندار یلاس سفیر کبیر اسپانیا در تهران

نمایندگان مزبور پس از مبادله اختیارنامه های خود که در کمال صحت و اعتبار بود دربارہ مقررات زیر توافق مینمایند .

ماده اول - طرفین معظمین متعاهدین مساعی خود را برای بسط مناسبات

فرهنگی بین دو کشور و تقویت روح تفاهم بین دو ملت بکار خواهند برد .

ماده دوم - طرفین معظمین متعاهدین از بذل کلیه مساعی خود بمنظور فراهم

آوردن موجبات همکاری مؤثر و تشویق مبادلات در زمینه فرهنگی و علمی و فنی و

ادبی و هنری بین اتباع دو کشور بطور کلی دریغ ننموده و بالاخص اقدامات زیر را معمول خواهند داشت .

الف - فراهم آوردن حداکثر تسهیلات جهت مبادله هر قبیل کتب و نشریات و عکس برداری و استنساخ از روی کتب خطی .

ب - تنظیم برنامه های رادیوئی که مورد استفاده متقابل بوده و به فرهنگ و معارف طرف متعاقد دیگر مربوط باشد .

ج - تسهیل در امر مبادله فیلمهای محصول ملی هر یک از دو کشور به منظور این که موجبات شناسائی متقابل بین ملتین و آشنائی بتاريخ هر یک از آنها فراهم آید .

د - ایجاد نمایشگاههایی از هنرهای ملی .

ه - ترتیب مسافرت های دسته جمعی محصلین .

ماده سوم - طرفین معظمین متعاقدین موافقت مینمایند که مسافرت استادان و سایر معلمان و سخنرانان و نویسندگان و هنرمندان و دانشجویان را بین دو کشور ترغیب نمایند و بدین منظور اقدامات لازم جهت اعطای بورس ها و کمک هزینه های تحصیلی در حدود امکانات موجود معمول خواهند داشت .

ماده چهارم - طرفین معظمین متعاقدین کوشش خواهند کرد که در دانشگاهها و مراکز فرهنگی اسپانیا کرسیهای تدریس زبان فارسی و دانشگاهها و مراکز فرهنگی ایران کرسیهای زبان اسپانیائی ایجاد گردد و همچنین خواهند

کوشید کرسی‌های موجود توسعه یابد و بدین منظور طرفین معظمین متعهدین هر گونه همکاری لازم جهت مبادله متقابل اسناد و کتاب با یکدیگر بعمل خواهند آورد .

ماده پنجم - طرفین معظمین متعهدین تعهد مینمایند که در کتب درسی و سایر نشریات خود احترام رؤسای مملکتی را مرعی و حقایق وقایع تاریخی را ملحوظ دارند .

ماده ششم - طرفین متعهدین هر گونه تصمیم و تدبیر لازم را بمنظور تسهیل سیاحت که وسیله مؤثری جهت ایجاد تفاهم مشترك بین ملتین میباشد اتخاذ خواهند نمود .

ماده هفتم - طرفین معظمین متعهدین موافقت نامه خاصی در باره اعتبار درجات دانشگاهی و شناسائی گواهی نامه و لیسانس و یا شهادت نامه هائی که از طرف مقامات صلاحیتدار هر يك از دو کشور صادر شده است منعقد خواهند نمود .

این موافقتنامه با رعایت مقررات جاریه در هر يك از دو کشور در خصوص شناسائی گواهینامه ها تنظیم خواهد گردید .

ماده هشتم - طرفین معظمین متعهدین به دانشجویان هر يك از دو کشور اجازه خواهند داد که طبق قوانین و مقررات جاریه در مؤسسات تربیتی و فرهنگی کشور مقابل بمطالعات و تحصیلات علمی و ادبی یا فنی پردازند .

ماده نهم - طرفین معظمین متعاهدین به پیروی از روح قراردادهای بین‌المللی که به آن ملحق شده یا درآینده ملحق میشوند و در هر دو کشور معتبر بوده یا اعتبار خواهد یافت متقابلاً حمایت حقوق مؤلف را به آثار علمی و ادبی و هنری تعیم خواهند داد .

ماده دهم - عنداللزوم در هر يك از دو کشور اقدام به تشکیل کمیسیون مختلطی مرکب از رئیس نمایندگی سیاسی کشور دیگر و سه نفر صاحب منصب عالیرتبه به نمایندگی از طرف وزارت فرهنگ و مقامات دانشگاهی و وزارت امور خارجه کشوری که کمیسیون در آن تشکیل میگردد خواهد شد وظائف کمیسیون مزبور عبارت خواهد بود از نظارت در اجرای مواد مندرجه در این موافقت‌نامه و انجام همکاری فیما بین و تبادل نظر به منظور رفع اشکالاتی که ممکن است در حین اجرای موافقت‌نامه بروز کند .

ماده یازدهم - هر يك از طرفین معظمین متعاهدین میتوانند وابسته یا رایزن فرهنگی نزد طرف دیگر اعزام دارند .

ماده دوازدهم - طرفین معظمین متعاهدین تا حدود امکان تشکیل مسابقات ورزشی را تشویق کرده و ایجاد همکاری بین سازمانهای ورزشی طرفین را تسهیل خواهند نمود .

ماده سیزدهم - طرفین معظمین متعاهدین اقدامات مقتضی جهت اجرای مواد سابق الذکر بعمل آورده و اجازه تأسیس مراکز و انجمن های فرهنگی را در قلمرو مربوطه خود خواهند داد بدیهی است مراکز و انجمن های مزبور نیز تابع قوانین ملی کشوری که در آن تأسیس یافته اند خواهد بود .

ماده چهاردهم - این موافقت نامه از طرف مقامات صلاحیتدار دو کشور تصویب شده و سی روز پس از مبادله اسناد مصوبه آن به مورد اجرا گذارده خواهد شد .

و هر يك از طرفین معظمین متعاهدین میتوانند با اعلام قبلی سه ماهه آنرا فسخ نمایند .

این موافقتنامه در دو نسخه بزبان فارسی و اسپانیائی تنظیم میشود و هر دو نسخه متساویاً نسخه اصلی محسوب خواهند شد و در صورت بروز اختلاف درباره تفسیر آن با موافقت طرفین کمیسیون خاصی برای رسیدگی رفع اختلاف تشکیل خواهد گردید . مبادله اسناد مصوبه در شهر مادرید انجام خواهد گردید .

تهران بتاريخ دوشنبه سوم آذرماه یکهزار و سیصد و سی هفت از طرف دولت شاهنشاهی ایران - علی اصغر حکمت .

از طرف دولت اسپانیا .

موافقت نامه فوق مشتمل بر چهارده ماده منضم بقانون موافقت نامه فرهنگی

بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت اسپانیا میباشد .

رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

قانون نامگذاری روز ۲۱ فروردین بنام روز (نیایش)

مصوب ۱۳۴۵/۳/۱۸

ماده واحده - بشکرانه مشیت الهی در رفع خطر از ذات مبارک شاهنشاه
آریامهر روز بیست و یکم فروردین ماه بنام روز نیایش نامگذاری میگردد.
قانون بالا که مشتمل بر ماده واحده است در جلسه روز سه شنبه بیست و هفتم
اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و چهل و پنج بتصویب مجلس شورای ملی رسیده
رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبداللہ ریاضی

قانون فوق در تاریخ روز چهارشنبه ۱۳۴۵/۳/۱۸
بتصویب مجلس سنار سیده است

قانون تمدید مهلت تقدیم دادخواست به هیئت سه نفری

مصوب ۱۳۴۵/۳/۲۲

ماده واحده - تبصره ذیل بماده ۱۲ قانون راجع به اصلاح قانون اراضی

دولت و شهرداریها و اوقاف و بانکها مصوب آذرماه سال ۱۳۳۹ الحاق میشود:

تبصره - - متصرفین اعیانیهای اراضی امامیه (مفت آباد) در صورتیکه در

مدتهای مقرر در شق الف بند ۲ ماده واحده قانون اراضی دولت و شهرداریها و

اوقاف و بانکها مصوب هشتم شهریورماه سال ۱۳۳۵ و تبصره الحاقی بماده واحده

مذکور مصوب ۱۶ بهمن سال ۱۳۳۵ بجهتی از جهات موجه موفق بتقدیم دادخواست

نشده باشند اگر قبل از تاریخ تصویب قانون مصوب هشتم شهریور ماه سال ۱۳۳۵

شخصاً در زمینهای مورد بحث با احداث اعیانی تصرف داشته اند در صورتیکه اراضی

مورد تصرف و سکونت مجموعاً از سیصد متر تجاوز ننمایند میتوانند منتهی ظرف

سه ماه از تاریخ تصویب این قانون دادخواست خود را در قبال اخذ رسید بدفتر

هیئت سه نفری تسلیم نمایند و الا بتقاضای مالک طبق قسمت اخیر ماده فوق اقدام

خواهد شد.

مفهوم جمله (اشخاصیکه بدون اجازه مالکین ساختمانهایی در اراضی مزبور

نموده و متصرف میباشند) مذکور در بند ۲ ماده واحده نامبرده مصوب هشتم شهریور

ماه سال ۱۳۳۵ اعم است از اشخاصیکه بدون اجازه مالک تمام زمین یا بدون اجازه

قانون تمدید مهلت تقدیم دادخواست به هیئت سه نفری

شریک یا شرکاء خود در ملک مشاع ساختمان کرده اند و شق اخیر شامل دادخواست‌هایی
میشود که در مدت قانونی بهیئت سه نفری داده شده است.

قانون بالا مشتمل بر يك ماده پس از تصویب مجلس سنا در تاریخ روز دوشنبه
دوم خرداد ماه ۱۳۴۵ در جلسه روز یکشنبه بیست و دوم خرداد ماه یک هزار و سیصد و
چهل و پنج شمسی مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت.

رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبداللہ ریاضی

قانون اصلاح ماده ۲۹ قانون انتخابات مجلس سنا

مصوب ۱۳۴۵/۳/۲۳

ماده واحده - ماده ۲۹ قانون انتخابات مجلس سنا مصوب اردیبهشت ماه ۱۳۲۸ نسخ و ماده زیر بجای آن تصویب میشود:

ماده ۲۹ - مدت عضویت مجلس سنا خواه برای اعضائیکه از جانب شاهنشاه معین میشوند و خواه برای آنھائیکه از طرف ملت انتخاب میگردند چهار سال است مقررات این ماده در مورد دوره فعلی مجلس سنا نیز لازم الرعایه است.

انتخابات مجلس سنا در هر دوره تقنینیه همزمان با انتخابات مجلس شورای ملی شروع و اخذ رأی در یکروز باید انجام شود.

تبصره - آن قسمت از قوانین و مقرراتیکه مغایر با این قانون باشد ملغی است .

قانون بالا که مشتمل بر یک ماده و یک تبصره است در جلسه روز سه شنبه دهم خرداد ماه یک هزار و سیصد و چهل و پنج بتصویب مجلس شورای ملی رسیده.

رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبداللہ ریاضی

قانون فوق در تاریخ روز دوشنبه ۱۳۴۵/۳/۲۳

بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون نحوه خرید ماشین آلات و سایر لوازم برای اجرای

طرحهای مصوب برنامه‌های عمرانی کشور

مصوب ۱۳۴۵/۳/۲۴

ماده واحده - بدولت اجازه داده میشود ماشین آلات و سایر لوازم مورد احتیاج برای اجرای طرحهای مصوب برنامه‌های عمرانی کشور را بطور اقساط از مؤسسات خارجی با مناسبترین شرایط ممکن از هر کشور از هر حیث به اقساط خریداری و بهمین ترتیب خدمات لازم را تحصیل نماید و قراردادهای مربوط به اعتبار هزینه‌های مزبور را پس از تصویب هیئت وزیران بموقع اجراء بگذارد. قراردادهاییکه برای انجام منظور فوق مستقیماً با دولتهای خارجی منعقد میگردد پس از تصویب کمیسیونهای دارائی مجلسین قابل اجرا خواهد بود.

تبصره ۱ - میزان استفاده از اعتبارات خارجی در طول مدت برنامه سوم عمرانی کشور اعم از آنچه قبل از تصویب این قانون مورد استفاده قرار گرفته و یا بعداً طبق این قانون مورد استفاده قرار گیرد از مبلغ ۶۰/۹ میلیارد ریال تجاوز نخواهد کرد.

تبصره ۲ - دولت مکلف است ظرف یکماه پس از انعقاد هر قرارداد گزارش آنرا بمجلسین تقدیم و منتشر نماید.

قانون بالا مشتمل بر یک ماده و دو تبصره پس از تصویب مجلس سنا در تاریخ روز چهارشنبه ۱۸ خردادماه ۱۳۴۵ در جلسه روز سه‌شنبه بیست و چهارم خردادماه یکهزار و سیصد و چهل و پنج شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

قانون اجازه قبول عضویت سازمان دفاع غیر نظامی ایران

در سازمان بین المللی دفاع غیر نظامی

مصوب ۱۳۲۵/۵/۳۱

ماده واحده - بوزارت کشور اجازه داده میشود عضویت سازمان دفاع غیر نظامی ایران را در سازمان بین المللی دفاع غیر نظامی جهانی قبول کند و حق عضویت سالانها از محل بودجه آن سازمان بپردازد .

قانون بالا مشتمل بر يك ماده كه در تاريخ روز دوشنبه ۲ خرداد ماه ۱۳۴۵ بتصویب مجلس سنا رسیده بود در جلسه روز سه شنبه سی و یکم خرداد ماه يك هزار و سیصد و چهل و پنج شمس مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

قانون استخدام كشوری

مصوب

۳۱ خرداد ماه ۱۳۴۵

کمیسیون خاص مشترک مجلسین

از صفحه ۳۷۰۱ الی ۳۷۶۶

فصل اول

کلیات

ماده ۱ - تعاریف:

- الف - استخدام دولت عبارت از پذیرفتن شخصی بخدمت دولت در یکی از وزارتخانه‌ها یا مؤسسات دولتی است .
- ب - خدمت دولت عبارت از اشتغال بکاری است که مستخدم بموجب حکم رسمی مکلف به انجام آن می‌گردد .
- پ - حکم رسمی عبارت از دستور کتبی مقامات صلاحیتدار وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی در حدود قوانین و مقررات مربوط است .
- ت - وزارتخانه عبارت از واحد سازمانی مشخصی است که بموجب قانون به این عنوان شناخته شده است .
- ث - مؤسسه دولتی عبارت از سازمانی است که بموجب قانون بوسیله دولت ایجاد و اداره می‌شود .

ماده ۴ - امور استخدامی وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول مقررات این قانون خواهد بود مگر در موارد زیر:

الف - وزارت دربار شاهنشاهی:

امور استخدامی وزارت دربار شاهنشاهی طبق آئین‌نامه‌ای خواهد بود که بتصویب وزارت دربار شاهنشاهی خواهد رسید .

وزارت دربار شاهنشاهی میتواند بدون رعایت محدودیتهای مندرج در این قانون از وجود مستخدمین رسمی وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی استفاده کند.
ب - سازمان اطلاعات و امنیت کشور .

پ - مؤسسات دولتی که طبق اساسنامه مربوط به آنها بصورت یکی از شرکتهای مندرج در قانون تجارت اداره شوند :

مقررات استخدامی شرکتهای مذکور باید حد اکثر تا يك سال پس از اجرای این قانون توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور تدوین و جهت تصویب کمیسیون‌های استخدام مجلسین تقدیم شود .

ت - شهرداریها و مؤسسات تابع آنها و انجمنهای بهداری و سازمانهایی که جنبه محلی داشته و هزینه آنها از درآمدهای خاص محلی تأمین شود.

ث - مستخدمین تابع مقررات قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی :

۱ - آن‌عده از مستخدمین مورد نیاز وزارت جنگ که مشمول قانون

استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی نیستند مشمول مقررات این قانون خواهند بود

ولی وزارت جنگ از نظر تشریفات استخدامی کارمندان مورد نیاز خود تابع

قانون مربوط به معافیت وزارت جنگ از محدودیت‌های استخدام سازمان‌های
کشوری مصوب دوم آبان ۱۳۴۳ خواهد بود.

۲ - اجرای تمام یا قسمتی از وظایفی که بموجب این قانون بعهدہ سازمان
امور اداری و استخدامی کشور محول است در نیروهای مسلح شاهنشاهی باتصویب
هیئت وزیران بوسیله سازمان‌های تابعه پس از طی تشریفات مقرر معمول خواهد شد.

ج - دارندگان رتبه‌های قضائی و استادی و دانشیاری .

چ - مستخدمین مجلسین .

تبصره - مستخدمین مشمول بندهای (ج) و (چ) در هر مورد که قانونی برای
تعیین تکلیف آنان وجود نداشته باشد یا طبق قوانین مربوط تابع احکام عمومی
قوانین استخدام کشوری شده باشند مشمول مقررات این قانون خواهند بود .

ح - سازمان بیمه‌های اجتماعی .

مقررات استخدامی سازمان مزبور باید حداکثر تا شش ماه پس از تصویب
این قانون توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور تدوین و جهت تصویب
کمیسیون‌های استخدام مجلسین تقدیم شود .

ماده ۳ - نخست وزیر و وزراء و معاونان نخست وزیر و معاونان وزراء و سفراء و
استانداران و مدیر عامل سازمان بر نامه و دبیر کل سازمان امور اداری و استخدامی کشور
و رؤسای دفاتر نخست وزیر و وزراء مشمول مقررات این قانون نیستند ولی در صورتیکه
مستخدمین رسمی بدین مقامات منصوب یا به نمایندگی مجلسین انتخاب یا منصوب
شوند مدت خدمت آنان در این مقامات از هر لحاظ جزء سابقه خدمت رسمی منصوب

شده و مقررات این قانون تا آنجا که با قوانین خاص آنان مغایرتی نداشته باشد شامل حال آنها خواهد بود .

تبصره - مستخدمین رسمی که به مقامات مذکور در این ماده منصوب یا انتخاب شده‌اند پس از خاتمه اشتغال در مقامات مذکور در صورتیکه در وزارتخانه یا مؤسسه مربوط پستی متناسب با وضع استخدامی آنان وجود نداشته باشد میتوانند در مؤسسات دولتی غیر مشمول این قانون بخدمت اشتغال ورزند مدت خدمت آنان در این قبیل مؤسسات جزء سابقه خدمت رسمی محسوب و حقوق و مزایای آنها فقط از محل خدمت جدید پرداخت خواهد شد .

ماده ۴ - مستخدمین وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون از دو نوع خارج نخواهند بود رسمی و پیمانی .

تبصره - افرادی که طبق مقررات قانون کار بخدمت دولت مشغول میشوند کارگر شناخته شده و با آنان طبق مقررات قانون کار رفتار خواهد شد . افرادی که طبق قوانین خاص خودکارگر شناخته شده‌اند مشمول مقررات این قانون نیستند . تشخیص مشاغل کارگری در وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون بعهده سازمان اموراداری و استخدامی کشور است .

ماده ۵ - مستخدم رسمی کسی است که بموجب حکم رسمی در یکی از گروههای دوازده گانه استخدامی برای تصدی یکی از پست‌های سازمانی وزارتخانه‌ها یا مؤسسات دولتی مشمول این قانون استخدام شده باشد .

تبصره - واگذاری پست‌های سازمانی به اشخاص غیر از مستخدمین رسمی ممنوع است ولی در صورتیکه برای تصدی برخی از پست‌های تخصصی نتوان از مستخدمین رسمی استفاده نمود ممکن است با تصویب سازمان امور اداری و استخدامی کشور مستخدمین مؤسسات دولتی مستثنی شده از این قانون را بعنوان مأمور به تصدی پست‌های سازمانی مذکور منصوب نمود و با آنان مانند مستخدم پیمانی رفتار کرد و در صورتیکه در مؤسسات مزبور هم شخص مورد نیاز یافت نشود با تصویب سازمان امور اداری و استخدامی کشور میتوان مستخدم مورد احتیاج را بعنوان مستخدم پیمانی برای تصدی پست مزبور استخدام نمود .

ماده ۶ - مستخدم پیمانی کسی است که بموجب قرارداد بطور موقت برای مدت معین و کار مشخص استخدام میشود .

تبصره - شرایط استخدام این قبیل مستخدمین بموجب آئیننامه‌ای خواهد بود که توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و به تصویب هیئت وزیران میرسد .

ماده ۷ - شغل عبارت از مجموع وظایف و مسئولیتهای مرتبط و مستمر و مشخصی است که از طرف سازمان امور اداری و استخدامی کشور بعنوان کار واحد شناخته شده باشد .

رسته عبارت از مجموع رشته‌های مشاغلی است که از لحاظ نوع کار و حرفه و رشته تحصیلی و تجربی وابستگی نزدیک داشته باشد .

ماده ۸ - پست ثابت سازمانی عبارت از محلی است که در سازمان وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی بطور مستمر برای يك شغل و ارجاع آن بيك مستخدم در نظر گرفته شده اعم از اینکه دارای متصدی یا بدون متصدی باشد .

تبصره ۱ - پست‌هایی که جنبه استمرار ندارد بعنوان پست موقت شناخته شده و استخدام افراد بطور رسمی برای تصدی این پستها ممنوع است .

تبصره ۲ - دولت مکلف است ظرف یکسال از تاریخ تصویب این قانون لایحه سازمان اساسی وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون را تهیه و به مجلسین تقدیم کند .

تبصره ۳ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون مکلفند ظرف سه‌ماه پس از تصویب این قانون سازمان تفصیلی خود را با قید تعداد پست‌های ثابت سازمانی کلیه واحدهای تابع خود تهیه و سازمان امور اداری و استخدامی کشور تسلیم کنند . سازمان موظف است ظرف شش ماه بعد از دریافت طرح سازمان‌های تفصیلی نظر خود را مشعر بر موافقت یا اصلاح آنها بوزارتخانه‌ها یا سازمان‌های دولتی اعلام کند . هر نوع تغییرات بعدی در سازمان تفصیلی وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون منوط بموافقت سازمان امور اداری و استخدامی کشور خواهد بود . در صورت بروز اختلاف نظر در هر يك از دو مورد فوق بین وزارتخانه یا مؤسسه مربوط با سازمان امور اداری و استخدامی کشور دولت تصمیم مقتضی اتخاذ خواهد کرد .

ماده ۹ - ترفیع عبارتست از احراز يك پایه بالاتر .

ماده ۱۰ - انتقاز عبارت از آن است که مستخدم رسمی از خدمت يك وزارتخانه یا مؤسسه دولتی مشمول این قانون بدون آنکه جریان خدمت وی قطع گردد با حفظ گروه و پایه و پیشینه خدمت خود بخدمت وزارتخانه یا مؤسسه دولتی دیگر مشمول این قانون درآید .

ماده ۱۱ - مأموریت عبارتست از محول شدن وظیفه موقت بمستخدم غیر از وظیفه اصلی یا عادی که در پست ثابت سازمانی خود دارد .

ماده ۱۲ - اعزام مستخدم رسمی به مأموریت از طرف وزارتخانه یا مؤسسه دولتی به وزارتخانه یا مؤسسه دولتی دیگر یا سازمانهای بین المللی که دولت شاهنشاهی ایران عضویت آنها را پذیرفته باشد همچنین اعزام مستخدم رسمی به سازمانهایی که دولت شاهنشاهی ایران شرکت در آنها را مقتضی بدانند بلامانع است . حقوق و فوق العاده ها و هزینه های استحقاقی این قبیل مأمورین بر اساس حقوق گروه و پایه ای که دارند از طرف وزارتخانه یا مؤسسه متبوع پرداخت خواهد شد و بهیچ عنوان از طرف وزارتخانه یا مؤسسه محل مأموریت وجهی به این افراد نباید پرداخت گردد .

تبصره ۱ - وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون میتوانند مستخدم رسمی خود را با رضایت مستخدم برای مدت موقت در اختیار یکی از مؤسسات دولتی که مشمول این قانون نیست بگذارند ولی مدت اشتغال آنان در اینگونه مؤسسات جزء سابقه خدمت آنان محسوب نخواهد شد و حقوق و مزایای خود را از مؤسسه ای که در آن مأمور میشوند دریافت خواهند کرد .

تبصره ۲ - مستخدمین رسمی که در یکی از سازمانهای بین‌المللی - امور خدمت شوند در صورتیکه طبق مقررات سازمانهای مزبور حقوقی به آنان پرداخت شود بهیچ عنوان حق دریافت وجهی از وزارتخانه یا مؤسسه متبوع خود ندارند .

تبصره ۳ - آئین‌نامه مربوط به اجرای مواد ۱۰ و ۱۱ و ۱۲ بوسیله سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید .

فصل دوم

در ورود بخدمت و انتصابات

ماده ۱۳ - استخدام اشخاص بخدمت رسمی دولت از طریق امتحان و مسابقه انجام میشود .

تبصره ۱ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون بدون موافقت سازمان امور اداری و استخدامی کشور نمیتوانند در قبال داوطلبان یا دانشجویان یا فارغ‌التحصیلان آموزشگاههای اختصاصی یا دوره‌های تربیتی مربوط تعهد استخدامی بعمل آورند . فارغ‌التحصیلان آموزشگاههای اختصاصی یا دوره‌های تربیتی که قبل از تصویب این قانون از طرف وزارتخانه‌ها یا مؤسسات دولتی مشمول این قانون تعهداتی نسبت به استخدام آنها شده از شرکت در امتحان و مسابقه معاف هستند .

تبصره ۲ - آئیننامه مربوط به طرز اجرای این ماده از طرف سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و بتصویب شورا خواهد رسید .

ماده ۱۴ - داوطلبان ورود به استخدام رسمی باید دارای شرایط ذیل

باشند :

الف - حداقل داشتن ۱۸ سال تمام و نداشتن بیش از ۴۰ سال تمام .

ب - تابعیت ایران .

پ - انجام خدمت زیر پرچم یا معافیت قانونی در صورت مشمول بودن .

ت - نداشتن سابقه محکومیت جزائی مؤثر .

ث - عدم محکومیت بفساد عقیده و عدم معروفیت بفساد اخلاق و تجاهر به

فسق و معتاد نبودن به استعمال افیون و مبتلا نبودن به امراض مسریه .

ج - حداقل داشتن گواهینامه شش ساله ابتدائی .

چ - داشتن صحت مزاج و توانائی انجام کار .

تبصره - افرادی که مجدداً به استخدام رسمی پذیرفته میشوند مشمول

محدودیت مربوط به حداکثر سن مذکور در بند الف این ماده نخواهند بود .

ماده ۱۵ - استخدام و تعیین حقوق و مدت خدمت اتباع بیگانه بموجب

قوانین مصوب مجلسین خواهد بود .

ماده ۱۶ - امتحان و مسابقه ورودی داوطلبان استخدام رسمی بوسیله

سازمان امور اداری و استخدامی کشور صورت میگیرد .

تبصره - سازمان امور اداری و استخدامی کشور در صورت اقتضا میتواند اجرای امتحان و مسابقه را با حفظ حق نظارت بدستگاه استخدام کننده محول دارد.

ماده ۱۷ - کسانی که در مسابقه ورودی استخدام رسمی قبول شده اند قبل از ورود به خدمت رسمی يك دوره آزمایشی را طی خواهند کرد.

تبصره ۱ - انتصاب موقت افرادی که دوره آزمایشی را طی میکنند به پست های ثابت سازمانی بلامانع است.

تبصره ۲ - افراد مذکور در این ماده در طول دوره آزمایشی در حکم مستخدم رسمی محسوب میشوند.

ماده ۱۸ - مدت خدمت آزمایش داوطلبان ورود به استخدام رسمی توسط وزارتخانه یا مؤسسه استخدام کننده تعیین میشود ولی در هیچ مورد از ششماه کمتر و از دو سال بیشتر نخواهد بود.

تبصره ۱ - حقوق دوره آزمایشی برابر حقوق اولین پایه گروه مربوط خواهد بود و در صورتیکه مستخدم به استخدام رسمی پذیرفته شود خدمت آزمایش جزء سابقه خدمت وی محسوب میشود.

تبصره ۲ - فوق العاده و هزینه های مستخدم آزمایشی مطابق فوق العاده ها و هزینه های مستخدم رسمی تعیین و پرداخت خواهد شد.

ماده ۱۹ - افرادی که در دوره آزمایشی لیاقت و کاردانی و علاقه بکار از خود نشان دهند در پایان دوره آزمایشی بموجب حکم وزارتخانه یا مؤسسه استخدام

کننده و اطلاع سازمان امور اداری و استخدامی کشور در عداد مستخدمین رسمی منظور و از حقوق و مزایای قانونی آن برخوردار خواهند شد.

ماده ۲۰ - افرادی که در طی یا در پایان دوره آزمایشی صالح برای ابقاء در خدمت مورد نظر تشخیص داده نشوند بدون هیچگونه تعهد حکم بر کناری آنان از طرف وزارتخانه یا مؤسسه استخدام کننده صادر و جریان به سازمان امور اداری و استخدامی کشور اطلاع داده میشود .

تبصره - به افرادی که طبق این ماده از خدمت بر کنار میشوند حقوق مرخصی استحقاقی پرداخت خواهد شد .

ماده ۲۱ - کسانی که طبق ماده ۲۰ به استخدام رسمی پذیرفته نمیشوند تا یکسال از تاریخ بر کناری حق شرکت مجدد در مسابقات ورودی استخدام رسمی برای همان شغل را نخواهند داشت.

ماده ۲۲ - پس از اتمام دوره آزمایشی انتصاب قطعی افراد به پست های سازمانی با توجه به شرایط احراز شغل و بارعایت تحصیلات و امتیازات حاصله از امتحانات و مسابقات و نحوه کار در دوره آزمایشی و تجارب ایشان در قبل از ورود به استخدام رسمی صورت میگیرد .

ماده ۲۳ - انتصابات و ترفیعات مستخدمین رسمی باید بر اساس لیاقت و شایستگی و کاردانی و استعداد و رشد فکری و تجارب آنان در مشاغل قبلی صورت گیرد .

ماده ۲۴ - سازمان امور اداری و استخدامی کشور مکلف است کلیه مشاغل

وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون را مورد بررسی قرار داده و با کسب نظر مشورتی آنها وظایف و مسئولیتهای هر کدام را مشخص و بر این اساس شرایط احراز هر شغل را معین کند و در هر مورد که این شرایط تعیین شد وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مکلفند در انتصابات خود شرایط احراز آن مشاغل را رعایت کنند.

ماده ۲۵ - سازمان امور اداری و استخدامی کشور مکلف است هر يك از مشاغل وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون را در یکی از رسته‌ها قرار دهد .

تبصره ۱ - مستخدمین رسمی به اقتضای شغلی که برای تصدی آن استخدام شده یا میشوند در یکی از رسته‌های شغلی قرار خواهند گرفت .

تبصره ۲ - سازمان امور اداری و استخدامی کشور میتواند با کسب نظر وزارتخانه‌ها یا مؤسسات دولتی مربوط در داخل هر يك از رسته‌ها به اقتضای نوع شغل رسته‌های تخصصی تشخیص دهد .

ماده ۲۶ - انتصاب مستخدمین رسمی به پست‌هایی که مشاغل مربوط به آنها در رسته مربوط مستخدم قرار ندارد ممنوع است مگر با داشتن شرایط لازم احراز آن پست و رضایت مستخدم و تقاضای وزارتخانه یا مؤسسه دولتی مربوط و موافقت سازمان امور اداری و استخدامی کشور .

تبصره ۳ - رؤسای ادارات و مقامات بالاتر در صورت اقتضاء میتوانند با تصویب وزیر یا رئیس مؤسسه دولتی مربوط و تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور مستخدم را بظرف داشتن شرایط لازم در رسته دیگری بخدمت بکار گیرند .

ماده ۲۷ - سازمان امور اداری و استخدامی کشور در هر مورد که ضروری تشخیص دهد از طریق امتحان و مسابقه فهرستی از افراد صلاحیتدار برای تصدی مشاغل تهیه و در اختیار وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون خواهد گذاشت و وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون مکلفند در مواردی که فهرست مذکور از طرف سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه گردیده احتیاجات استخدامی مربوط خود را از میان افراد مذکور در فهرست تأمین کنند.

ماده ۲۸ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مکلفند در فواصل معین شایستگی و استعداد مستخدمین رسمی را مورد بررسی قرار داده و نتیجه را در پرونده استخدامی مستخدم منعکس سازند این سنجش بنحوی صورت خواهد گرفت که موجب ارشاد و معرف استحقاق مستخدم و برای تصدی مقامات یا ترفیع یا تغییر شغل و بالزوم گذرانیدن دوره کارآموزی جدید باشد.

تبصره - اجرای مفاد این ماده طبق آئیننامه‌ای خواهد بود که توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

ماده ۲۹ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون مکلفند رونوشت احکام استخدام مستخدمین رسمی را در بدو ورود بخدمت همچنین رونوشت احکام ترفیع و تغییر گروه و خروج از خدمت آنان را به سازمان امور اداری و استخدامی کشور ارسال دارند.

فصل سوم

در حقوق و مزایای مستخدمین رسمی

ماده ۳۰ - کلیه مشاغل وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون در دوازده گروه قرار می‌گیرد. سازمان امور اداری و استخدامی کشور مکلف است کلیه مشاغل را بر اساس اهمیت وظایف و مسئولیتها و شرایط تصدی از لحاظ معاونات و تجربه طبقه‌بندی و برای تخصیص به یکی از گروههای دوازده گانه مزبور به شورا پیشنهاد کند.

ماده ۳۱ - استخدام رسمی فقط برای تصدی مشاغل یکی از گروههای دوازده گانه مذکور در ماده ۳۰ بعمل خواهد آمد و در هر مورد سازمان امور اداری و استخدامی کشور با توجه به شغلی که استخدام برای آن صورت می‌گیرد گروهی را که مستخدم جدید در آن قرار می‌گیرد تعیین می‌کند.

ماده ۳۳- حقوق ماهانه مستخدمین رسمی مشمول این قانون بموجب جدول واحد بر مبنای

عدد صد بشرح زیر تعیین میشود :

گروه	پایه ۱	پایه ۲	پایه ۳	پایه ۴	پایه ۵	پایه ۶	پایه ۷	پایه ۸	پایه ۹	پایه ۱۰	پایه ۱۱	پایه ۱۲	پایه ۱۳	پایه ۱۴	پایه ۱۵
دوازده	۴۴۳	۴۷۸	۵۱۳	۵۴۸	۵۸۳	۶۱۸	۶۵۳	۶۸۸	۷۲۳	۷۵۸	۷۹۳	۸۲۸	۸۶۳	۸۹۸	۹۳۳
یازده	۳۸۸	۴۱۶	۴۴۴	۴۷۲	۵۰۰	۵۲۸	۵۵۶	۵۸۴	۶۱۲	۶۴۰	۶۶۸	۶۹۶	۷۲۴	۷۵۲	۷۸۰
ده	۳۳۵	۳۶۰	۳۸۵	۴۱۰	۴۳۵	۴۶۰	۴۸۵	۵۱۰	۵۳۵	۵۶۰	۵۸۵	۶۱۰	۶۳۵	۶۶۰	۶۸۵
نه	۲۸۳	۳۰۷	۳۳۱	۳۵۵	۳۷۹	۴۰۳	۴۲۷	۴۵۱	۴۷۵	۴۹۹	۵۲۳	۵۴۷	۵۷۱	۵۹۵	۶۱۰
هشت	۲۳۶	۲۵۸	۲۸۰	۳۰۲	۳۲۴	۳۴۶	۳۶۸	۳۹۰	۴۱۲	۴۳۴	۴۵۶	۴۷۸	۵۰۰	۵۲۲	۵۴۴
هفت	۲۰۵	۲۲۶	۲۴۷	۲۶۸	۲۸۹	۳۱۰	۳۳۱	۳۵۲	۳۷۳	۳۹۴	۴۱۵	۴۳۶	۴۵۷	۴۷۸	۴۹۹
شش	۱۸۰	۱۹۹	۲۱۸	۲۳۷	۲۵۶	۲۷۵	۲۹۴	۳۱۳	۳۳۲	۳۵۱	۳۷۰	۳۸۹	۴۰۸	۴۲۷	۴۴۶
پنج	۱۵۹	۱۷۵	۱۹۱	۲۰۷	۲۲۳	۲۳۹	۲۵۵	۲۷۱	۲۸۷	۳۰۳	۳۱۹	۳۳۵	۳۵۱	۳۶۸	۳۸۴
چهار	۱۴۱	۱۵۴	۱۶۷	۱۸۰	۱۹۳	۲۰۶	۲۱۹	۲۳۲	۲۴۵	۲۵۸	۲۷۱	۲۸۴	۲۹۷	۳۱۰	۳۲۳
سه	۱۳۰	۱۴۱	۱۵۲	۱۶۳	۱۷۴	۱۸۵	۱۹۶	۲۰۷	۲۱۸	۲۲۹	۲۴۰	۲۵۱	۲۶۲	۲۷۳	۲۸۴
دو	۱۲۰	۱۳۰	۱۴۰	۱۵۰	۱۶۰	۱۷۰	۱۸۰	۱۹۰	۲۰۰	۲۱۰	۲۲۰	۲۳۰	۲۴۰	۲۵۰	۲۶۰
یک	۱۰۰	۱۰۶	۱۱۲	۱۱۸	۱۲۴	۱۳۰	۱۳۶	۱۴۲	۱۴۸	۱۵۴	۱۶۰	۱۶۶	۱۷۲	۱۷۸	۱۸۴

تبصره - حقوق ماهانه متصدیان مقامات دولتی مذکور در ماده ۳ که در جدول موضوع این ماده قرار نمیگیرد به استثنای رئیس دفتر نخست وزیر و رئیس دفتر وزیر با توجه بجدول حقوق مندرج در این ماده و عدد صد که مبنای آن قرار داده شده است بشرح زیر تعیین میشود:

الف - معاون وزارتخانه ۸۷۵

ب - استاندار - سفیر - معاون نخست وزیر - مدیرعامل سازمان برنامه -

دبیر کل سازمان امور اداری و استخدامی کشور ۱۰۰۰

پ - وزیر ۱۱۲۵

ت - نخست وزیر ۱۲۵۰

ماده ۳۳ - ضریب جدول حقوق موضوع ماده ۳۲ چهل ریال تعیین میشود. سازمان امور اداری و استخدامی کشور مکلف است در موردی که بعلت افزایش هزینه زندگی و عوامل دیگر تغییر ضریب جدول حقوق ضروری باشد تغییر ضریب را برای تصویب مجلسین بدولت پیشنهاد کند.

ماده ۳۴ - مستخدم رسمی به استناد شغلی که برای آن استخدام میشود در پایه يك گروه مربوط وارد خدمت میشود و میتواند با رعایت شرایط مقرر در این قانون تا آخرین پایه همان گروه ترفیع یابد.

ماده ۳۵ - در صورت رضایت بخش بودن خدمات هر يك از مستخدمین رسمی مشمول این قانون وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی در ازاء هر دو سال خدمت يك پایه ترفیع به آنان اعطاء میکنند.

ماده ۳۶ - تغییر گروه مستخدم رسمی با رعایت شرایط زیر امکان پذیر

است :

الف - در گروه جدید پست سازمانی بدون متصدی وجود داشته باشد.

ب - مستخدم واجد شرایط لازم برای تصدی شغل گروه جدید باشد.

پ - از لحاظ معلومات مورد لزوم برای تصدی شغل گروه جدید از عهده

امتحانات مقرر بر آید .

تبصره ۱ - تغییر گروه مستخدمین از گروه نه بی‌الا علاوه بر رعایت شرایط

مذکور در این ماده با تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور امکان پذیر

است .

تبصره ۲ - مستخدمینی که تغییر گروه میدهند همواره در پایه‌ای از گروه

جدید قرار خواهند گرفت که حقوق آن پایه با تقریب اضافی با حقوقی که مستخدم

در پایه گروه قبلی می‌گرفته است نزدیکتر باشد .

ماده ۳۷ - آئیننامه اجرائی مواد ۳۵ و ۳۶ بوسیله سازمان امور اداری

و استخدامی کشور تهیه میشود و بتصویب شورا خواهد رسید.

ماده ۳۸ - در صورتیکه نوع کار و وظایف و مسئولیت های بعضی از مشاغل

وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون اقتضاء نماید که مبالغی علاوه بر حقوق

به مستخدمین رسمی شاغل آن پرداخت شود مبالغی بعنوان فوق العاده شغل بشاغلین آن

مشاغل پرداخت خواهد شد تعیین مشاغل مستحق دریافت فوق العاده مزبور و میزان این

فوق العاده همچنین از دیاد یا تقلیل یا حذف این فوق العاده در مورد مشاغل مختلف بنا به

پیشنهاد سازمان امور اداری و استخدامی کشور و تصویب هیئت وزیران صورت خواهد گرفت .

تبصره ۱ - مبلغ فوق العاده شغل در هر گروه نمیتواند از حقوق آخرین پایه همان گروه تجاوز کند.

تبصره ۲ - فوق العاده شغل فقط در مدتی قابل پرداخت است که مستخدم رسمی در شغلی که فوق العاده مزبور به آن تعلق میگیرد انجام وظیفه کند.

تبصره ۳ - مستخدم رسمی هنگام مرخصی استحقاقی از فوق العاده شغل مورد تصدی خود استفاده خواهد کرد .

تبصره ۴ - مستخدم رسمی طی مرخصی استعلاجی حداکثر تا چهار ماه در هر دوازده ماه خدمت متوالی میتواند از فوق العاده شغل مورد تصدی خود استفاده کند .

تبصره ۵ - میزان اعتبار فوق العاده شغل همه ساله ضمن بودجه کل کشور پیش بینی خواهد شد و جمع پرداختیهای فوق العاده شغل هر سال از مبلغ اعتبار منظور در بودجه مصوب نباید تجاوز کند .

ماده ۳۹ - وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی میتوانند علاوه بر فوق العاده شغل مذکور در ماده ۳۸ این قانون فوق العاده هائی بشرح زیر به مستخدمین پرداخت کنند :

الف - فوق العاده اضافه کار که فقط در قبال ساعات کار اضافی برای انجام وظایف مشخص بطور غیر مستمر قابل پرداخت است.

ب - فوق العاده اشتغال خارج از مرکز که با توجه بمجموع عوامل بدی آب و هوا و دوری از مرکز و هزینه زندگی و محرومیت از تسهیلات زندگی تعیین میشود.

پ - فوق العاده مأموریت که فقط در قبال روزهایی که مستخدم خارج از محل خدمت خود انجام وظیفه میکند قابل پرداخت است.

ت - فوق العاده اشتغال خارج از کشور فقط بمستخدمینی که در خارج از کشور انجام وظیفه میکنند قابل پرداخت است.

ث - فوق العاده کسر صندوق که فقط به تحویلداران و تحصیلداران و مأمورین پرداخت قابل پرداخت است.

ج - فوق العاده تضمین که فقط به صاحب جمعان نقدی یا جنسی قابل پرداخت است.

ماده ۴۰ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون میتوانند مبالغی

برای جبران هزینه‌های زیر به مستخدمین خود پرداخت کنند :

الف - هزینه ایاب و ذهاب که فقط به مشاغل خاصی که تصدی آنها نوعاً

مستلزم رفت و آمدهائی برای انجام وظایف مربوط است تعلق میگیرد .

ب - هزینه سفر که فقط به مستخدمینی که بخارج از محل خدمت خود مأمور

یا منتقل میشوند قابل پرداخت است .

پ - هزینه انتقال که فقط در موقع تغییر محل خدمت مستخدمین دولت قابل

پرداخت است .

ماده ۴۱ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون میتوانند به

مستخدמיنى كه منشأ خدمات بر جسته شوندى يكبار در سال حداكثر مبلغى معادل يكماه بعنوان پاداش اعطا نمايند .

ماده ۴۲ - آئيننامه اجراى مواد ۳۹ و ۴۰ بوسيله سازمان امور ادارى و استخدماى كشور تهيه ميشود و به تصويب هيئت وزيران خواهد رسيد .

ماده ۴۳ - مستخدم رسمى ن ميتواند تصدى بيش از يك پست سازمانى را داشته باشد . وزارتخانه ها و مؤسسات دولتى ن ميتوانند غير از حقوق و مزايای پست سازمانى مورد تصدى و فوق العاده ها و هزينه ها و پاداش مندرج در اين فصل تحت هيچ عنوان و جبهى به مستخدمين خود پرداخت كنند .

تبصره ۱ - حق كشف قاچاق موضوع قوانين منع كشت خشخاش و مجازات مرتكبين قاچاق و مقررات الحاقى آنها از شمول اين ماده مستثنى است .

تبصره ۲ - پرداخت هزينه پذيرائى بشرط وجود اعتبار در بودجه كل كشور از شمول اين ماده مستثنى است .

فصل چهارم

در تنظيم و اجراى برنامه هاى آموزشى

ماده ۴۴ - وزارتخانه ها و مؤسسات دولتى مكلفند با رعايت مقررات اين قانون ادامه يا اجراى برنامه هاى آموزشى و ياكار آموزشى مستخدمين خود را به تصويب سازمان امور ادارى و استخدماى كشور برسانند .

تبصره ۱ - سازمان امور اداری و استخدامی کشور میتواند با توجه به احتیاجات وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و همکاری آنها بر نامه‌های آموزشی و کارآموزی لازم را تنظیم کند .

تبصره ۲ - سازمان امور اداری و استخدامی کشور میتواند بر نامه‌های مصوب موضوع این ماده را رأساً یا بوسیله وزارتخانه‌ها و مؤسسات مربوط یا مؤسسات صلاحیتدار دیگر اجرا کند .

ماده ۴۵ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون نمیتوانند به تشکیل هیچگونه مؤسسه آموزشی - کلاس - دوره تعلیماتی و نظایر آن که هر نوع تعهد استخدامی برای دولت بوجود آورد مبادرت ورزند مگر آنکه قبلاً موافقت سازمان امور اداری و استخدامی کشور را در این مورد جلب کرده باشند .

ماده ۴۶ - استفاده از بورسهای آموزشی خارج از کشور که به مستخدمین وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون تخصیص داده میشود موکول به موافقت سازمان امور اداری و استخدامی کشور است . آئیننامه اجرای این ماده توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و به تصویب شورا خواهد رسید .

فصل پنجم

در تأمین آسایش و حفظ سلامت مستخدمین رسمی

ماده ۴۷ - مستخدمین رسمی دولت سالی یکماه مرخصی با استفاده از حقوق و فوق‌العاده‌های مربوط دارند .

ماده ۴۸ - مستخدمین رسمی در صورت ابتلاء به بیماریهاییکه مانع از انجام خدمت آنان باشد از مرخصی استعلاجی استفاده خواهند کرد .

تبصره ۵ - جز در موارد بیماریهای صعبالعلاج حداکثر مدت استفاده از مرخصی استعلاجی چهار ماه در سال خواهد بود .

ماده ۴۹ - مستخدم رسمی میتواند با موافقت وزارتخانه یا مؤسسه متبوع از مرخصی بدون حقوق استفاده کند .

تبصره ۱ - مدت مرخصی بدون حقوق از لحاظ بازنشستگی جزء سوابق خدمت محسوب نخواهد شد .

تبصره ۲ - حداکثر مدتی که مستخدم رسمی در طول مدت خدمت خود میتواند از مرخصی بدون حقوق استفاده نماید سه سال خواهد بود اعطای مرخصی مزبور اگر برای مدتی بیش از یکسال متوالی باشد موکول به جلب موافقت سازمان امور اداری و استخدامی کشور نیز خواهد بود .

تبصره ۳ - محفوظ ماندن پست سازمانی مستخدم رسمی در مدتی که از مرخصی بدون حقوق استفاده مینماید الزامی نیست . در صورتیکه پس از پایان دوران مرخصی پست سازمانی مناسب برای ارجاع به مستخدم مذکور موجود نباشد بحال آماده بخدمت درمیآید .

ماده ۵۰ - ترتیب تحصیل مرخصیهای موضوع مواد ۴۷ و ۴۸ و ۴۹ این قانون بموجب آئیننامه‌ای که از طرف سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و به تصویب هیئت وزیران میرسد معین میشود .

ماده ۵۱ - دولت مکلف است بطریق مقتضی وسایل بهداشت و درمان مستخدمین رسمی و خانواده آنان را فراهم کند .

ماده ۵۲ - دولت مکلف است تأسیس مؤسسات تعاونی مستخدمین رسمی را تشویق و با مؤسسات مذکور همکاری و نسبت به آنها کمک لازم را بنماید. نحوه همکاری و کمک دولت به مؤسسات مذکور طبق آئیننامه‌ای خواهد بود که بوسیله سازمان اموراداری و استخدامی کشور تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

ماده ۵۳ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مکلفند در تأمین شرایط بهداشتی و ایمنی و ایجاد محیط مناسب کار برای مستخدمین اقدامات لازم را بعمل آورند. سازمان اموراداری و استخدامی کشور موظف است در این مورد نظارت و هدایت لازم را معمول دارد.

فصل ششم

در تکالیف عمومی مستخدمین

ماده ۵۴ - مستخدم مکلف است در حدود قوانین و مقررات احکام و اوامر رؤسای مافوق خود را در امور اداری اطاعت نماید. اگر مستخدم حکم یا امر مقام مافوق را بر خلاف قوانین و مقررات تشخیص دهد مکلف است کتباً مغایرت دستور را با قوانین و مقررات به مقام مافوق اطلاع دهد. در صورتیکه بعد از این اطلاع مقام مافوق کتباً اجرای دستور خود را تأیید کرد مستخدم مکلف به اجرای دستور صادر خواهد بود.

ماده ۵۵ - مستخدم دولت از هر نوع عملی که موجب ایجاد وقفه در امور اداری کشور ممنوع است .

ماده ۵۶ - قبول القاب و نشانهای دول بیگانه که به مستخدم دولت داده میشود موکول به اجازه دولت است .

ماده ۵۷ - خروج از تابعیت ایران و یا قبول تابعیت کشور بیگانه بشرط گواهی وزارت امور خارجه موجب انفصال از خدمت دولت خواهد بود .

ماده ۵۸ - رسیدگی به تقصیر و تخلف اداری و یا قصور مستخدمین در انجام وظیفه و تعیین مجازات آنها بعهده دادگاه اداری است .

تبصره ۱ - تشخیص تقصیر و تخلف و قصور مستخدمین و چگونگی تشکیل دادگاه اداری و رسیدگی بموجب آئین نامه ای خواهد بود که بوسیله سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید .

تبصره ۲ - مستخدمین غیر نظامی وزارت جنگ از لحاظ تقصیر تخلف اداری تابع مقررات ماده ۵ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی خواهند بود .

ماده ۵۹ - انواع مجازاتهای اداری بقرار زیر است :

الف - توبیخ کتبی با درج در پرونده خدمت .

ب - کسر حقوق و فوق العاده های ماهانه مستخدم تا یک سوم از یک ماه تا سه ماه .

پ - کسر حقوق و فوق العاده های ماهانه مستخدم تا یک سوم از سه ماه تا شش ماه .

ت - انفصال موقت از سه ماه تا یکسال .

ث - تنزیل تا دو پایه یا یک گروه .

ج - انفصال دائم از خدمت دولت .

تبصره ۱ - رؤسای ادارات و مقامات بالاتر آنان میتوانند به تشخیص خود بدون مراجعه به دادگاه اداری کتباً باز کر دلیل مجازات بند الف این ماده را در مورد مستخدم متخلف ادارات تابعه خود معمول دارند .

تبصره ۲ - رؤسای ادارات و مقامات بالاتر با تأیید مقام مافوق خود و همچنین وزراء میتوانند بدون مراجعه به دادگاه اداری کتباً باز کر دلیل مجازات بند (ب) این ماده را در مورد مستخدم متخلف ادارات تابعه خود معمول دارند .

فصل هفتم

در حفظ حقوق استخدامی مستخدمین

ماده ۶۰ - مستخدمین رسمی میتوانند در مورد تضييع حقوق استخدامی خود بسازمان امور اداری و استخدامی کشور شکایت کنند .

ماده ۶۱ - شکایات استخدامی باید قبل از تقدیم بشورای دولتی و در غیاب آن بدیوان عالی کشور به سازمان امور اداری و استخدامی کشور تقدیم شود .

ماده ۶۲ - مرجع رسیدگی بشکایات استخدامی مستخدمین رسمی شورای سازمان امور اداری و استخدامی کشور است .

تبصره ۱ - شورا میتواند رسیدگی بشکایات موضوع این ماده را تحت نظر خود به هیئت‌های محول دارد .

تبصره ۲ - ترتیب تشکیل هیئت‌های مذکور در تبصره ۱ این ماده و عزل و نصب اعضای آنها و همچنین ترتیب دریافت شکایات و ارجاع آنها به هیئت‌های مذکور و رسیدگی هر هیئت بشکایات و رسیدگی به تخلفات اعضای هیئت‌ها طبق آئین‌نامه‌ای خواهد بود که بوسیله سازمان امور اداری و استخدامی کشور پیشنهاد و بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید .

تبصره ۳ - سازمان امور استخدامی کشور میتواند در صورت لزوم تا پنجسال از تاریخ تصویب این قانون برای هر يك از هیئت‌های مذکور در این ماده یک نفر از قضات بازنشسته دادگستری را بکار بگمارد و فوق‌العاده‌ای حد اکثر معادل نصف حقوق بازنشستگی به آنها بپردازد .

ماده ۶۳ - هر گاه رأی بنفع مستخدم شاکی صادر شود در مورد وزارتخانه یا مؤسسه دولتی مربوط قطعی و لازم‌الاجراء است و هر گاه شاکی به رأی صادره معترض باشد میتواند ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ رأی بشورای دولتی و درغیاب شورای دولتی بدیوان عالی کشور شکایت کند .

تبصره ۵ - قانون مربوط به قابل تجدید نظر بودن احکام شعبه دیوان عالی کشور در مورد شکایات استخدامی مصوب نوزدهم بهمن هزار و سیصد و سی و هفت ملغی است . ولی شکایاتی که تا تاریخ اجرای این قانون بدیوان عالی کشور تقدیم شده باشد طبق مقررات قانون سابق مورد رسیدگی قرار خواهد گرفت .

ماده ۶۴ - مستخدم رسمی میتواند بایک ماه اعلام قبلی از خدمت دولت استعفا کند در هیچ مورد استعفای مستخدم رافع تعهدات او در برابر دولت نخواهد بود. استعفا از تاریخ تحقق مییابد که وزارتخانه یا مؤسسه دولتی مربوط مستخدم بموجب حکم رسمی با آن موافقت کند. وزارتخانه یا مؤسسه دولتی مکلف است ظرف یکماه از تاریخ وصول استعفا رد یا قبول استعفا را کتباً اعلام دارد. اگر تا پایان یکماه مذکور رد یا قبول استعفا ابلاغ نگردد این امر در حکم عدم قبول استعفا تلقی خواهد شد. مستخدم میتواند در صورت قبول نشدن استعفا طبق ماده ۶۰ شکایت کند.

ماده ۶۵ - در صورتیکه مستخدم رسمی مدت دو ماه بدون اطلاع و عذر موجه در محل خدمت خود حاضر نشود از تاریخ ترك خدمت مستعفی شناخته شده و مانند مستخدم مستعفی با وی رفتار میشود مگر آنکه مشمول مقررات مواد ۷۴ یا ۷۵ این قانون باشد که در آن صورت بانشسته خواهد شد.

تبصره - هر گاه مستخدم مذکور مدعی شود به عللی که خارج از حدود قدرت و اختیار او بوده نتوانسته است در محل خدمت حاضر شود و یا عدم حضور خود را اطلاع دهد و ادعای او مورد قبول وزارتخانه یا مؤسسه مربوط قرار نگیرد میتواند شکایت خود را به ضمیمه مدارک مورد استناد به سازمان امور اداری و استخدامی کشور تسلیم کند شورای سازمان امور اداری و استخدامی کشور مکلف است در اسرع وقت بشکایت مزبور رسیدگی و حکم مقتضی صادر کند. در صورتیکه حکم شورا حاکی از موجه بودن عذر مشارالیه باشد بخدمت مراجعت و حقوق مدت غیبت به وی

پرداخت خواهد شد و اگر پست سازمانی او به دیگری داده شده باشد از تاریخ
که مستعفی شناخته شده آماده به خدمت محسوب و مانند مستخدم آماده به خدمت
با وی رفتار میشود .

ماده ۶۶ - وجوهی که مستخدم مستعفی بابت کسور بازنشستگی به صندوق
بازنشستگی پرداخت کرده است به او مسترد خواهد شد .

ماده ۶۷ - استخدام مجدد مستخدم رسمی که طبق ماده ۶۴ استعفا کرده است
در صورت احتیاج بوجود اومانی ندارد . سوابق خدمت این قبیل مستخدمین از
لحاظ بازنشستگی منظور و محسوب خواهد شد بشرط آنکه وجوهی را که طبق ماده
۶۶ دریافت داشته اند یکجا به صندوق بازنشستگی مسترد دارند .

ماده ۶۸ - هر گاه مستخدمی که طبق ماده ۶۴ از خدمت استعفا نموده است
داوطلب خدمت در گروه مورد اشتغال سابق خود یا گروه پائین تر باشد وزارتخانه
یا مؤسسه دولتی استخدام کننده میتواند داوطلب را از گذراندن امتحان و دوره
آزمایش معاف دارد .

ماده ۶۹ - هر گاه مستخدمی که طبق مفاد ماده ۶۴ از خدمت استعفا نموده
است داوطلب خدمت در گروهی بالاتر از گروه مورد اشتغال سابق خود باشد
استخدام او مشروط به گذراندن امتحان خواهد بود ولی وزارتخانه یا مؤسسه دولتی
استخدام کننده میتواند او را از گذراندن دوره آزمایشی معاف دارد .

فصل هشتم

دربازنشستگی و وظیفه

ماده ۷۰ - اداره کل بازنشستگی فعلی با کلیه دارائی و موجودی صندوق بازنشستگی و اسناد و اوراق و بودجه و تعهدات خود از وزارت دارائی منتزع و تابع سازمان امور اداری و استخدامی کشور میشود.

ماده ۷۱ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مکلفند هر ماه هشت و نیم درصد از جمع حقوق و تفاوت تطبیق حقوق و مزایای مستمر و فوق‌العاده‌های مستخدمین رسمی و مستخدمین آزمایشی را به استثناء فوق‌العاده تضمین و اضافه کار و کسر صندوق و مأموریت کم کرده و بابت سهم مستخدمین به صندوق بازنشستگی کشوری بپردازند.

تبصره ۱ - در مورد مستخدمین رسمی که در مؤسسات دولتی خارج از شمول این قانون بخدمت مشغولند هشت و نیم درصد مذکور در این ماده حداکثر تا انقضای مهلت مقرر در مواد ۱۴۳ و ۱۴۴ از جمع دریافتی ماهانه ایشان به استثنای فوق‌العاده‌های تضمین و کسر صندوق کم شده به صندوق بازنشستگی کشوری تحویل میشود.

تبصره ۲ - کسور بازنشستگی مستخدمین آماده بخدمت بر مبنای تمام حقوق گروه و پایه ایشان احتساب و برداشت خواهد شد .

تبصره ۳ - درمور مستخدمین رسمی که به نمایندگی مجاسین شورا و سنا انتخاب یا منصوب شوند کسور بازنشستگی آنان در دوران نمایندگی معادل کسور آخرین پایه مربوط و تفاوت تطبیق حقوق هر ماه از مقرری آنان کسر و به صندوق بازنشستگی کشوری پرداخت خواهد شد .

ماده ۷۲ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون مکلفند حقوق اولین ماه کسانی را که دوره آزمایشی را طی کرده و به استخدام رسمی پذیرفته می‌شوند برداشت کنند و به صندوق بازنشستگی کشوری بپردازند .

ماده ۷۳ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون مکلفند علاوه بر کسور موضوع ماده ۷۱ هر ماه مبلغی برابر هشت و نیم درصد حقوق مستخدمین رسمی و مستخدمین آزمایشی خود را به صندوق بازنشستگی کشوری بپردازند .

تبصره ۱۵ - مؤسساتی که خارج از شمول این قانون بوده و مستخدمین آنان از صندوق بازنشستگی کشوری استفاده خواهند کرد باید مبلغی معادل کسور پرداختی مستخدمین خود از بودجه مؤسسه مربوط به صندوق بازنشستگی کشوری پرداخت کنند .

تبصره ۴ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی که مستخدمین رسمی آنها یکی از مقامات مذکور در ماده ۳ این قانون انتخاب یا منصوب شوند مکلفند تا زمانی که مستخدمین مزبور متصدی آن مقامات هستند هر ماه مبلغی معادل

کسور پرداختی آنان از بودجه خود به صندوق بازنشستگی کشوری پرداخت کنند.
ماده ۷۴ - مستخدم رسمی میتواند طبق شرایط زیر تقاضای بازنشستگی کند و دولت مکلف به قبول آنست .

الف - داشتن حداقل شصت سال سن با هر قدر سابقه خدمت .

ب - داشتن حداقل پنجاه و پنج سال سن بالا اقل سی سال سابقه خدمت .

ماده ۷۵ - مستخدمین رسمی که در تاریخ تصویب این قانون بیش از یازده سال سابقه خدمت دارند میتوانند طبق شرایط زیر تقاضای بازنشستگی کنند و دولت مکلف به قبول آنست :

الف - مستخدمین رسمی که در تاریخ تصویب این قانون بیش از یازده سال سابقه خدمت متوالی دارند بشرط دارا شدن بیست و نه سال خدمت متوالی و رسیدن به پنجاه و چهار سالگی .

ب - مستخدمین رسمی که در تاریخ تصویب این قانون بیش از دوازده سال سابقه خدمت متوالی دارند بشرط دارا شدن بیست و هشت سال خدمت متوالی و رسیدن به پنجاه و سه سالگی .

پ - مستخدمین رسمی که در تاریخ تصویب این قانون بیش از سیزده سال سابقه خدمت متوالی دارند بشرط دارا شدن بیست و هفت سال خدمت متوالی و رسیدن به پنجاه و دو سالگی .

ت - مستخدمین رسمی که در تاریخ تصویب این قانون بیش از چهارده سال سابقه خدمت متوالی دارند بشرط دارا شدن بیست و شش سال خدمت متوالی و رسیدن به پنجاه و یک سالگی .

ث - مستخدمین رسمی که در تاریخ تصویب این قانون بیش از پانزده سال سابقه خدمت متوالی دارند بشرط دارا شدن بیست و پنج سال خدمت متوالی و رسیدن به پنجاه سالگی .

ج - مستخدمین رسمی که در تاریخ تصویب این قانون بیش از شانزده سال سابقه خدمت متوالی دارند بشرط دارا شدن بیست و چهار سال خدمت متوالی و رسیدن به چهل و نه سالگی .

چ - مستخدمین رسمی که در تاریخ تصویب این قانون بیش از هفده سال سابقه خدمت متوالی دارند بشرط دارا شدن بیست و سه سال خدمت متوالی و رسیدن به چهل و هشت سالگی .

ح - مستخدمین رسمی که در تاریخ تصویب این قانون بیش از هیجده سال سابقه خدمت متوالی دارند بشرط دارا شدن بیست و دو سال خدمت متوالی و رسیدن به چهل و هفت سالگی .

خ - مستخدمین رسمی که در تاریخ تصویب این قانون بیش از نوزده سال سابقه خدمت متوالی دارند بشرط دارا شدن بیست و یک سال خدمت متوالی و رسیدن به چهل و شش سالگی .

د - مستخدمین رسمی که در تاریخ تصویب این قانون حداقل بیست سال سابقه خدمت متوالی یا بیست و پنج سال سابقه خدمت متناوب دارند بشرط رسیدن به چهل و پنج سالگی .

ماده ۷۶ - وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون میتوانند

مستخدمین رسمی را که شصت سال سن و لااقل بیست سال سابقه خدمت دارند بازنشسته کنند.

ماده ۷۷ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون مکلفند کلیه

مستخدمین رسمی را که شصت و پنج سال سن دارند بازنشسته کنند.

ماده ۷۸ - میزان حقوق بازنشستگی مستخدمین رسمی عبارتست از متوسط

حقوق پایه آنان ضرب در سنوات خدمت مشروط بر اینکه حقوق بازنشستگی آنان از آخرین حقوق دریافتی قبل از بازنشستگی تجاوز نکند.

تبصره ۱ - متوسط حقوق از لحاظ این قانون عبارت از معدل حقوق پایه

مستخدم رسمی در سه سال آخر خدمت است ولی در صورتیکه مجموع سنوات خدمت رسمی مستخدمی از سه سال کمتر باشد میزان آن همان معدل حقوق سنوات خدمت رسمی خواهد بود.

تبصره ۲ - اگر متوسط حقوق مستخدمین رسمی که در تاریخ تصویب این

قانون در خدمت دولت هستند از میزان حقوقی که در تاریخ تصویب این قانون در صورت بازنشسته شدن به آنان تعلق می‌گرفته کمتر شود حق دارند درخواست کنند که حقوق آنان در تاریخ تصویب این قانون مبنای احتساب حقوق بازنشستگی ایشان قرار گیرد این درخواست در صورتی مورد قبول واقع خواهد شد که مستخدم رسمی متقاضی در مدت ده سال تمام طبق ضرایب قانونی کسور بازنشستگی را به تناسب حقوق مورد درخواست خود پرداخته باشد و یا تعهد پرداخت آنرا طی پنجسال بنمایند و در صورتیکه نسبت به قسمتی از حقوق مورد تقاضا در مدت ده

سال مورد نظر کسور بازنشستگی را پرداخت کرده و نسبت به قسمتی از آن پرداخت نکرده باشد تعهد پرداخت کسور فقط نسبت به مابه‌التفاوت کافی است.

تبصره ۳ - میزان حقوق بازنشستگی مستخدمین رسمی که در دوران خدمت خود به مقامات دولتی مذکور در ماده ۳ منصوب شده یا میشوند اعم از شاغل یا بازنشسته با رعایت مقررات قسمت آخر تبصره ۲ این ماده عبارت است از یک سی ام آخرین حقوق مقام مربوط طبق جدول حقوق این قانون ضرب در سنوات خدمت مشروط بر اینکه از حقوق مقام مربوط تجاوز نکند. اگر متصدیان مقامات مزبور مشمول مقررات خاص استخدامی باشند در این صورت مخیرند فقط از یکی از حقوق بازنشستگی استفاده کنند. رئیس دفتر نخست وزیر و رئیس دفتر وزیر از شمول این تبصره مستثنی هستند.

ماده ۷۹ - هر گاه مستخدم رسمی علی‌الیه علت حادثه‌ای ناقص شود بنحوی که از کار کردن بازماند حقوق وظیفه‌ای برابر بایک سی ام متوسط حقوق ضرب در سنوات خدمت دریافت خواهد کرد مشروط بر اینکه از متوسط حقوق او تجاوز نکند.

تبصره ۱ - در صورتیکه سنوات خدمت مستخدم موضوع این ماده از پانزده سال کمتر باشد مدت خدمت او پانزده سال منظور خواهد گردید.

تبصره ۲ - در صورتیکه مستخدم مذکور در این ماده فوت شود نصف حقوق وظیفه او با رعایت شرایط قانونی به وراثت وی تعلق می‌گیرد.

ماده ۸۰ - هر گاه مستخدم رسمی به علت حادثه ناشی از کار یا به سبب انجام

وظیفه عایل یا ناقص شود بنحوی که از کار کردن بازماند تمام متوسط حقوق او به عنوان حقوق وظیفه در مورد وی برقرار میگردد .

تبصره - در صورتیکه مستخدم موضوع این ماده فوت شود نصف حقوق وظیفه او با رعایت شرایط مقرر به وراث قانونی وی تعلق میگیرد ولی اگر فوت او در اثر همان حادثه باشد مقررات ماده ۸۳ این قانون درباره وراث قانونی اجرا خواهد شد .

ماده ۸۱ - هر گاه مستخدم رسمی فوت شود خواه بحد بازنشستگی رسیده یا نرسیده باشد در تاریخ فوت بازنشسته محسوب و نصف حقوق بازنشستگی او به وراث قانونی وی پرداخت خواهد شد .

تبصره - در صورتیکه سنوات خدمت مستخدم موضوع این ماده از پانزده سال کمتر باشد مدت خدمت او پانزده سال محسوب خواهد شد .

ماده ۸۲ - هر گاه مستخدم بازنشسته فوت شود نصف حقوق بازنشستگی او بعنوان حقوق وظیفه طبق مقررات این قانون به وراث قانونی وی پرداخت خواهد شد .

ماده ۸۳ - هر گاه مستخدم رسمی به سبب انجام وظیفه فوت شود تمام متوسط حقوق او بعنوان حقوق وظیفه به وراث قانونی وی پرداخت خواهد شد .

ماده ۸۴ - برقراری حقوق وظیفه موضوع مواد ۷۹ و ۸۰ و ۸۳ با تصویب شورای صورت خواهد گرفت .

ماده ۸۵ - سوابق خدمت بلاانقطاع مستخدمین غیر رسمی وزارتخانه ها و

و مؤسسات دولتی مشمول این قانون که طبق مقررات این قانون به مستخدم رسمی تبدیل وضع می‌یابند از لحاظ بازنشستگی و وظیفه جزء سابقه خدمت ایشان محسوب و منظور خواهد شد .

تبصره ۱ - منظور از خدمت بلا انقطاع مدتی است که مستخدم بدون فاصله تا تاریخ تبدیل وضع استخدامی وی متوالیاً در وزارتخانه‌ها یا مؤسسات دولتی خدمت کرده باشد .

تبصره ۲ - مستخدمین غیر رسمی موضوع این ماده وجهی بابت کسور بازنشستگی سنوات خدمت غیر رسمی خود بصندوق بازنشستگی پرداخت نخواهند کرد و حقوق بازنشستگی و یا حقوق وظیفه موضوع ماده ۷۹ بر اساس يك چهارم متوسط حقوق ضرب در سنوات خدمت بلا انقطاع غیر رسمی بعلاوه يك سی ام متوسط حقوق ضرب در سنواتی که با عنوان مستخدم رسمی خدمت کرده اند احتساب خواهد شد .

تبصره ۳ - از لحاظ بازنشستگی و وظیفه فقط آن مدت از خدمت غیر رسمی مستخدم محاسبه میشود که بعلاوه مدت خدمت او در استخدام رسمی به سی سال برسد و زائد بر آن مورد احتساب واقع نخواهد شد .

ماده ۸۶ - وراث قانونی از لحاظ این قانون عبارتند از : فرزندان و زوج یا زوجه دائمی و مادر و پدری که در کفالت متوفی بوده‌اند و همچنین نوادگانی که پدر و مادرشان فوت شده و در کفالت متوفی می‌باشند با دارا بودن شرایط زیر :

الف - فرزندان و نوادگان ذکور از بیست سال کمتر داشته باشند مگر اینکه بموجب مدارك مثبتة در یکی از دانشگاهها یا مؤسسات آموزشی رسمی عالی مشغول تحصیل باشند و در اینصورت نیز حقوق وظیفه آنها در پایان بیست و پنجمین سال عمر آنان قطع خواهد شد .

ب - فرزندان و نوادگان اناث تا بیست سالگی بشرط نداشتن شوهر ولی اگر بموجب مدارك مثبتة در یکی از دانشگاهها یا مؤسسات آموزشی رسمی عالی مشغول تحصیل باشند و شوهر نداشته باشند حقوق وظیفه آنان در پایان بیست و پنجمین سال عمر آنان قطع خواهد شد .

پ - مادر متوفی بشرط نداشتن شوهر .

ت - عیال دائمی متوفی تا زمانیکه شوهر اختیار نکرده باشد .

ث - شوهر در صورتیکه علیل و ازکار افتاده و تحت کفالت عیال متوفای خود بوده باشد .

ج - فرزندان و نوادگان علیل یا ناقص العضو مستخدم متوفی که قادر به انجام کار نباشند مادام العمر .

مادة ۸۷ - حقوق وظیفه بطور مساوی بین وراث قانونی قسمت میشود و سهم هر يك از وراث قانونی که طبق این قانون قطع شود بنفع صندوق بازنشستگی ضبط میگردد .

مادة ۸۸ - در صورت دریافت هر گونه وجهی از وجوه عمومی کشور در قبال خدمت مستمر اخذ حقوق وظیفه ممنوع است .

ماده ۸۹ - دریافت دو حقوق وظیفه یا حقوق وظیفه و بازنشستگی توأمأ از مؤسسات دولتی و مؤسسات مذکور در بند ت ماده ۲ ممنوع است ولی در صورتیکه شخصی مستحق دریافت دو حقوق وظیفه یا يك حقوق وظیفه و يك حقوق بازنشستگی باشد در استفاده از هر يك از آنها مخیر است .

تبصره - در صورتیکه مستخدم رسمی مدتی از خدمت خود را در مؤسسات دولتی مشمول این قانون و بقیه مدت را در مؤسسات دولتی خارج از شمول این قانون خدمت کند حق دارد حقوق بازنشستگی خود را به تناسب ایام خدمت در هر يك از این دودسته مؤسسات از مؤسسه مربوط دریافت کند و در هر حال برای ایام واحد خدمت پرداخت دو حقوق بازنشستگی یا حقوق بازنشستگی و پس انداز و باز خرید خدمت و امثال آن توأمأ ممنوع است. و برای صندوق بازنشستگی کشوری از لحاظ تعیین میزان حقوق بازنشستگی اینگونه مستخدمین زائد بر سی سال خدمت قابل احتساب نیست .

ماده ۹۰ - اشتغال بازنشستگان در وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون ممنوع است و پرداخت هر گونه وجه از این بابت از طرف وزارتخانه ها و مؤسسات مزبور به بازنشستگان در حکم تصرف غیر قانونی در وجوه دولتی است.

ماده ۹۱ - اشتغال بازنشستگان در مؤسسات مذکور در بند ت ماده ۲ و مؤسسات دولتی که مشمول این قانون نیستند و همچنین تصدی یکی از مقامات مذکور در ماده ۳ موجب قطع حقوق بازنشستگی آنان در مدت اشتغال یا تصدی مقام مربوط خواهد شد .

ماده ۹۲ - هر گاه مستخدم رسمی که بیش از ده سال سابقه خدمت دارد اصالتاً یا تبعاً به محرومیت از حقوق اجتماعی محکوم شود در صورتیکه محکومیت او از لحاظ ارتکاب جرائم خدمتی نباشد و بسن پنجاه و پنج سالگی نرسیده باشد معادل آنچه بعنوان کسور بازنشستگی تا تاریخ محکومیت پرداخته بعنوان کمک بعائله وی پرداخت خواهد شد و در صورتیکه در تاریخ محرومیت از حقوق اجتماعی حداقل پنجاه و پنج سال داشته باشد به عائله او حقوق وظیفه‌ای برابر بانصف حقوق بازنشستگی که در تاریخ محرومیت از حقوق اجتماعی به او تعلق می‌گرفته پرداخت خواهد شد و پس از اعاده حیثیت شخصاً از تمام حقوق بازنشستگی خود استفاده میکند .

ماده ۹۳ - هر گاه شخصی که بموجب این قانون از حقوق بازنشستگی استفاده میکند بموجب حکم دادگاه صلاحیتدار اصالتاً یا تبعاً به محرومیت از حقوق اجتماعی محکوم شود تا زمانی که از حقوق اجتماعی محروم است شخصاً از دریافت حقوق بازنشستگی محروم خواهد بود . در صورتیکه محکومیت مربوط بدوره خدمت وی باشد با عائله او همان رفتاری میشود که در مورد وراثت بازنشستگان متوفی میشود و اگر جرم و محکومیت مربوط بدوره بازنشستگی باشد در مدت حیات مستخدم تمام حقوق بازنشستگی بعائله او پرداخت خواهد شد .

تبصره - منظور از عائله افرادی است که طبق ماده ۸۶ و با رعایت شرایط مقرر در آن از حقوق وظیفه استفاده خواهند کرد .

ماده ۹۴ - هر گاه مستخدمینی که طبق مقررات این قانون مستحق دریافت حقوق بازنشستگی شناخته شده‌اند بموجب حکم قطعی دادگاه صلاحیتدار از حقوق اجتماعی و به تبع آن از دریافت حقوق بازنشستگی محروم شوند و بعداً

برائت ایشان از اتهام منتسبه در محکمه صلاحیتدار به ثبوت برسد مستحق دریافت حقوق بازنشستگی مدت محرومیت خواهند بود .

ماده ۹۵ - هر گاه مستخدمی که طبق مقررات این قانون از حقوق بازنشستگی یا حقوق وظیفه استفاده میکند مفقود الاثر شود در مدت یکسال حقوق بازنشستگی و یا وظیفه خود را مطالبه نکند وراث قانونی او در صورتیکه طبق شرایط ماده ۸۶ حقوق وظیفه به آنان تعلق گیرد حق دارند موقتاً حقوق وظیفه قانونی خود را تقاضا کنند اگر بعداً معلوم شود مستخدم مذکور فوت شده حقوق وظیفه موقت از تاریخ فوت بطور دائم برقرار میشود و در صورتیکه معلوم شود در حال حیات است وضع حقوق او بحالت اول اعاده میگردد .

ماده ۹۶ - توقیف حقوق بازنشستگی و وظیفه در قبال مطالبات دولت یا محکومیت حقوقی یا عناوین دیگر از این قبیل فقط تا میزان یک چهارم حقوق بازنشستگی جایز است .

ماده ۹۷ - ترك تابعیت موجب قطع حقوق بازنشستگی و حقوق وظیفه خواهد شد .

ماده ۹۸ - حقوق بازنشستگان و وظیفه بگیران فعلی بر اساس قوانین و مقررات سابق کماکان از محل صندوق بازنشستگی کشوری پرداخت خواهد شد و در صورتیکه ضریب جدول حقوق مستخدمین رسمی شاغل تغییر یابد دولت مکلف است به نسبتی که هزینه زندگی موجب این تغییر شده است حقوق بازنشستگان و وظیفه بگیران را ترمیم کند .

ماده ۹۹ - ملاك تشخیص سن مستخدمینى كه در تاریخ تصویب این قانون در خدمت دولت هستند شناسنامه ایست كه در تاریخ سوم تیر ماه هزار و سیصد و سی هفت در دست داشته اند و در مورد مستخدمینى كه بعد از تصویب این قانون به استخدام دولت پذیرفته میشوند شناسنامه ایست كه در بدو استخدام ارائه خواهند كرد . در صورتیکه ماه تولد یا ماه تاریخ ورود بخدمت مستخدمین از روی مدارك رسمى مشخص نباشد اول مهر ماه محسوب خواهد شد .

ماده ۱۰۰ - در صورت عدم کفایت وجوه صندوق بازنشستگی دولت مکلف است کمبود آن را در بودجه کل کشور از محل درآمد عمومى تأمین و پرداخت کند .

ماده ۱۰۱ - وجوه صندوق بازنشستگی منحصراً برای پرداخت حقوق بازنشستگی و وظیفه و استرداد کسور بازنشستگی است و بهیچ عنوان نباید بمصرف دیگر برسد . متخلفین در حکم مختلسین اموال دولتی محسوب خواهند شد .

تبصره - وجوه صندوق بازنشستگی را فقط دریکی از بانکهای دولتی ایران میتوان تودیع کرد شرایط تودیع وجوه بازنشستگی در بانک و میزان بهره آن بموجب قراردادی معین میشود كه به تصویب شورا خواهد رسید .

ماده ۱۰۲ - ترتیب و تشریفات مربوط به تقاضای بازنشستگی و صدور احكام و برقراری حقوق بازنشستگی و وظیفه و ترتیب وصول و پرداخت وجوه بازنشستگی و وظیفه مستخدمین رسمى و همچنین ترتیب نگهداری حسابها طبق آئین نامه ای

خواهد بود که توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و به تصویب
شورا میرسد .

فصل نهم

در تشکیل سازمان امور اداری و استخدامی کشور

ماده ۱۰۳ - بموجب این قانون بجای شورای عالی اداری کشور سازمان
امور اداری و استخدامی کشور وابسته به نخست وزیرى تأسیس میشود . کلیه اوراق
و اسناد و دارائی همچنین مستخدمین شورای عالی اداری کشور به سازمان امور
اداری و استخدامی کشور منتقل میشود . آئیننامه های فعلی شورای عالی اداری کشور
تا تصویب آئیننامه های مذکور در این قانون مورد عمل سازمان امور اداری و
استخدامی کشور خواهد بود .

ماده ۱۰۴ - وظایف سازمان امور اداری و استخدامی کشور بقرار زیر

است :

الف - در زمینه امور استخدامی .

۱- مراقبت در حسن اجرای قوانین و مقررات استخدامی کشور در وزارتخانه ها

و مؤسسات دولتی مشمول این قانون .

۲- دادن دستورهای لازم درباره نحوه اجرای مقررات و قوانین استخدامی کشور بمنظور ایجاد هم آهنگی .

۳- رسیدگی به شکایات استخدامی مستخدمین رسمی .

۴- انجام مطالعات و تحقیقات لازم در امور استخدامی و دادن پیشنهادهای و نظرهای مشورتی به دولت .

۵- اداره امور بازنشستگی مستخدمین رسمی و وظیفه بگیران .

۶- اداره امور استخدامی مستخدمین آماده بخدمت .

۷- اظهار نظر درباره مقررات استخدامی مؤسسات دولتی خارج از شمول

این قانون .

ب - در زمینه امور تشکیلاتی و روشها و تشریفات اداری

۱ - بررسی و تهیه پیشنهاد درباره هدفها و وظائف وزارتخانهها و مؤسسات

دولتی .

۲ - بررسی و پیشنهاد تفکیک وظائف وزارتخانهها و مؤسسات دولتی بمنظور

تمرکز امور مشابه در وزارتخانهها و مؤسسات دولتی ذیصلاحیت .

۳ - تجدید نظر در سازمان داخلی وزارتخانهها و مؤسسات دولتی مشمول

این قانون .

۴ - بررسی و تهیه پیشنهاد درباره حذف تشریفات زائد بمنظور تسهیل و

بهبود جریان کارها .

۵ - بررسی و تهیه پیشنهاد درباره طرق تنظیم بودجه و روشهای حسابداری

و ممیزی و خزانه داری و مقررات مالی و کارپردازی و انبار داری و بایگانی و سایر مسائل اداری .

ماده ۱۰۵ - سازمان امور اداری و استخدامی کشور دارای ارکان زیر

است :

الف - شورا .

ب - دبیر کل .

ماده ۱۰۶ - شورا مرکب از پنج نفر خواهد بود که از بین مستخدمین رسمی

شاغل یا بازنشسته که لااقل پانزده سال سابقه خدمت دولتی و سابقه وزارت یا

معاونت وزارت یا سفارت یا استانداری یا سابقه خدمت قضائی در دیوانعالی کشور

داشته باشند به پیشنهاد نخست وزیر و تصویب هیئت وزیران برای مدت سه سال

بنا به فرمان همایونی منصوب میشوند.

اعضای شورا بطور تمام وقت موظفاً انجام وظیفه میکنند و جزاین وظیفه

حق ندارند هیچ نوع شغل دیگری داشته باشند .

تبصره ۱ - در صورتیکه مستخدم بازنشسته بعضویت شورا منصوب شود

فقط میتواند از یکی از دو حقوق بازنشستگی یا عضویت شورا استفاده کند .

تبصره ۲ - انتصاب مجدد اعضای شورا بلامانع است و در صورت فوت و یا

استعفای هر یک از اعضای شورا یک نفر دیگر که دارای شرایط مقرر باشد برای

بقیه مدت بجا نشینی وی برگزیده میشود.

تبصره ۳ - اعضای شورا در هر دوره يك نفر را از میان خود بریاست شورا
بر میگزینند .

تبصره ۴ - طرز کار و رسیدگی شورا نسبت به مسائل مطروحه بر طبق
آئیننامه ای خواهد بود که توسط شورا تهیه و بوسیله سازمان امور اداری و استخدامی
کشور پیشنهاد و به تصویب هیئت وزیران میرسد .

تبصره ۵ - برکناری هر يك از اعضای شورا پس از رسیدگی به دلایل لزوم
برکناری فقط با تصویب هیئت وزیران صورت خواهد گرفت .

ماده ۱۰۷ - دبیر کل سازمان امور اداری و استخدامی کشور از بین
مستخدמיانی که افلا ده سال سابقه خدمت داشته و صاحب بصیرت و سابقه در امور
اداری و دارای تحصیلات عالی باشند به پیشنهاد نخست وزیر و فرمان همایونی
برای مدت پنج سال منصوب میشود و انتصاب مجدد دبیر کل بترتیب مذکور در
این ماده بلامانع است .

ماده ۱۰۸ - وظایف شورا بشرح زیر است .
الف - رسیدگی و تصویب آئیننامه هائی که بموجب قانون در صلاحیت
شورا است .

ب - اظهار نظر نسبت به مسائلی که از طرف دبیر کل بشورا ارجاع شود .

پ - رسیدگی بشکایات مستخدمین رسمی .

ت - رسیدگی و اظهار نظر نسبت به مقررات استخدامی مؤسسات دولتی

خارج از شمول این قانون .

ماده ۱۰۹ - دبیر کل به واحدهای تابعه سازمان امور اداری و استخدامی کشور ریاست دارد و عالیترین مرجع اداری سازمان است و در حدود قوانین و مقررات موضوعه مسئول کلیه امور سازمان امور اداری و استخدامی کشور است.

ماده ۱۱۰ - دبیر کل در حدود قوانین از کلیه حقوق و اختیارات برای اداره امور سازمان امور اداری و استخدامی کشور بهره منداست و نصب و عزل کلیه مستخدمین سازمان بنا بدستوروی بعمل میآید همچنین کلیه پرداختهای سازمان امور اداری و استخدامی کشور در حدود بودجه مصوب بدستور دبیر کل صورت میگیرد. دبیر کل میتواند در هر مورد که مقتضی بداند در جلسات شورا حضور بهم رساند. شورا نیز میتواند در موارد مقتضی دبیر کل را برای ادای توضیحات لازم به شرکت در جلسات خود دعوت کند.

ماده ۱۱۱ - دبیر کل در اجرای وظایف قانونی خود مسئول نخست وزیر است.

ماده ۱۱۲ - دستورهای سازمان امور اداری و استخدامی کشور در زمینه امور استخدامی موضوع قسمتهای (۱) و (۲) و (۵) بند الف و قسمت (۳) بند ب ماده ۱۰۴ این قانون در حدود قوانین و مقررات مربوط برای تمام وزارتخانهها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون لازم الاجرا است.

تبصره - وزارتخانهها و شهرداریها و کلیه مؤسسات دولتی اعم از آنکه مشمول مقررات این قانون باشند یا نباشند مکلفند نسبت به کلیه اوایح استخدامی و هر نوع وضع و اصلاح و تغییر مقررات استخدامی قبلا موافقت سازمان امور اداری و استخدامی کشور را جلب نمایند.

ماده ۱۱۳ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی موظفند کلیه اطلاعات و اسناد و اوراق و مدارك مربوط به وظایف سازمان امور اداری و استخدامی کشور را در موارد لازم در اختیار آن سازمان قرار دهند .

فصل دهم

در مقررات مختلف

ماده ۱۱۴ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون نمیتوانند جز در موارد مصرح در این قانون مستخدم رسمی را از پست سازمانی وی بر کنار کنند مگر اینکه بلافاصله او را به پست سازمانی دیگری منصوب نمایند .

ماده ۱۱۵ - حذف و یا ایجاد پست سازمانی فقط به پیشنهاد وزارتخانه و یا مؤسسه دولتی مربوط و تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور و تصویب هیئت وزیران امکان پذیر است .

ماده ۱۱۶ - در صورتیکه بعلت حذف پست سازمانی یا انحلال وزارتخانه یا مؤسسه دولتی بوجود يك یا عده‌ای از مستخدمین رسمی احتیاج نباشد مستخدم یا مستخدمین مزبور بحال آماده بخدمت درمی‌آیند .

تبصره ۱ - در مورد حذف پست سازمانی مستخدمین آماده بخدمت مدت شش ماه با اطلاع سازمان امور اداری و استخدامی کشور در اختیار وزارتخانه یا مؤسسه دولتی متبوع خود خواهند بود . چنانچه ظرف شش ماه مذکور برای این قبیل مستخدمین پست سازمانی دیگر در آن وزارتخانه یا مؤسسه دولتی یافت نشود در خاتمه مدت مزبور با محل حقوقی خود در اختیار سازمان امور اداری و استخدامی کشور قرار خواهند گرفت تا سازمان

پست سازمانی دیگری برای آنان در وزارتخانه‌ها یا مؤسسات دولتی فراهم کند.
تبصره ۲ - در مورد انحلال مؤسسه دولتی مستخدمین آماده بخدمت آن
مؤسسه در اختیار وزارتخانه مربوط قرار گرفته و با آنان طبق تبصره ۱ این ماده
رفتار میشود.

تبصره ۳ - در مورد انحلال وزارتخانه مستخدمین آماده بخدمت آن وزارتخانه
بلافاصله در اختیار سازمان امور اداری و استخدامی کشور قرار خواهند گرفت
تا سازمان مزبور پست سازمانی دیگری برای آنان در وزارتخانه‌ها و یا مؤسسات
دولتی فراهم کند.

ماده ۱۱۷ - مستخدمین رسمی که بحال آماده بخدمت در می‌آیند ششماه
اول تمام حقوق و پس از آن تا پایان دوران آمادگی بخدمت نصف حقوق گروه و
پایه مربوط خود را دریافت خواهند نمود.

تبصره ۵ - دوران آمادگی بخدمت با پرداخت کسور بازنشستگی بمأخذ تمام
حقوق جزء سابقه خدمت مستخدمین رسمی محسوب خواهد شد.

ماده ۱۱۸ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون مکلفند تا
زمانیکه مستخدم آماده بخدمت در اختیار دارند برای تصدی پست‌هایی که جدیداً
ایجاد میشود و یا بدون متصدی است از مستخدمین مزبور استفاده نمایند و چنانچه
در میان مستخدمین مزبور شخص واجد شرایط یافت نشود وزارتخانه‌ها و مؤسسات
دولتی فقط در صورتی مجاز به استخدام جدید می‌باشند که قبلاً بسازمان امور اداری
و استخدامی کشور مراجعه کنند و سازمان مزبور نتواند از میان مستخدمین آماده
بخدمتی که در اختیار دارد مستخدم واجد شرایطی معرفی کند.

تبصره ۵ - استفاده از مستخدمین آماده به خدمت در پست‌هایی که جدیداً ایجاد میشود یا بدون متصدی است مشروط به آنست که پست مزبور از لحاظ رسته و گروه مشاغل و شرایط احراز با سوابق و تحصیلات مستخدم متناسب و در سلسله مراتب اداری لا اقل هم‌تراز آخرین پست مورد تصدی مستخدم مزبور باشد .

ماده ۱۱۹ - چنانچه مستخدم آماده بخدمت حداکثر ظرف یکماه از تاریخ ابلاغ حکم رسمی انتصاب مجدد که با رعایت مقررات تبصره ماده ۱۱۸ صادر شده در محل خدمت خود حاضر نشود حقوق آماده بخدمتش از تاریخ ابلاغ حکم مزبور قطع و سوابق خدمت او از لحاظ بازنشستگی متوقف میگردد و دولت از آن تاریخ برای دعوت مجدد مستخدم مزبور بخدمت تعهدی ندارد و در این صورت مستخدم میتواند طبق ماده ۶۰ این قانون بشورا شکایت نماید .

تبصره ۵ - در صورتیکه مستخدمین مشمول این ماده بعداً داوطلب شغلی باشند با آنان طبق مفاد مواد ۶۸ و ۶۹ این قانون رفتار خواهد شد و اگر بخدمت پذیرفته شدند سوابق خدمت قبلی آنان از هر حیث ملحوظ و احتساب میشود .

ماده ۱۲۰ - دولت میتواند به تقاضای مستخدم آماده بخدمت سابقه خدمت او را باز خرید و مستخدم مزبور را از خدمت دولت معاف کند .

تبصره ۱ - وجهی که در ازاء باز خرید خدمت مستخدم به او پرداخت خواهد شد عبارت خواهد بود از کلیه وجوهی که به صندوق بازنشستگی کشوری پرداخته به اضافه یکماه آخرین حقوق پایه مستخدم در ازاء هر سال خدمت . کسر یکسال بنفع مستخدم محسوب خواهد شد .

تبصره ۲ - چنانچه مستخدم مرخصی استحقاقی استفاده نشده داشته باشد

حقوق ایام مرخصی نیز بوجوه مذکور در تبصره فوق اضافه خواهد شد .

تبصره ۳ - استخدام مجدد افرادی که خدمتشان باز خرید شده است در وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و مؤسسات موضوع بندت ماده ۲ این قانون ممنوع است و در صورتیکه ثابت شود افراد مزبور بخدمت یکی از مؤسسات مذکور در آمده‌اند کلیه وجوه پرداختی به ایشان به استثنای وجوه بازنشستگی پس گرفته خواهد شد و دولت در قبال سوابق خدمت آنان هیچگونه تعهدی نخواهد داشت .

ماده ۱۴۱ - دولت میتواند مستخدمین آماده بخدمت را که بسن شصت سالگی میرسند با هر قدر سابقه خدمت بازنشسته کند .

ماده ۱۴۲ - در صورت اشتغال مستخدمین آماده بخدمت در یکی از وزارتخانه‌ها و یا مؤسسات دولتی حقوق دوران آماده بخدمت قطع خواهد شد و در صورتیکه مستخدمین مزبور در یکی از مؤسسات دولتی مستثنی شده از شمول این قانون مشغول خدمت شوند طبق مفاد ماده ۱۴۴ با آنان رفتار خواهد شد .

ماده ۱۴۳ - آئین نامه مربوط بطرز اجرای مواد ۱۱۶ و ۱۱۸ و ۱۱۹ و تبصره ۳ ماده ۱۲۰ توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و به تصویب شورا خواهد رسید .

ماده ۱۴۴ - وضع استخدامی مستخدمین رسمی منحصر آ یکی از حالات زیر را خواهد داشت و نمیتوان مستخدم را در حال استخدامی دیگری قرارداد :

الف - حال اشتغال و آن وضع مستخدمی است که در پست معینی انجام وظیفه میکند .

ب - حال مرخصی و آن وضع مستخدمی است که از مرخصی استحقاقی موضوع

- ماده ۴۷ یا مرخصی بدون حقوق موضوع ماده ۴۹ این قانون استفاده میکند .
- پ - حال مغدوریت و آن وضع مستخدمی است که از مرخصی استعلاجی موضوع ماده ۴۸ این قانون استفاده میکند .
- ت - حال آمادگی بخدمت و آن وضع مستخدمی است که طبق این قانون تصدی شغلی را بعهده نداشته و درانتظار ارجاع خدمت است .
- ث - حال مأموریت و آن وضع مستخدمی است که بطور موقت مأمورانجام وظیفه خاصی گردیده یا از طرف وزارتخانه و مؤسسه متبوع به وزارتخانه یا مؤسسه دولتی دیگری بطور موقت اعزام شده باشد .
- ج - حال خدمت زیر پرچم و آن وضع مستخدمی است که طبق قوانین مربوط بخدمت زیر پرچم مشغول است .
- چ - حال خدمت آزمایشی و آن وضع مستخدمی است که امتحانات ورودی به استخدام کشوری را گذرانیده و در حال طی دوره آزمایشی موضوع ماده ۱۷ این قانون است .
- ح - حال بازنشستگی و آن وضع مستخدمی است که طبق قانون بموجب حکم رسمی مراجع صلاحیتدار از حقوق بازنشستگی استفاده میکند .
- خ - حال ازکارافتادگی و آن وضع مستخدمی است که طبق مفاد مواد ۷۹ یا ۸۰ قادر بکار کردن نبوده و از حقوق وظیفه مصرح در این قانون استفاده میکند .
- د - حال تعلیق و آن وضع مستخدمی است که طبق حکم مقامات صلاحیتدار بعلت صدور کیفرخواست از طرف مقامات قضائی از ادامه خدمت ممنوع میشود .
- ذ - حال انفصال موقت و آن وضع مستخدمی است که بموجب حکم قطعی دادگاه اداری یا کیفری اصالتاً یا تبعاً برای مدت معینی از اشتغال به خدمت ممنوع است .

ر - حال انفصال دائم و آن وضع مستخدمی است که بموجب حکم قطعی دادگاه اداری یا کیفری اصالتاً یا تبعاً برای همیشه از خدمت دولت محروم است.

ز - حال استعفا و آن وضع مستخدمی است که طبق مواد ۶۴ یا ۶۵ این قانون مستعفی از خدمت شناخته شده است.

ژ - حال غیبت موجه و آن وضع مستخدمی است که بعلمی خارج از حدود قدرت و اختیار خود نتوانسته است در محل خدمت حاضر شود و بموجب بودن عذر او طبق تبصره ماده ۶۵ این قانون محرز شده باشد.

ماده ۱۲۵ - در صورتیکه مستخدم رسمی بخدمت زیر پرچم احضار شود مدت خدمت زیر پرچم جزء سابقه خدمت او محسوب میشود.

تبصره ۵ - مستخدمی که بخدمت زیر پرچم احضار شود مکلف است حداکثر ظرف دو ماه پس از اتمام خدمت زیر پرچم خود را بوزارتخانه یا مؤسسه دولتی مربوط معرفی و آمادگی خود را برای خدمت اعلام دارد و وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مکلفند مستخدمین مذکور را بخدمت بگمارند و در صورتیکه پست سازمانی مناسب برای ارجاع به مستخدمین مذکور موجود نباشد اینگونه مستخدمین به حال آماده بخدمت درخواهند آمد.

ماده ۱۲۶ - مستخدم رسمی که طبق قانون بحال تعلیق درآمده است پس از احراز براءت قطعی از اتهام یا اتهامات منتسبه بخدمت گمارده خواهد شد و مدت تعلیق جزء سابقه خدمت او محسوب و حقوق مدت تعلیق وی پرداخت خواهد گردید ولی چنانچه برای مستخدم رسمی که از حال تعلیق خارج میشود پست سازمانی موجود نباشد بصورت آماده بخدمت درخواهد آمد.

ماده ۱۲۷ - مستخدم رسمی که بموجب حکم قطعی دادگاه اداری یا کیفری اصالتاً یا تبعاً به انفصال موقت محکوم شود بعد از اتمام مدت انفصال بخدمت گمارده میشود ولی چنانچه پستی برای وی موجود نباشد بحال آماده بخدمت درمیآید. مدت انفصال موقت در هیچ حال جزء سابقه خدمت محسوب نخواهد شد.

ماده ۱۲۸ - هیچ مستخدمی بشغل تحویل‌داری یا تحصیل‌داری نقدی یا جنسی دولت گمارده نخواهد شد مگر اینکه قبلاً وجه‌الضمان و یا ضامن معتبری به وزارتخانه یا مؤسسه مربوط بدهد میزان وجه‌الضمان و شرایط ضامن طبق آئیننامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد وزارت دارائی بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۲۹ - انتصاب مستخدمی که در پست صاحب جمعی انجام وظیفه مینماید به پست سازمانی دیگر تا موقعی که حساب دوره عملیات او تسویه نشده است ممنوع است.

ماده ۱۳۰ - در صورتیکه مستخدم رسمی فوت شود و استحقاق مرخصی داشته باشد حداکثر چهارماه حقوق او بابت مرخصی استحقاقی به ورثه قانونی وی پرداخت خواهد شد.

فصل یازدهم

در تطبیق وضع مستخدمین با مواد این قانون

ماده ۱۳۱ - مستخدمین دولت که در تاریخ تصویب این قانون مشمول پرداخت کسور بازنشستگی کشوری هستند مستخدم رسمی محسوب میشوند.

ماده ۱۳۲ - دولت مکلف است وضع استخدامی مستخدمین رسمی را با استثنای

مستخدمین مذکور در بند ج ماده ۲ با مقررات این قانون تطبیق کند .

ماده ۱۳۳ - گروه و پایه مستخدمین رسمی که در تاریخ تصویب این قانون

در خدمت دولت هستند پس از اجرای ماده ۳۰ با توجه بشغل مورد تصدی تعیین

میشود ولی تا هنگامیکه گروه و پایه قطعی آنان معین نشده است برای تعیین محل

حقوق مستخدمین مزبور و انطباق آن با جدول حقوق مندرج در این قانون سازمان

امور اداری و استخدامی کشور مستخدمین رسمی را بطور موقت در یکی از گروههای

هفتگانه زیر قرار خواهد داد و حکم موقت برای آنان صادر خواهد شد و پایه

آنان در گروه مربوط با احتساب کلیه سنوات خدمت رسمی آنها به ازاء هر دو

سال يك پایه تعیین میشود پس از اجرای مفاد ماده ۳۰ نیز مستخدمین در گروهی

پائین تر از گروه موقت قرار نخواهند گرفت :

گروه يك - مستخدمین جزء - تلفنچی ها و رانندگان با هر قدر تحصیل

گروه دو - مستخدمینی که دارای تحصیلات مقدماتی قدیمه یا تحصیل

رسمی تا پایان دوره اول متوسطه هستند .

گروه سه - مستخدمینی که احراز رتبه آنان طبق قوانین خاص مربوط

مستلزم داشتن گواهینامه سوم متوسطه و گذراندن يك دوره آموزشی بوده که

معادل دیپلم کامل شناخته نشده است .

گروه چهار - مستخدمینی که دارای دیپلم دوره کامل متوسطه یا گواهینامه

از هنرستانها یا آموزشگاههای حرفه ای یا فنی باشند که معادل تحصیلات دوره

کامل متوسطه شناخته شده باشد .

گروه پنج - دبیران غیر لیسانسیه و مستخدمینی که علاوه بر داشتن گواهینامه دوره کامل متوسطه يك دوره تخصصی گذرانده باشند و ارزش دوره مذکور از طرف مراجع صالحه فرهنگی عالی یا فوق دیپلم شناخته شده باشد .

گروه شش - مستخدمینی که دارای دانشنامه لیسانس هستند یا ارزش تحصیلی آنها لیسانس شناخته شده باشد .

گروه هفت - مستخدمینی که دوره تحصیلات دانشگاهی را تمام کرده و دانشنامه دکتری یا فوق لیسانس که دوره تحصیلی آن کمتر از پنج سال نباشد داشته باشند .

تبصره - مستخدمینی که پس از اجرای مفاد ماده ۳۰ به استناد شغل مورد تصدی در گروهی قرار میگیرند که شرایط احراز شغل آن گروه را ندارند در آن گروه ابقاء میشوند و پایه آنان بر اساس مدت زمانیکه در آن شغل خدمت نموده‌اند در گروه مربوط تعیین خواهد شد ولی تا زمانیکه واجد شرایط احراز آن شغل نشوند پایه اضافه به آنان داده نخواهد شد .

ماده ۱۳۴ - دولت مکلف است اجرای مرحله يك موضوع ماده ۱۳۳ را پس از اجرای مفاد تبصره ۳ ماده ۸ در مورد هر يك از وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون به انجام رساند .

ماده ۱۳۵ - در صورتیکه مبلغ حقوق مستخدم رسمی پس از تطبیق وضع استخدامی او با مقررات این قانون از مجموع مبلغ حقوق - حق تأهل و مدد معاش اولاد وی که طبق قانون مستحق دریافت آنست کمتر شود تفاوت این دو مبلغ را بعنوان تفاوت تطبیق حقوق دریافت خواهد کرد و تا زمانی که مبلغ حقوق

اینگونه مستخدمین با جمع مبلغ حقوق حق تأهل و مدد معاش اولاد که قبل از تطبیق وضع دریافت میکرده اند برابر یا از آن بیشتر نشده باشد تا مدت چهار سال هر نوع ترفیع بابت تفاوت مذکور محسوب خواهد شد ولی پس از انقضاء این مدت ترفیعات خود را به اضافه تفاوت مذکور دریافت خواهند کرد مشروط بر آنکه مجموع حقوق و تفاوت تطبیق حقوق آنان در مرحله موقت تطبیق موضوع ماده ۱۳۳ از حد اکثر حقوق نوع رتبه مستخدم قبل از تطبیق و در مرحله قطعی موضوع همان ماده از حقوق حداکثر پایه گروه شغل تجاوز نکند.

تبصره - در صورتیکه مستخدم مبلغی تفاوت تطبیق حقوق داشته باشد ولی فوق العاده شغل وی از مجموع مزایا و فوق العاده های مذکور در ماده ۱۳۶ زیادتر شود اگر تفاوت این دو مبلغ بیشتر از تفاوت تطبیق حقوق باشد در این صورت به مستخدم فوق العاده شغل پس از کسر تفاوت تطبیق حقوق پرداخت میشود در صورتیکه تفاوت دو مبلغ مذکور از تفاوت تطبیق حقوق کمتر و یا برابر باشد به مستخدم از بابت فوق العاده شغل مبلغی معادل مجموع مزایای مذکور در ماده ۱۳۶ پرداخت خواهد شد.

ماده ۱۳۶ - مستخدم رسمی که در تاریخ تطبیق وضع استخدامی او با مقررات این قانون به اقتضای پست مورد تصدی مزایای مستمری دریافت میدارد که جزو فوق العاده ها و هزینه های مذکور در این قانون منظور نشده است تا زمانی که متصدی پست مزبور باشد کماکان مبلغی را که تحت آن عناوین دریافت میداشته است دریافت خواهد کرد و در صورتیکه مبلغ دریافتی از مبلغ فوق العاده شغلی که به استناد این قانون به او تعلق میگیرد بیشتر باشد تفاوت این دو مبلغ را بعنوان تفاوت تطبیق مزایا دریافت خواهد کرد.

تبصره ۱ - در صورتیکه مستخدم رسمی مبلغی تفاوت تطبیق مزایا داشته باشد ولی حقوق وی پس از تطبیق وضع استخدامی با مقررات این قانون از مجموع حقوق و حق تأهل و مدد معاش اولاد وی بیشتر شود اگر تفاوت این دو مبلغ از تفاوت تطبیق مزایا بیشتر و برابر با آن باشد در این صورت مستخدم رسمی از مقررات این ماده استفاده نخواهد کرد ولی در صورتیکه تفاوت دو مبلغ مذکور از تفاوت تطبیق مزایا کمتر شود بمستخدم تفاوت تطبیق مزایا پس از کسر تفاوت مبلغ دو حقوق پرداخت میشود .

تبصره ۲ - مستخدمین رسمی که طبق مقررات قانونی مربوط حقوق بیشتری از حقوق رتبه قانونی خود دریافت میکنند مابهالتفاوت بعنوان مزایای مذکور در این ماده محسوب میشود و نسبت به آن طبق مفاد این ماده رفتار خواهد شد .

تبصره ۳ - از تاریخ تصویب این قانون بهیچیک از مستخدمین رسمی بابت حقوق و مزایای مستمر و تفاوت تطبیق نمیتوان بیش از حد اکثر حقوق و فوق العاده شغل مذکور در فصل سوم این قانون پرداخت کرد .

تبصره ۴ - انواع مزایای مستمر مذکور در این ماده به پیشنهاد سازمان امور اداری و استخدامی کشور و تصویب هیئت وزیران تعیین خواهد شد .

ماده ۱۳۷ - وزارتخانهها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون مکلفند طبق سازمان و پستهای ثابت سازمانی مصوب خود مستخدمین غیر رسمی از قبیل دون پایه - حکمی - پیمانی و روز مزد را که در تاریخ تصویب این قانون در استخدام دارند با رعایت تبصره های زیر به مستخدم رسمی تبدیل کنند :

تبصره ۱ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون نمی‌توانند تا زمانیکه مستخدم رسمی واجد شرایطی در اختیار دارند که شاغل پست سازمانی نیست پستهای ثابت سازمانی را بمستخدمین غیررسمی ارجاع و وضع استخدامی آنان را تبدیل کنند .

تبصره ۲ - تعیین گروه و پایه مستخدمین غیررسمی در دو مرحله صورت می‌گیرد :

الف - در مرحله اول گروه مستخدمین غیررسمی بطور موقت با رعایت حداقل مدرک تحصیلی لازم برای احراز شغل مورد تصدی بشرح زیر تعیین و پایه آنان در گروه مربوط با احتساب کلیه سنوات خدمت بلاانقطاع دولتی آنان به ازاء هر دو سال يك پایه تشخیص می‌گردد .

گروه يك - متصدیان مشاغلی که حداقل شرط تحصیلی لازم برای احراز آنها داشتن گواهینامه ششم ابتدائی است.

گروه دو - متصدیان مشاغلی که حداقل شرط تحصیلی لازم برای احراز آنها داشتن گواهینامه دوره اول متوسطه است .

گروه سه - متصدیان مشاغلی که حداقل شرط تحصیلی لازم برای احراز آنها داشتن گواهینامه سوم متوسطه و گذراندن يك دوره آموزشی که معادل دیپلم کامل شناخته نشده است باشد .

گروه چهار - متصدیان مشاغلی که حداقل شرط تحصیلی لازم برای احراز آنها داشتن دیپلم دوره کامل متوسطه یا گواهینامه از هنرستانها یا آموزشگاههای حرفه‌ای یافنی باشد که معادل تحصیلات دوره کامل متوسطه شناخته شده باشد .

گروه پنج - متصدیان مشاغلی که حداقل شرط تحصیلی لازم برای احراز آنها داشتن گواهینامه دوره کامل متوسطه و گذراندن يك دوره تخصصی است که ارزش آن از طرف مراجع صالحه فرهنگی عالی یا فوق دیپلم شناخته شده باشد.

گروه شش - متصدیان مشاغلی که حداقل شرط تحصیلی لازم برای احراز آنها داشتن دانشنامه لیسانس باشد.

گروه هفت - متصدیان مشاغلی که حداقل شرط تحصیلی لازم برای احراز آنها داشتن دانشنامه دکتری یا فوق لیسانس باشد که دوره تحصیلی آن کمتر از پنجسال نباشد.

ب - در مرحله دوم گروه و پایه مستخدمین مزبور به اقتضای شرایط احراز شغل مورد تصدی تعیین میشود.

تبصره ۳ - شرط تحصیلی مذکور در گروههای فوق مانع از آن نخواهد بود که در اجرای ماده ۳۰ و تعیین شرایط احراز مشاغل و تخصیص آنها بگروههای دوازده گانه در موارد لزوم تجربه جانشین تحصیلات گردد.

تبصره ۴ - حقوق گروه و پایه ای که بترتیب فوق بمستخدم غیر رسمی تعلق میگیرد اگر از مجموع حقوق ثابت و مزایای مستمری که مستخدم در زمان تبدیل دریافت میدارد که جزء فوق العاده ها و هزینه های مذکور در این قانون منظور نشده کمتر باشد مابه التفاوت بعنوان مزایای شغل بطور موقت تا زمان اجرای ماده ۳۸ به وی پرداخت میشود ولی اگر مجموع حقوق و مزایای مستمر مستخدم از حداقل حقوق گروه شغل وی کمتر باشد بمستخدم حقوق پایه يك گروه مربوط پرداخت

خواهد شد و در غیر این دو صورت بمستخدم پایه‌ای داده میشود که حقوقش برابر یا با تقریب اضافی نزدیکترین مبلغ بمجموع حقوق ثابت و مزایای مستمر وی قبل از تبدیل باشد.

تبصره ۵ - حقوق اولین ماه خدمت رسمی مستخدمین غیر رسمی که بترتیب مذکور در این ماده بمستخدم رسمی تبدیل میشوند بصندوق بازنشستگی کشوری پرداخت میگردد.

تبصره ۶ - از تاریخ تصویب این قانون بهیچیک از مستخدمین غیر رسمی از بابت حقوق و مزایای مستمر و تفاوت تطبیق نمیتوان بیش از حداکثر حقوق و فوق العاده شغل مذکور در فصل سوم این قانون پرداخت کرد.

تبصره ۷ - تا زمانیکه فوق العاده شغل مذکور در ماده ۳۸ معین نشده است اضافه‌ایکه در بدو مرحله اول از بابت تطبیق وضع مستخدمین رسمی با جدول حقوق این قانون به آنان تعلق گیرد از مزایای مستمر مذکور در این ماده که دریافت میدارند کسر خواهد شد.

تبصره ۸ - حقوق و مزایای پرداختی بمستخدمین غیر رسمی نمیتواند پس از تبدیل از حداکثر حقوق و مزایای مستخدمین رسمی که در مشاغل مشابه قرار دارند تجاوز نماید.

تبصره ۹ - مستخدمین غیر رسمی که بموجب این قانون وضع استخدامی آنها بر رسمی تبدیل میشود مکلفند تکالیف خاص استخدامی را که در مورد مستخدمین رسمی مجرا است انجام دهند.

ماده ۱۳۸ - در صورتیکه پس از تصویب سازمان تفصیلی وزارتخانه‌ها و مؤسسات

دولتی مشمول این قانون و ارجاع پستهای ثابت سازمانی بمستخدمین تعدادی از
مستخدمین رسمی متصدی پستی نشوند آماده بخدمت محسوب و با آنان بطریق زیر
رفتار خواهد شد :

الف - بمستخدمینی که در زمان تطبیق موضوع ماده ۱۳۳ منتظر خدمت
باشند نصف حقوق پایه و گروهی که بموجب این قانون برای آنان معین میشود
پرداخت خواهد شد ولی در هر حال حقوق آمادگی بخدمت اینگونه مستخدمین
از حقوق انتظار خدمت آنان کمتر نخواهد شد .

ب - با سایر مستخدمین طبق ماده ۱۱۷ رفتار خواهد شد .

ماده ۱۳۹ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون با آن‌عده از
مستخدمین غیررسمی که در تاریخ تصویب این قانون در خدمت دارند و بعلت نبودن
پست ثابت سازمانی تبدیل وضع نمی‌یابند مانند مستخدم آماده بخدمت رفتار
خواهند کرد و هر موقع به پست ثابت سازمانی گمارده شدند طبق مقررات این قانون
بمستخدم رسمی تبدیل وضع می‌یابند .

تبصره - مشمولین تبصره ماده ۴ از مشمول مقررات این ماده مستثنی خواهند بود

ماده ۱۴۰ - مستخدمین رسمی و غیررسمی که در تاریخ تصویب این قانون

در مقامات مذکور در ماده ۳ اشتغال دارند طبق مفاد مواد ۱۳۳ و ۱۳۷ تطبیق یا
تبدیل وضع می‌یابند .

تبصره ۱ - مستخدمین غیررسمی که در یکی از مقامات مذکور در ماده ۳

خدمت کنند در مرحله اول بر اساس آخرین شغلی که قبل از تصدی این مقامات
داشته‌اند طبق بند الف تبصره ۲ ماده ۱۳۷ و در صورتیکه در مؤسسات دولتی غیر مشمول

این قانون متصدی شغلی بوده‌اند با توجه بمدرک تحصیلی که در دست دارند بارعایت ماده ۱۳۳ تبدیل وضع مییابند .

تبصره ۲ - خدمت مستخدمین غیر رسمی وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون که در تاریخ تصویب این قانون تصدی مقامات مذکور در ماده ۳ رابعهده دارند جزء سوابق خدمت دولتی آنان محسوب خواهد شد.

تبصره ۳ - گروه قطعی مستخدمین رسمی که پس از اجرای ماده ۳۰ تصدی یکی از مقامات غیر دولتی ماده ۳ رابعهده دارند بر اساس آخرین شغلی که قبل از تصدی آن مقامات داشته‌اند تعیین خواهد شد .

ماده ۱۴۱ - تازمانیکه ماده ۳۰ اجرا نشده است استخدام رسمی برای پستهای ثابت سازمانی طبق مفاد بندهای ۲ از تبصره ۲ ماده ۱۳۷ صورت خواهد گرفت و حقوق آنان بر اساس جدول حقوق مندرج در این قانون قابل پرداخت است. پس از اجرای مفاد ماده ۳۰ با آنان مانند سایر مستخدمین رسمی رفتار خواهد شد .

ماده ۱۴۲ - انتقال مستخدمین مذکور در بند ج ماده ۲ و مستخدمین مشمول قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی به وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون بشرط دارا بودن شرایط احراز شغل مورد نظر با تقاضای وزارتخانه یا مؤسسه دولتی و رضایت مستخدم و موافقت وزارتخانه یا مؤسسه دولتی مربوط و سازمان امور اداری و استخدامی کشور بعمل خواهد آمد و گروه و پایه آنان با توجه به شغل ارجاعی و سنوات خدمت طبق مقررات این قانون تعیین خواهد شد .

تبصره - کسور بازنشستگی اینگونه مستخدمین اعم از سهم مستخدم و سهم دولت باید به صندوق بازنشستگی کشوری منتقل شود.

ماده ۱۴۳ - مستخدمین رسمی مشمول این قانون که در تاریخ تصویب این قانون بعنوان مأمور در خدمت یکی از مؤسسات دولتی مستثنی شده از این قانون یا مؤسسات مذکور در بندت ماده ۲ هستند در صورتیکه حداکثر تا یکسال از تاریخ فوق از طرف وزارتخانه یا مؤسسه متبوع خود احضار نشده‌اند یا مؤسسه‌ای که در آن مشغول کارند عدم احتیاج به وجود آنان را اعلام نکرده است بخدمت خود در آن مؤسسات ادامه خواهند داد. مدت خدمت اینگونه مستخدمین پس از انقضای مهلت مذکور در مؤسسات مستثنی شده مزبور از لحاظ بازنشستگی جزء سابقه خدمت رسمی آنان محسوب نخواهد شد و مشمول مقررات مؤسسه محل خدمت خود خواهند بود. مستخدمین مزبور پس از رسیدن بحد بازنشستگی به تناسب مدت خدمت رسمی که تا انقضای مهلت مذکور در فوق داشته‌اند بآخذ حقوق آخرین رتبه رسمی خود از حقوق بازنشستگی استفاده خواهند کرد. در صورت انتقال مستخدمین مزبور به وزارتخانه‌ها یا مؤسسات دولتی مشمول این قانون خدمت رسمی آنان مجدداً ادامه خواهد یافت.

تبصره - مستخدمین موضوع این ماده میتوانند ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون از وزارتخانه یا مؤسسه متبوع خود تقاضا کنند که پست ثابت سازمانی به آنان ارجاع شود در صورتیکه ظرف یکسال از تاریخ تصویب این قانون پست ثابت سازمانی به آنان ارجاع نشود و مستخدم کماکان به تقاضای خود باقی باشد از مؤسسه محل خدمت خود فراخوانده میشوند و بحال آماده بخدمت در می‌آیند.

ماده ۱۴۴ - مستخدمین رسمی مشمول این قانون که در تاریخ تصویب این قانون در خدمت یکی از مؤسسات دولتی مستثنی شده از این قانون یا مؤسسات مذکور در بند ۲ ماده ۲ هستند کماکان بخدمت خود ادامه خواهند داد و میتوانند ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون با اطلاع سازمانیکه در آن خدمت میکنند از سازمان امور اداری و استخدامی کشور تقاضا کنند که در یکی از وزارتخانه ها یا مؤسسات دولتی مشمول این قانون پست ثابت سازمانی به آنان ارجاع شود. در صورتیکه ظرف یکسال از تاریخ تصویب این قانون پست ثابت سازمانی در وزارتخانه ها یا مؤسسات مزبور به آنان ارجاع نشود و مستخدم کماکان در تقاضای خود باقی باشد در اختیار سازمان امور اداری و استخدامی کشور قرار میگیرد و بحال آماده بخدمت درمیآید و طبق مقررات مربوط با او رفتار خواهد شد. در صورتیکه این نوع مستخدمین چنین تقاضائی نکرده و یا از تقاضای خود منصرف شوند ادامه خدمت رسمی آنان متوقف میشود و مشمول مقررات خاص مؤسسه محل خدمت خود خواهند بود. مستخدمین مزبور پس از رسیدن بحد بازنشستگی به تناسب مدت خدمت رسمی که تا انقضاء مهلت مذکور در فوق داشته و بمأخذ حقوق آخرین رتبه رسمی خود از حقوق بازنشستگی استفاده خواهند کرد. در صورت انتقال مستخدمین مزبور به وزارتخانه ها یا مؤسسات دولتی مشمول این قانون خدمت رسمی آنان مجدداً ادامه خواهد یافت.

ماده ۱۴۵ - تا زمانیکه برای پرداخت حقوق طبق جدول حقوق این قانون و برای فوق العاده ها یا هزینه ها یا تفاوت تطبیق طبق مقررات این قانون در بودجه کل کشور برای کلیه وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی مشمول این قانون

اعتبار لازم تأمین نشده است حقوق و مزایای مستمر مستخدمینی که در تاریخ تصویب این قانون در خدمت دولت هستند و مزایای مستخدمینی که جدیداً استخدام میشوند طبق قوانین و آئین نامه های خاص استخدامی و مقررات سابق کماکان قابل پرداخت است .

تبصره ۱ - دولت مکلف است نسبت به تأمین اعتبار حقوق مستخدمین گروههای مختلف از پائین ترین گروه شروع و به ترتیب نسبت به حقوق مستخدمین گروههای بالاتر اقدام کند .

تبصره ۲ - مؤسسات دولتی مشمول این قانون که از حقوق واحد استفاده میکنند تا زمانیکه فوق العاده شغل موضوع ماده ۳۸ معین نشده است حقوق مستخدم جدید خود را طبق مفاد ماده ۱۴۱ معین میکنند و ما به التفاوت حقوق مزبور را با حقوق واحدی که بموجب آئین نامه و مقررات خاص به وی تعلق میگرفته است بعنوان مزایا به مستخدم خواهند پرداخت

ماده ۱۴۶ - تأمین اعتبار لازم برای پرداخت کلیه تعهدات ناشی از اجرای این قانون در مؤسسات مذکور در بندت ماده ۲ و مؤسسات دولتی خارج از شمول این قانون بعهده مؤسسات مربوط خواهد بود .

ماده ۱۴۷ - آئیننامه های اجرایی این فصل بوسیله سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید .

ماده ۱۴۸ - پس از تصویب این قانون آن قسمت از قوانین و مقررات استخدامی که در مقام اجرا با مقررات این قانون مغایر باشد ملغی خواهد بود .

تبصره - تا زمانیکه آئیننامه های اجرایی مذکور در این قانون به تصویب

مقامات مذکور در این قانون نرسیده است آئیننامه‌های فعلی معتبر و لازم‌الاجرا خواهد بود

ماده ۱۴۹ - دولت میتواند از تاریخ تصویب این قانون ظرف سه سال اصلاحاتی را که ضمن اجرای آن ضروری تشخیص دهد جهت تصویب به کمیسیونهای استخدام مجلسین تقدیم کند. مقررات این قانون و اصلاحاتی که بتصویب کمیسیونهای استخدام مجلسین میرسد تا تقدیم لایحه نهائی به مجلسین و تعیین تکلیف آن از طرف مجلسین لازم‌الاجرا است.

تبصره - دولت مکلف است در اجرای این ماده نسبت به ترمیم حقوق مستخدمین بازنشسته و وظیفه بگیرها و در متناسب ساختن آن با حقوق مستخدمین شاغل اقدام لازم بعمل آورد.

لایحه قانونی بالا مشتمل بر یازده فصل و ۱۴۹ ماده و ۱۰۸ تبصره که به استناد ماده واحده مصوبه بیست و چهارم آذرماه ۱۳۴۳ در تاریخ روز سه شنبه سی و یکم خردادماه یک هزار و سیصد و چهل و پنج شمسی بتصویب کمیسیون خاص مشترک مجلسین رسیده است صحیح بوده و قابل اجرا میباشد.

رئیس مجلس سنا

مهندس شریف امامی

رئیس مجلس شورای ملی

مهندس عبدالله ریاضی

قانون سازمان نقشه برداری

مصوب ۱۳۴۵/۴/۵

ماده ۱ - سازمان نقشه برداری وابسته بسازمان برنامه دارای وظایف زیر خواهد بود :

- الف - هماهنگ کردن کلیه عملیات نقشه برداری زمینی و هوایی بزرگ مقیاس طرح های عمرانی و ثبتی املاک و نظارت در تهیه آنها .
- ب - نگاهداری نسخه اصلی نقشه ها و مختصات نقاط و فیلم های عکسهای هوایی منفی و مثبت مربوط بعملیات مذکور در بند الف مگر در نقاط ممنوعه کشور تعیین شده از طرف وزارت جنگ که پس از بهره برداری فیلم های عکسهای هوایی اعم از مثبت و منفی در اختیار نیروی هوایی شاهنشاهی ایران قرار داده خواهد شد .
- ج - مطالعه و تحقیق در روشهای نوین نقشه برداری و تربیت افراد مجرب و تقویت مؤسسات اجرایی در امور مربوط به نقشه برداری .
- د - اجرای عملیات نقشه برداری بزرگ مقیاس طرح های عمرانی و ثبتی املاک و تهیه مقدمات و اجرای نقشه برداری املاک از طریق عکس برداری هوایی و تبدیل آن به نقشه (کداستر) .

تبصره ۱ - سازمان نقشه برداری برای عکسبرداری هوایی ملزم بر عایت قوانین و مقررات نیروی هوایی شاهنشاهی بوده و برای عکسبرداری بوسیله هواپیماهای خارجی موافقت قبلی نیروی هوایی را جلب خواهد نمود .

ماده ۲ - کلیه وزارتخانه‌ها و شرکتها و مؤسسات دولتی اعم از انتفاعی و غیر انتفاعی (به استثنای وزارت جنگ و شرکت ملی نفت ایران) و همچنین شهرداریها و مؤسسات وابسته به آنها و مهندسين مشاور و پیمانکاران دستگاههای مزبور که انجام امور را بعهده دارند مکلفند برای اجرای عملیات نقشه برداری مذکور در ماده يك بسازمان نقشه برداری مراجعه نمایند .

تبصره ۲ - بمنظور کمک باشخاص و مؤسسات خصوصی در انجام فعالیتهای عمرانی و تولیدی سازمان نقشه برداری میتواند تحت شرایطی که آئین نامه اجرائی این قانون تعیین خواهد نمود تهیه نقشه‌های مورد نیاز این قبیل اشخاص و مؤسسات و با نظارت در تهیه آنها بر عهده بگیرد .

ماده ۳ - سازمان نقشه برداری مؤسسه انتفاعی دولتی است و طبق اصول بازرگانی اداره خواهد شد و درآمد و هزینه آن طبق بودجه سالانه که وسیله سازمان مزبور تهیه میشود بتصویب مدیر عامل سازمان بر نامه خواهد رسید .

ماده ۴ - امور استخدامی و معاملات سازمان نقشه برداری تابع آئین نامه و مقررات سازمان بر نامه خواهد بود .

ماده ۵ - اساسنامه سازمان نقشه برداری و تشکیلات آن و همچنین آئین نامه های مربوط با اجرای این قانون ظرف سه ماه از تاریخ تصویب توسط سازمان نقشه برداری تنظیم و پس از تصویب مدیر عامل سازمان بر نامه بمورد اجرا گذارده خواهد شد .

قانون سازمان نقشه برداری

قانون بالا مشتمل بر ۵ ماده و دو تبصره که لایحه آن بموجب ماده واحده مصوبه بیستم آذرماه ۱۳۴۲ تقدیم شده بود. پس از تصویب مجلس سنا در تاریخ روز چهارشنبه ۱۸ خردادماه ۱۳۴۵ در جلسه روزیکشنبه پنجم تیرماه یک هزار و سیصد و چهل و پنج شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

قانون وصول در آمد اختصاصی وزارت پست و تلگراف و تلفن

مصوب ۱۳۴۵/۴/۵

ماده واحده - وزارت پست و تلگراف و تلفن مجاز است از تاریخ ۱۳۴۲/۷/۱۳ از هر مکالمه تلفنی که بین مرکز و شهرستانها و بعکس و همچنین بین شهرها انجام میشود مبلغ دوربال بنام (امور تعاون پ.ت.ت) در قبض منظور و جوه حاصله در حساب مخصوصی قرارداد شده که از تاریخ تصویب این قانون بمصرف امور تعاون خدمتگزاران جزء اعم از رسمی و روزمزد (پیشخدمت . سیمبان . پیک . موزع . تلفنچی . راننده) و کارمندان دون پایه وزارتخانه برسد .

تبصره ۱ - وزارت پست و تلگراف و تلفن مجاز است بکارکنان مندرج در این ماده که در حین انجام وظیفه مصدوم میگرددند و یا بخانواده آنها که فوت میشوند کمک نماید .

تبصره ۲ - آئین نامه اجرائی این قانون پس از تصویب وزیر پست و تلگراف و تلفن بموقع اجرا گذارده میشود .

قانون بالا مشتمل بر يك ماده و ۲ تبصره که لایحه آن بموجب ماده واحده مصوبه بیستم آذرماه ۱۳۴۲ تقدیم شده بود. پس از اظهار ملاحظات مجلس سنا در تاریخ روز چهارشنبه ۱۸ خرداد ماه ۱۳۴۵ در جلسه روز یکشنبه پنجم تیر ماه یک هزار و سیصد و چهل و پنج شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی مهندس عبدالله ریاضی

قانون اجازه ترمیم فوق العاده ثابت ارزی مأمورین خارج از کشور

وزارت امور خارجه

مصوب ۱۳۴۵/۴/۵

ماده واحده - بوزارت امور خارجه اجازه داده میشود فوق العاده ثابت ارزی مأمورین خارج از کشور آن وزارتخانه را در حدود اعتبار مصوب خود ترمیم و طبق جدولی که به پیشنهاد وزارت امور خارجه و موافقت وزارت دارائی و شورای عالی اداری بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید از اول سال ۱۳۴۵ پرداخت نماید .

قانون بالا مشتمل بر يك ماده پس از تصویب مجلس سنا در تاریخ روز دوشنبه ۳۰ خرداد ماه ۱۳۴۵ در جلسه روز یکشنبه پنجم تیر ماه یک هزار و سیصد و چهل و پنج شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

اصلاح بندهای (ه - و - ز) ماده ۱ فصل چهارم آئین نامه معاشهای

نیروهای مسلح شاهنشاهی

مصوب ۱۳۴۵/۴/۸

ه - فرمانده ژاندارمری و رئیس شهر بانی کل کشور ثلث $\frac{1}{3}$ حقوق درجه مربوطه ماهیانه (بدون احتساب حقوق سنواتی مندرج در بند (ب) ماده ۵۳ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی) .

و - رئیس ستاد و معاونین فرمانده ژاندارمری و فرماندهان نواحی معاونین شهر بانی کل - رؤسای گروه - رؤسای ادارات مرکزی - رؤسای شهر بانی های استان و شهر بانی های درجه یک ربع $\frac{1}{4}$ حقوق ماهیانه درجه مربوطه (بدون احتساب حقوق سنواتی مندرج در بند (ب) ماده ۵۳ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی) .

ز - فرماندهان هنگ و گردان و گروهان ژاندارمری و رؤسای شهر بانی های درجه ۲ و ۳ و ۴ و ۵ و کلا تریه های مستقل خمس $\frac{1}{5}$ حقوق ماهیانه درجه مربوطه (بدون احتساب حقوق سنواتی مندرج در بند (ب) ماده ۵۳ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی) .

اصلاح بندهای (ه - و - ز) ماده ۱ فصل چهارم آئین نامه معاشهای نیروهای مسلح شاهنشاهی

اصلاح آئین نامه فوق که به استناد ماده ۶۲ قانون نیروهای مسلح شاهنشاهی

در تاریخ روز چهارشنبه هشتم تیر ماه یک هزار و سیصد و چهل و پنج شمسی بتصویب

کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی رسیده صحیح میباشد و قابل اجراست .

رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

قانون تشکیل شورای داوری

مصوب ۱۳۴۵/۴/۹

ماده ۱ - بمنظور رسیدگی و حل اختلافاتی که در این قانون پیش بینی شده وزارت دادگستری بتدریج در هر شهر شوری یا شوراهائی بنام شورای داوری تشکیل میدهد .

ماده ۲ - شورای داوری مرکب از پنج نفر از معتمدان محل است که از طرف ساکنان حوزه شورای داوری برای مدت سه سال انتخاب خواهند شد یکی از آنان سمت ریاست و دو نفر سمت عضویت اصلی و دو نفر دیگر عضویت علی البدل را خواهند داشت . رئیس و دو نفر عضو اصلی در اولین جلسه شورای داوری از طرف معتمدان مذکور به رأی مخفی انتخاب خواهند شد .

شورای داوری با حضور سه نفر تشکیل و تصمیمات به اکثریت اتخاذ میشود .

ماده ۳ - وزارت دادگستری هر شهر را براساس خصوصیات و شرایط و مقتضیات محل بحوزه هائی برای تشکیل شورای داوری تقسیم و صورت حوزه بندی و تقسیمات خود را برای اطلاع عموم منتشر خواهد کرد .

وزارت دادگستری میتواند قبل از تجدید انتخابات در تقسیم بندی مزبور تجدید نظر نماید .

ماده ۴ - شورای داوری يك مشاور خواهد داشت که از طرف وزارت دادگستری از بین قضات شاغل یا بازنشسته یا و کلاء دادگستری یا سر دفتران اسناد رسمی تعیین خواهد گردید وزارت دادگستری باید مشاور را از قضات شاغل شهری که حوزه شوری در آن قرار دارد و یا از قضات بازنشسته و و کلاء و سر دفتران سکونت دارند و یا حاضر بسکونت در آن شهر باشند انتخاب نماید . و کلاء و سر دفتران در صورتی بعنوان مشاور انتخاب خواهند گردید که از اشتغال بوکالت یا سر دفتری صرف نظر نمایند .

اعضاء شورای داوری میتوانند در موقع اتخاذ تصمیم بامشاور مزبور مشورت نمایند ولی اتخاذ تصمیم بعهدہ خود آنان است .

ماده ۵ - شورای داوری برای انجام وظائفی که بر عهده دارد تحت نظر خود دفتری خواهد داشت که کارمندان آن از لحاظ امور اداری و دفتری تعلیمات مشاور را رعایت خواهند نمود .

وزارت دادگستری اعضاء دفتر را از بین کارمندان شاغل یا بازنشسته دولت تعیین مینماید .

ماده ۶ - انتخاب کنندگان باید دارای شرایط زیر باشند :

قانون تشکیل شورای داوری

- ۱ - تابعیت ایران
  - ۲ - داشتن لااقل ۲۰ سال سن
  - ۳ - سکونت یا اشتغال بشغلی در حوزه شورای داوری
  - ۴ - نداشتن سابقه محکومیتی که دارای آثار کیفری باشد
  - ۵ - دارا بودن اهلیت قانونی
  - ۶ - ثبت اسم در دفتر مخصوص نام نویسی شورای داوری
- تبصره ۵ - تعداد دفاتر نام نویسی و طرز تنظیم و نگاهداری آنها طبق آئین نامه ای خواهد بود که بتصویب وزارت دادگستری برسد.
- ماده ۷ -** انتخاب شوندگان باید دارای شرایط زیر باشند :
- ۱ - داشتن لااقل ۳۵ سال سن
  - ۲ - معروفیت به دیانت و صحت عمل و امانت
  - ۳ - دارا بودن سواد و معلومات در حدودی که بنظر کمیسیون مذکور در ماده ۹ کافی باشد .
  - ۴ - سایر شرایط مقرر در ماده ۶
- ماده ۸ -** افراد زیر حق انتخاب شدن ندارند :
- ۱ - کلیه کارمندان دولت (کشوری و نیروهای مسلح شاهنشاهی و کادر انتظامی)
و مؤسسات وابسته بدولت و شهرداریها به استثناء بازنشستگان .

۲ - و کلاء دادگستری و کارگشایان و سردفتران و دفتریاران تا زمانیکه

اشتغال بمشاغل مزبور دارند .

ماده ۹ - داوطلبان انتخاب شدن باید پس از انتشار آگهی از طرف وزارت

دادگستری در موعدهی که تعیین شده کتباً داوطلب بودن خود را با ذکر دلائل

صلاحیت خود بدادگاه شهرستان اعلام دارند .

موضوع در کمیسیون با حضور رئیس دادگاه و دادستان شهرستان و رئیس کلانتری

محل و یکی از رؤسای دبیرستانها یا دبستانهای محل و یکنفر از معتمدین محل که خود

داوطلب عضویت شوری نباشد مورد رسیدگی قرار خواهد گرفت .

(رئیس دبیرستان یا دبستان و معتمد محل به تشخیص رئیس دادگاه شهرستان

دعوت میشوند) .

کمیسیون مزبور به اکثریت آراء صلاحیت حداکثر ۳۰ نفر از بین داوطلبان

را برای هر دوره گواهی مینماید . در نقاطی که معرفی ۳۰ نفر واجد شرایط ممکن

نباشد حداقل عدهای که ممکن است معرفی شوند ۱۰ نفر است .

در موقع انتشار آگهی انتخابات در هر حوزه از طرف رئیس دادگاه شهرستان

اسامی داوطلبانی که صلاحیت آنان گواهی شده اعلام میگردد . ساکنان هر حوزه

اعضاء شورای داوری را از بین همان افراد انتخاب خواهند کرد آرائی که بنام اشخاص

دیگر در صندوق ریخته شود بی اثر است .

ماده ۱۰ - عضویت شورای داوری افتخاری است ولی وزارت دادگستری بر حسب فعالیت اعضاء شورای داوری و علاقمندی آنان بجل اختلافات ساکنان حوزه میتواند پاداش متناسبی به آنان بپردازد، وزارت دادگستری نیز میتواند بمشاوران از آنکه از قضاات باشد یا از وکلا و سردفتران و همچنین به کارمندان دفتری بازنشسته پاداش متناسبی پرداخت نماید.

دولت همه ساله اعتباری که برای پاداش و هزینه های دیگر اجرای این قانون لازم است در بودجه کل کشور منظور مینماید و در اختیار وزارت دادگستری قرار خواهد داد.

پاداشهای مزبور طبق آئین نامه ای که بتصویب وزارت دارائی و وزارت دادگستری برسد پرداخته خواهد شد.

کارمندان بازنشسته ای که بسمت مشاور یا کارمند دفتری انتخاب میشوند در مقابل وزارت دادگستری مسئول بوده و تعقیب اداری یا انتظامی آنان طبق آئین نامه ای خواهد بود که بتصویب وزارت دادگستری برسد.

ماده ۱۱ - رئیس دادگاه شهرستان هر محل در حسن جریان کار شوراهای داوری شخصاً یا بوسیله مشاوران شوراهای داوری نظارت خواهد نمود و در صورت مشاهده بی نظمی یا تقصیر در انجام وظایف مراتب را بوزارت دادگستری گزارش خواهد داد و وزارت دادگستری میتواند عضو یا اعضای متخلف را از سمت خود برکنار

قانون تشکیل شورای داوری

سازد در صورت برکناری یا فوت یا استعفاء سه نفر از اعضاء شورای داوری انتخابات ظرف یکماه تجدیدخواهدشد و در صورت برکناری یا فوت یا استعفاء یکی از اعضاء اگر بیش از ششماه بپایان دوره مانده باشد بجای عضو مزبور کسی از بین نامزدها بترتیب دارای آراء بیشتر بوده است بعنوان عضو جدید شوری تعیین و دعوت خواهد شد .

در شهرهای مقر دادگاه بخش وظائف رئیس دادگاه شهرستان را از نظر این قانون رئیس دادگاه بخش و وظائف دادستان را دادرس علی البدل و در صورت غیبت او مدیر دفتر دادگاه انجام خواهد داد . در نقاطی که شهر بانی نباشد وظیفه رئیس کلانتری را فرمانده ژاندارمری محل انجام میدهد .

ماده ۱۴ - شورای داوری بکلیه

رسیدگی مینماید که :

- ۱ - اختلاف مربوط بساکنین حوزه شوری بایکدیگر باشد .
- ۲ - اختلاف مربوط به ساکنین حوزه شوری بساکنین حوزه شورای دیگر همان شهر باشد .
- ۳ - اختلاف مربوط بساکنین حوزههای دیگر باشد ولی در حوزه آن شوری

بوجود آمده باشد .

قانون تشکیل شورای داوری

شورای داوری وقتی رسیدگی را شروع مینماید که شاکی تقاضای کتبی یا شفاهی کرده باشد یا پرونده مربوط از طرف مأمورین انتظامی رسیده باشد .

ماده ۱۳- شورای داوری در کلیه اختلافات سعی میکند موضوع را به سازش خاتمه دهد .

ماده ۱۴- صلاحیت شوری در امور مدنی منحصر بموارد زیر است :

- ۱- شکایت از کسبه و پیشه وران در مورد کالا یا خدمت موضوع معامله در صورتی که موضوع اختلاف بیش از ده هزار ریال نباشد .
  - ۲- خسارات وارد بوسائل نقلیه در تصادفات رانندگی در صورتیکه میزان خسارت مورد شکایت بیش از ده هزار ریال نباشد .
  - ۳- سایر اختلافات مالی در صورتیکه بیش از ده هزار ریال نباشد باستثناء اختلافاتی که موضوع آن مال غیر منقول باشد .
  - ۴- اختلافات همسایگان از هر حیث مخصوصاً خسارات وارد بساختمان در صورتیکه موضوع اختلاف قابل تقویم نبوده یا بیش از ده هزار ریال نباشد .
  - ۵- اختلافات مربوط به امور و کدورت‌های خانوادگی یا زناشویی در صورتیکه اختلاف زن و شوهر در اصل نکاح و یا طلاق نبوده و تقاضای آنان هم متارکه نباشد .
- اگر اختلاف مالی باشد مقررات شق سوم این ماده لازم الرعایه خواهد بود .

ماده ۱۵- در امور کیفری شورای داوری بکلیه جرائم خلافی و جنحه هائی که مجازات آن بیش از دو ماه حبس تأدیبی یا یکهزار و دویست ریال جزای نقدی نباشد رسیدگی میکند .

در شهرهائیکه قانون اختیار افسران شهربانی در وصول جرائم رانندگی مصوب ۱۳۳۹ اجراء میشود رسیدگی بتخلف از مقررات راهنمایی و رانندگی در صلاحیت شورای داوری نیست .

ماده ۱۶- رسیدگی در شورای داوری مجانی است شورای داوری میتواند بهر طریقی که مقتضی بداند طرفین را بر حسب مورد دعوت یا احضار و اظهارات و مدافعات آنان را استماع کرده هر گونه تحقیقی از قبیل استماع گواهی گواهان و معاینه محل و جلب نظر کارشناس را که لازم بداند بعمل آورده یا انجام کار را بیکی از اعضاء خود محول نماید در هر حال شورای مزبور مکلف بر عایت تشریفات آئین دادرسی نیست و اختلافات را حتی المقدور بطور کدخدامنشی حل و فصل مینماید .

ماده ۱۷- عدم حضور طرفین شکایت با اطلاع از وقت جلسه مانع رسیدگی و اتخاذ تصمیم نخواهد بود مگر آنکه طرف غائب به تشخیص شورای عذر موجهی داشته باشد .

قانون تشکیل شورای داوری

تصمیم شوری توسط رئیس دفتر در دفتر مخصوصی نوشته شده بامضاء اعضا شورای داوری رسیده و بطرفین فهمانده و اعلام میشود.

ماده ۱۸- در صورتیکه مشاور تصمیم شورای داوری را از جهت صلاحیت و مقررات مذکور در این قانون صحیح تشخیص دهد تصمیم مزبور قطعی است و مشاور ظرف پنج روز دستور اجرای آن را صادر و عملیات اجرائی را در امور مدنی بمتصدی اجراء دادگاه شهرستان محل یا هر يك از اعضا دفتر شورای داوری که مقتضی بداند و در امور کیفی به ضابطین دادگستری محول کرده و تعلیمات لازم را در نحوه اجرای تصمیم میدهد.

در صورتیکه مشاور تشخیص دهد که در رسیدگی مقررات مذکور در این قانون رعایت نشده پرونده را برای رسیدگی بمرجع صلاحیتدار دادگستری ارسال خواهد داشت.

ماده ۱۹- محل شورای داوری در هر حوزه از طرف شهرداری یا ساکنان آن حوزه باموافقت رئیس دادگاه شهرستان بطور قطعی یا موقت به اختیار شوری گذارده خواهد شد به انتقال مزبور به وزارت دادگستری اعم از قطعی و موقت هیچگونه مالیات و عوارض و هزینه های دیگر تعلق نخواهد گرفت.

تا زمانیکه شورای داوری محل مخصوصی ندارد در نقاطی از قبیل مدرسه برزن یا هر محلی که رئیس دادگاه شهرستان مقتضی بداند تشکیل خواهد یافت.

اوقات تشکیل شورای داوری از طرف اعضاء آن با موافقت مشاور معین خواهد گردید .

ماده ۲۰- هر گاه یکی از اعضاء شورای داوری با طرفین شکایت قرابت نسبی یا سببی از موارد رد داشته باشد و مورد ایراد واقع شود و همچنین در مواردی که یکی از اعضاء شورای داوری طرف شکایت باشد عضو مزبور نمیتواند در رسیدگی شرکت نماید در اینصورت عضو علی البدل شرکت خواهد کرد و اگر اکثریت اعضاء مردود باشند رئیس یا عضوی که مردود نباشد با موافقت مشاور يك یا دو نفر از اعضاء شورای داوری حوزه مجاور را برای شرکت در رسیدگی دعوت خواهد کرد .

هر گاه دعوت اعضاء حوزه مجاور میسر نباشد پرونده برای رسیدگی با موافقت مشاور بمرجع صلاحیتدار قضائی ارسال خواهد گردید .

ماده ۲۱- شکایاتی که در صلاحیت شورای داوری است هر گاه قبل از تشکیل شورای داوری در دادگاهها طرح شده باشد در همان مراجع رسیدگی خواهد شد .

ماده ۲۲- جز در امور خلافی هر گاه اتخاذ تصمیم در موضوعی محتاج به سابقه و تجربیات قضائی باشد بدرخواست شورای داوری یا مشاور با تصویب رئیس دادگاه شهرستان در مرجع صالح دادگستری به آن رسیدگی خواهد شد .

قانون تشکیل شورای داوری

ماده ۴۳- آئین نامه های اجرایی این قانون پس از تصویب وزارت دادگستری قابل اجراء است .

قانون فوق مشتمل بر ۲۳ ماده و يك تبصره كه در تاريخ روز دوشنبه ۳۰ خرداد ماه ۱۳۴۵ بتصويب مجلس سنا رسیده بود در جلسه روز پنجشنبه نهم تير ماه يکهزار و سيصد و چهل و پنج شمسی مورد تصويب مجلس شورای ملی قرار گرفت .
رئيس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله رياضي

اساسنامه شرکت سهامی ساختمان سد و تأسیسات آبیاری

مصوب ۱۳۴۵/۴/۹

در اجرای ماده ۳ قانون تأسیس وزارت آب و برق بمنظور حداکثر استفاده از ماشین آلات سد سازی و کارکنان فنی و صرفه جوئی در هزینه های ساختمان سد و تأسیسات آبیاری شرکتی بنام شرکت ساختمان سد و تأسیسات آبیاری بر طبق این اساسنامه تشکیل میگردد.

اساسنامه شرکت سهامی ساختمان سد و تأسیسات آبیاری

فصل اول

- ماده ۱- نام شرکت - شرکت سهامی ساختمان سد و تأسیسات آبیاری است.
- ماده ۲- مرکز اصلی شرکت - تهران و در صورت ضرورت در سایر نقاط اقدام بتأسیس شعب و نمایندگی خواهد شد.
- ماده ۳- نوع شرکت - شرکت سهامی است.
- ماده ۴- مدت شرکت - نامحدود است.

ماده ۵ - موضوع شرکت عبارت است از انجام امور ساختمان سد - شبکه آبیاری حفر چاه آب و قنات و ایجاد تأسیسات مربوط به آنها .

ماده ۶ - سرمایه شرکت دویست میلیون ریال شامل یک هزار سهم دویست هزار ریالی با نام که تماماً متعلق بدولت بوده و از محل اعتبارات برنامه عمرانی سوم و بهای ماشین آلات موجود تأمین و تعهد شده و ثلث آن پرداخت گردیده است .

برای تقویم سرمایه غیر نقدی بهای ماشین آلات بر مبنای خرید پس از کسر استهلاک محسوب خواهد شد .

(فصل دوم - ارکان شرکت)

ماده ۷ - شرکت دارای ارکان زیر است :

الف - مجمع عمومی .

ب - هیئت مدیره .

پ - مدیر عامل .

ت - بازرس .

مجمع عمومی

ماده ۸ - مجمع عمومی عادی شرکت سالی یکبار و در نیمه دوم خرداد ماه

تشکیل خواهد شد .

ماده ۹- وظایف مجمع عمومی عادی بشرح زیر است :

الف- رسیدگی و اظهار نظر نسبت بگزارش عملیات سالانه شرکت .

ب - تصویب بودجه و ترانزنامه شرکت .

پ - تصویب خط مشی و برنامه عملیات آتی شرکت .

ت - اتخاذ تصمیم درباره نحوه تقسیم سود ویژه .

ث - اتخاذ تصمیم نسبت به سایر موضوعاتی که در دستور مجمع گذارده

شده است .

ج - انتخاب اعضاء هیئت مدیره و علی البدل و مدیر عامل و بازرس .

چ - ارجاع به داور و انتخاب داور در مواردی که مدیر عامل

پیشنهاد نماید .

ماده ۱۰- مجمع عمومی فوق العاده بنا بدعوت مدیر عامل یا به تقاضای کتبی

بازرس یا دارندگان لااقل یک سوم سهام با تعیین موضوع تشکیل میشود .

ماده ۱۱- سهام دولت به پیشنهاد وزارت آب و برق و تصویب هیئت وزیران

قابل فروش خواهد بود .

ماده ۱۲- مجمع عمومی صاحبان سهام درمرکز اصلی شرکت یا درمحل محلی که

در دعوتنامه قید گردد تشکیل میشود .

ماده ۱۳- دعوت تشکیل مجامع عمومی بوسیله نامه صورت میگیرد و در

صورتی که قسمتی از سهام دولت بفروش رسیده باشد صاحبان سهام بوسیله درج آگهی در یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار دعوت خواهند شد.

ماده ۱۴- در مجمع عمومی صاحب هر سهم دارای یک رأی خواهد بود.

ماده ۱۵- نمایندگی سهام دولت در مجمع عمومی با وزیر آب و برق و مدیر

عامل سازمان برنامه خواهد بود.

(فصل سوم - هیئت مدیره)

ماده ۱۶- هیئت مدیره شرکت مرکب از سه نفر عضو اصلی و یک

نفر عضو علی‌البدل خواهد بود که برای مدت سه سال از طرف مجمع عمومی

انتخاب خواهد شد.

تبصره - اعضاء هیئت مدیره و عضو علی‌البدل علاوه بر وظایف مربوط به

هیئت هر یک عهده دار قسمتی از امور شرکت خواهند بود و مادام که تمام یا اکثریت

سهام متعلق بدولت است از بابت عضویت اصلی هیئت مدیره و علی‌البدل هیچگونه

مقرری و مزایائی دریافت نخواهند داشت.

ماده ۱۷- وظایف هیئت مدیره بشرح زیر است :

الف - تأیید بودجه و ترانزنامه شرکت که برای تصویب بمجمع عمومی

تسلیم خواهد شد.

ب - اخذ تصمیم در مورد مسائل مالی و استخدامی و سازمانی شرکت که بر حسب

آئین نامه های مربوط جزئی وظایف هیئت مدیره قرار میگیرد.

پ - تهیه و تنظیم برنامه و پیشنهاد روش آبی شرکت برای تصویب

مجمع عمومی .

ماده ۱۸ - شرکت دارای دفتری خواهد بود که تصمیمات هیئت مدیره در

آن ثبت و امضاء میشود .

ماده ۱۹ - مصوبات هیئت مدیره با اکثریت آراء قابل اجرا خواهد بود.

ماده ۲۰ - مجری مصوبات هیئت مدیره مدیر عامل است.

(فصل چهارم - مدیر عامل و وظایف او)

ماده ۲۱ - مدیر عامل شرکت با پیشنهاد هیئت مدیره و تصویب مجمع عمومی

از بین اعضای هیئت مدیره و یا از خارج برای مدت سه سال انتخاب میگردد. انتخاب

مجدد او بلامانع است .

ماده ۲۲ - مدیر عامل مسئول اداره امور شرکت بوده و دارای اختیارات و

وظائف زیر میباشد :

الف - استخدام و اخراج کارکنان شرکت و تعیین شغل و حقوق و مزایای آنان

در حدود آئین نامه ها و بودجه مصوب مجمع عمومی .

ب - تهیه آئین نامه های مالی - استخدامی و سازمانی شرکت برای تأیید هیئت

مدیره و تصویب مجمع عمومی .

پ - تهیه و تنظیم بودجه سالانه و ترانزنامه و تقدیم آن بمجمع عمومی پس از تأیید هیئت مدیره .

ت - تهیه و تنظیم برنامه عملیات شرکت و تقدیم آن به مجمع عمومی پس از تأیید هیئت مدیره .

ث - دعوت صاحبان سهام برای تشکیل مجمع عادی و فوق العاده .

ماده ۲۳ - مدیر عامل موظف است يك نسخه از ترانزنامه شرکت را حداقل بیست روز قبل از تشکیل مجمع عمومی بمنظور رسیدگی و اظهار نظر برای بازرس شرکت ارسال دارد .

ماده ۲۴ - کلیه اسناد و اوراق مالی و تعهدات باید به امضای مدیر عامل و یکی از اعضای هیئت مدیره یا نمایندگان تام الاختیار آنها برسد مکاتبات غیر مالی با امضای مدیر عامل یا نماینده او خواهد بود .

ماده ۲۵ - مدیر عامل میتواند قسمتی از اختیارات خود را بکارکنان شرکت تفویض نماید .

(فصل پنجم - بازرس)

ماده ۲۶ - شرکت دارای یک نفر بازرس خواهد بود که از طرف مجمع عمومی برای مدت یکسال انتخاب میشود .

(فصل ششم - مقررات متفرقه)

ماده ۲۷ - سال مالی شرکت از اول فروردین هر سال آغاز و در پایان اسفند همان سال خاتمه میپذیرد .

ماده ۲۸ - تغییرات لازم در اساسنامه شرکت مادام که اکثریت سهام متعلق بدولت است بنا به پیشنهاد مجمع عمومی با تصویب هیئت وزیران و کمیسیونهای مربوط مجلسین انجام خواهد شد .

ماده ۲۹ - سود ویژه پس از کسر بیست درصد بعنوان ذخیره احتیاطی به صاحبان سهام تعلق میگیرد و ممکن است با تصویب مجمع عمومی بحساب ازدیاد سرمایه شرکت منظور گردد .

تبصره ۵ - کسر بیست درصد بعنوان ذخیره احتیاطی زائد بر پنجاه درصد سرمایه شرکت منوط بتصویب مجمع عمومی است .

ماده ۳۰ - مواردی که در این اساسنامه پیش بینی نشده طبق مقررات قانون تجارت عمل خواهد شد .

اساسنامه فوق مشتمل بر سی ماده و دو تبصره که در تاریخ ۲۵ خرداد ماه ۱۳۴۵ بتصویب کمیسیونهای مربوط مجلس سنا و در جلسات روز یکشنبه پنجم تیر ماه ۱۳۴۵ و سه شنبه هفتم تیر ماه ۱۳۴۵ و پنجشنبه نهم تیر ماه یک هزار و سیصد و چهل و پنج شمسی بترتیب بتصویب کمیسیونهای آب و برق - امور استخدام و سازمانهای اداری و برنامه مجلس شورای ملی رسیده است و به اسناد تبصره ماده ۳ قانون تأسیس وزارت آب و برق قابل اجرا میباشد .

رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

قانون انتقال اداره كل گمرک و سازمان بنادر و کشتیرانی

بوزارت دارائی

مصوب ۱۳۴۵/۴/۱۲

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون اداره كل گمرک و سازمان بنادر و کشتیرانی با کلیه کارکنان و بودجه و اموال خود از وزارت اقتصاد منتزع و تابع وزارت دارائی میگردد .

تبصره ۱- کلیه اختیارات و مسؤلیتهای قانونی وزارت اقتصاد مربوط به اداره كل گمرک و سازمان بنادر و کشتیرانی بوزارت دارائی واگذار میشود .

تبصره ۲- اداره كل گمرک و سازمان بنادر و کشتیرانی از حیث انجام معاملات و مقررات اداری و مالی و تشکیلات تابع آئین نامه ای خواهد بود که بتصویب کمیسیون های دارائی و امور استخدام و سازمان های اداری مجلسین خواهد رسید .

وزارت دارائی مکلف است ظرف ششماه از تاریخ تصویب این قانون آئین نامه مزبور را تهیه و بمجلس تقدیم نماید .

قانون انتقال اداره كل كمرک و سازمان بنادر و كشتیرانی بوزارت دارائی

تا زمانیکه آئین نامه مزبور بتصویب نرسیده است مقررات فعلی اداره كل

كمرک و سازمان بنادر و كشتیرانی معتبر خواهد بود.

قانون بالا مشتمل بر يك ماده و دو تبصره كه در تاریخ روز دو شنبه

۳۰ خرداد ماه ۱۳۴۵ بتصویب مجلس سنا رسیده بود در جلسه روز یکشنبه دوازدهم

تیر ماه یک هزار و سیصد و چهل و پنج شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

قانون استفاده مؤسسات درمانی نیروهای مسلح شاهنشاهی
و بیمارستانهای ژاندارمری و شهربانی کل کشور از قانون استخدام
پرستار و ماما و کارمند فنی برای وزارت بهداشتی

مصوب ۱۳۴۵/۴/۱۳

ماده واحده - بوزارت جنگ و وزارت کشور اجازه داده میشود برای
استخدام در بیمارستانهای نیروهای مسلح شاهنشاهی و ژاندارمری و شهربانی کل
کشور و همچنین درمانگاههای تخصصی وابسته به بیمارستانهای نیروهای مسلح
شاهنشاهی از معافیت خدمت خارج از مرز موضوع تبصره ماده ۳ (قانون استخدام
پرستار و ماما و کارمند فنی برای وزارت بهداشتی) و قسمت اخیر ماده ۱۲ قانون مذکور
و تبصره ۳ آن استفاده نمایند.

تبصره - اگر استفاده کنندگان از این ماده واحده قبل از دهسال تمام
خدمت در سازمانهای فوق الذکر بیکمی از مؤسسات دیگر منتقل شوند باید بلافاصله
مدت خدمت خارج از مرز را برابر مقررات انجام دهند.

قانون بالا مشتمل بر يك ماده و يك تبصره در جلسه روز سه شنبه بیست
و چهارم خرداد ماه یکهزار و سیصد و چهل و پنج بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

قانون بالا در جلسه روز دوشنبه سیزدهم تیرماه ۱۳۴۵
بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون تأسیس شرکت هواپیمائی ملی ایران و مقررات

بهره‌برداری هوائی کشوری

مصوب ۱۳۴۵/۴/۱۴

ماده ۱- بمنظور حمل و نقل مسافر و بار و محمولات پستی در داخل و خارج کشور و انجام امور مربوط به هواپیمائی بازرگانی شرکتی سهامی بنام (شرکت هواپیمائی ملی ایران) تشکیل میگردد.

ماده ۲- سرمایه شرکت هواپیمائی ملی ایران پانصد میلیون ریال است تمام سرمایه شرکت توسط دولت تعهد و پنجاه درصد آن بشرح زیر پرداخت شده است:
الف- پنجاه میلیون ریال نقداً پرداخت شده است.

ب- سه فروند هواپیمای وایکانت به ارزش یکصد میلیون ریال.

ج- بیست میلیون ریال از محل بهای یک فروند هواپیمای وایکانت اختصاصی (که ارزش آن معادل مبلغ هفتاد میلیون ریال تعیین گردیده) تأمین و پنجاه میلیون ریال تتمه بهای هواپیمای مزبور که متعلق بشرکت هواپیمائی ملی ایران میباشد دین شرکت مزبور است که باید تا آخر سال ۱۳۴۶ بدولت مسترد نماید.
د- یازده میلیون و پانصد هزار ریال طبق قانون بودجه سال ۱۳۴۲ کل کشور

تصویب و پرداخت شده است.

ه - شصت و هشت میلیون و پانصد هزار ریال طبق قانون بودجه سال ۱۳۴۳ کل کشور تصویب و پرداخت شده است .

ماده ۳ - سهام شرکت هواپیمائی ملی ایران متعلق بدولت و بانام و غیر قابل انتقال میباشد .

تبصره - اداره کل هواپیمائی کشوری مکلف است وجوهی را که اشخاص و مؤسسات برای خرید سهام شرکت هواپیمائی ملی ایران تودیع نموده اند از حساب مربوط و بهره آنرا بمیزان ۶٪ در سال از تاریخ تودیع تا تاریخ رد وجه تودیع شده از محل درآمد شرکت هواپیمائی ملی ایران پرداخت کند .

ماده ۴ - شرکت هواپیمائی ایران با تمام تشکیلات و دارائی و اعتبارات و دیون و اختیارات و امتیازات و تعهدات و حقوق مکتسبه داخلی و بین المللی ضمیمه شرکت هواپیمائی ملی ایران گردیده و شرکت هواپیمائی ملی ایران از هر حیث قائم مقام قانونی شرکت هواپیمائی ایران شناخته میشود .

تبصره - شرکت هواپیمائی ملی ایران مجاز است آن عده از کارمندان و کارگران شرکت سابق هواپیمائی ایران را که مورد نیاز باشند در خدمت ابقاء و با آنان طبق مقررات استخدامی مخصوص شرکت هواپیمائی ملی ایران رفتار نماید .

ماده ۵ - از تاریخ تأسیس شرکت هواپیمائی ملی ایران حق بهره برداری هوائی بمنظور حمل و نقل اشخاص و اشیاء بوسیله هواپیماهای سنگین وزن منحصراً

شرکت هواپیمائی ملی ایران واگذار میگردد و شرکت مذکور بعنوان تنها شرکت هواپیمائی ایرانی برای استفاده از حقوق مندرج در قراردادها و موافقتنامه‌ها و اجازه نامه‌های مربوط به برقراری سرویسهای هوائی منعقد بین دولتهای شاهنشاهی و سایر کشورها شناخته میشود.

تبصره ۱۵ - منظور از هواپیماهای سنگین وزن مذکور در این ماده هواپیماهایی هستند که وزن کل آنها اعم از هواپیما - تجهیزات - سوخت روغن سر نشین - بار و مسافر از یازده هزار و هشتصد و هشتاد و پنج کیلو گرم بیشتر باشد.

تبصره ۲۴ - مؤسسات هواپیمائی ایرانی به استثناء شرکت هواپیمائی ملی ایران که طبق مقررات مربوط مشغول فعالیت بوده و عملیات پروازی انجام میدهند و همچنین مؤسسات هواپیمائی ایرانی دیگر که در آینده با رعایت قانون پروانه یا اجازه نامه لازم تحصیل نمایند فقط میتوانند با هواپیماهایی که وزن کل آنها یازده هزار و هشتصد و هشتاد و پنج کیلو گرم یا کمتر باشد به حمل و نقل هوائی مسافر و بار یا هر نوع پرواز بازرگانی مبادرت نمایند.

تبصره ۳۵ - صدور پروانه یا اجازه نامه بهره برداری هوائی برای مؤسسات مذکور در تبصره ۲ این ماده به منظور حمل و نقل هوائی مسافر و بار بطور منظم مشروط به آنست که شرکت هواپیمائی ملی ایران ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ کتبی اداره کل هواپیمائی کشوری سرویس منظم مورد درخواست را دائر

نماید یا پس از دائر شدن سرویس منظم مزبور را برای مدتی بیش از سه ماه تعطیل کند.

ماده ۶۵- کلیه مسافرین و بارهائیکه به استثناء پست از طریق هوائی بهزینه

وزارتخانه‌ها و سازمانهای دولتی یا وابسته به دولت بخارج از کشور و بالعکس

فرستاده میشود باید بمباشرت یا بتوسط شرکت هواپیمائی ملی ایران انجام شود.

تبصره - مؤسسات دولتی و وابسته بدولت مذکور در این ماده عبارتند از

هر سازمان-بنگاه- شرکت- بانک و هر نوع مؤسسه دیگری که تمام یا قسمتی

از سرمایه آن متعلق به دولت بوده و یا اداره امور آن زیر نظر دستگاههای دولتی باشد.

ماده ۷۵- از تاریخ تصویب این قانون نمایندگی کل (آژانس ژنرال) شرکتها

و مؤسسات هواپیمائی خارجی در ایران وانجام خدمات فنی هواپیما (هندلینگ)

منحصر بشرکت هواپیمائی ملی ایران است.

تبصره ۱۵- شرکت مزبور مجاز است نمایندگی کل شرکتها و مؤسسات

هواپیمائی خارجی را اداره نماید و یا بمسئولیت خود و با حفظ اختیار نظارت

بمؤسسات و اشخاص ذیصلاحیت واگذار کند.

تبصره ۲۵- نمایندگیهای کل که تا تاریخ تصویب این قانون تأسیس

شده‌اند مشمول مقررات این ماده نیستند و میتوانند بارعایت مقررات مربوط بکار

خود ادامه دهند.

ماده ۸۵- شرکت هواپیمائی ملی ایران دارای استقلال مالی و سازمانی است و

طبق اصول بازرگانی اداره میشود و مشمول قانون محاسبات عمومی و قوانین و مقررات معاملاتی و استخدامی و مالی مربوط بمؤسسات دولتی و وابسته به دولت نیست و تابع اساسنامه و آئین نامه‌های پیش بینی شده در تبصره يك خواهد بود مگر در مواردی که در قانون خلاف آن تصریح و از شرکت هواپیمائی ملی ایران نام برده شود.

تبصره ۹۵ - دولت مکلف است اساسنامه و آئین نامه‌های مذکور در این ماده را ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این قانون تهیه و برای تصویب بکمیسیونهای مشترک راه و دارائی مجلسین تقدیم کند مقررات فعلی تا تصویب اساسنامه و آئین نامه‌ها اجرا میشود.

تبصره ۴ - شرکت هواپیمائی ملی ایران مجاز است متخصصین و مشاورین خارجی را با تحصیل پروانه کار برای استفاده در انجام امور مربوط استخدام نماید. در صورت وجود متخصصین و مشاورین همطراز ایرانی حق تقدم با ایرانی خواهد بود.

ماده ۹۵ - شرکت هواپیمائی ملی ایران و مؤسسات مذکور در تبصره ۲ ماده ۵ این قانون از پرداخت مالیات بر درآمد و هر گونه مالیات و عوارض و حق الثبت مربوط به هواپیما و وسائل فنی و مسافرتی آن معاف هستند.

ماده ۹۰ - شرکت هواپیمائی ملی ایران و مؤسسات مذکور در تبصره ۲ ماده ۵ این قانون از پرداخت حقوق و هزینه گمرکی (به استثناء بکاربری تو

انبارداری) و سود بازرگانی که به اشیاء مندرج در مواد ۱۱ و ۱۲ این قانون تعلق میگیرد معاف هستند.

ماده ۱۱ - بشرکت هواپیمائی ملی ایران اجازه داده میشود اشیاء مشروحه زیر را ولومصرف مشابه داشته و یا در تعرفه گمرکی غیرمجاز یا ممتوع الورد باشد با رعایت ماده ۱۰ این قانون و سایر مقررات مربوط برای مصرف خود از خارج کشور وارد کند:

اول - هواپیما وموتور وقطعات منفصله هر یک.

دوم - وسائل آلات و ادوات و تجهیزات و دستگاههای مربوط به هواپیما و موتور هواپیما.

سوم - وسائل مخابراتی و رادیوئی (اعم از فرستنده و گیرنده) و رادار وقطعات منفصله آنها که در هواپیما و یا امور مربوط به هواپیمائی بکار میرود.

چهارم - دستگاهها و وسائلی که برای آماده کردن هواپیما بکاررود و همچنین وسائلی که برای تعمیر و یا تعویض قطعات هواپیما وموتور هواپیما بکار میرود.

پنجم - مواد نفتی و روغن و گریس و متانول که برای سوخت و روغن کاری و تمیز کردن موتور وسایر مصارف هواپیمائی بکار میرود به استثناء موادی که با مشخصات لازم در داخل کشور تهیه میشود.

ششم - دستگاهها و وسایلی که برای ساختن قطعات هواپیما وموتور هواپیما بکار میرود.

هفتم - وسائط نقلیه موتوری و غیرموتوری (به استثناء اتومبیل سواری و جیب و جیب استیشن و کامیون و اتوبوس معمولی) و تجهیزات و وسائل و متفرعات مربوط و قطعات منفصله آنها که انحصاراً برای حمل یا پیاده و سوار کردن مسافر و یا حمل بار و تخلیه و بارگیری هواپیما بکار رود اعم از اینکه در داخل و یا خارج هواپیما مورد استفاده قرار گیرد مشروط بر اینکه وسائط نقلیه مزبور در داخل کشور ساخته نشود.

هشتم - وسائلی که در داخل هواپیما برای خدمات و پذیرائی و یا استفاده مسافرین و سر نشینان هواپیما بکار میرود و با علامت ثابت هواپیمائی ملی ایران مشخص باشد.

تبصره ۱۵ - مؤسسات مذکور در تبصره ۲ ماده ۵ این قانون از اجازه و معافیت های مصرحه در پنج بند اول این ماده در حدود احتیاجات خود بر خوردار میگردند

تبصره ۲۵ - باشگاه خلبانی هواپیمائی کشوری علاوه بر استفاده از مفاد تبصره ۱ فوق از اجازه و معافیت بند ششم این ماده نیز بر خوردار میگردد و همچنین مجاز است هواپیمای بی موتور و دستگاہ کشنده و هواپیمای مدل و وسائل و قطعات یدکی آنها را با رعایت ماده ۱۰ این قانون از خارج کشور وارد نماید.

ماده ۱۳ - شرکت ملی نفت ایران مکلف است از تاریخ اول فروردین ماه ۱۳۴۴ هر نوع مواد سوختنی و متانول مورد نیاز هواپیماهای شرکت هواپیمائی ملی ایران را به نرخ فروش داخلی قبل از تاریخ ۲۶ آذر ماه ۱۳۳۶ و در صورت

قانون تأسیس شرکت هواپیمائی ملی ایران و مقررات بهره برداری هوائی کشوری

معلوم نبودن نرخ و یا پیدایش فرآورده‌های جدید بنرخ متناسب با نرخهای قبل از تاریخ مذکور با رعایت مفاد ماده ۱۰ این قانون و معافیت از هر گونه اضافه بها با شرکت مزبور محاسبه نماید .

تبصره ۱ - شرکت ملی نفت ایران مکلف است از دریافت تفاوت گذشته مصارف شرکت هواپیمائی ایران و شرکت سرویس فرودگاه مهر آباد بنفع شرکت هواپیمائی ملی ایران صرف نظر نماید .

تبصره ۲ - مؤسسات مذکور در تبصره ۲ ماده ۵ از تاریخ تصویب این قانون از نرخ هر نوع مواد سوختنی و متانول مذکور در این ماده استفاده خواهند نمود مشروط بر اینکه عملیات آنها به تشخیص اداره کل هواپیمائی کشوری عام المنفعه یا تجاری باشد .

قانون بالا مشتمل بر دوازده ماده و چهارده تبصره که لوایح آن به استناد ماده واحده مصوبه بیستم آذرماه ۱۳۴۲ تقدیم شده بود و در تاریخ روز دوشنبه ۲۳ خرداد ماه ۱۳۴۵ بتصویب مجلس سنارسیده در جلسه روز سه شنبه چهاردهم تیرماه یک هزار و سیصد و چهل و پنج شمسی مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

قانون طرز تهیه و تنظیم بودجه کل کشور

مصوب ۱۳۴۵/۴/۱۴

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون بودجه کل کشور تحت نظر مستقیم نخست وزیر تهیه و تنظیم گردیده و نخست وزیر مسئول آن میباشد. بمنظور تهیه و تنظیم و تمرکز بودجه عادی و عمرانی کل کشور دفتری بنام دفتر بودجه در سازمان برنامه تشکیل میگردد که رئیس آن سمت معاون نخست وزیر را خواهد داشت.

قانون بالا مشتمل بر يك ماده که در تاریخ روز دوشنبه سیام خرداد ماه ۱۳۴۵ بتصویب مجلس سنارسیده بود در جلسه روز سه شنبه چهاردهم تیر ماه یکهزار و سیصد و چهل و پنج شمسی مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت.

رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

قانون اجازه دریافت هزینه عکس برداری اسناد

مصوب ۱۳۴۵/۴/۱۴

ماده واحده - بوزارت دادگستری اجازه داده میشود در نقاطیکه میسر باشد اسناد ومدارك واوراق مراجعین را بوسیله ماشین عکسبرداری کند و هزینه متعلقه را دریافت دارد .

تبصره ۱ - مبلغی که از درخواست کنندگان از این بابت دریافت میشود با توجه بابعاد و قطع اسناد واحتساب نرخ مواد اولیه مورد مصرف وسایر هزینهها بهبهای تمام شده از طرف وزارتین دادگستری و دارائی تعیین خواهد گردید .

تبصره ۲ - وجوه حاصل از اجراء این قانون بحساب خزانه دولت منظور و اعتبار مخارج تهیه ماشین آلات ومواد اولیه وسایر لوازم وهزینه ماشینها از محل درآمد های عمومی کشور در بودجه وزارت دادگستری تأمین خواهد شد .

قانون بالامشتمل بريك ماده و دو تبصره که در تاریخ روز دوشنبه سی ام خرداد ماه ۱۳۴۵ بتصویب مجلس سنا رسیده بود در جلسه روز سه شنبه چهاردهم تیر ماه یکهزار و سیصد و چهل و پنج شمسی مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .

رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

قانون مؤسسات حمل و نقل و تعمیر گاههای اتومبیل

و گاراژ های عمومی

مصوب ۱۳۴۵/۴/۱۹

ماده ۱- تأسیس بنکگاههای حمل و نقل اعم از مسافر بری و بار بری - تعمیر گاه ثابت و سیار اتومبیل - اتوشوئی اتوسرویس توقفگاه - گاراژ عمومی - مغازه برای کرایه دادن اتومبیل و آموزشگاههای رانندگی مستلزم تحصیل پروانه است که در مرکز شهر بانی کل کشور و در شهرستانها شهر بانیهای مراکز استان یا شهرستان با رعایت حقوق صنف پس از جلب موافقت شهرداری محل صادر خواهند نمود .

شرایطی که درخواست کنندگان پروانه باید واجد آن باشند بموجب آئین نامه ای که بتصویب هیأت وزیران برسد تعیین خواهد شد .

ماده ۲- کسانی که پیش از تصویب این قانون بتأسیس بنکگاههای مذکور در ماده یک مبادرت کرده اند و فعلا مشغول کار هستند باید حداکثر ظرف یکماه از تاریخ انتشار آئین نامه اجرائی این قانون درخواست تجدید یا صدور پروانه نمایند در صورتیکه واجد شرایط باشند شهر بانی پروانه مربوط را صادر خواهد نمود و الا مهلت متناسب که کمتر از دو ماه نباشد برای رفع نقص خواهد داد و در

صورت عدم رفع نواقص از ادامه کار آنها جلوگیری بعمل میآورد .

ماده ۳ - در نقاطی که شهربانی وجود نداشته باشد طبق مقرراتی که در آئین نامه اجرائی پیش بینی میشود ژاندارمری پروانه مذکور در ماده ۱ و ۲ را با موافقت شهرداری و در صورت نبودن شهرداری با جلب نظر بخشداری محل صادر خواهد کرد و همچنین آن قسمت از وظایف شهربانی که بعهده ژاندارمری محول میشود در آئین نامه اجرائی قید خواهد شد .

ماده ۴ - تخلف از مقررات آئین نامه اجرائی این قانون مستوجب مجازات خلافی است متخلفین از مقررات آئین نامه اجرائی این قانون که ظرف یکسال به اتهام جرائم خلافی مربوط به شغل خود سه نوبت در داد گاه محکوم شده باشند و محکومیت مزبور مطابق آئین نامه این قانون در پروانه آنان ثبت شده باشد بحکم داد گاه جنحه پروانه آنان از سه ماه تا یکسال توقیف میشود و این حکم قطعی است .

ماده ۵ - آئین نامه اجرائی این قانون منتهی ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این قانون از طرف وزارت کشور و داد گستری تهیه و پس از تصویب هیئت وزیران بموقع اجراء گذارده خواهد شد .

ماده ۶ - از تاریخ اجرای این قانون ، قانون مربوط بمؤسسات حمل و نقل مصوب هفتم دیماه ۱۳۱۴ ملغی است .

قانون مؤسسات حمل و نقل و تعمیر گاههای اتومبیل و کاراژ های عمومی

قانون بالا مشتمل بر ۶ ماده که در تاریخ روز دوشنبه ۳۰ خرداد ماه ۱۳۴۵
بتصویب مجلس سنا رسیده بود در جلسه روز یکشنبه نوزدهم تیر ماه یکهزار و
سیصد و چهل و پنج شمسی مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت .
رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

آئین نامه شورای عالی اوقاف

مصوب ۱۳۴۵/۴/۱۹

در اجرای ماده ۵ قانون تفکیک وزارت فرهنگ مصوب آذرماه ۱۳۴۳

آئین نامه شورای عالی اوقاف بشرح مواد ذیل تصویب میشود .

ماده ۱ - شورای عالی اوقاف تشکیل میشود از :

- ۱ - رئیس سازمان اوقاف .
  - ۲ - معاون وزارت کشاورزی .
  - ۳ - معاون وزارت آموزش و پرورش .
  - ۴ - مدیر کل ثبت اسناد و املاک .
  - ۵ - یکی از قضات عالی مقام داد گستری به انتخاب وزارت داد گستری .
  - ۶ - دو نفر از استادان حقوق اسلامی دانشگاه تهران با انتخاب شورای دانشگاه .
  - ۷ - چهار نفر از بین شخصیت های اجتماعی و مجتهدین جامع الشرايط به پیشنهاد سازمان اوقاف .
- تبصره ۱ - معاونان مذکور از طرف وزراء مربوط معرفی میشوند و احکام کلیه اعضاء شورای عالی اوقاف با امضاء نخست وزیر صادر خواهد شد .

آئین نامه شورای عالی اوقاف

تبصره ۲ - مدت عضویت ۷ نفر موضوع بند ۵ و ۶ و ۷ دو سال خواهد بود

• و انتخاب مجدد آنان بلامانع است •

تبصره ۳ - عضویت در شورای عالی اوقاف برای کسانی که شغل موظف دولتی

دارند افتخاری است •

ماده ۲ - ریاست شورا با رئیس سازمان اوقاف خواهد بود و یکنفر از اعضاء

با اکثریت آراء بعنوان نایب رئیس شورا انتخاب میگردد •

ماده ۳ - وظائف شورای عالی اوقاف بقرار ذیل است :

الف - تصویب مقررات داخلی شورای عالی اوقاف •

ب - بررسی لوایح قانونی مربوط به اوقاف •

پ - اظهار نظر درباره آئین نامه هائی که طبق ماده دهم قانون اوقاف مصوب

دیماه ۱۳۱۳ باید بتصویب هیئت وزیران برسد •

ت - اعلام نظر مشورتی در هر مورد که از طرف سازمان اوقاف به شورا

ارجاع شود •

ماده ۴ - در موارد ذیل جلب موافقت شورای عالی اوقاف بر اساس پیشنهاد

رئیس سازمان اوقاف ضرورت خواهد داشت •

۱ - تبدیل به احسن رقبات موقوفه ونحوه تبدیل •

۲ - اجاره بیش از ده سال موقوفات •

آئین نامه شورای عالی اوقاف

در مورد املاك مزروعی مشمول قوانین راجع به اصلاحات ارضی طبق مقررات مربوط عمل خواهد شد .

۳ - استرداد دعاوی مطروحه در مراجع قضائی .

۴ - احاله پرونده های تحقیقی از يك حوزه تحقیق اوقاف به حوزه دیگر .

۵ - ارجاع به داوری و انتخاب داور .

۶ - مقررات مربوط به اعطاء یا الغاء تصدی موقوفات و شرایط و اوصاف

متصدیان انتصابی .

۷ - اعطاء و لغو تصدی .

ماده ۵ - تصمیمات شورای عالی اوقاف با اکثریت شش رأی معتبر است .

آئین نامه فوق مشتمل بر ۵ ماده و ۳ تبصره که به استناد ماده پنج قانون تفکیک

وزارت فرهنگ در تاریخ ۲۸ اسفند ۱۳۴۴ و ۲۷ فروردین ماه ۱۳۴۵ بتصویب

کمیسیونهای شماره ۳ و ۷ مجلس سنا و در جلسات ۱۹ اردیبهشت و ۱۹ تیر ماه

۱۳۴۵ بتصویب کمیسیونهای امور استخدام و دادگستری مجلس شورای ملی

رسیده است صحیح و قابل اجرا میباشد .

رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

قانون اجازه خرید فروش وسایر اشیاء تزئینی مورد نیاز

نمایندگان گیهای سیاسی شاهنشاهی خارج از کشور

مصوب ۱۳۴۵/۴/۲۰

ماده واحده - وزارت امور خارجه مجاز است فرش ایرانی و سایر اشیاء تزئینی مورد نیاز نمایندگان گیهای سیاسی شاهنشاهی و کنسولی در کشورهای خارجه را در حدود اعتبارات مصوب و با حق تقدم مصنوعات ایران با تصویب هیئت وزیران خریداری نماید.

قانون بالا که مشتمل بر يك ماده میباشد در جلسه روز پنجشنبه نوزدهم خردادماه یکم هزار و سیصد و چهل و پنج بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

قانون بالا در جلسه روز دوشنبه ۲۰ ر ۴۵ ۱۳۴۵

بتصویب مجلس سنا رسیده است

قانون تمدید قانون تعیین تکلیف مشمولین خدمت نظام وظیفه عمومی

متولد سالهای ۱۳۱۲ تا ۱۳۲۴

مصوب ۱۳۴۵/۴/۲۰

ماده واحده - مهلت مقرر در ماده ۲ قانون تعیین تکلیف مشمولین متولد ۱۳۱۲ تا ۱۳۲۴ مصوب تیرماه ۱۳۴۴ مجلسین که برای معرفی مشمولین عادی طبقات ۱۳۱۲ تا پایان ۱۳۲۲ و پرداخت مبلغ دو هزار ریال بحساب مخصوص بانك ملی يك سال از تاریخ تصویب تعیین شده است تا آخر اسفند ماه ۱۳۴۵ تمدید میگردد.

تبصره - مشمولینی که نتوانند وجه مقرر قانونی را دفعتاً واحده و یکجا بیانك ملی بپردازند میتوانند حداکثر تا چهار قسط آنرا پرداخت نمایند .
قانون بالا که مشتمل بر يك ماده و يك تبصره میباشد در جلسه روز یکشنبه پنجم تیرماه یکهزار و سیصد و چهل و پنج بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

قانون بالا در جلسه روز دوشنبه ۲۰ ر ۴۵ ۱۳۴۵

بتصویب مجلس سنا رسیده است

آئین نامهٔ مزایا و معافیت‌های کارشناسان خارجی

مصوب ۲۳/۴/۱۳۴۵

مادهٔ ۱- وزارت امور خارجه میتواند با موافقت وزارت دارائی کارشناسان خارجی را که از محل کمک‌های فنی و اقتصادی و علمی و فرهنگی کشور های خارجی و مؤسسات بین المللی با موافقت دولت شاهنشاهی برای خدمت به ایران اعزام میشوند در مدت خدمت در ایران از مزایا و معافیت های زیر برخوردار نماید :

الف - معافیت از پرداخت مالیات بر درآمد نسبت بحقوق و مزایائی که از دولت متبوع خود یا مؤسسه

ب - معافیت از پرداخت کلیه وجوهی که بابت صدور پروانه کار از طرف مقامات مربوطه اخذ میگردد مشروط بر اینکه کارشناسان خارجی مذکور از دولت ایران و مؤسسات و افراد ایرانی وجهی بعنوان حقوق یا مزد دریافت ننمایند.

ج - معافیت از پرداخت حقوق و عوارض گمرکی و غیر گمرکی وارداتی و سود بازرگانی لوازم شخصی و اثاثیه منزل مورد استفاده و احتیاج کارشناس و خانواده او که برای استقرار اولیه بکشور ایران وارد مینماید .

د - معافیت از پرداخت کلیه حقوق و عوارض گمرکی و غیر گمرکی وارداتی و سود بازرگانی و همچنین مالیات و عوارض در مورد یک دستگاه اتومبیل که کارشناس برای استفاده شخصی بکشور ایران وارد مینماید .

تبصره ۱- منظور از خانواده کارشناس همسر و فرزندان و بستگان درجه اول تحت تکفل کارشناس میباشد .

تبصره ۲- اثار و لوازم شخصی کارشناس باید با احتیاجات وی در مدت خدمت متناسب باشد .

تبصره ۳- اثار و لوازم شخصی کارشناس ممکن است قبل از ورود یا حداکثر شش ماه پس از ورود کارشناس بکشور ایران وارد شود .

تبصره ۴- در صورت واگذاری یا فروش اتومبیل در ایران کلیه حقوق و عوارض گمرکی و غیر گمرکی و سود بازرگانی و مالیات و غیره طبق مقررات جاری کشور اخذ خواهد شد .

تبصره ۵- معافیت از پرداخت حقوق گمرکی و غیر گمرکی مندرج در بند ج شامل مواد غذایی و مشروبات الکلی و مواد دخانیه نخواهد بود .

ماده ۲- وزارت امور خارجه با موافقت وزارت دارائی و با توجه بشرط معامله متقابل و مقتضیات دیگر نسبت به برقراری کلیه و یا برخی از مزایا و معافیت های مذکور در این آئین نامه در باره کارشناسان خارجی اقدام مقتضی خواهد نمود .

ماده ۳- وزارت امور خارجه میتواند با موافقت وزارت دارائی کارشناسان خارجی موضوع ماده ۱ را از تاریخ اجرای تبصره ۳۷ قانون بودجه سال ۱۳۴۴ از مزایا و معافیت‌های این آئین نامه بهره مند سازد .

آئین نامه مزایا و معافیت‌های کارشناسان خارجی

تبصره ۵ - مالیات بر درآمد و حقوق و عوارض گمرکی و غیر گمرکی و سود بازرگانی و هزینه‌های صدور پروانه کار که بطور قطعی دریافت شده قابل استرداد نخواهد بود .

آئین نامه فوق مشتمل بر سه ماده و شش تبصره که به استناد تبصره ۳۷ قانون بودجه سال ۱۳۴۴ کل کشور در تاریخ سیزدهم تیر ماه ۱۳۴۵ بتصویب کمیسیون دارائی مجلس سنا و در تاریخ ۲۳ تیر ماه ۱۳۴۵ بتصویب کمیسیون دارائی مجلس شورای ملی رسیده است صحیح و قابل اجرا میباشد .

رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

قانون الحاق ماده واحده بقانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی

مصوب ۲۸/۴/۱۳۴۵

ماده واحده - افسران و هم‌ردیف‌افسرانی که بر طبق تعرفه‌ها و سوابق خدمتی استعداد و توانائی لازم برای انجام وظائف متناسب با درجه یا رتبه و تخصص مربوط نداشته باشند بموجب مقررات و آئین نامه ای که در اینمورد توسط وزارت جنگ تدوین و بتصویب کمیسیونهای مربوط مجلسین خواهد رسید در صورت داشتن حد اقل بیست سال تمام سابقه خدمت با همان مدت خدمتی که دارند باز نشسته میشوند و در غیر این صورت سوابق خدمتی آنان باز خرید خواهد شد .

قانون بالا مشتمل بر یک ماده که در جلسه روز دوشنبه سیزدهم تیر ماه یکهزار و سیصد و چهل و پنج بتصویب مجلس سنا رسیده بود در جلسه روز سه شنبه بیست و هشتم تیر ماه یکهزار و سیصد و چهل و پنج بتصویب مجلس شورای ملی رسید .
رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبد الله ریاضی

قانون راجع به اجازه الحاق دولت ایران بعهدهنامه بین المللی مربوط
به برقراری مقررات متحدالشکل درباره حقوق ممتاز و رهن دریائی

مصوب ۱۳۴۵/۴/۲۸

ماده واحده - بدولت ایران اجازه داده میشود بعهدهنامه بین المللی مربوط
به برقراری مقررات متحدالشکل درباره حقوق ممتاز و رهن دریائی و پروتکل
مربوط ۱۹۲۶ بروکسل ملحق شود و هر گونه قوانین و مقرراتی که مخالف مواد
این عهدهنامه باشد در اینمورد بلااثر است .

قانون بالا مشتمل بر یک ماده و متن قرارداد ضمیمه که در جلسه روز دوشنبه
۲۶ اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و چهل و پنج بتصویب مجلس سنا رسیده بود
در جلسه روز سه شنبه بیست و هشتم تیر ماه یکهزار و سیصد و چهل و پنج بتصویب
مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

قرارداد بین‌المللی یکنواخت کردن بعضی از مقررات مربوط

بحقوق ممتاز ورهن دریائی و مقاوله‌نامه امضاء

ماده ۱ - چنانچه رهن کشتیهائی که دارای تابعیت دولت متعاقد هستند مطابق قوانین آن دولت صورت گیرد و در دفتر عمومی ثبت کشتیها خواه در حوزه بندر ثبت کشتی و یا در يك حوزه مر کزی به ثبت برسد این عمل در تمام کشورهای متعاقد معتبر شناخته خواهد شد .

ماده ۲ - حقوق مشروطه ذیل نسبت بکشتی و نسبت بکرایه حمل در سفر بیکه مطالبات حقوق ممتاز طی آن ایجاد شده و نسبت به ملحقات کشتی و ملحقات کرایه حملی که از شروع سفر ایجاد شده است ممتاز تلقی میشود .

۱ - هزینه‌های قانونی و مخارجی که برای حفظ منافع مشترک طلبکاران و حفاظت کشتی و فروش آن و تقسیم حاصل فروش بعمل آمده و همچنین حقوق و عوارض متعلقه بکشتی - عوارض چراغهای دریائی - عوارض بندری و سایر حقوق و عوارض عمومی مشابه - عوارض راهنمایی کشتی و هزینه حفاظت آن پس از ورود به آخرین بندر .

قرارداد بین المللی یکنواخت کردن بعضی از مقررات مربوط به حقوق ممتازو رهن دریائی

۲ - مطالبات ناشی از قرارداد استخدام فرمانده - ملوانان و سایر کارکنان کشتی .

۳ - اجرت و هر گونه پرداخت مربوط به نجات و معاضدت در دریا و آن قسمت از خسارات مشترك دریائی که بعهده کشتی است .

۴ - جبران خسارات ناشی از تصادم و سایر سوانح کشتیرانی همچنین خسارات وارده به تأسیسات بندری و کارگاههای تعمیر کشتی و راههای آبی قابل کشتیرانی و خسارات ناشی از صدمات جسمی وارده به مسافرین و کارکنان کشتی و خسارات فقدان یا آسیب دیدن کالای کشتی و اثاث مسافرین .

۵ - مطالبات ناشی از قراردادها و عملیاتی که فرمانده در خارج از بندر وابسته طبق اختیارات قانونی خود برای تأمین احتیاجات واقعی جهت حفظ کشتی یا امکان ادامه مسافرت انجام میدهد خواه فرمانده مالک کشتی باشد یا نباشد و خواه طلبکار فرمانده و یا تدارک کننده مایحتاج کشتی یا تعمیر کننده کشتی یا اوام دهنده و یا پیمانکار دیگری باشد .

ماده ۳ - حقوق ناشی از رهن کشتی مندرج در ماده یک بلافاصله مؤخر بر حقوق ممتاز مندرج در ماده قبل میباشد .

قوانین ملی ممکن است برای مطالبات مشابه دیگری غیر از آنچه در ماده فوق ذکر شده مزایائی قائل شوند ولی نباید در حقوق ناشی از رهن و حقوق ممتاز که مقدم بر آنها میباشد تغییری دهد .

ماده ۴ - ملحقات مال الاجاره و ملحقات کشتی مندرج در ماده ۲ عبارت

است از :

۱ - غرامت پرداختی بصاحب کشتی بابت خسارات وارده به کشتی که جبران نشده و همچنین خسارات از دست دادن کرایه حمل که بکشتی تعلق میگیرد.

۲ - سهم صاحب کشتی بابت خسارات مشترك دریائی ناشی از زیانهای وارده

به کشتی که جبران نشده یا ناشی از خسارات از دست دادن کرایه حمل .

۳ - حق الزحمه مالك کشتی بابت معاضدت یا نجات در دریا تا پایان مسافرت

پس از کسروجوهی که باید در این مورد بفرمانده و سایر اشخاصی که در خدمت کشتی هستند پرداخت شود .

مقررات مال الاجاره شامل هزینه سفر و احياناً وجوهی که طبق ماده ۴

قرارداد مربوط به تحدید مسئولیت مالکین کشتی است نیز میگردد .

وجوه متعلقه بصاحب کشتی بابت قراردادهای بیمه و جوائز و کمکهای دولتی

و سایر کمکهای ملی جزو ملحقات کشتی یا ملحقات مال الاجاره محسوب نمیشود.

حقوق ممتاز پیش بینی شده بنفع اشخاصی که در خدمت کشتی هستند برخلاف

مفاد بند ۲ از ماده ۲ شامل تمام کرایه حمل مربوط بکلیه سفر هائی است که کشتی

در مدت اعتبار قرارداد استخدام انجام داده است .

ماده ۵ - مطالبات ممتاز ناشی از رهن مربوط بیک سفر بترتیب مندرج در

قرار داد بین المللی یکنواخت کردن بعضی از مقررات مربوط به حقوق ممتاز و رهن دریائی

ماده ۲ قرار میگیرند . مطالبات مذکور در يك ردیف دارای حقوق ممتاز مساوی است و در صورت عدم کفایت وجوه بنسبت طلب بین آنها تقسیم خواهد شد .

مطالبات مندرج در بندهای ۳ و ۵ ماده فوق الذکر بترتیب معکوس تاریخی که ایجاد شده پرداخت میشود .

مطالبات مربوط بیک حادثه چنین تلقی میشود که در يك زمان ایجاد شده است .

ماده ۶ - مطالبات ممتاز ناشی از آخرین سفر مقدم بر مطالبات سفرهای

قبلی است .

مطالبات ناشی از يك قرارداد استخدامی که برای چندین سفر منعقد شده

باشد با مطالبات مربوط به آخرین سفر از حیث امتیاز مساوی خواهد بود .

ماده ۷ - طلبکاران از میتوانند در تقسیم حاصل فروش اموال و اشیاء

موضوع حقوق ممتاز تمام مبلغ طلب خود را بدون توجه بمقررات مربوط به

تحدید مسئولیت و کسر هیچگونه مبلغی مطالبه نمایند ولی در هر حال سهمی

که از حاصل فروش به آنها میرسد از آنچه در مقررات فوق مصرح است بیشتر

نخواهد بود .

ماده ۸ - مطالبات ممتاز نسبت بکشتی از جمله حقوق عینی است .

ماده ۹ - صرف نظر از سایر موارد پیش بینی شده در قوانین ملی حقوق ممتاز

قرارداد بین‌المللی یکنواخت کردن بعضی از مقررات مربوط به حقوق ممتاز ورهن دریائی

در انقضای یکسال از بین می‌رود. مدت مرور زمان در مورد مطالبات ناشی از تهیه مایحتاج کشتی مندرج در بند ۵ از ماده ۲ از ششماه تجاوز نمی‌کند.

حق ممتاز در مورد حق الزحمه مربوط بمعاضدت و نجات از روزی شروع میشود که عملیات خاتمه یابد و در مورد خسارت ناشی از تصادم و سایر سوانح و آسیب جسمانی از روزی است که خسارت وارد شده و شروع حق ممتاز در مورد فقدان یا خسارت وارده بمحمولات و اثاثیه از روزی است که محمولات و اثاثیه تحویل داده شده و یا میبایستی تحویل داده شود و در مورد تعمیر و تهیه مایحتاج کشتی و سایر موارد پیش بینی شده در بند ۵ ماده ۲ شروع حق ممتاز از روزیست که طلب ایجاد گردیده. در سایر موارد مرور زمان از روزی حساب میشود که دین از لحاظ مدت و جهات دیگر قابل وصول باشد. حق تقاضای مساعده یا جوهری بطور علی الحساب از طرف کارکنان کشتی مندرج در بند ۲ ماده ۲ قابل وصول تلقی نمیشود.

در مواردیکه طبق قوانین ملی حقوق ممتاز از بین می‌رود فروش کشتی نباید موجب از بین رفتن حقوق ممتاز شود مگر آنکه طبق همان قوانین ملی مقرراتی برای انتشار و آگهی فروش مهلت و طرز اعلام فروش کشتی بدفتر عمومی ثبت کشتیها مندرج در ماده ۱ پیش بینی شده باشد.

تشخیص علل قطع مهلتهای مذکور در فوق طبق قوانین ملی با دادگاه است.

دول متعاقد این حق را برای خود محفوظ میدارند که در مواردیکه توقیف کشتی مورد ادعا در آبهای ساحلی کشوریکه اقامتگاه یا مرکز عملیات مدعی است مقدور نباشد مهلت‌های فوق‌الاشعار را از روز ایجاد طلب حداکثر برای مدت ۳ سال طبق قوانین ملی تمدید نمایند .

ماده ۱۰- در مورد کرایه حمل اعمال حقوق ممتاز تا زمانی ممکن است که کرایه هنوز وصول نشده و یا مبلغ آن در ید فرمانده یا نماینده مالک کشتی باقی باشد . همین اصل در مورد ملحقات کرایه حمل رعایت میگردد .

ماده ۱۱- به استثنای آنچه که در قرارداد حاضر پیش بینی شده است حقوق ممتاز مذکور در فوق تابع هیچگونه تشریفات و شرط خاصی برای اثبات حق نمیشد .

مقررات این ماده مانع نخواهد بود که هر دولت طبق قوانین ملی خود فرمانده را ملزم کند در موارد استقراض یا فروش محمولات کشتی تشریفات خاصی را رعایت نماید .

ماده ۱۲- قوانین ملی باید نوع و شکل اسنادیکه باید در کشتی نگاهداری و روی آنها عملیات رهنی مندرج در ماده ۱ ثبت گردد تعیین نماید ولی طلبکاری که تقاضای ثبت بترتیب فوق را نموده است مسئول از قلم افتادگی اشتباه یا تأخیر در ثبت روی اسناد مذکور در بالا نمیشد .

قرارداد بین‌المللی یکنواخت کردن بعضی از مقررات مربوط به حقوق ممتازورهن دریائی

تصویبی طبق صورت‌مجلسی که به امضای نمایندگان دول شرکت کننده و وزیر خارجه بلژیک میرسد صورت خواهد گرفت .

تسلیم اسناد بعدی بوسیله یادداشت کتبی بعنوان دولت بلژیک و ارسال سند تصویبی صورت خواهد گرفت .

رونوشت مصدق صورت جلسه مربوط به اولین سند تصویبی و یادداشتهای بعدی و اسناد تصویبی مندرج در فوق فوراً توسط دولت بلژیک از طریق نمایندگان کیهای سیاسی بدولی که قرارداد حاضر را امضاء کرده و بآنان ملحق شده اند ارسال میگردد و در عین حال دولت بلژیک تاریخ وصول یادداشت را نیز به اطلاع آنها خواهد رسانید.

ماده ۱۸ - دول غیر متعاقد که در کنفرانس بین‌المللی بروکسل هم شرکت نداشته اند میتوانند به قرارداد فعلی ملحق شوند .

دولتی که مایل است بقرارداد فعلی ملحق شود قصد خود را کتباً بدولت بلژیک اطلاع داده و سند الحاق را تسلیم خواهد نمود . این سند در بایگانی دولت بلژیک نگاهداری میشود .

دولت بلژیک فوراً رونوشت مصدق یادداشت و سند الحاق را بان تعیین تاریخ وصول برای دولی که قرارداد را امضاء کرده اند خواهد فرستاد .

ماده ۱۹ - دول متعاقد میتوانند موقع امضاء قرارداد و تصویب یا الحاق به آن اعلام کنند که قبولی آنها شامل بعضی یا هیچیک از دومیسیون های خود مختار

یا مستعمرات - متصرفات ماوراء بحار - دول تحت‌الحمایه یا سرزمینهای که تحت حاکمیت یا اداره آنها است نشود و دول متعاهد میتوانند بعداً جداگانه بنام هر دو مینیون خود مختار - مستعمره - متصرفه ماوراء بحار - دولت تحت‌الحمایه یا سرزمینی که در اعلامیه آنها مستثنی شده بقرارداد ملحق شوند .

همچنین دول متعاهد میتوانند بترتیب مندرج در فوق خروج هر دو مینیون خود مختار یا هر مستعمره - متصرفه ماوراء بحار - دولت تحت‌الحمایه یا سرزمین تحت حاکمیت یا اداره آنها را از قرارداد حاضر اعلام دارند .

ماده ۲۰ - مفاد قرارداد حاضر در مورد دولی که در تشریفات تسلیم اولین سند تصویبی شرکت کرده‌اند یکسال پس از تاریخ صورت جلسه مربوطه مجسری خواهد بود . در باره سایر دولی که بعداً قرارداد را تصویب میکنند یا به آن ملحق میشوند همچنین در موارد پیش‌بینی شده در ماده ۱۹ مدت مقرر برای اجرای قرارداد شش ماه از تاریخ تسلیم یادداشت‌های مقرر طبق بند ۲ ماده ۱۷ و بند ۲ ماده ۱۸ به دولت بلژیک میباشد .

ماده ۲۱ - در صورتیکه یکی از دول متعاهد بخواهد از قرارداد حاضر خارج شود باید یادداشت اعلام خروج را کتباتاً بدولت بلژیک تسلیم کند و دولت بلژیک فوراً و نوشت مصدق یادداشت را با تعیین تاریخ وصول با اطلاع سایر دول متعاهد خواهد رسانید .

قرارداد بین‌المللی یکنواخت کردن بعضی از مقررات مربوط به حقوق ممتاز و رهن دریائی

اثر خروج در باره دولتی که آنرا اعلام نموده است یکسال پس از وصول یادداشت بدولت بلژیک ظاهر میشود .

ماده ۴۴ - هر دولت متعاهد حق دارد تقاضای تشکیل کنفرانس جدیدی را بمنظور بررسی اصلاحات ممکنه در متن این قرارداد بنماید .

دولتی که خواهان استفاده از این اختیار است باید یکسال قبل قصد خود را توسط دولت بلژیک با اطلاع سایر دول برساند . دولت بلژیک در دعوت بکنفرانس اقدام خواهد نمود .

مقاوله نامه مربوط به امضاء

نمایندگان مختار مذکور در ذیل ضمن امضای قرارداد بین‌المللی متحدالشکل کردن بعضی از مقررات مربوط بحقوق ممتاز و رهن دریائی مقاوله نامه حاضر را که قوت و ارزش آن مطابق ماده مندرج در قرارداد است قبول کرده اند .

اول - دستگاه قانونگذاری هر دولت آزاد است که :

۱ - بین مطالبات مندرج در بند ۱ ماده ۲ ترتیب معینی که مبتنی بر حفظ منافع خزانه کشور باشد برقرار کند .

۲ - به ادارات مسئول امور بنادر و کارگاههای تعمیر کشتی و چراغهای دریائی و راههای قابل کشتیرانی اختیار دهد در مواردیکه بقایای کشتی یا سایر اشیائی را که موجب مزاحمت کشتیرانی گردیده و آنها را برداشته اند و یا در مواردیکه این ادارات طلبی بابت حقوق بندری از کشتی دارند و یا در نتیجه غفلت کشتی خساراتی وارد شده چنانچه از همده پرداخت بر نیایند خود کشتی یا بقایای آن و یا اشیاء کشتی را

قرار داد بین المللی یکنواخت کردن بعضی از مقررات مربوط به حقوق ممتاز و رهن دریائی

توقیف و آنها را بفروش رسانیده و از حاصل فروش مقدم بر طلب سایر طلبکاران خسارات خود را تأمین نماید .

۳ - در مورد خسارات وارده به تأسیسات بندری از نظر مطالبات ترتیبی غیر از آنچه در مواد ۶ و ۵ آمده برقرار کند .

دوم - مندرجات این قرارداد خللی به مقررات قوانین ملی دول متعاهد که به مؤسسات بیمه عمومی امتیازی در مورد مطالبات ناشی از بیمه کارکنان کشتی اعطاء نموده وارد نمیآورد .

در بروکسل . در یک نسخه امضاء شده - ۱۰ آوریل ۱۹۲۶

قرارداد بالا که مشتمل بر ۲۲ ماده و پروتکل امضاء میباشد ضمیمه قانون راجع به اجازه الحاق دولت ایران بعهدنامه بین المللی مربوط به برقراری مقررات متحدالشکل درباره حقوق ممتاز و رهن دریائی بوده و صحیح است .

رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

قانون انتقال اداره کل غله بوزارت کشاورزی

مصوب ۱۳۴۵/۴/۲۸

ماده واحده- از تاریخ تصویب این قانون اداره کل غله با کلیه کارکنان ،
بودجه و اموال و دارائی آن از وزارت دارائی منتزع و بنام سازمان غله کشور تابع
وزارت کشاورزی میشود .

تبصره ۱- سازمان غله کشور دارای شخصیت حقوقی بوده و مشمول مقررات
قانون محاسبات عمومی نخواهد بود .

تبصره ۲- اساسنامه سازمان غله کشور ظرف ششماه از تاریخ تصویب این
قانون از طرف وزارت کشاورزی تهیه و به مجلسین تقدیم میشود. اساسنامه مزبور
پس از تصویب کمیسیونهای دارائی و امور استخدام و سازمانهای اداری مجلسین قابل
اجرا خواهد بود .

تبصره ۳- تازمانی که اساسنامه سازمان غله کشور به تصویب کمیسیونهای
مندرج در تبصره ۲ این قانون نرسیده است مقررات فعلی اداره کل غله بجای خود
باقی است .

تبصره ۴- کلیه اختیارات و مسئولیتهای قانونی مربوط که بعهدہ وزارت
دارائی بوده بوزارت کشاورزی واگذار میشود .

الحاق ماده ۵ به آئین نامه اجرائی قسمت اول تبصره ۲۹ قانون

بودجه سال ۱۳۴۴ کل کشور

مصوب ۱۳۴۵/۴/۲۹

ماده ۵- پرداخت وجه در موارد زیر بلامانع است :

۱- هزینه سفر و فوق العاده مأموریت به کارکنان مأمور از يك سازمان بسازمان دیگر از محل اعتبار بودجه سازمان محل مأموریت و همچنین مزایائی که به مأموران جهت خدمت در آمارگیری و سرشماری تعلق میگیرد از محل اعتبار مربوط .

۲- هزینه سفر و فوق العاده مربوط به مسافرت های تحقیقاتی و حق التحقیق کارکنان سازمانهای دولتی که از طرف مؤسسات و انستیتوهای تحقیقاتی علمی دانشگاهی و مراکز بررسیهای توسعه صنعتی و بازرگانی وزارت اقتصاد مأمور تحقیق هستند و کار آنها منجر به تهیه گزارشهای علمی میگردد تعلق میگیرد طبق مقررات مربوط از محل اعتبار مؤسسات و انستیتوهای مذکور .

۳- مزایای قضائی که به نمایندگان و کارکنان دادگستری در مراکز ادارات دادگستری در شهرستانها در کمیسیونهای حل اختلاف مالیاتی یا کمیسیون

الحاق ماده ۵ به آئین نامه اجرائی قسمت اول تبصره ۲۹ قانون بودجه سال ۱۳۴۴ کل کشور

خالصجات شرکت مینمایند از محل اعتبار مربوط در وزارت دارائی و بنگاه خالصجات .

۴- مزایای مشمولین قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی که در سازمانهای دیگر دولتی مأمور شده یا میشوند فقط در حدود قوانین و آئین نامه های استخدامی نیروهای مسلح شاهنشاهی از اعتبار سازمان محل مأموریت .

۵- پرداخت پاداش به هر يك از اعضاء هیئت آموزشی تمام وقت و غیر تمام وقت دانشگاه تهران که با موافقت دانشگاه مزبور و همچنین کسانی که از سایر دانشگاهها یا مؤسسات دولتی برای تدریس یا انجام امور آموزشی بدانشگاههای شهرستانها عزیمت مینمایند طبق آئین نامه ای که بتصویب شورای مرکزی دانشگاهها خواهد رسید از بودجه دانشگاه دعوت کننده بلامانع است .

ماده ۵ الحاقی بآئین نامه اجرائی قسمت اول تبصره ۲۹ قانون بودجه سال ۱۳۴۴ کل کشور که در جلسه بیست و نهم تیر ماه یکهزار و سیصد و چهل و پنج بتصویب کمیسیون مشترك دارائی مجلسین رسیده صحیح و قابل اجرا میباشد .

رئیس مجلس سنا

مهندس شریف امامی

رئیس مجلس شورای ملی

مهندس عبدالله ریاضی

آئین نامه شورای عالی آموزش و پرورش

مصوب ۱۳۴۵/۶/۱۷

ماده ۱ - طبق ماده ۵ قانون تفکیک وزارت فرهنگ مصوب آذرماه ۱۳۴۳ شورای عالی آموزش و پرورش بموجب این آئین نامه بریاست وزیر آموزش و پرورش تشکیل میشود.

ماده ۲ - وظایف شورای عالی آموزش و پرورش بقرارذیل است :

- ۱- مطالعه و اظهار نظر درباره خط مشی کلی آموزش و پرورش کشور .
- ۲- اظهار نظر نسبت بلوایح مربوط بسازمان اداری وزارت آموزش و پرورش و هر گونه تغییر در ادوار تحصیلی .
- ۳- بررسی و تصویب دستور تحصیلات و برنامه های کلیه مدارس و مؤسسات تربیتی اعم از کودکان و ابتدائی و متوسطه و فنی و حرفه ای و دانشسراها و کلاسهای راهنمایان آموزشی .
- ۴- تطبیق کتب درسی بابرنامه های مصوب شورا طبق آئین نامه خاص .
- ۵- تصویب آئین نامه های عمومی مدارس .
- ۶- تصویب آئین نامه های امتحانات .

خالصجات شرکت مینمایند از محل اعتبار مربوط در وزارت دارائی و بنگاه خالصجات .

۴- مزایای مشمولین قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی که در سازمانهای

دیگر دولتی مأمور شده یا میشوند فقط در حدود قوانین و آئین نامه های استخدامی نیروهای مسلح شاهنشاهی از اعتبار سازمان محل مأموریت .

۵- پرداخت پاداش به هر يك از اعضا هیئت آموزشی تمام وقت و غیر تمام

وقت دانشگاه تهران که با موافقت دانشگاه مزبور و همچنین کسانی که از سایر

دانشکده ها یا مؤسسات دولتی برای تدریس یا انجام امور آموزشی بدانشگاههای

شهرستانها عزیمت مینمایند طبق آئین نامه ای که بتصویب شورای مرکزی

دانشگاهها خواهد رسید از بودجه دانشکده دعوت کننده بلامانع است .

ماده ۵ الحاقی بآئین نامه اجرائی قسمت اول بتصره ۲۹ قانون بودجه سال

۱۳۴۴ کل کشور که در جلسه بیست و نهم تیر ماه یک هزار و سیصد و چهل و پنج

بتصویب کمیسیون مشترك دارائی مجلسین رسیده صحیح و قابل اجرا میباشد .

رئیس مجلس سنا

رئیس شورای ملی

مهندس شریف امامی

مهندس عبدالله ریاضی

آئین نامه شورای عالی آموزش و پرورش

مصوب ۱۳۴۵/۶/۱۷

ماده ۱ - طبق ماده ۵ قانون تفکیک وزارت فرهنگ مصوب آذرماه ۱۳۴۳ شورای عالی آموزش و پرورش بموجب این آئین نامه بریاست وزیر آموزش و پرورش تشکیل میشود.

ماده ۲ - وظایف شورای عالی آموزش و پرورش بقرارذیل است :

- ۱- مطالعه و اظهار نظر درباره خط مشی کلی آموزش و پرورش کشور .
- ۲- اظهار نظر نسبت بلوایح مربوط بسازمان اداری وزارت آموزش و پرورش و هر گونه تغییر درادوار تحصیلی .
- ۳- بررسی و تصویب دستور تحصیلات و برنامه های کلیه مدارس و مؤسسات تربیتی اعم از کودکان و ابتدائی و متوسطه و فنی و حرفه ای و دانشسراها و کلاسهای راهنمایان آموزشی .
- ۴- تطبیق کتب درسی بابرنامه های مصوب شورا طبق آئین نامه خاص .
- ۵- تصویب آئین نامه های عمومی مدارس .
- ۶- تصویب آئین نامه های امتحانات .

آئین نامه شورای عالی آموزش و پرورش

- ۷- تعیین میزان شهریه مدارس طبق آئین نامه خاص .
- ۸- اجازه تأسیس مدارس ملی طبق قوانین موضوعه و تصویب صلاحیت متقاضیان و یا الغاء آن اجازه .
- ۹- تصویب اعطای نشان طبق آئین نامه خاص .
- ۱۰- تصویب اساسنامه هر نوع مؤسسه تعلیماتی جدید .
- ۱۱- اظهار نظر در اموری که از طرف وزیر به شورا رجوع شود .
- ۱۲- طرح و بحث موضوعاتی که هر يك از اعضای شورا لازم بداند و اتخاذ تصمیم مقتضی با موافقت وزیر .
- ۱۳- تعیین مصرف اعانات و هدایائی که از طرف افراد و مؤسسات برای امور تربیتی و فرهنگی داده میشود .
- ۱۴- تصویب آئین نامه های اجرائی قوانین استخدامی معلم بر طبق قوانین موضوعه .
- ۱۵- تشخیص ضرورت و تصویب تأسیس مدرسه متوسطه و حرفه ای و یا هر نوع مؤسسه آموزشی با رعایت احتیاجات و امکانات کشور .
- ۱۶- تصویب آئین نامه داخلی شورا .
- ۱۷- رسیدگی بمدارک تحصیلی صادره از مدارس کشور های خارجی

آئین نامه شورای عالی آموزش و پرورش

و تعیین صحت و سقم و تشخیص ارزش و تطبیق آن با مراحل تحصیلی در ایران طبق آئین نامه خاص .

تبصره ۱ - آئین نامه های مربوط به بندهای ۴ و ۷ و ۹ و ۱۷ بتصویب شورای عالی خواهد رسید.

تبصره ۲ - شورای عالی آموزش و پرورش میتواند قسمتی از وظائف مندرج در بند (۱۷) را بشورای مرکزی دانشگاهها واگذار کند .

ماده ۳ - اعضای شورای عالی آموزش و پرورش باید دارای شرایط ذیل باشند:
الف - لا اقل سی سال داشته باشند.

ب - دارای تحصیلات عالیه بوده و تجربه و بصیرت کامل در زمینه فرهنگ ملی و اطلاع کافی از فرهنگ جهانی داشته باشند .

ج - علاوه بر عدم محکومیت کیفری دارای حسن شهرت و متصف بفضیلت اخلاقی باشند .

ماده ۴ - عده اعضای شورای عالی با وزیر آموزش و پرورش ۱۱ نفر بشرح زیر خواهد بود :

رئیس دانشگاه تهران .

یک نفر مجتهد جامع الشرایط .

یک نفر دبیر یا رئیس دبیرستان با داشتن حداقل یک ده سال سابقه خدمت .

آئین نامه شورای عالی آموزش و پرورش

یک نفر آموزگار یا رئیس دبستان با داشتن حد اقل ده سال سابقه خدمت .

سه نفر اخیرا وزیر آموزش و پرورش انتخاب خواهد کرد.

شش نفر از اساتید و دانشمندان و کارشناسان که واجد شرایط مذکور

در ماده ۳ باشند به پیشنهاد وزیر آموزش و پرورش و تأیید هیئت دولت .

ماده ۵ - عضویت در شورای عالی آموزش و پرورش بموجب فرمان همایونی

رسمیت خواهد یافت و مدت آن چهار سال و تجدید انتخاب اعضای سابق

بلامانع است .

تبصره - در صورت استعفا یا فوت اعضای شورای عالی آموزش و

پرورش انتخاب و تعیین جانشین برای بقیه مدت به ترتیب مذکور در ماده ۴

خواهد بود .

ماده ۶ - عضویت شورای عالی آموزش و پرورش افتخاری است.

ماده ۷ - شورای عالی آموزش و پرورش میتواند در حدود وظایف خود

کمیسیونهایی تشکیل دهد و اعضای آن را از بین استادان و متخصصان و دبیران

و آموزگاران انتخاب کند حدود وظایف و نحوه و مدت کار و میزان حق الزحمه

اعضای کمیسیونها . بر طبق آئین نامه ای که بتصویب شورا خواهد رسید

تعیین میشود .

ماده ۸ - شورای عالی دارای دبیرخانه ای خواهد بود که تصمیمات شورا را

آئین نامه شورای عالی آموزش و پرورش

ثبت و ضبط و به ادارات مربوط ابلاغ خواهد کرد. اعضاء دبیرخانه را وزیر از بین اعضاء وزارت آموزش و پرورش انتخاب میکند.

تبصره - وظایف و تکالیف دبیرخانه مذکور جزو آئین نامه داخلی شورای عالی منظور خواهد شد.

ماده ۹ - شورای آموزش و پرورش در مراکز استانها و شهرستانها بموجب قانون مصوب ۱۴ شهریور ۱۳۰۶ تشکیل خواهد شد.

وظایف و اختیارات و شرایط عضویت شوراهای مذکور بموجب آئین نامه خواهد بود که بتصویب شورای عالی برسد.

تبصره - شورای عالی میتواند قسمتی از وظایف خود را بشوراهای مرکز استانها و شهرستانها واگذار کند.

آئین نامه فوق مشتمل بر ۹ ماده و ۵ تبصره که به استناد ماده ۵ قانون تفکیک وزارت فرهنگ مصوب ۲۶ آذرماه ۱۳۴۳ در تاریخ پنجم شهریور ماه ۱۳۴۵ بتصویب کمیسیون شماره ۷ مجلس سنا و در تاریخ ۱۷ شهریور ماه ۱۳۴۵ بتصویب کمیسیون آموزش و پرورش مجلس شورای ملی رسیده است صحیح و قابل اجرا میباشد.

رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

قانون اجازه فروش اراضی خالصه واگذاری بشهرداری زاهدان

مصوب ۱۳۴۵/۷/۱۸

ماده واحده - اجازه داده میشود اراضی خالصه شهر زاهدان که بموجب تصویبنامه شماره ۱۴۲۵۲ - ۲۷/۷/۲۵ هیئت وزیران جهت فروش به اشخاص بشهرداری واگذار شده است با ترك مزایده و طبق مقررات و شرایطی که هیئت دولت تصویب کند فروخته شود.

تبصره - اشخاصیکه براساس مقررات تصویبنامه هیئت دولت اقدام بخريد اراضی نمایند از پرداخت بدهی معوقه بابت حق الارض معاف میشوند.
قانون بالا مشتمل بر يك ماده و يك تبصره در جلسه روز سه شنبه بیست و هفتم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و چهل و پنج بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

قانون بالا در جلسه روز دوشنبه ۱۳۴۵/۷/۱۸ بتصویب
مجلس سنا رسیده است

